

พระราชบัญญัติ
การสาธารณสุข
พ.ศ. ๒๕๓๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๕
เป็นปีที่ ๔๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขและกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการใช้อุจจาระเป็นปุ๋ย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔

(๒) พระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๕๕

(๓) พระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๕๗

(๔) พระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๕

(๕) พระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๗

(๖) พระราชบัญญัติควบคุมการใช้อุจจาระเป็นปุ๋ย พุทธศักราช ๒๔๘๐

(๗) พระราชบัญญัติควบคุมการใช้อุจจาระเป็นปุ๋ย (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๔

(๘) พระราชบัญญัติควบคุมการใช้อุจจาระเป็นปุ๋ย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๗

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

"สิ่งปฏิกูล" หมายความว่า อุจจาระหรือปัสสาวะ และหมายความรวมถึงสิ่งอื่นใดซึ่งเป็นสิ่งโสโครกหรือมีกลิ่นเหม็น

"มูลฝอย" หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ หรือซากสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น

"ที่หรือทางสาธารณะ" หมายความว่า สถานที่หรือทางซึ่งมิใช่เป็นของเอกชน และประชาชนสามารถใช้ประโยชน์หรือใช้สัญจรได้

"อาคาร" หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงานหรือสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่นซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้

"ตลาด" หมายความว่า สถานที่ซึ่งปกติจัดไว้ให้ผู้ค้าใช้เป็นที่ชุมนุมเพื่อจำหน่ายสินค้าประเภทสัตว์ เนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ หรืออาหารอันมีสภาพเป็นของสด ประกอบหรือปรุงแล้วหรือของเสียง่าย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีการจำหน่ายสินค้าประเภทอื่นด้วยหรือไม่ก็ตาม และหมายความรวมถึงบริเวณซึ่งจัดไว้สำหรับให้ผู้ค้าใช้เป็นที่ชุมนุมเพื่อจำหน่ายสินค้าประเภทดังกล่าวเป็นประจำหรือเป็นครั้งคราวหรือตามวันที่กำหนด

"สถานที่จำหน่ายอาหาร" หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือบริเวณใด ๆ ที่มิใช่ที่หรือทางสาธารณะ ที่จัดไว้เพื่อประกอบอาหารหรือปรุงอาหารจนสำเร็จและจำหน่ายให้ผู้ซื้อสามารถบริโภคได้ทันที ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการจำหน่ายโดยจัดให้มีบริเวณไว้สำหรับการบริโภค ณ ที่นั้น หรือนำไปบริโภคที่อื่นก็ตาม

"สถานที่สะสมอาหาร" หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือบริเวณใด ๆ ที่มิใช่ที่หรือทางสาธารณะ ที่จัดไว้สำหรับเก็บอาหารอันมีสภาพเป็นของสดหรือของแห้งหรืออาหารในรูปลักษณะอื่นใด ซึ่งผู้ซื้อต้องนำไปทำ ประกอบหรือปรุงเพื่อบริโภคในภายหลัง

"ราชการส่วนท้องถิ่น" หมายความว่า เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์การปกครองท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น

"ข้อกำหนดของท้องถิ่น" หมายความว่า ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ หรือข้อบังคับซึ่งตราขึ้นโดยราชการส่วนท้องถิ่น

"เจ้าพนักงานท้องถิ่น" หมายความว่า

(๑) นายกเทศมนตรีสำหรับในเขตเทศบาล

(๒) ประธานกรรมการสุขาภิบาลสำหรับในเขตสุขาภิบาล

(๓) ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร

(๕) ปลัดเมืองพัทยาสำหรับในเขตเมืองพัทยา

(๖) หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การปกครองท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่นสำหรับในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

"เจ้าพนักงานสาธารณสุข" หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการสาธารณสุข

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานสาธารณสุข กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๖ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวงดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการในการควบคุมหรือกำกับดูแลสำหรับกิจการหรือการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) กำหนดมาตรฐานสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนและวิธีดำเนินการเพื่อตรวจสอบควบคุมหรือกำกับดูแล หรือแก้ไขสิ่งที่จะมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน

กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งจะกำหนดให้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปทุกท้องถิ่น หรือให้ใช้บังคับเฉพาะท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งก็ได้

มาตรา ๗ เมื่อมีกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๖ ใช้บังคับในท้องถิ่นใดให้ราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นซึ่งมีกิจการหรือการดำเนินการตามกฎกระทรวงดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของท้องถิ่นนั้นดำเนินการให้เป็นไปตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง ในการนี้ หากมีกรณีจำเป็นให้ราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดของท้องถิ่น หรือแก้ไขปรับปรุงข้อกำหนดของท้องถิ่นที่ใช้บังคับอยู่ก่อนมีกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๖ เพื่อกำหนดรายละเอียดการดำเนินการในเขตท้องถิ่นนั้นให้เป็นไปตามกฎกระทรวงดังกล่าวได้

ข้อกำหนดของท้องถิ่นใดถ้าขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๖ ให้บังคับตามกฎกระทรวงนั้น ทั้งนี้ เว้นแต่ในกรณีที่มีความจำเป็นหรือมีเหตุผลเป็นพิเศษเฉพาะท้องถิ่น ราชการส่วนท้องถิ่นอาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นในเรื่องใดขัดหรือแย้งกับที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๖ ได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการและได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี

มาตรา ๘ ในกรณีที่เกิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนซึ่งจำเป็นต้องมีการแก้ไขโดยเร่งด่วน ให้อธิบดีกรมอนามัยมีอำนาจออกคำสั่งให้เจ้าของวัตถุหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับการก่อให้เกิดหรืออาจเกิดความเสียหายดังกล่าวระงับการกระทำหรือให้กระทำการใด ๆ เพื่อแก้ไขหรือป้องกันความเสียหายเช่นว่านั้นได้ตามที่เห็นสมควร

ถ้าบุคคลซึ่งได้รับคำสั่งตามวรรคหนึ่งไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในระยะเวลาตามสมควร อธิบดีกรมอนามัยจะสั่งให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติการใด ๆ เพื่อแก้ไขหรือป้องกันความเสียหายดังกล่าวนั้นแทนก็ได้ ในการนี้ ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขใช้ความระมัดระวังตามสมควรแก่พฤติการณ์ และบุคคลซึ่งได้รับคำสั่งดังกล่าวต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการนั้น

ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้อธิบดีกรมอนามัยแจ้งแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อสั่งให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดปฏิบัติการตามความในวรรคสองสำหรับในเขตท้องที่จังหวัดนั้น

หมวด ๒
คณะกรรมการสาธารณสุข

มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการสาธารณสุข” ประกอบด้วยปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมการแพทย์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

อธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมตำรวจ อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม อธิบดีกรมวิชาการเกษตร เลขาธิการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ปลัดกรุงเทพมหานคร และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินห้าคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ในการสาธารณสุข เป็นกรรมการและอธิบดีกรมอนามัยเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการกำหนดนโยบาย แผนงานและมาตรการเกี่ยวกับการสาธารณสุข และพิจารณาให้ความเห็นในเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับการสาธารณสุขตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

(๒) ศึกษา วิเคราะห์และให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีในการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งเกี่ยวกับการสาธารณสุข

(๓) ให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง และต่อราชการส่วนท้องถิ่นในการออกข้อกำหนดของท้องถิ่น

(๔) ให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) กำหนดโครงการและประสานงานระหว่างส่วนราชการและราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๖) ควบคุม สอดส่องการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติการตามกฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุขเพื่อรายงานต่อรัฐมนตรี

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่ปรากฏแก่คณะกรรมการว่าราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นซึ่งมีเขตอำนาจในท้องถิ่นใด ไม่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัตินี้โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการแจ้งต่อผู้มีอำนาจควบคุมดูแลการปฏิบัติราชการของราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นเพื่อสั่งให้ราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการตามอำนาจหน้าที่หรือแก้ไขการดำเนินการให้เป็นไปโดยถูกต้องภายในระยะเวลาที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี
กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๑๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีให้ออก

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งซ่อม ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วนั้นหรือของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งตนแทน แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๕ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๖ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย และให้นำมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องหรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาได้ในกรณีที่เห็นสมควรคณะกรรมการอาจมอบหมายให้

คณะอนุกรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา ๑๖ คณะหนึ่งคณะใด เป็นผู้มีอำนาจออกคำสั่งดังกล่าวแทนคณะกรรมการเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการนั้นได้

หมวด ๓
การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย

มาตรา ๑๘ การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร ราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการตามวรรคหนึ่งแทนภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่นหรืออาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามมาตรา ๑๙ ก็ได้

มาตรา ๑๙ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินกิจการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอยโดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

มาตรา ๒๐ เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) ห้ามการถ่าย เท ทิ้ง หรือทำให้มีขึ้นในที่หรือทางสาธารณะซึ่งสิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอย นอกจากในที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดไว้ให้

(๒) กำหนดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามที่หรือทางสาธารณะและสถานที่เอกชน

(๓) กำหนดวิธีการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยหรือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ปฏิบัติให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามสภาพหรือลักษณะการใช้อาคารหรือสถานที่นั้น ๆ

(๔) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่นในการเก็บและขนสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยไม่เกินอัตราตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๕ ปฏิบัติ ตลอดจนกำหนดอัตราค่าบริการขั้นสูงตามลักษณะการให้บริการที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๕ จะพึงเรียกเก็บได้

(๖) กำหนดการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะ

หมวด ๔
สุขลักษณะของอาคาร

มาตรา ๒๑ เมื่อปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าอาคารหรือส่วนของอาคารใดหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งต่อเนื่องกับอาคาร มีสภาพชำรุดทรุดโทรม หรือปล่อยให้มีสภาพรกรุงรังจนอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้อยู่อาศัยหรือมีลักษณะไม่ถูกต้องด้วยสุขลักษณะของการใช้เป็นที่อยู่อาศัย ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารนั้นจัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลง รื้อถอนอาคาร หรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งต่อเนื่องกับอาคารทั้งหมดหรือแต่บางส่วน หรือจัดการอย่างอื่นตามความจำเป็นเพื่อมิให้เป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะภายในเวลาซึ่งกำหนดให้ตามสมควร

มาตรา ๒๒ เมื่อปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าอาคารใดมีสินค้า เครื่องเรือนหรือสัมภาระสะสมไว้มากเกินสมควร หรือจัดสิ่งของเหล่านั้นซับซ้อนกันเกินไป จนอาจเป็นเหตุให้เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ให้โทษใด ๆ หรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้อยู่อาศัยหรือไม่ถูกต้องด้วยสุขลักษณะของการใช้เป็นที่อยู่อาศัย ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารย้ายสินค้า เครื่องเรือนหรือสัมภาระออกจากอาคารนั้น หรือให้จัดสิ่งของเหล่านั้นเสียใหม่ เพื่อมิให้เป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะหรือให้กำจัดสัตว์ซึ่งเป็นพาหะของโรคภายในเวลาที่กำหนดให้ตามสมควร

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ออกคำสั่งให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองอาคารผู้ใดดำเนินการตามมาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๒๒ และผู้นั้นละเลยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในเวลาที่กำหนด เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการแทนได้ โดยเจ้าของหรือผู้ครอบครองดังกล่าวต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการนั้น

มาตรา ๒๔ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมมิให้อาคารใดมีคนอยู่มากเกินไปจนอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้อยู่ในอาคารนั้น ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดจำนวนคนต่อจำนวนพื้นที่ของอาคารที่ถือว่ามีคนอยู่มากเกินไป ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงสภาพความเจริญจำนวนประชากรและย่านชุมชนของแต่ละท้องถิ่น

เมื่อมีประกาศของรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่งแล้ว ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารตามประกาศนั้นยอมหรือจัดให้อาคารของตนมีคนอยู่เกินจำนวนที่รัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๕

เหตุรำคาญ

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่มีเหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้นดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นเหตุรำคาญ

(๑) แหล่งน้ำ ทางระบายน้ำ ที่อาบน้ำ ส้วม หรือที่ใส่มูลหรือเถ้า หรือสถานที่อื่นใดซึ่งอยู่ในทำเลไม่เหมาะสม สกปรก มีการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของมีการเททิ้งสิ่งใดเป็นเหตุให้มีกลิ่นเหม็นหรือละอองสารเป็นพิษ หรือเป็นหรือน่าจะเป็นที่เพาะพันธุ์พาหะนำโรค หรือก่อให้เกิดความเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(๒) การเลี้ยงสัตว์ในที่หรือโดยวิธีใด หรือมีจำนวนเกินสมควรจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(๓) อาคารอันเป็นที่อยู่ของคนหรือสัตว์ โรงงานหรือสถานที่ประกอบการใดไม่มีการระบายอากาศ การระบายน้ำ การกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือการควบคุมสารเป็นพิษหรือมีแต่ไม่มีการควบคุมให้ปราศจากกลิ่นเหม็นหรือละอองสารเป็นพิษอย่างพอเพียงจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(๔) การกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสั่นสะเทือน ฝุ่น ละออง เขม่า เถ้า หรือกรณีอื่นใด จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(๕) เหตุอื่นใดที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๖ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจห้ามผู้หนึ่งผู้ใดมิให้ก่อเหตุรำคาญในที่หรือทางสาธารณะหรือสถานที่เอกชนรวมทั้งการระงับเหตุรำคาญด้วย ตลอดทั้งการดูแล ปรับปรุง บำรุงรักษาบรรดาถนน ทางบก ทางน้ำ รางระบายน้ำ คู คลอง และสถานที่ต่าง ๆ ในเขตของตนให้ปราศจาก

เหตุรำคาญ ในการนี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเพื่อระงับ กำจัดและควบคุมเหตุรำคาญต่าง ๆ ได้

มาตรา ๒๗ ในกรณีที่มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในที่หรือทางสาธารณะให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้บุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญนั้น ระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็นสมควรจะให้กระทำโดยวิธีใดเพื่อระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญนั้น หรือสมควรกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นอีกในอนาคต ให้ระบุไว้ในคำสั่งได้

ในกรณีที่ปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง และเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นอาจเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นระงับเหตุรำคาญนั้น และอาจจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญนั้นขึ้นอีก โดยบุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการนั้น

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในสถานที่เอกชน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้นระงับเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็นว่าสมควรจะให้กระทำโดยวิธีใดเพื่อระงับเหตุรำคาญนั้น หรือสมควรกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในอนาคตให้ระบุไว้ในคำสั่งได้

ในกรณีที่ไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจระงับเหตุรำคาญนั้นและอาจจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นอีก และถ้าเหตุรำคาญเกิดขึ้นจากการกระทำ การละเลย หรือการยินยอมของเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้น เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ดังกล่าวต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการนั้น

ในกรณีที่ปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นในสถานที่เอกชนอาจเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ หรือมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะออกคำสั่งเป็นหนังสือห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้สถานที่นั้นทั้งหมดหรือบางส่วน จนกว่าจะเป็นที่พอใจแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าได้มีการระงับเหตุรำคาญนั้นแล้วก็ได้

หมวด ๖
การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์

มาตรา ๒๙ เพื่อประโยชน์ในการรักษาสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนในท้องถิ่นหรือเพื่อป้องกันอันตรายจากเชื้อโรคที่เกิดจากสัตว์ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้ส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของพื้นที่ในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น เป็นเขตควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ได้

การออกข้อกำหนดของท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นอาจกำหนดให้เป็นเขตห้ามเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภทโดยเด็ดขาด หรือไม่เกินจำนวนที่กำหนด หรือเป็นเขตที่การเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภทต้องอยู่ในภายใต้มาตรการอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นพบสัตว์ในที่หรือทางสาธารณะอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๙ โดยไม่ปรากฏเจ้าของ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกักสัตว์ดังกล่าวไว้เป็นเวลาอย่างน้อยสามสิบวัน เมื่อพ้นกำหนดแล้วยังไม่มีผู้ใดมาแสดงหลักฐานการเป็นเจ้าของเพื่อรับสัตว์คืน ให้สัตว์นั้นตกเป็นของราชการส่วนท้องถิ่น แต่ถ้าการกักสัตว์ไว้อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่สัตว์นั้นหรือสัตว์อื่น หรือต้องเสียค่าใช้จ่ายเกินสมควร เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะจัดการขายหรือขายทอดตลาดสัตว์นั้นตามควรแก่กรณีก่อนถึงกำหนดเวลาดังกล่าวก็ได้ เงินที่ได้จากการขายหรือขายทอดตลาดเมื่อได้หักค่าใช้จ่ายในการขายหรือขายทอดตลาดและค่าเลี้ยงดูสัตว์แล้ว ให้เก็บรักษาไว้แทนสัตว์

ในกรณีที่มิได้มีการขายหรือขายทอดตลาดสัตว์ตามวรรคหนึ่ง และเจ้าของสัตว์มาขอรับสัตว์คืนภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง เจ้าของสัตว์ต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการเลี้ยงดูสัตว์ให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่นตามจำนวนที่ได้จ่ายจริงด้วย

ในกรณีที่ปรากฏว่าสัตว์ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นพบนั้นเป็นโรคติดต่ออันอาจเป็นอันตรายต่อประชาชน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจทำลายหรือจัดการตามที่เห็นสมควรได้

หมวด ๗
กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

มาตรา ๓๑ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้กิจการใดเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

มาตรา ๓๒ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการที่ประกาศตามมาตรา ๓๑ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดประเภทของกิจการตามมาตรา ๓๑ บางกิจการหรือทุกกิจการให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไปสำหรับให้ผู้ดำเนินกิจการตาม (๑) ปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ

มาตรา ๓๓ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๑) ใช้บังคับ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินกิจการตามประเภทที่มีข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมตามมาตรา ๓๒ (๑) ในลักษณะที่เป็นการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดเงื่อนไข โดยเฉพาะให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณชนเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้โดยทั่วไปในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๒) ก็ได้

ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้ใช้ได้สำหรับกิจการประเภทเดียวและสำหรับสถานที่แห่งเดียว

หมวด ๘
ตลาด สถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหาร

มาตรา ๓๔ ห้ามมิให้ผู้ใดจัดตั้งตลาด เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖

การเปลี่ยนแปลง ขยายหรือลดสถานที่หรือบริเวณที่ใช้เป็นตลาดภายหลังจากที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ออกใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดตามวรรคหนึ่งแล้ว จะกระทำได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖

ความในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่นหรือองค์การของรัฐที่ได้จัดตั้งตลาดขึ้นตามอำนาจหน้าที่ แต่ในการดำเนินกิจการตลาดจะต้องปฏิบัติเช่นเดียวกับผู้รับใบอนุญาตตามบทบัญญัติอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้ด้วย และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขเป็นหนังสือให้ผู้จัดตั้งตลาดตามวรรคนี้ปฏิบัติเป็นการเฉพาะรายก็ได้

มาตรา ๓๕ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลตลาด ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดที่ตั้ง เนื้อที่ แผนผังและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้างและสุขลักษณะ

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดสถานที่ การวางสิ่งของและการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการตลาด

(๓) กำหนดเวลาเปิดและปิดตลาด

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลรักษาความสะอาดเรียบร้อยภายในตลาดให้ถูกต้องตามสุขลักษณะและอนามัย การจัดให้มีที่รวบรวมหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย การระบายน้ำทิ้ง การระบายอากาศ การจัดให้มีการป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญและการป้องกันการระบาดของโรคติดต่อ

มาตรา ๓๖ ผู้ใดขายของหรือช่วยขายของในตลาด ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา ๓๗

มาตรา ๓๗ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการขายของในตลาด ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้ผู้ขายของ และผู้ช่วยขายของในตลาดปฏิบัติให้ถูกต้องเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดบริเวณที่ขายของ สุขลักษณะส่วนบุคคล และสุขลักษณะในการใช้กรรมวิธีการจำหน่าย ทำ ประกอบ ปรุง เก็บหรือสะสมอาหารหรือสินค้าอื่น รวมทั้งการรักษาความสะอาดของภาชนะ น้ำใช้และของใช้ต่าง ๆ

มาตรา ๓๘ ผู้ใดจะจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหารในอาคารหรือพื้นที่ใดซึ่งมีพื้นที่เกินสองร้อยตารางเมตรและมิใช่เป็นการขายของในตลาด ต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖ ถ้าสถานที่ดังกล่าวมีพื้นที่ไม่เกินสองร้อยตารางเมตร ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น เพื่อขอรับหนังสือรับรองการแจ้งตามมาตรา ๕๗ ก่อนการจัดตั้ง

มาตรา ๓๙ ผู้จัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร ซึ่งได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๕๖ หรือหนังสือรับรองการแจ้งตามมาตรา ๕๘ และผู้จำหน่าย ทำ ประกอบ ปรุง เก็บหรือสะสมอาหารในสถานที่จำหน่ายอาหาร หรือสถานที่สะสมอาหารตามมาตรา ๓๘ ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา ๔๐ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้ง

มาตรา ๔๐ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมหรือกำกับดูแลสถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหารที่ได้รับใบอนุญาต หรือได้รับหนังสือรับรองการแจ้ง ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดประเภทของสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหารตามประเภทของอาหารหรือตามลักษณะของสถานที่ประกอบกิจการหรือตามวิธีการจำหน่าย

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดตั้ง ใช้ และดูแลรักษาสถานที่และสุขลักษณะของบริเวณที่ใช้จำหน่ายอาหาร ที่จัดไว้สำหรับบริโภคอาหาร ที่ใช้ทำ ประกอบ หรือปรุงอาหาร หรือที่ใช้สะสมอาหาร

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญและการป้องกันโรคติดต่อ

(๔) กำหนดเวลาจำหน่ายอาหาร

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะส่วนบุคคลของผู้จำหน่ายอาหาร ผู้ปรุงอาหารและผู้ให้บริการ

(๖) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะของอาหาร กรรมวิธีการจำหน่าย ทำ ประกอบ ปรุง เก็บรักษาหรือสะสมอาหาร

(๗) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะของภาชนะ อุปกรณ์ น้ำใช้ และของใช้อื่น ๆ

หมวด ๕
การจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ

มาตรา ๔๑ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหน้าที่ควบคุมดูแลที่หรือทางสาธารณะเพื่อประโยชน์ใช้สอยของประชาชนทั่วไป

ห้ามมิให้ผู้ใดจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นการจำหน่ายโดยลักษณะวิธีการจัดวางสินค้าในที่หนึ่งที่ใดเป็นปกติหรือเร่ขาย เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคสอง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นระบุชนิด หรือประเภทของสินค้า ลักษณะวิธีการจำหน่ายสินค้า และสถานที่ที่จะจัดวางสินค้า เพื่อจำหน่ายในกรณีที่จะมีการจัดวางสินค้าในที่หนึ่งที่ใดเป็นปกติ รวมทั้งจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดตามที่เห็นสมควรไว้ในใบอนุญาตด้วยก็ได้

การเปลี่ยนแปลงชนิดหรือประเภทของสินค้า ลักษณะวิธีการจำหน่ายสินค้า หรือสถานที่จัดวางสินค้าให้แตกต่างไปจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาต จะกระทำได้ต่อเมื่อผู้รับใบอนุญาตได้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น และเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้จดแจ้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไว้ในใบอนุญาตแล้ว

มาตรา ๔๒ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นด้วยความเห็นชอบของเจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจออกประกาศดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดบริเวณที่หรือทางสาธารณะหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตห้ามจำหน่ายหรือซื้อสินค้าโดยเด็ดขาด

(๒) กำหนดบริเวณที่หรือทางสาธารณะหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตที่ห้ามจำหน่ายสินค้าบางชนิดหรือบางประเภท หรือเป็นเขตห้ามจำหน่ายสินค้าตามกำหนดเวลา หรือเป็นเขตห้ามจำหน่ายสินค้าโดยวิธีการจำหน่ายในลักษณะใดลักษณะหนึ่งหรือกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการจำหน่ายสินค้าในบริเวณนั้น

ในการดำเนินการตาม (๑) หรือ (๒) ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สถานที่ทำการของราชการส่วนท้องถิ่นและบริเวณที่จะกำหนดเป็นเขตตาม (๑) หรือ (๒) แล้วแต่กรณี และต้องกำหนดวันที่จะบังคับตามประกาศนั้นมิให้น้อยกว่าสิบห้าวันนับแต่วันประกาศ

มาตรา ๔๓ เพื่อประโยชน์ของประชาชนและการควบคุมการจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะส่วนบุคคลของผู้จำหน่ายหรือผู้ช่วยจำหน่ายสินค้า

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะในการใช้กรรมวิธีการจำหน่าย ทำประกอบ ปรุง เก็บหรือสะสมอาหารหรือสินค้าอื่น รวมทั้งการรักษาความสะอาดของภาชนะ น้ำใช้ และของใช้ต่าง ๆ

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดวางสินค้าและการเร่ขายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ

(๔) กำหนดเวลาสำหรับการจำหน่ายสินค้า

(๕) กำหนดการอื่นที่จำเป็นเพื่อการรักษาความสะอาดและป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ รวมทั้งการป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญและการป้องกันโรคติดต่อ

หมวด ๑๐
อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานสาธารณสุข

มาตรา ๔๔ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือเรียกบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือแจ้งข้อเท็จจริง หรือทำคำชี้แจงเป็นหนังสือหรือให้ส่งเอกสารหลักฐานใดเพื่อตรวจสอบหรือเพื่อประกอบการพิจารณา

(๒) เข้าไปในอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการเพื่อตรวจสอบหรือควบคุมให้เป็นไปตามข้อกำหนดของท้องถิ่น หรือตามพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้ ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือเรียกหนังสือรับรองการแจ้งหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่นั้น

(๓) แนะนำให้ผู้ได้รับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้งปฏิบัติให้ถูกต้องตามเงื่อนไขในใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้งหรือตามข้อกำหนดของท้องถิ่นหรือตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ยึดหรืออายัดสิ่งของใด ๆ ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีหรือเพื่อนำไปทำลายในกรณีจำเป็น

(๕) เก็บหรือนำสินค้าหรือสิ่งของใด ๆ ที่สงสัยว่าจะไม่ถูกสุขลักษณะหรือจะก่อให้เกิดเหตุรำคาญจากอาคารหรือสถานที่ใด ๆ เป็นปริมาณตามสมควรเพื่อเป็นตัวอย่างในการตรวจสอบตามความจำเป็นได้โดยไม่ต้องใช้ราคา

ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นในเรื่องใดหรือทุกเรื่องก็ได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น บุคคลดังกล่าวจะต้องแสดงบัตรประจำตัวตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวงต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องในขณะปฏิบัติหน้าที่ด้วย และให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๔๕ ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ดำเนินกิจการใด ๆ ตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ข้อกำหนดของท้องถิ่นหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการดำเนินกิจการนั้น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้ดำเนินกิจการนั้นแก้ไขหรือปรับปรุงให้ถูกต้องได้ และถ้าผู้ดำเนินกิจการไม่แก้ไข หรือถ้าการดำเนินกิจการนั้นจะก่อให้เกิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชน เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งให้ผู้นั้นหยุดดำเนินกิจการนั้นไว้ทันทีเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะเป็นที่พอใจแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าปราศจากอันตรายแล้วก็ได้

คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดระยะเวลาที่จะต้องปฏิบัติตามคำสั่งไว้ตามสมควรแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เว้นแต่เป็นกรณีที่มีคำสั่งให้หยุดดำเนินกิจการทันที และต้องทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้ดำเนินกิจการซึ่งจะต้องปฏิบัติตามคำสั่งทราบ ในกรณีที่ไม่พบผู้ดำเนินกิจการหรือผู้ดำเนินกิจการไม่ยอมรับคำสั่งดังกล่าว ให้ส่งคำสั่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือปิดคำสั่งนั้นไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานของผู้ดำเนินกิจการ และให้ถือว่าผู้นั้นได้ทราบคำสั่งแล้ว ตั้งแต่เวลาที่คำสั่งไปถึงหรือวันปิดคำสั่ง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขตรวจพบเหตุที่ไม่ถูกต้องหรือมีการกระทำใด ๆ ที่ฝ่าฝืนต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือข้อกำหนดของท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขแจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไปโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นว่าเหตุตามวรรคหนึ่งจะมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน หรือจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนเป็นส่วนรวมซึ่งสมควรจะดำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วน ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้กระทำการไม่ถูกต้องหรือฝ่าฝืนดังกล่าวแก้ไขหรือระงับเหตุนั้น หรือดำเนินการใด ๆ เพื่อแก้ไขหรือระงับเหตุนั้นได้ตามสมควร แล้วให้แจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบ

มาตรา ๔๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุข และผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๔ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และเพื่อประโยชน์ในการจับกุมหรือปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

หมวด ๑๑
หนังสือรับรองการแจ้ง

มาตรา ๔๘ การแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบเพื่อดำเนินกิจการตามมาตรา ๓๘ และหนังสือรับรองการแจ้ง ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้รับแจ้ง ให้ออกใบรับแก่ผู้แจ้งเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการประกอบกิจการตามที่แจ้งได้ชั่วคราวในระหว่างเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นยังมิได้ออกหนังสือรับรองการแจ้ง

ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจการแจ้งให้ถูกต้องตามแบบที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ถ้าการแจ้งเป็นไปโดยถูกต้องให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกหนังสือรับรองการแจ้งให้ผู้แจ้งภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันที่ได้รับการแจ้ง

ในใบรับแจ้งหรือหนังสือรับรองการแจ้ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะกำหนดเงื่อนไขให้ผู้แจ้งหรือผู้ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งปฏิบัติเป็นการเฉพาะรายก็ได้

ในกรณีที่การแจ้งไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งให้ผู้แจ้งทราบภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันที่ได้รับการแจ้ง ถ้าผู้แจ้งไม่ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้การแจ้งของผู้แจ้งเป็นอันสิ้นผล แต่ถ้าผู้แจ้งได้ดำเนินการแก้ไขภายในเวลาที่กำหนดแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกหนังสือรับรองการแจ้งให้ผู้แจ้งภายในเจ็ดวันทำการ นับแต่วันที่ได้รับการแจ้งซึ่งมีรายละเอียดถูกต้องตามแบบที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๔๙ ผู้ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งต้องแสดงหนังสือรับรองการแจ้งไว้โดยเปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ที่ดำเนินกิจการตลอดเวลาที่ดำเนินกิจการ

มาตรา ๕๐ ในกรณีที่หนังสือรับรองการแจ้งสูญหาย ถูกทำลายหรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งยื่นคำขอรับใบแทนหนังสือรับรองการแจ้งภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด

การขอรับใบแทนและการออกใบแทนหนังสือรับรองการแจ้งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

มาตรา ๕๑ เมื่อผู้แจ้งตามมาตรา ๔๘ ประสงค์จะเลิกกิจการหรือโอนการดำเนินกิจการให้แก่บุคคลอื่น ให้แจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบด้วย

มาตรา ๕๒ ในกรณีที่ผู้ดำเนินกิจการใดดำเนินกิจการตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้โดยมิได้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๘ และเคยได้รับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เพราะเหตุที่ฝ่าฝืนดำเนินกิจการโดยมิได้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นมาแล้วครั้งหนึ่ง ยังฝ่าฝืนดำเนินกิจการโดยมิได้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นต่อไป ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดดำเนินกิจการไว้จนกว่าจะได้ดำเนินการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๘ ถ้ายังฝ่าฝืนอีกให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งห้ามการดำเนินกิจการนั้นไว้ตามเวลาที่กำหนดซึ่งต้องไม่เกินสองปีก็ได้

มาตรา ๕๓ การแจ้งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๘ และคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๒ ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้แจ้งหรือผู้ดำเนินกิจการทราบ ในกรณีที่ไม่พบตัวหรือไม่ยอมรับหนังสือ ให้ส่งหนังสือการแจ้งหรือคำสั่งโดยทางไปรษณีย์ตอบรับหรือปิดหนังสือนั้นไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานของผู้ที่ต้องรับหนังสือ และให้ถือว่าผู้นั้นได้ทราบหนังสือดังกล่าวแล้วตั้งแต่เวลาที่หนังสือไปถึงหรือวันปิดหนังสือ แล้วแต่กรณี

หมวด ๑๒
ใบอนุญาต

มาตรา ๕๔ ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้การประกอบกิจการใดหรือการกระทำใดต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขอ และการออกใบอนุญาตในเรื่องนั้นได้

มาตรา ๕๕ บรรดาใบอนุญาตที่ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้ให้มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต และให้ใช้ได้เพียงในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นที่เป็นผู้ออกใบอนุญาตนั้น

การขอต่ออายุใบอนุญาตจะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอพร้อมกับเสียค่าธรรมเนียมแล้วให้ประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาต

หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขอต่ออายุใบอนุญาต และการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

มาตรา ๕๖ เมื่อได้รับคำขอรับใบอนุญาตหรือคำขอต่ออายุใบอนุญาต ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจความถูกต้องและความสมบูรณ์ของคำขอ ถ้าปรากฏว่าคำขอดังกล่าวไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์

ตามหลักเกณฑ์ วิธีการหรือเงื่อนไขที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นรวบรวมความไม่ถูกต้องหรือความไม่สมบูรณ์นั้นทั้งหมดและแจ้งให้ผู้ขออนุญาตแก้ไขให้ถูกต้องและสมบูรณ์ในคราวเดียวกัน และในกรณีจำเป็นที่จะต้องส่งคืนคำขอแก่ผู้ขออนุญาต ก็ให้ส่งคืนคำขอพร้อมทั้งแจ้งความไม่ถูกต้องหรือความไม่สมบูรณ์ให้ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับคำขอ

เจ้าพนักงานท้องถิ่นต้องออกใบอนุญาตหรือมีหนังสือแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ขออนุญาตทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับคำขอซึ่งมีรายละเอียดถูกต้องหรือครบถ้วนตามที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่อาจออกใบอนุญาตหรือยังไม่อาจมีคำสั่งไม่อนุญาตได้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้ขยายเวลาออกไปได้อีกไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสิบห้าวัน แต่ต้องมีหนังสือแจ้งการขยายเวลาและเหตุจำเป็นแต่ละครั้งให้ผู้ขออนุญาตทราบก่อนสิ้นกำหนดเวลาตามวรรคสองหรือตามที่ได้ขยายเวลาไว้แล้วนั้น แล้วแต่กรณี

มาตรา ๕๗ ผู้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องแสดงใบอนุญาตไว้โดยเปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ประกอบกิจการตลอดเวลาที่ประกอบกิจการ

มาตรา ๕๘ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด

การขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

มาตรา ๕๙ ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตสำหรับกิจการใดไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือข้อกำหนดของท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้หรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาตในเรื่องที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการประกอบกิจการตามที่ได้รับใบอนุญาตนั้น เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ภายในเวลาที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกินสิบห้าวัน

มาตรา ๖๐ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาต

(๑) ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตตั้งแต่สองครั้งขึ้นไปและมีเหตุที่จะต้องถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตอีก

(๒) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง

หรือข้อกำหนดของท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาตในเรื่องที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการประกอบกิจการตามที่ได้รับใบอนุญาต และการไม่ปฏิบัติหรือการปฏิบัติไม่ถูกต้องนั้นก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนหรือมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน

มาตรา ๖๑ คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตและคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตทราบ ในกรณีที่ไม่พบผู้รับใบอนุญาตหรือผู้รับใบอนุญาตไม่ยอมรับคำสั่งดังกล่าว ให้ส่งคำสั่งโดยทางไปรษณีย์ตอบรับหรือให้ปิดคำสั่งนั้นไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานของผู้รับใบอนุญาต และให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตนั้นได้ทราบคำสั่งแล้วตั้งแต่เวลาที่คำสั่งไปถึง หรือวันปิดคำสั่ง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๖๒ ผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจะขอรับใบอนุญาตสำหรับการประกอบกิจการที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตอีกไม่ได้จนกว่าจะพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

หมวด ๑๓
ค่าธรรมเนียมและค่าปรับ

มาตรา ๖๓ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดค่าธรรมเนียมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๔ บรรดาค่าธรรมเนียมและค่าปรับตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๖๕ ในกรณีที่มีข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดค่าธรรมเนียมสำหรับการดำเนินกิจการที่ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนดำเนินกิจการหรือต้องได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้แจ้งหรือผู้ได้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามอัตราและตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของท้องถิ่นตลอดเวลาที่ยังดำเนินกิจการนั้น ถ้ามิได้เสียค่าธรรมเนียมภายในเวลาที่กำหนด ให้ชำระค่าปรับเพิ่มขึ้นอีกร้อยละยี่สิบของจำนวนค่าธรรมเนียมที่ค้างชำระ เว้นแต่ผู้แจ้งหรือผู้ได้รับใบอนุญาตจะได้บอกเลิกการดำเนินกิจการนั้นก่อนถึงกำหนดการเสียค่าธรรมเนียมครั้งต่อไปตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของท้องถิ่น

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่งค้างชำระค่าธรรมเนียมติดต่อกันเกินกว่าสองครั้ง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดการดำเนินกิจการไว้จนกว่าจะได้เสียค่าธรรมเนียมและค่าปรับจนครบจำนวน

หมวด ๑๔
การอุทธรณ์

มาตรา ๖๖ ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีคำสั่งตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสาม มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๘ วรรคห้า มาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๖๕ วรรคสอง หรือมีคำสั่งในเรื่องการไม่ออกใบอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีคำสั่งตามมาตรา ๔๖ วรรคสอง ถ้าผู้ที่ได้รับคำสั่งไม่พอใจคำสั่งดังกล่าว ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่ง

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นเหตุทุเลาการบังคับตามคำสั่ง เว้นแต่รัฐมนตรีจะเห็นสมควรให้มีการทุเลาการบังคับตามคำสั่งนั้นไว้ชั่วคราว

มาตรา ๖๗ การพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๖๖ ให้รัฐมนตรีพิจารณาโดยไม่ชักช้า

คำสั่งของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

หมวด ๑๕
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๘ ผู้ใดฝ่าฝืนกฎกระทรวงซึ่งออกตามมาตรา ๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๖๙ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีกรมอนามัยตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามมาตรา ๘ วรรคสอง หรือนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดตามมาตรา ๘ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๑๗ โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๙ มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๒ ผู้ใดจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร ซึ่งมีพื้นที่เกินสองร้อยตารางเมตรโดยไม่ได้รับใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

ผู้ใดจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร ซึ่งมีพื้นที่ไม่เกินสองร้อยตารางเมตร โดยไม่มีหนังสือรับรองการแจ้ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๗๓ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา ๒๐ (๕) มาตรา ๓๒ (๒) มาตรา ๓๕ (๑) หรือ (๔) หรือมาตรา ๔๐ (๒) หรือ (๓) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัตินี้นอกจากที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่งหรือในมาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๗๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๗ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๘ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๕ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ วรรคสองต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืน

มาตรา ๗๖ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดไว้ในใบอนุญาตตามมาตรา ๓๓ วรรคสอง หรือมาตรา ๔๑ วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๗๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๑ วรรคสอง หรือฝ่าฝืนประกาศของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๒ (๑) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๗๘ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๖ หรือฝ่าฝืนประกาศของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๒ (๒) หรือข้อกำหนดของท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๗๙ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียก หรือไม่ยอมแจ้งข้อเท็จจริงหรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐาน หรือขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๐ ผู้ดำเนินกิจการผู้ใดดำเนินกิจการในระหว่างที่มีคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้หยุดดำเนินกิจการ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๕ มาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๖๕ วรรคสอง โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือ

ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับและปรับอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง

มาตรา ๘๑ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามมาตรา ๔๖ วรรคสอง โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานสาธารณสุข ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองเดือนหรือปรับไม่เกินห้าพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๕ หรือมาตรา ๕๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๘๓ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๗ หรือมาตรา ๕๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๘๔ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดดำเนินกิจการในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับและปรับอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืน

มาตรา ๘๕ ให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบคดี

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานครประกอบด้วย ผู้แทนกรุงเทพมหานคร ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้แทนกรมตำรวจ

(๒) ในเขตจังหวัดอื่นประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด อัยการจังหวัด และผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด

บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษถึงจำคุกหรือไม่ควรถูกฟ้องร้อง ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีมีอำนาจเปรียบเทียบ

สำหรับความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ด้วย

เมื่อได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินคดีต่อไป

หมวด ๑๖
บทเฉพาะกาล

มาตรา ๘๖ ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการใดตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัตินี้อยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและกิจการนั้นมีลักษณะเช่นเดียวกับกิจการที่จะต้องได้รับใบอนุญาตหรือต้องแจ้งและได้รับหนังสือรับรองการแจ้งตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้นั้นประกอบกิจการนั้นต่อไปได้เสมือนเป็นผู้ที่ได้รับใบอนุญาตหรือเป็นผู้ที่ได้แจ้งและได้รับหนังสือรับรองการแจ้งตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว แต่เมื่อใบอนุญาตดังกล่าวสิ้นอายุและผู้นั้นยังคงประสงค์จะดำเนินกิจการต่อไป ผู้นั้นจะต้องมาดำเนินการขอรับใบอนุญาตหรือแจ้งตามพระราชบัญญัตินี้ก่อนการดำเนินการ

มาตรา ๘๗ ผู้ซึ่งประกอบกิจการใดที่ไม่ต้องแจ้งและได้รับหนังสือรับรองการแจ้งตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัตินี้ แต่เป็นกิจการที่จะต้องแจ้งและได้รับหนังสือรับรองการแจ้งตามพระราชบัญญัตินี้ และมิใช่เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตอยู่แล้วตามมาตรา ๘๖ ให้ยังคงประกอบกิจการได้ต่อไป แต่จะต้องมาดำเนินการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายในกำหนดเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘๘ ผู้ซึ่งประกอบกิจการใดที่มิได้เป็นกิจการที่ต้องได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัตินี้ แต่เป็นกิจการที่จะต้องได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ยังคงประกอบกิจการได้ต่อไป แต่จะต้องมายื่นคำขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ภายในกำหนดเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ยังคงประกอบกิจการได้ต่อไปจนกว่าจะมีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตให้ประกอบกิจการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๙ บรรดากิจการต่าง ๆ ที่กำหนดให้เป็นกิจการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ และการแต่งผมตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ ให้ถือว่าเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ทั้งนี้ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๑ หรือมาตรา ๓๒

มาตรา ๙๐ บรรดากฎกระทรวง ประกาศ ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุขซึ่งได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการ

สาธารณสุขซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีกฎกระทรวง ประกาศ ข้อกำหนดของท้องถิ่น หรือคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุขที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
อานันท์ ปันยารชุน
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ และพระราชบัญญัติควบคุมการใช้อุจจาระเป็นปุ๋ย พุทธศักราช ๒๔๘๐ ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินงานควบคุมดูแลในด้านสาธารณสุข ได้ใช้บังคับมานานแล้ว แม้ว่าจะได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมอีกหลายครั้งก็ตาม แต่ก็ยังไม่อาจทันต่อสภาพความเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าของสังคม จำเป็นต้องขยายขอบเขตการกำกับดูแลกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุขในด้านต่าง ๆ ให้กว้างขวางขึ้น เพื่อสามารถนำมาปรับใช้กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ทันท่วงที และโดยที่ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่าการสาธารณสุขเป็นเรื่องเกี่ยวพันกับความเป็นอยู่และสภาพแวดล้อมของมนุษย์อย่างใกล้ชิด แต่บทบัญญัติของกฎหมายปัจจุบันยังมิได้กำหนดมาตรการกำกับดูแลและป้องกันเกี่ยวกับการอนามัยสิ่งแวดล้อมไว้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ สมควรปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมให้มีลักษณะการกำกับดูแลและติดตาม และปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่และบทกำหนดโทษตามกฎหมายปัจจุบันให้สามารถบังคับให้มีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายอย่างเคร่งครัด ฉะนั้น เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของสังคมปัจจุบัน และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในด้านการกำกับดูแลและป้องกันเกี่ยวกับการอนามัยสิ่งแวดล้อม สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขและกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการใช้อุจจาระเป็นปุ๋ยเสียใหม่ และรวมกฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวเป็นฉบับเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

การสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๐

เป็นปีที่ ๖๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “มูลฝอย” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ ซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “ราชการส่วนท้องถิ่น” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

(๑) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(๒) นายกเทศมนตรีสำหรับในเขตเทศบาล

(๓) นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

(๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร

(๕) นายกเมืองพัทยาสำหรับในเขตเมืองพัทยา

(๖) หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น สำหรับในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งจะกำหนดให้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปทุกท้องถิ่นหรือให้ใช้บังคับเฉพาะท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งก็ได้ และในกรณีที่กฎกระทรวงดังกล่าวจะสมควรกำหนดให้เรื่องที่เป็นรายละเอียดทางด้านเทคนิควิชาการหรือเป็นเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามสภาพสังคมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการสาธารณสุข” ประกอบด้วยปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ อธิบดีกรมควบคุมโรค อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม อธิบดีกรมวิชาการเกษตร อธิบดี

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกรุงเทพมหานคร นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินสี่คน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ในด้านกฎหมายการสาธารณสุข การอนามัยสิ่งแวดล้อม และการคุ้มครองผู้บริโภค เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมอนามัยเป็นกรรมการและเลขานุการ”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกชื่อหมวด ๓ การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด ๓
การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๘ การเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นอาจร่วมกับหน่วยงานของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการภายใต้ข้อตกลงร่วมกันก็ได้ แต่ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยส่วนรวม รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการร่วมกันได้

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการตามวรรคหนึ่งแทนภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่น หรืออาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินกิจการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามมาตรา ๑๙ ก็ได้

บทบัญญัติตามมาตรานี้ และมาตรา ๑๙ มิให้ใช้บังคับกับการจัดการของเสียอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน แต่ให้ผู้ดำเนินกิจการโรงงานที่มีของเสียอันตราย และผู้ดำเนินกิจการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดของเสียอันตรายดังกล่าว แจ้งการดำเนินกิจการเป็นหนังสือต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๔) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลอื่นที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการแทน ในการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ การจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องดำเนินการให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๖๘/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนกฎกระทรวงซึ่งออกตามมาตรา ๖ ในกรณีที่เกี่ยวกับมูลฝอยติดเชื้อหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๑๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗๓/๑ และมาตรา ๗๓/๒ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๗๓/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา ๒๐ (๑) (๒) (๓) หรือ (๖) ในกรณีเกี่ยวกับมูลฝอยติดเชื้อ หรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๗๓/๒ ผู้รับอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา ๒๐ (๕) ในกรณีเกี่ยวกับมูลฝอยติดเชื้อ หรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดบทนิยามคำว่า “มูลฝอย” ยังไม่ชัดเจน ซึ่งทำให้อำนาจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยมีความซ้ำซ้อนกัน บทนิยามในเรื่อง “ราชการส่วนท้องถิ่น” และ “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” ไม่สอดคล้องกับกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งผลจากการปฏิรูประบบราชการเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้เปลี่ยนแปลงหน่วยงานกำกับดูแลราชการส่วนท้องถิ่น และยังมีหน่วยงานอื่นที่ทำหน้าที่สนับสนุนและเกี่ยวข้องกับการดำเนินการในเรื่องการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย จึงต้องปรับองค์ประกอบในคณะกรรมการสาธารณสุข นอกจากนี้การดำเนินงานเรื่องการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยไม่ได้ให้อำนาจแก่ราชการส่วนท้องถิ่นในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและกำหนดวิธีการในเรื่องดังกล่าว ประกอบกับมิได้มีบทกำหนดโทษในเรื่องมูลฝอยติดเชื้อและมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนไว้ รวมถึงสมควรกำหนดให้อำนาจรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขออกประกาศเรื่องที่เป็นรายละเอียดทางเทคนิควิชาการหรือเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตามสภาพสังคม เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

การสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “ราชการส่วนท้องถิ่น” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น”

มาตรา ๔ ให้แก้ไขคำว่า “ข้อกำหนดของท้องถิ่น” ในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นคำว่า “ข้อบัญญัติท้องถิ่น” ทุกแห่ง

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความใน (๖) ของบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๖) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น สำหรับในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘/๑ ในหมวด ๑ บททั่วไป แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๘/๑ ในการพิจารณาออกคำสั่งตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง อธิบดีกรมอนามัยอาจให้คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัดหรือคณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานครตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาโดยไม่ชักช้า”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๖/๑) ของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

“(๖/๑) ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการของคณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัดและคณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานครในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้และตามที่กฎหมายกำหนดไว้”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑ ในกรณีที่ปรากฏแก่คณะกรรมการ คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัดหรือคณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร ว่าราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นซึ่งมีเขตอำนาจในท้องถิ่นใดไม่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัตินี้โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการ คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัด หรือคณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร แจ้งต่อผู้มีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติราชการของราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น เพื่อสั่งให้ราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการตามอำนาจหน้าที่หรือแก้ไขการดำเนินการให้เป็นไปโดยถูกต้องภายในระยะเวลาที่เห็นสมควร”

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๒/๑ คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัดและคณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร มาตรา ๑๗/๑ มาตรา ๑๗/๒ มาตรา ๑๗/๓ มาตรา ๑๗/๔ และมาตรา ๑๗/๕ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

“หมวด ๒/๑
คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัดและคณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๑๗/๑ ให้มีคณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัด ประกอบด้วย

(๑) ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ

(๒) อัยการจังหวัด ปลัดจังหวัด เกษตรจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ท้องถิ่นจังหวัด ปศุสัตว์จังหวัด โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นกรรมการ

(๓) นายกเทศมนตรี จำนวนหนึ่งคน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหนึ่งคน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง เป็นกรรมการ และในกรณีที่จังหวัดใดมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นกรรมการด้วย

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ในด้านการสาธารณสุขและการอนามัยสิ่งแวดล้อม จำนวนไม่เกินสี่คน และผู้แทนภาคประชาชนซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้ง จำนวนไม่เกินสองคน เป็นกรรมการ

ให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดแต่งตั้งข้าราชการในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดซึ่งรับผิดชอบงานด้านกฎหมายและการอนามัยสิ่งแวดล้อม ด้านละหนึ่งคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๗/๒ ให้มีคณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

(๑) ปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นประธานกรรมการ

(๒) รองปลัดกระทรวงสาธารณสุขซึ่งปลัดกระทรวงสาธารณสุขมอบหมาย รองปลัดกรุงเทพมหานครซึ่งปลัดกรุงเทพมหานครมอบหมาย ผู้อำนวยการสำนักเทศกิจกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานคร ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ ผู้แทนกรมควบคุมโรค ผู้แทนกรมปศุสัตว์ ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม ผู้แทนกรมวิชาการเกษตร ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผู้แทนกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ผู้แทนกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ผู้แทนกรมอนามัย ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นกรรมการ

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ในด้านการสาธารณสุขและการอนามัยสิ่งแวดล้อม จำนวนไม่เกินสี่คน และผู้แทนภาคประชาชนซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้ง จำนวนไม่เกินสองคน เป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการสำนักอนามัยกรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมอนามัยแต่งตั้งข้าราชการในสังกัดกรมอนามัยซึ่งรับผิดชอบงานด้านกฎหมายหรือการอนามัยสิ่งแวดล้อมหนึ่งคน และให้ผู้อำนวยการสำนักอนามัยกรุงเทพมหานครแต่งตั้งข้าราชการในสังกัดสำนักอนามัยกรุงเทพมหานครซึ่งรับผิดชอบงานด้านกฎหมายหรือการอนามัยสิ่งแวดล้อมหนึ่งคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๗/๓ คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัดและคณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัดหรือในเขตกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการตามนโยบาย แผนงาน และมาตรการตามมาตรา ๑๐ (๑)

(๒) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขตามที่รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการมอบหมาย

(๓) ให้ความเห็นแก่ราชการส่วนท้องถิ่นในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นและให้คำปรึกษาหรือสนับสนุนราชการส่วนท้องถิ่นและเจ้าพนักงานท้องถิ่นในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ให้สอดคล้องกับแนวทางที่คณะกรรมการกำหนด

(๔) ประสานงาน สนับสนุน และพัฒนาศักยภาพในการดำเนินการของส่วนราชการและราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องตามโครงการที่คณะกรรมการกำหนด โดยคำนึงถึงหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย

(๕) สอดส่องหรือกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติการตามกฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุขเพื่อรายงานต่อคณะกรรมการ

(๖) ส่งเสริมและสนับสนุนการรณรงค์และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสาธารณสุขและการอนามัยสิ่งแวดล้อม

(๗) ตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของอธิบดีกรมอนามัยตามมาตรา ๘/๑

(๘) ออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องหรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณา

(๙) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัดหรือคณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานครหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๑๗/๔ การแต่งตั้ง วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตามมาตรา ๑๗/๑ (๓) และ (๔) และกรรมการตามมาตรา ๑๗/๒ (๓) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๗/๕ การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ และการประชุมของคณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัด คณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร และคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัดและคณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานครแต่งตั้ง ให้นำมาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๘/๑ ในหมวด ๕ เหตุรำคาญ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๒๘/๑ เมื่อปรากฏว่ามีเหตุรำคาญเกิดขึ้นตามมาตรา ๒๗ หรือมาตรา ๒๘ เป็นบริเวณกว้างจนก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณชน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจประกาศกำหนดให้บริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การระงับเหตุรำคาญตามวรรคหนึ่ง และการจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญนั้นเกิดขึ้นอีกในอนาคต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนด

ในกรณีที่เหตุรำคาญตามวรรคหนึ่งได้ระงับจนไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณชนแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศยกเลิกพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญนั้นโดยไม่ชักช้า”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๖ ในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขตรวจพบเหตุที่ไม่ถูกต้องหรือมีการกระทำใด ๆ ที่ฝ่าฝืนต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขแจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไปโดยไม่ชักช้า และให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขซึ่งตรวจพบเหตุนั้นแจ้งต่อคณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัดหรือคณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี พิจารณาดำเนินการตามมาตรา ๑๑”

มาตรา ๑๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

“เพื่อประโยชน์ในการป้องกันเหตุรำคาญหรือผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน ชุมชน หรือสิ่งแวดล้อม ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดประเภทหรือขนาดของกิจการ หลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๖ ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีคำสั่งตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๘ วรรคห้า มาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๖๕ วรรคสอง หรือมีคำสั่งในเรื่องการไม่ออกใบอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีคำสั่งตามมาตรา ๔๖ วรรคสอง ถ้าผู้รับคำสั่งไม่พอใจคำสั่งดังกล่าว ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่ง

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นเหตุทุเลาการบังคับตามคำสั่ง เว้นแต่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์จะเห็นสมควรให้มีการทุเลาการบังคับตามคำสั่งนั้นไว้ชั่วคราว”

มาตรา ๑๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๖/๑ มาตรา ๖๖/๒ และมาตรา ๖๖/๓ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๖๖/๑ ให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ประกอบด้วย

(๑) อธิบดีกรมอนามัย เป็นประธานกรรมการ

(๒) ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ ผู้แทนกรมปศุสัตว์ ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นกรรมการ

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการจากผู้มีความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ในด้านการสาธารณสุขและการอนามัยสิ่งแวดล้อมอีกไม่เกินสามคน เป็นกรรมการ ในจำนวนนี้ให้มีผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคเอกชนอย่างน้อยหนึ่งคน

ให้รองอธิบดีกรมอนามัยซึ่งอธิบดีกรมอนามัยมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมอนามัยแต่งตั้งข้าราชการในสังกัดกรมอนามัยจำนวนสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

การแต่งตั้ง วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง (๓) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖๖/๒ ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งตามมาตรา ๖๖

(๒) มีหนังสือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ หรือสั่งให้บุคคลดังกล่าวส่งเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

(๓) สอบถามข้อเท็จจริงหรือกระทำการใด ๆ เท่าที่จำเป็น เพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

มาตรา ๖๖/๓ การประชุมคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๖๖/๑ และการแต่งตั้งและการประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ให้นำมาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๗ ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ แล้วแจ้งคำวินิจฉัยพร้อมด้วยเหตุผลเป็นหนังสือไปยังผู้อุทธรณ์และเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุข แล้วแต่กรณี

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด”

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ ผู้ใดฝ่าฝืนกฎกระทรวงซึ่งออกตามมาตรา ๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๙ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๒ และมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๙ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีกรมอนามัยตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามมาตรา ๘ วรรคสอง หรือนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดตามมาตรา ๘ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๑๗ คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัดหรือคณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานครตามมาตรา ๑๗/๓ (๘) หรือคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๖๖/๒ (๒) โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๙ มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๒ ผู้ใดจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหารตามมาตรา ๓๘ ซึ่งมีพื้นที่เกินสองร้อยตารางเมตรโดยไม่ได้รับใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

ผู้ใดจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหารตามวรรคหนึ่ง ซึ่งมีพื้นที่ไม่เกินสองร้อยตารางเมตร โดยไม่มีหนังสือรับรองการแจ้ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาท

มาตรา ๗๓ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบัญญัติท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา ๒๐ (๕) มาตรา ๓๒ (๒) มาตรา ๓๕ (๑) หรือ (๔) หรือมาตรา ๔๐ (๒) หรือ (๓) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบัญญัติท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา ๒๙ มาตรา ๓๕ (๒) หรือ (๓) หรือมาตรา ๔๐ (๑) (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาท”

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๓/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบัญญัติท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา ๒๐ (๑) (๒) (๓) หรือ (๖) ในกรณีที่เกี่ยวกับมูลฝอยติดเชื้อหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๑๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๔ ถึงมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศที่ออกตามมาตรา ๒๘/๑ วรรคสอง โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๗ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๘ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๕ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท และปรับอีกไม่เกินวันละสองพันห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืน

มาตรา ๗๖ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดไว้ในใบอนุญาตตามมาตรา ๓๓ วรรคสอง หรือมาตรา ๔๑ วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๗๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๑ วรรคสอง หรือฝ่าฝืนประกาศของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๒ (๑) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๗๘ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๖ หรือฝ่าฝืนประกาศของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๒ (๒) หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๗๙ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียก หรือไม่ยอมแจ้งข้อเท็จจริงหรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐาน หรือขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๐ ผู้ดำเนินกิจการผู้ใดดำเนินกิจการในระหว่างที่มีคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้หยุดดำเนินกิจการ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๕ มาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๖๕ วรรคสอง โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกไม่เกินวันละสองหมื่นห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง

มาตรา ๘๑ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามมาตรา ๔๖ วรรคสอง โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานสาธารณสุข ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๙ หรือมาตรา ๕๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๘๓ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๗ หรือมาตรา ๕๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๘๔ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดดำเนินกิจการในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกไม่เกินวันละสองหมื่นห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืน”

มาตรา ๒๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๘๔/๑ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย”

มาตรา ๒๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘๕ ให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบ

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ผู้แทนกรุงเทพมหานคร ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นกรรมการ และให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งข้าราชการในสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการอีกไม่เกินสองคน

(๒) ในเขตจังหวัดอื่น ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด อัยการจังหวัด และผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด เป็นกรรมการ และให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเป็นเลขานุการ และให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดแต่งตั้งข้าราชการในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเป็นผู้ช่วยเลขานุการอีกไม่เกินสองคน

บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษถึงจำคุกหรือไม่ควรถูกฟ้องร้อง ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบมีอำนาจเปรียบเทียบ

สำหรับความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ คณะกรรมการเปรียบเทียบอาจมอบหมายให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ด้วย

การเปรียบเทียบของคณะกรรมการเปรียบเทียบและเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมาย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา”

มาตรา ๒๒ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัดประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๑๗/๑ (๑) และ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม

โดยพระราชบัญญัตินี้ และให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัดไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๑๗/๑ (๓) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดแต่งตั้งข้าราชการในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดซึ่งรับผิดชอบงานด้านกฎหมายและการอนามัยสิ่งแวดล้อม ด้านละหนึ่งคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๒๓ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานครประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๑๗/๒ (๑) และ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ และให้ผู้อำนวยการสำนักอนามัยกรุงเทพมหานครเป็นกรรมการและเลขานุการ ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานครไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๗/๒ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ให้อธิบดีกรมอนามัยแต่งตั้งข้าราชการในสังกัดกรมอนามัยซึ่งรับผิดชอบงานด้านกฎหมายหรือการอนามัยสิ่งแวดล้อมหนึ่งคน และให้ผู้อำนวยการสำนักอนามัยกรุงเทพมหานครแต่งตั้งข้าราชการในสังกัดสำนักอนามัยกรุงเทพมหานครซึ่งรับผิดชอบงานด้านกฎหมายหรือการอนามัยสิ่งแวดล้อมหนึ่งคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๒๔ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๖๖/๑ (๑) และ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ และให้รองอธิบดีกรมอนามัยซึ่งอธิบดีกรมอนามัยมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖๖/๑ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ให้อธิบดีกรมอนามัยแต่งตั้งข้าราชการในสังกัดกรมอนามัยจำนวนสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๒๕ อุทธรณ์ที่ได้ยื่นและยังคงค้างพิจารณาอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๖๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ด้วย

มาตรา ๒๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่มีกลไกหรือหน่วยงานที่ขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายในระดับพื้นที่โดยตรง ทำให้การจัดการปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ประกอบกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้มีปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนมากขึ้น สมควรกำหนดให้มีคณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัดและคณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานครทำหน้าที่ขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายในระดับพื้นที่โดยคำนึงถึงหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน และกำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจประกาศพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญเพื่อระงับและจัดการตามความจำเป็นมิให้เหตุรำคาญนั้นเกิดขึ้นอีก ตลอดจนกำหนดให้ผู้ขออนุญาตในกิจการบางประเภทหรือบางขนาดต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดก่อนที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นพิจารณาออกใบอนุญาต นอกจากนี้ เพื่ออำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการอุทธรณ์ให้เกิดความรอบคอบโดยให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และกำหนดระยะเวลาการพิจารณาอุทธรณ์ให้รวดเร็วยิ่งขึ้น รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษและบทบัญญัติเกี่ยวกับการเปรียบเทียบให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

ระบบสุขภาพปฐมภูมิ

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยระบบสุขภาพปฐมภูมิ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อกำหนดกลไกการจัดระบบสุขภาพปฐมภูมิที่มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวและคณะผู้ให้บริการสุขภาพปฐมภูมิดูแลประชาชนในสัดส่วนที่เหมาะสม รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการเพื่อให้ประชาชนได้รับบริการสุขภาพปฐมภูมิที่มีประสิทธิภาพ มีความเป็นธรรม มีคุณภาพ และมีมาตรฐาน ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระบบสุขภาพปฐมภูมิ พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“บริการสุขภาพปฐมภูมิ” หมายความว่า บริการทางการแพทย์และสาธารณสุขที่มุ่งหมายดูแลสุขภาพของบุคคลในเขตพื้นที่รับผิดชอบในลักษณะองค์รวม ตั้งแต่แรก ต่อเนื่อง และผสมผสาน ครอบคลุมทั้งการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมโรค การป้องกันโรค การตรวจวินิจฉัยโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพ โดยหน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิที่ประกอบด้วยแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวและคณะผู้ให้บริการสุขภาพปฐมภูมิ รวมทั้งเชื่อมโยงกับครอบครัว ชุมชน และบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขระดับทุติยภูมิและตติยภูมิ

“ระบบสุขภาพปฐมภูมิ” หมายความว่า กลไกและกระบวนการในการประสานความร่วมมือเพื่อจัดบริการสุขภาพปฐมภูมิ โดยการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาชน รวมทั้งการส่งต่อผู้รับบริการและการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยบริการทั้งระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และตติยภูมิ

“หน่วยบริการ” หมายความว่า

(๑) สถานพยาบาลที่ดำเนินการโดยกระทรวง ทบวง กรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ สถาบันการศึกษาของรัฐ หน่วยงานอื่นของรัฐ และสภากาชาดไทย

(๒) สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล

(๓) หน่วยบริการตามกฎหมายว่าด้วยหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

(๔) หน่วยบริการอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

“หน่วยบริการปฐมภูมิ” หมายความว่า หน่วยบริการที่ได้ขึ้นทะเบียนเพื่อให้บริการสุขภาพปฐมภูมิตามพระราชบัญญัตินี้

“เครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิ” หมายความว่า หน่วยบริการปฐมภูมิหรือหน่วยบริการที่รวมตัวกันและขึ้นทะเบียนเป็นเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิเพื่อให้บริการสุขภาพปฐมภูมิตามพระราชบัญญัตินี้

“แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว” หมายความว่า แพทย์ที่ได้รับหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรเพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาเวชศาสตร์ครอบครัว

“ผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์และสาธารณสุข” หมายความว่า ผู้ประกอบโรคศิลปะ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด ผู้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ผู้ประกอบวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน หรือผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์และสาธารณสุขอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้หมายความรวมถึงบุคคลตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. ๒๕๔๒

“คณะผู้ให้บริการสุขภาพปฐมภูมิ” หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์และสาธารณสุขซึ่งปฏิบัติงานร่วมกันกับแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวในการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิ และให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งผ่านการฝึกอบรมด้านสุขภาพปฐมภูมิเพื่อเป็นผู้สนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวและผู้ประกอบวิชาชีพดังกล่าว ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการระบบสุขภาพปฐมภูมิ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
คณะกรรมการระบบสุขภาพปฐมภูมิ

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการระบบสุขภาพปฐมภูมิ” ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา อธิบดีกรมบัญชีกลาง เลขาธิการสำนักงานประกันสังคม และเลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

(๓) กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวนหนึ่งคน ผู้บริหารเทศบาล จำนวนหนึ่งคน ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหนึ่งคน และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง จำนวนหนึ่งคน โดยให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทคัดเลือกกันเอง

(๔) กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่เป็นหน่วยบริการปฐมภูมิ จำนวนหนึ่งคน ผู้บริหารหน่วยบริการปฐมภูมิที่สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวนหนึ่งคน และผู้บริหารหน่วยบริการปฐมภูมิของรัฐที่ไม่ได้สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวนหนึ่งคน โดยให้ผู้อำนวยการหรือผู้บริหารหน่วยบริการปฐมภูมิแต่ละประเภทคัดเลือกกันเอง

(๕) กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด จำนวนหนึ่งคน และสาธารณสุขอำเภอ จำนวนหนึ่งคน โดยให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดและสาธารณสุขอำเภอแล้วแต่กรณี คัดเลือกกันเอง

(๖) กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ดำเนินการของสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลที่เป็นหน่วยบริการปฐมภูมิ จำนวนหนึ่งคน และแต่งตั้งจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำนวนหนึ่งคน และอาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร จำนวนหนึ่งคน โดยให้ผู้ดำเนินการของสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านและอาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี คัดเลือกกันเอง

(๗) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสี่คน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านการสาธารณสุข และด้านการแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวด้านละหนึ่งคน และแต่งตั้งจากผู้แทนองค์กรเอกชนซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่มิใช่เป็นการแสวงหาผลกำไรและดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวกับงานด้านสุขภาพ โดยการคัดเลือกกันเองให้เหลือจำนวนสองคน

ให้รองปลัดกระทรวงสาธารณสุขซึ่งปลัดกระทรวงสาธารณสุขมอบหมาย เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขแต่งตั้งข้าราชการสำนักงานซึ่งรับผิดชอบงานด้านระบบสุขภาพปฐมภูมิจำนวนสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

การคัดเลือกและการแต่งตั้งกรรมการตามวรรคหนึ่ง (๓) (๔) (๕) (๖) และ (๗) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๖ กรรมการตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๖) และ (๗) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ไม่เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๕) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๖) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐเพราะทุจริตต่อหน้าที่ ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๗) ไม่เป็นกรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

ในกรณีที่เป็นกรรมการตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๗) ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านการสาธารณสุข หรือด้านการแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว ต้องไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างถูกพักใช้ใบอนุญาตหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพนั้น ๆ

มาตรา ๗ กรรมการตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) (๕) (๖) และ (๗) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง ผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมิได้แต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปก่อนจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ในกรณีที่กรรมการตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้มีการคัดเลือกและแต่งตั้งกรรมการแทน และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระของกรรมการนั้นเหลือไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่ดำเนินการเพื่อให้มีกรรมการแทนก็ได้ และในการนี้ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

มาตรา ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะกรรมการมีมติไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ให้ออกเพราะบกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) พ้นจากการเป็นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการหรือผู้บริหารหน่วยบริการปฐมภูมิ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด หรือสาธารณสุขอำเภอ ในกรณีที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการในฐานะนั้น

มาตรา ๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๖) และ (๗) พ้นจากตำแหน่งเมื่อเป็นกรณีตามมาตรา ๘ (๑) (๒) หรือ (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖ หรือพ้นจากการเป็นผู้ดำเนินการของสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หรืออาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานครในกรณีที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการในฐานะนั้น

มาตรา ๑๐ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนเกี่ยวกับบริการสุขภาพปฐมภูมิและระบบสุขภาพปฐมภูมิต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติ

(๒) กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ และนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนตาม (๑) รวมทั้งกำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการดังกล่าว

(๓) เสนอแนวทางแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับบริการสุขภาพปฐมภูมิหรือระบบสุขภาพปฐมภูมิ และให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการออกประกาศและการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ให้คำแนะนำหรือให้คำปรึกษาต่อรัฐมนตรี หน่วยงานของรัฐ และพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้มีการผลิตและพัฒนาแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวและคณะผู้ให้บริการสุขภาพปฐมภูมิให้เพียงพอกับการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งการวางแผนกำลังคน และการพัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบสุขภาพปฐมภูมิ

(๖) เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้มีการกำหนดค่าตอบแทนสำหรับแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวและคณะผู้ให้บริการสุขภาพปฐมภูมิให้เหมาะสมกับการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๗) เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้มีการกำหนดมาตรการที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดระบบสุขภาพปฐมภูมิให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

(๘) ส่งเสริมให้ประชาชนมีศักยภาพและมีความรู้ในการจัดการสุขภาพของตนเองและครอบครัว

(๙) ออกประกาศตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

(๑๐) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการหรือตามที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมาย

ประกาศตามวรรคหนึ่ง (๙) เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๑๑ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ให้มีการประชุมคณะกรรมการอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง

มาตรา ๑๒ คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

การประชุมคณะอนุกรรมการ ให้นำความในมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกให้บุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น หรือให้ส่งคำชี้แจง เอกสาร ข้อมูล หรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาได้

มาตรา ๑๔ ให้สำนักงานรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการ และให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนเกี่ยวกับบริการสุขภาพปฐมภูมิและระบบสุขภาพปฐมภูมิ เสนอต่อคณะกรรมการ รวมทั้งดำเนินการตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนดังกล่าว ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย

(๒) ประสานงาน สนับสนุน และร่วมมือกับหน่วยบริการปฐมภูมิ เครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิ หน่วยงานของรัฐ องค์การระหว่างประเทศ และองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) และมาตรการตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง (๒)

(๓) เป็นศูนย์กลางฐานข้อมูลเกี่ยวกับบริการสุขภาพปฐมภูมิและระบบสุขภาพปฐมภูมิและดำเนินการหรือสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยในเรื่องดังกล่าว

(๔) จัดให้มีทะเบียนผู้รับบริการ หน่วยบริการปฐมภูมิ และเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิ

(๕) พัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบสุขภาพปฐมภูมิให้มีประสิทธิภาพ

(๖) ส่งเสริมให้ประชาชนมีศักยภาพและมีความรู้ในการจัดการสุขภาพของตนเองและครอบครัว

(๗) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวและคณะผู้ให้บริการสุขภาพปฐมภูมิให้เพียงพอกับการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิ และจัดให้มีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวและคณะผู้ให้บริการสุขภาพปฐมภูมิให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับแผนกำลังคน

(๘) จัดทำมาตรการที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดระบบสุขภาพปฐมภูมิเสนอต่อคณะกรรมการ

(๙) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่รัฐมนตรี คณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย หรือตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน

หมวด ๒
การจัดบริการสุขภาพปฐมภูมิ

มาตรา ๑๕ บุคคลทุกคนมีสิทธิได้รับบริการสุขภาพปฐมภูมิโดยแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวและคณะผู้ให้บริการสุขภาพปฐมภูมิเป็นผู้ให้บริการสุขภาพปฐมภูมิตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ บริการสุขภาพปฐมภูมิที่บุคคลมีสิทธิได้รับ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

บริการสุขภาพปฐมภูมิตามวรรคหนึ่ง ต้องจัดให้มีการบันทึกข้อมูลด้านสุขภาพตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๑

มาตรา ๑๖ บุคคลซึ่งมีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลหรือรับบริการสาธารณสุขตามสวัสดิการหรือตามสิทธิที่ได้รับตามกฎหมาย บุคคลนั้นย่อมมีสิทธิได้รับบริการสุขภาพปฐมภูมิตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง ด้วย และให้การใช้สิทธิเป็นไปตามหลักเกณฑ์การได้รับสวัสดิการหรือสิทธิของบุคคลนั้น

ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลหรือค่าใช้จ่ายเพื่อบริการสาธารณสุขในการรับบริการสุขภาพปฐมภูมิตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง อาจขยายให้ได้รับนอกเหนือหรือเพิ่มขึ้นจากที่กำหนดไว้สำหรับสวัสดิการหรือสิทธิในการรักษาพยาบาลหรือบริการสาธารณสุขก็ได้ ทั้งนี้ ตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี หรือตามที่คณะกรรมการตกลงกับคณะกรรมการประกันสังคม คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทที่มีกฎหมายจัดตั้ง หรือหน่วยงานของรัฐอื่นใดที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสวัสดิการหรือสิทธิดังกล่าว แล้วแต่กรณี และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเพื่อให้ได้รับค่าใช้จ่ายดังกล่าว

มาตรา ๑๗ ให้สำนักงานจัดให้มีการขึ้นทะเบียนหน่วยบริการ เพื่อเป็นหน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิในเขตพื้นที่ตามที่คณะกรรมการกำหนด และประกาศให้ประชาชนทราบ

หน่วยบริการที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิตามวรรคหนึ่ง ให้ได้รับค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลหรือค่าใช้จ่ายเพื่อบริการสาธารณสุขตามมาตรา ๑๖ ในการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิ

ลักษณะของหน่วยบริการและเครือข่ายหน่วยบริการที่จะขึ้นทะเบียน การขึ้นทะเบียน การแบ่งเขตพื้นที่ และการประกาศตามวรรคหนึ่ง รวมทั้งการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการเรียกคืนเงินตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๑๘ ให้สำนักงาน หน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิ กระทรวงมหาดไทย และกรุงเทพมหานคร ร่วมกันจัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลซึ่งเป็นผู้รับบริการสุขภาพปฐมภูมิในเขตพื้นที่ของหน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมินั้น

ให้หน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิ แจ้งให้ผู้รับบริการซึ่งมีรายชื่อตามวรรคหนึ่งทราบถึงการใช้สิทธิรับบริการสุขภาพปฐมภูมิและแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวซึ่งมีหน้าที่ดูแลผู้รับบริการตามมาตรา ๒๒

เพื่อความสะดวกและความจำเป็นในการรับบริการสุขภาพปฐมภูมิ ผู้รับบริการอาจขอเปลี่ยนแปลงหน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิซึ่งตนมีรายชื่อได้ ทั้งนี้ ให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

การจัดทำบัญชีรายชื่อตามวรรคหนึ่ง การแจ้งตามวรรคสอง และการขอเปลี่ยนแปลงหน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๑๙ ให้หน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิมีสิทธิได้รับเงินค่าใช้จ่ายที่จำเป็นต่อการจัดบริการสุขภาพปฐมภูมิดังต่อไปนี้ จากสำนักงาน

(๑) ค่าใช้จ่ายประจำเพื่อการจัดบริการสุขภาพปฐมภูมิและการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

(๒) ค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนสิ่งก่อสร้างและครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดบริการสุขภาพปฐมภูมิ

(๓) ค่าใช้จ่ายเพื่อชดเชยค่าเสื่อมของสิ่งก่อสร้างและครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดบริการสุขภาพปฐมภูมิ

(๔) ค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการสุขภาพปฐมภูมิตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

รายการของค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่ง การรับ การจ่าย และการเก็บรักษาเงินค่าใช้จ่ายของหน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิตามวรรคหนึ่ง และการเรียกคืนเงินค่าใช้จ่ายดังกล่าว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

ในกรณีที่มีความจำเป็น คณะกรรมการอาจทำความตกลงกับกระทรวงการคลังโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี คณะกรรมการประกันสังคม คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทที่มีกฎหมายจัดตั้ง หรือหน่วยงานของรัฐอื่นใดที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการรักษาพยาบาลหรือการจัดบริการสาธารณสุข เพื่อขอรับเงินสนับสนุนเป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นต่อการจัดบริการสุขภาพปฐมภูมิตามวรรคหนึ่งได้ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเพื่อให้ได้รับค่าใช้จ่ายดังกล่าว

มาตรา ๒๐ หน่วยบริการปฐมภูมิและเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้บริการสุขภาพปฐมภูมิ โดยให้ความเสมอภาคและอำนวยความสะดวกในการให้บริการตลอดจนเคารพสิทธิส่วนบุคคล ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และความเชื่อทางศาสนา

(๒) ให้ข้อมูลการบริการสุขภาพปฐมภูมิและให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิของผู้รับบริการแก่ผู้รับบริการอย่างเพียงพอ เพื่อให้ผู้รับบริการตัดสินใจในการเลือกรับบริการหรือเข้าสู่ระบบการส่งต่อ

(๓) ให้ข้อมูลแก่ผู้รับบริการ ญาติ หรือผู้ซึ่งใกล้ชิดกับผู้รับบริการเกี่ยวกับแพทย์ บุคลากรด้านสาธารณสุข หรือผู้รับผิดชอบในการดูแลต่อเนื่องทางด้านสุขภาพกาย ด้านสุขภาพจิต และด้านสังคมที่จะรับดูแลผู้รับบริการก่อนจำหน่ายผู้รับบริการออกจากหน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิ

(๔) รักษาความลับของผู้รับบริการจากการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) และ (๒) อย่างเคร่งครัด เว้นแต่เป็นการเปิดเผยต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

(๕) จัดทำระบบข้อมูลการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิเพื่อสะดวกต่อการตรวจสอบคุณภาพ มาตรฐาน และบริการ รวมทั้งการขอรับค่ารักษาพยาบาลหรือค่าใช้จ่ายเพื่อบริการสาธารณสุข

(๖) ปฏิบัติตามมาตรการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานในการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิตามมาตรา ๒๔

การให้บริการสุขภาพปฐมภูมิตาม (๑) การให้ข้อมูลตาม (๒) และ (๓) การจัดทำระบบข้อมูลการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิตาม (๕) และการปฏิบัติตามมาตรการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานตาม (๖) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๑ เพื่อประโยชน์ในการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิ ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้ข้อมูล การคุ้มครองข้อมูล การจัดการข้อมูลด้านสุขภาพของผู้รับบริการ และการเข้าถึงข้อมูลของแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว รวมทั้งการส่งข้อมูลการใช้บริการสุขภาพของผู้รับบริการในหน่วยบริการกลับไปยังหน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิที่ผู้รับบริการมีรายชื่อตามมาตรา ๑๘ ทั้งนี้ ประกาศดังกล่าวต้องสอดคล้องกับสิทธิและหน้าที่ด้านสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยสุขภาพแห่งชาติ

มาตรา ๒๒ ในการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิตามมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง (๑) ให้หน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิจัดให้มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวและคณะผู้ให้บริการสุขภาพปฐมภูมิในจำนวนที่เหมาะสม เพื่อทำหน้าที่ดูแลผู้รับบริการซึ่งมีรายชื่อในเขตพื้นที่ของหน่วยบริการนั้นในสัดส่วนที่เหมาะสม

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวตามวรรคหนึ่ง ให้หน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิแจ้งให้ผู้รับบริการและสำนักงานทราบโดยเร็ว

เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมโรค การป้องกันโรค การตรวจวินิจฉัยโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพ หน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิอาจกำหนดสถานที่ วัน และเวลาในการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิตามความเหมาะสม รวมทั้งแจ้งผู้รับบริการเพื่อรับบริการสุขภาพปฐมภูมิตามสถานที่ วัน และเวลานั้นได้

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องส่งต่อผู้รับบริการเพื่อให้ไปรับการรักษาพยาบาลที่หน่วยบริการปฐมภูมิอื่น เครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิ หรือหน่วยบริการอื่นให้แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวหรือคณะผู้ให้บริการสุขภาพปฐมภูมิซึ่งดูแลผู้รับบริการดำเนินการให้มีการส่งต่อผู้รับบริการดังกล่าว

ให้หน่วยบริการปฐมภูมิ เครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิ หรือหน่วยบริการที่รับการส่งต่อตามวรรคหนึ่ง ดำเนินการตามความเหมาะสมและจำเป็น

เพื่อประโยชน์ในการส่งต่อผู้รับบริการ ให้สำนักงานร่วมกับหน่วยบริการปฐมภูมิและเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิจัดให้มีระบบข้อมูลด้านสุขภาพของผู้รับบริการและการเชื่อมโยงเพื่อใช้ข้อมูลดังกล่าว โดยต้องปฏิบัติตามมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง (๔)

การส่งต่อผู้รับบริการตามวรรคหนึ่ง การดำเนินการตามวรรคสอง และการจัดระบบและการเชื่อมโยงเพื่อใช้ข้อมูลด้านสุขภาพตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

หมวด ๓
การควบคุมคุณภาพและมาตรฐานของหน่วยบริการปฐมภูมิ และเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิ

มาตรา ๒๔ ให้คณะกรรมการกำหนดมาตรการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานในการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิ และจัดให้มีการตรวจสอบเพื่อควบคุมคุณภาพและมาตรฐานของหน่วยบริการปฐมภูมิและเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิอย่างสม่ำเสมอ โดยสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาแล้วเห็นว่า หน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิใดไม่ปฏิบัติตามมาตรการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานในการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ให้รายงานต่อปลัดกระทรวงสาธารณสุขเพื่อพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

ให้คณะกรรมการสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่ปฏิบัติงานด้านการแพทย์หรือการสาธารณสุขจำนวนหนึ่งคน ด้านกฎหมายหรือกระบวนการยุติธรรมจำนวนหนึ่งคน ด้านการเงินหรือการคลังจำนวนหนึ่งคน ผู้แทนองค์กรเอกชนซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่มิใช่เป็นการแสวงหาผลกำไรและดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวกับงานด้านสุขภาพจำนวนหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการสอบสวน มีหน้าที่สอบสวนและเสนอความเห็นต่อปลัดกระทรวงสาธารณสุข ทั้งนี้ ต้องเป็นผู้ไม่มีส่วนได้เสียในเรื่องที่พิจารณา และให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขแต่งตั้งกรรมการสอบสวนคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการสอบสวนและแต่งตั้งข้าราชการสำนักงานจำนวนไม่เกินสองคนเป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ

การสอบสวนต้องกระทำให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันแต่งตั้ง ถ้ายังดำเนินการไม่แล้วเสร็จให้ขยายเวลาออกไปได้อีกไม่เกินหกสิบวัน ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนมีเหตุผลและความจำเป็นไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ประธานกรรมการสอบสวนรายงานต่อปลัดกระทรวงสาธารณสุขเพื่อขอขยายเวลาตามความจำเป็น ในการนี้ ปลัดกระทรวงสาธารณสุขจะสั่งให้ดำเนินการต่อไปและขยายเวลาให้ตามที่เห็นสมควรก็ได้ ทั้งนี้ โดยต้องแสดงเหตุผลไว้ด้วย

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการสอบสวนเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกให้หน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิ ผู้ร้องเรียน หรือบุคคลใดที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งคำชี้แจง เอกสาร ข้อมูล หรือหลักฐานที่จำเป็น เพื่อประกอบการพิจารณาได้

เมื่อคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนเสร็จแล้ว ให้เสนอความเห็นต่อปลัดกระทรวงสาธารณสุขเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขพิจารณาออกคำสั่งตามมาตรา ๒๖ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการสอบสวน

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่ผลการสอบสวนตามมาตรา ๒๕ ปรากฏว่าหน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิไม่ปฏิบัติตามมาตรการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานในการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นการกระทำโดยไม่เจตนา ให้มีคำสั่งแจ้งให้ปฏิบัติโดยถูกต้อง

(๒) ในกรณีที่เป็นการกระทำโดยมีเจตนา ให้มีคำสั่งแจ้งให้ปฏิบัติโดยถูกต้องและมีคำสั่งให้หน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมินั้นชำระค่าปรับทางปกครองตามความเสียหายที่แท้จริง และให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับ

(๓) แจ้งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการสอบสวนและวินิจฉัยชี้ขาดข้อกล่าวหาหรือข้อกล่าวโทษผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์และสาธารณสุขซึ่งอาจมีส่วนรับผิดชอบในการกระทำตาม (๒) ของหน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมินั้น และให้มีการดำเนินการทางวินัยในกรณีที่ผู้กระทำดังกล่าวเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๒๗ ในกรณีที่ผู้รับบริการผู้ใดไม่ได้รับบริการสุขภาพปฐมภูมิตามพระราชบัญญัตินี้จากหน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิ หรือหน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิเรียกเก็บค่าบริการจากตนโดยไม่มีสิทธิ ให้ผู้รับบริการนั้นหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการประกาศกำหนดมีสิทธิร้องเรียนต่อผู้บริหารหน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมินั้นเพื่อให้ปฏิบัติต่อผู้รับบริการให้เหมาะสมและถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่ผู้รับบริการไม่ได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมและถูกต้องตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้นั้นหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการประกาศกำหนดมีสิทธิร้องเรียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้มีการสอบสวน โดยให้นำความในมาตรา ๒๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หากผลการสอบสวนปรากฏว่าหน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมินั้นไม่ได้กระทำตามที่ถูกร้องเรียน ให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขแจ้งให้ผู้รับบริการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการประกาศกำหนดทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีผลการสอบสวนดังกล่าว

ในกรณีที่ผลการสอบสวนปรากฏว่าหน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมินั้นมีการกระทำตามที่ถูกร้องเรียน ให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขแจ้งเป็นหนังสือให้หน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมินั้นทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีผลการสอบสวนดังกล่าว พร้อมมีคำสั่งแจ้งให้ปฏิบัติต่อผู้รับบริการให้เหมาะสมและถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ หรือมีคำสั่งให้หน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมินั้นคืนเงินค่าบริการที่ไม่มีสิทธิเรียกเก็บให้แก่ผู้รับบริการพร้อมดอกเบี้ยร้อยละสิบห้าต่อปีนับแต่วันที่เก็บค่าบริการนั้นจนถึงวันที่จ่ายเงินคืน ทั้งนี้ในกรณีที่ไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว ให้นำความในมาตรา ๒๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่การกระทำของหน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิตามมาตรา ๒๖ หรือมาตรา ๒๗ เป็นการกระทำที่ร้ายแรงหรือเกิดซ้ำหลายครั้ง ให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขพิจารณาดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) สั่งเพิกถอนการขึ้นทะเบียนของหน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมินั้น

(๒) แจ้งต่อรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลเพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นในกรณีที่เป็นสถานพยาบาลตามกฎหมายดังกล่าว

(๓) แจ้งต่อรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบ เพื่อให้มีการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้บริหารหน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมินั้นในกรณีที่เป็นสถานพยาบาลของรัฐ

(๔) แจ้งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการสอบสวนและวินิจฉัยชี้ขาดข้อกล่าวหาหรือข้อกล่าวโทษผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์และสาธารณสุขซึ่งมีส่วนรับผิดชอบในการกระทำของหน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมินั้น และให้มีการดำเนินการทางวินัยในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๒๙ หน่วยบริการปฐมภูมิ เครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิ ผู้ร้องเรียน หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการประกาศกำหนด ซึ่งได้รับคำสั่งจากปลัดกระทรวงสาธารณสุขตามหมวดนี้ ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งหรือวันที่ได้รับทราบคำสั่ง แล้วแต่กรณี

คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์และวิธีพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

หมวด ๔
การส่งเสริมและพัฒนาระบบสุขภาพปฐมภูมิ

มาตรา ๓๐ เพื่อให้การบริการสุขภาพปฐมภูมิเป็นไปตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดกลไกและหลักเกณฑ์ในการส่งเสริมและพัฒนาให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีความสามารถเป็นหน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิตามพระราชบัญญัตินี้ และส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาชนในพื้นที่ เพื่อขับเคลื่อนนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง (๑)

โดยบูรณาการทรัพยากรในการจัดระบบสุขภาพปฐมภูมิและติดตามดูแลการดำเนินการของหน่วยบริการปฐมภูมิและเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิในพื้นที่ รวมทั้งประสานให้เกิดเครือข่ายบริการรับส่งต่อกับหน่วยบริการปฐมภูมิและเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิอื่นในพื้นที่นั้นหรือพื้นที่อื่น ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๑ หน่วยบริการปฐมภูมิและเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิอาจขอรับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายจากสำนักงาน เพื่อการส่งเสริมให้ประชาชนมีศักยภาพและมีความรู้ในการจัดการสุขภาพของตนเองและครอบครัว

รายการค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่ง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการเรียกคืนเงินค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๓๒ ให้คณะกรรมการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้รับบริการ หน่วยบริการปฐมภูมิ เครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิ และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริม ปรับปรุง และพัฒนาการจัดบริการสุขภาพปฐมภูมิและระบบสุขภาพปฐมภูมิให้มีคุณภาพและมาตรฐานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

การรับฟังความคิดเห็นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

หมวด ๕
พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๓๓ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ของหน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้นในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่ามีการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อตรวจสอบ สอบถามข้อเท็จจริง ตรวจสอบทรัพย์สินหรือเอกสารหรือหลักฐาน ถ่ายภาพ ถ่ายสำเนา หรือนำเอกสารที่เกี่ยวข้องไปตรวจสอบ หรือกระทำการอย่างอื่นตามสมควรเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงอันที่จะปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ในการดำเนินการตาม (๑) ถ้าพบการกระทำเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยึดหรืออายัดเอกสารหรือหลักฐาน ทรัพย์สินหรือสิ่งของเพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาดำเนินการต่อไป

(๓) ออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกให้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งคำชี้แจง เอกสาร ข้อมูล หรือหลักฐานที่จำเป็นเพื่อประกอบการพิจารณาของพนักงานเจ้าหน้าที่ได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๔ ให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๓๓ ตามสมควร

มาตรา ๓๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวแก่บุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๓๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๖
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๗ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๑๓ คำสั่งของคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๒๕ วรรคสี่ หรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง (๓) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๘ ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง (๑) หรือ (๒) หรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๙ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงาน

ของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

มาตรา ๔๐ ความผิดตามมาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๓๘ ให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงสาธารณสุขมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๑ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) โดยให้รองปลัดกระทรวงสาธารณสุขซึ่งปลัดกระทรวงสาธารณสุขมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) (๕) (๖) และ (๗) ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขแต่งตั้งข้าราชการสำนักงาน ซึ่งรับผิดชอบงานด้านระบบสุขภาพปฐมภูมิจำนวนสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๔๒ ให้ดำเนินการออกประกาศตามพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่กรณีการออกประกาศเพื่อกำหนดบริการสุขภาพปฐมภูมิตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรี

เมื่อมีการออกประกาศเพื่อกำหนดบริการสุขภาพปฐมภูมิตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่งแล้ว ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องขยายสวัสดิการหรือสิทธิของบุคคลซึ่งมีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลหรือรับบริการสาธารณสุขตามสวัสดิการหรือตามสิทธิที่บุคคลนั้นได้รับอยู่ตามกฎหมาย ให้คณะกรรมการดำเนินการตามมาตรา ๑๖ เพื่อขยายสวัสดิการหรือสิทธิของบุคคลดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๓ ภายในสิบปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้สำนักงานจัดให้มีหน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิในสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนผู้รับบริการและพื้นที่ หากหน่วยบริการที่จะขึ้นทะเบียนเพื่อเป็นหน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิไม่มีหรือมีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวไม่เพียงพอกับจำนวนผู้รับบริการ ให้หน่วยบริการดังกล่าวจัดให้มีแพทย์อื่นซึ่งผ่านการอบรมด้านเวชศาสตร์ครอบครัว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เพื่อทำหน้าที่ดูแลผู้รับบริการซึ่งมีรายชื่อในเขตพื้นที่ของหน่วยบริการปฐมภูมินั้นตามมาตรา ๒๒ รวมทั้งการเข้าถึงข้อมูลตามมาตรา ๒๑

ภายในกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้กระทรวงสาธารณสุขร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการและสถาบันอุดมศึกษาดำเนินการเพื่อให้มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวและผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์และสาธารณสุขดูแลประชาชนในสัดส่วนที่เหมาะสม

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น ให้คณะกรรมการเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีการขยายระยะเวลาการใช้บังคับตามวรรคหนึ่ง ออกไปอีกเป็นระยะเวลาตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขของรัฐ และมาตรา ๕๕ บัญญัติให้รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง เสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค โดยบริการสาธารณสุขดังกล่าวต้องครอบคลุมการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมและป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพ รวมทั้งรัฐต้องพัฒนาการบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับมาตรา ๒๕๘ ช. ด้านอื่น ๆ (๕) บัญญัติให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศโดยให้มีระบบการแพทย์ปฐมภูมิที่มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวดูแลประชาชนในสัดส่วนที่เหมาะสม ดังนั้น สมควรมีกฎหมายเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติดังกล่าว โดยการจัดระบบสุขภาพปฐมภูมิซึ่งมีคณะกรรมการระบบสุขภาพปฐมภูมิทำหน้าที่เป็นองค์กรกำกับดูแลที่ดำเนินการด้วยการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาชน ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารจัดการระบบสุขภาพปฐมภูมิมีประสิทธิภาพทั่วประเทศ และให้ประชาชนชาวไทยมีสิทธิได้รับบริการสุขภาพปฐมภูมิที่เป็นธรรม มีคุณภาพ และมีมาตรฐาน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

คู่มือ

การปฏิบัติของบุคลากรทางการแพทย์ และสาธารณสุข ในกรณีเกิดข้อพิพาท ในการให้บริการด้านสาธารณสุข

กลุ่มกฎหมาย
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

คำนำ

ปัจจุบันสถานการณ์ข้อพิพาทในเรื่องเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลกำลังทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ข้อพิพาทที่สามารถพูดจาทำความเข้าใจกันได้กลายเป็นคดีความขึ้นสู่ศาลมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆตามมามากมาย เช่น ความสัมพันธ์ของแพทย์กับผู้ป่วยเริ่มเป็นไปในทางไม่ดี ระบบบริการเริ่มมีปัญหาเนื่องจากบุคลากรทางการแพทย์ มีความวิตกกังวลต่อการประกอบอาชีพของตนเองกับตัวบทกฎหมายทั้งทางแพ่ง ทางอาญา มีการส่งต่อผู้ป่วยโดยไม่จำเป็น การไม่ทำการผ่าตัดในโรงพยาบาลชุมชน การส่งตรวจอย่างละเอียดเกินความจำเป็น เป็นต้น นอกจากนี้ระบบกฎหมายที่กำหนดให้คดีเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลอยู่ในข่าย เป็นคดีผู้บริโภคตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความผู้บริโภค พ.ศ. 2551 ทำให้การฟ้องคดีทำได้ง่าย จึงเป็นเหตุหนึ่งทำให้ผู้ป่วยหรือญาติมีช่องทางที่จะดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานต้นสังกัดมากขึ้น สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขโดยกลุ่มกฎหมายตระหนักถึงปัญหาความวิตกกังวลดังกล่าว จึงได้จัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติกรณีเกิดข้อพิพาทหรือเชื่อว่าจะเกิดข้อพิพาททางการแพทย์ ซึ่งมีเนื้อหาสาระเป็นการให้ความรู้วิชาการทางกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติงานทางการแพทย์ กระบวนการในการดำเนินการเมื่อเกิดข้อพิพาทหรือเชื่อว่าน่าจะเกิดข้อพิพาท ข้อควรปฏิบัติ บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในแต่ละขั้นตอน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและมั่นใจว่าเมื่อมีข้อพิพาทเกิดขึ้นจะมีผู้ช่วยเหลือแพทย์และเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการตามกฎหมายหรือระเบียบราชการโดยไม่ต้องวิตกกังวลว่าควรจะต้องปฏิบัติอย่างไรหรือติดต่อกับใครบ้าง ซึ่งจะทำให้แพทย์หรือเจ้าหน้าที่มีกำลังใจในการปฏิบัติงานต่อไปตามปกติและจะส่งผลถึงการให้บริการที่ดีต่อประชาชนด้วย กลุ่มกฎหมายหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือฉบับนี้จะเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในกระบวนการแก้ไขปัญหาของแพทย์และเจ้าหน้าที่ในกรณีเกิดข้อพิพาททางการรักษาพยาบาล

ในการนี้ ขอขอบพระคุณผู้มีส่วนในการทำคู่มือฉบับนี้และหากท่านผู้อ่านมีข้อเสนอแนะประการใดโปรดแจ้งให้ทราบด้วยเพื่อการปรับปรุงคู่มือให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

หน้า

แนวทางปฏิบัติกรณีมีข้อพิพาทหรือเชื่อว่าจะมีข้อพิพาทในสถานพยาบาล

กระบวนการแก้ไขข้อพิพาท 2

กรณีผู้เสียหายแจ้งความร้องทุกข์ 3

กรณีผู้เสียหายยื่นฟ้องคดีอาญาเอง 6

กรณีผู้เสียหายหรือผู้ป่วยฟ้องคดีแพ่งหรือคดีผู้บริโภค 7

บทบาทหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง 10

สถานพยาบาล 10

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด 12

ผู้อำนวยการโรงพยาบาล 12

แพทย์ผู้เชี่ยวชาญ 13

นิติกร 14

แพทย์ผู้ถูกกล่าวหา 15

พยาบาลผู้ถูกกล่าวหา 16

กลุ่มกฎหมาย 17

กฎหมายเกี่ยวกับเวชระเบียน

กฎหมายเกี่ยวกับเวชระเบียน 17

สิทธิของผู้เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล 21

การแก้ไขเพิ่มเติมในเวชระเบียน 27

ความรู้กฎหมายทั่วไป

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคดีแพ่ง 30

ความรับผิดทางละเมิด 32

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายอาญา 36

การประกันตัว 39

คดีผู้บริโภค 45

บรรณานุกรม 51

ภาคผนวก

- คำสั่งกรมตำรวจที่ 622/2536
- หนังสือสำนักงานอัยการสูงสุดที่ อส(สคอ). 0019/ว 235
- หนังสือกรมตำรวจที่ ตช 0031.212/5107
- ระเบียบกระทรวงการคลัง
- พรบ.วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551
- แนวทางการจัดเตรียมเอกสาร พยานหลักฐานและทำคำให้การที่จะต้องส่งแก่กระทรวงสาธารณสุขและสำนักงานอัยการ
- ตัวอย่างใบแต่งทนายความ

แนวทางปฏิบัติกรณีมีข้อพิพาทหรือเชื่อว่าจะมีข้อพิพาทในสถานพยาบาล

เมื่อมีผู้ป่วยมาใช้บริการ ปกติจะมีระบบบริการหรือกระบวนการขั้นตอนที่สถานพยาบาลกำหนดขึ้น ซึ่งการให้บริการเป็นไปตามนั้น บุคลากรทั้งหลายจึงต้องตระหนักและคำนึงถึงคุณภาพบริการ ตั้งแต่แรกรับผู้ป่วยเข้ามาในระบบบริการจนกระทั่งเสร็จสิ้นการให้บริการ โดยพยายามให้การบริการเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดอย่างดีที่สุด อย่างไรก็ตามเหตุไม่พึงประสงค์มักจะเกิดขึ้นได้เสมอ จึงต้องมีการเตรียมการและรับทราบแนวทางปฏิบัติที่จะช่วยทำให้กระบวนการให้บริการสามารถดำเนินต่อไปได้ โดยมีหลักการดังนี้

1. ช่วยเหลือทั้งสองฝ่าย คือ ฝ่ายแพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุขและฝ่ายผู้ป่วย
2. พยายามใช้การเจรจาทำความเข้าใจ และไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเป็นหลัก เพื่อให้เกิดความเข้าใจพึงพอใจทุกฝ่าย และข้อพิพาทยุติโดยเร็ว

กระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายที่จะแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งทางการแพทย์โดยสันติวิธี เพื่อดำรงความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ให้บริการคือ แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่กับผู้ป่วยและชุมชน ในการแก้ปัญหาความไม่เข้าใจกันระหว่างสองฝ่าย จึงจำเป็นต้องใช้แนวทางการประนีประนอม สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน ดังนั้นในการดำเนินการตามแนวทางดังกล่าว จึงต้องจัดให้มีคณะทำงานหรือทีมงานที่มีความรู้ ทักษะในด้านต่างๆที่เกี่ยวข้อง เช่น นักกฎหมาย ผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ พยาบาล ผู้มีความรู้ด้านการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เป็นต้น

นอกจากนี้อาจรวมถึงผู้นำชุมชนหรือบุคคลที่ผู้ป่วยเคารพนับถือมาร่วมเป็นทีมงาน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน อาจารย์ที่เคยสอนหนังสือที่ผู้ป่วยหรือญาติให้ความเชื่อถือ อย่างไรก็ตามในสภาพสังคมปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นสังคมเมืองที่ผู้คนไม่ค่อยรู้จักสนิทสนมกันเช่นสังคมชนบท บุคคลลักษณะดังกล่าวจึงหาได้ยาก การไกล่เกลี่ยประนีประนอมของทีมงานโรงพยาบาลอาจไม่ได้ผลเพราะบุคคลในทีมงานส่วนหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาล จึงควรให้มีทีมงานไกล่เกลี่ยในระดับจังหวัดอีกชุดหนึ่งเพื่อทำการไกล่เกลี่ยต่อจากทีมจากโรงพยาบาล เพราะจะมีภาพลักษณ์ของความเป็นกลางมากกว่า หากทีมของระดับจังหวัดไม่สามารถไกล่เกลี่ยได้ เชื่อว่า ผู้ป่วยหรือญาติจะต้องดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างดังนี้

1. แจ้งความดำเนินคดีอาญาต่อพนักงานสอบสวน ตำรวจ
2. ร้องเรียนไปยังสภาวิชาชีพของแพทย์ พยาบาล นั้นๆ
3. ร้องเรียนไปยังหน่วยงานต้นสังกัด
4. ยื่นฟ้องคดีทั้งทางแพ่งหรืออาญา

ดังนั้นในฐานะผู้เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องรับทราบกระบวนการต่างๆตามกฎหมาย เพื่อจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสม กล่าวคือ

กรณีมีความเสียหายเกิดขึ้นจากการรักษาพยาบาล ผู้เสียหายหรือผู้ป่วยมีสิทธิที่จะเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทนได้ โดยการยื่นคำร้องขอให้หน่วยงานต้นสังกัดของบุคคลที่ทำให้เกิดความเสียหายนั้นชดใช้ค่าเสียหาย หรือการยื่นฟ้องต่อศาลเป็นคดีแพ่งหรือคดีผู้บริโภค เพื่อให้ศาลบังคับให้หน่วยงานต้นสังกัดดังกล่าวชดใช้ค่าเสียหาย

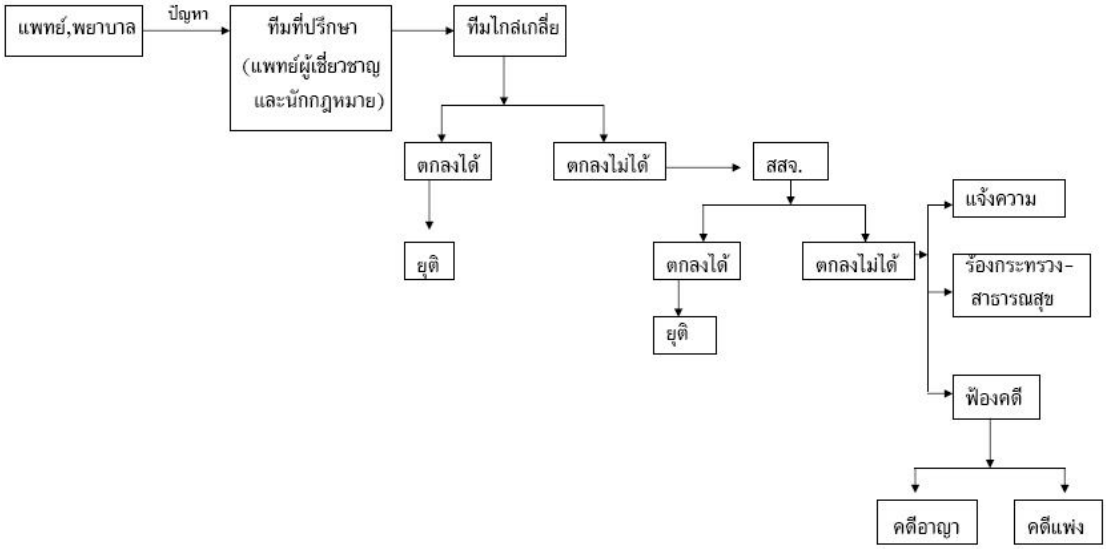
ส่วนคดีอาญาเป็นการฟ้องเพื่อให้ศาลลงโทษผู้ทำให้เกิดความเสียหายตามกฎหมายอาญา ซึ่งโทษประกอบด้วย การกักขัง จำคุก ปรับ ริบทรัพย์สิน ประหารชีวิต และความผิดบางอย่างเป็นความผิดอาญาแผ่นดินซึ่งไม่สามารถตกลงประนีประนอมหรือยอมความได้ แม้ว่าได้มีการประนีประนอมยอมความในทางแพ่งแล้วก็ตามก็ไม่ทำให้คดีอาญาระงับไปแต่อย่างใด เช่น กรณีการทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายหรือบาดเจ็บสาหัสโดยประมาทหรือเจตนา ส่วนคดีที่สามารถยอมความกันได้เช่น ฉ้อโกง หมิ่นประมาท บุกรุก เป็นต้น

<u>กระบวนการแก้ไขข้อพิพาท</u>

เมื่อมีผู้เสียหายร้องเรียนเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของแพทย์และพยาบาล ก็ให้แพทย์และพยาบาลนำปัญหาไปปรึกษากับทีมที่ปรึกษา (ประกอบด้วยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญและนักกฎหมาย) แล้วทำการไกล่เกลี่ยขั้นต้น หากไกล่เกลี่ยสำเร็จเรื่องก็ยุติ แต่ถ้าไกล่เกลี่ยไม่สำเร็จก็ให้ส่งเรื่องต่อไปยังสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เพื่อทำการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอีกครั้งหนึ่ง หากสำเร็จเรื่องก็ยุติ แต่ถ้าไม่สำเร็จก็จะเข้าสู่กระบวนการ 3 ประการ คือ

1. ผู้เสียหายแจ้งความต่อพนักงานสอบสวน
2. ผู้เสียหายเรียกร้องไปยังกระทรวงสาธารณสุข
3. ผู้เสียหายฟ้องคดี (โดยแบ่งเป็นฟ้องคดีอาญาและคดีแพ่ง)

ขั้นตอนก่อนฟ้องคดี

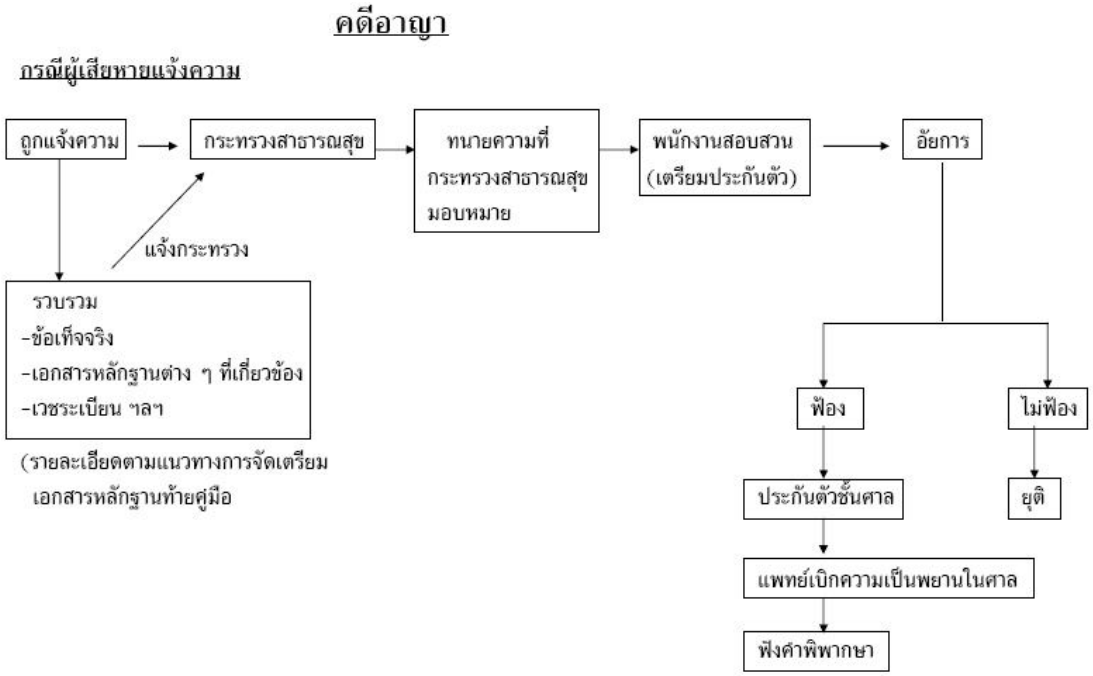

สิทธิของผู้เสียหายในคดีแพ่งและคดีอาญา

1. กรณีผู้เสียหายแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน
2. กรณีผู้เสียหายฟ้องคดีอาญาต่อศาลเอง
3. กรณีผู้เสียหายฟ้องคดีแพ่งเพื่อเรียกค่าเสียหายต่อศาล

1. กรณีผู้เสียหายแจ้งความร้องทุกข์

ในกรณีที่ท่านถูกผู้ป่วยหรือญาติผู้ป่วยแจ้งความดำเนินคดีทางอาญานั้นจะมีขั้นตอนที่ท่านต้องปฏิบัติและขั้นตอนทางกฎหมายดังต่อไปนี้ คือ

1) พนักงานสอบสวนจะมีหมายเรียกมายังท่าน เพื่อให้ท่านไปให้การต่อพนักงานสอบสวน ซึ่งหมายเรียกนั้นจะทำเป็นหนังสือโดยจะกำหนดวัน เวลาและสถานีตำรวจที่ท่านจะต้องไปให้การไว้ในหมายเรียกนั้น

2) เมื่อท่านได้รับหมายเรียกแล้ว ท่านจะต้องแจ้งมายังกระทรวงสาธารณสุขโดยด่วน เพื่อกระทรวงสาธารณสุขจะได้จัดส่งทนายความเข้าไปให้ความช่วยเหลือ แนะนำและร่วมเดินทางไปกับท่านในวันที่ท่านเข้าพบพนักงานสอบสวน

3) ในวันที่ท่านเข้าพบพนักงานสอบสวนตามหมายเรียกนั้น ท่านจะต้องเตรียมหนังสือรับรองตำแหน่งข้าราชการของนายประกันหรือหลักทรัพย์ เช่น เงินสด บัญชีธนาคารหรือโฉนดที่ดินไปด้วย เพื่อใช้ประกันตัวในชั้นพนักงานสอบสวน

4) เมื่อท่านและทนายความที่กระทรวงสาธารณสุขจัดให้ ได้เดินทางไปพบพนักงานสอบสวนตามวันและเวลา สถานที่ที่กำหนดตามหมายเรียกแล้ว ในการเข้าให้ปากคำต่อพนักงานสอบสวนนั้น ท่านมีสิทธิหลายประการ โดยพนักงานสอบสวนจะต้องแจ้งสิทธิต่างๆนั้นให้ท่านทราบก่อนด้วย เช่น มีสิทธิให้ทนายความหรือบุคคลที่ท่านไว้วางใจเข้ารับฟังการสอบปากคำท่านได้ มีสิทธิที่จะได้รับการสอบสวนด้วยความรวดเร็วต่อเนื่อง และเป็นธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องแจ้งให้ท่านทราบก่อนด้วยว่า ท่านมีสิทธิที่จะให้การหรือไม่ก็ได้ ถ้าให้การ ถ้อยคำที่ท่านให้การนั้น อาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้

ในการสอบปากคำ เบื้องต้นพนักงานสอบสวน จะถามรายละเอียดเกี่ยวกับตัวท่านก่อน เช่น ถามชื่อ นามสกุล สัญชาติ บิดามารดา อายุ อาชีพ ที่อยู่ ที่เกิดและแจ้งให้ทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำที่กล่าวหาว่าท่านกระทำผิด จากนั้นก็จะแจ้งข้อหาให้ท่านทราบซึ่งในระหว่างการสอบปากคำท่าน ทนายความที่กระทรวงสาธารณสุขจัดส่งไปนั้น จะเข้าร่วมรับฟังการสอบปากคำกับท่านด้วยทุกครั้ง ทั้งนี้ ท่านควรจะให้การแก่พนักงานสอบสวน โดยไม่ใช้สิทธิปฏิเสธเพื่อให้การในชั้นศาล เพราะหากไม่ให้การ พนักงานสอบสวนจะสั่งฟ้องคดีสถานเดียว ซึ่งจะเป็นผมเสียต่อท่านเอง แต่ถ้าให้การตามความเป็นจริง พนักงานสอบสวนอาจมีคำสั่งไม่ฟ้องคดีก็ได้

5) เมื่อพนักงานสอบสวนทำการรวบรวมพยานหลักฐานและสอบสวนเสร็จแล้ว พนักงานสอบสวนก็จะทำความเห็นว่า ควรสั่งฟ้อง หรือควรสั่งไม่ฟ้อง แล้วจะส่งเรื่องไปยังพนักงานอัยการต่อไป

6) เมื่อพนักงานอัยการรับเรื่องและพิจารณาพยานหลักฐานแล้วจะมีคำสั่ง2ประการ คือ

(1) กรณีพนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้อง

(2) กรณีพนักงานอัยการสั่งฟ้อง

(1) <u>กรณีพนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้อง</u>

ถ้าคำสั่งนั้นเป็นคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีแล้ว ก็จะมีการแจ้งคำสั่งดังกล่าวมาให้ท่านทราบและในกรณีดังกล่าวกฎหมายห้ามมิให้มีการสอบสวนตัวท่านในเรื่องเดียวกันนั้นอีก เว้นแต่จะได้พยานหลักฐานใหม่อันสำคัญแก่คดี ซึ่งน่าจะทำให้ศาลลงโทษผู้ต้องหานั้นได้ ดังนั้นเมื่อกฎหมายห้ามมิให้มีการสอบสวน พนักงานอัยการก็จะไม่มีอำนาจฟ้องคดีนั้นได้อีก

(2) <u>กรณีพนักงานอัยการสั่งฟ้อง</u>

ถ้าพนักงานอัยการสั่งฟ้องคดี พนักงานอัยการก็จะนำตัวท่านพร้อมคำฟ้องไปยังศาลเพื่อยื่นฟ้อง โดยในวันที่ยื่นคำฟ้องนั้น ท่านจะต้องเตรียมหนังสือรับรองตำแหน่งข้าราชการของนายประกันหรือหลักทรัพย์ เช่น เงินสด บัญชีธนาคารหรือโฉนดที่ดินไปด้วย เพื่อใช้ประกันตัวในชั้นศาล หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่ศาลจะแจ้งวันนัดพร้อมให้ท่านทราบ เพื่อให้ท่านมาศาลในวันและเวลาดังกล่าว

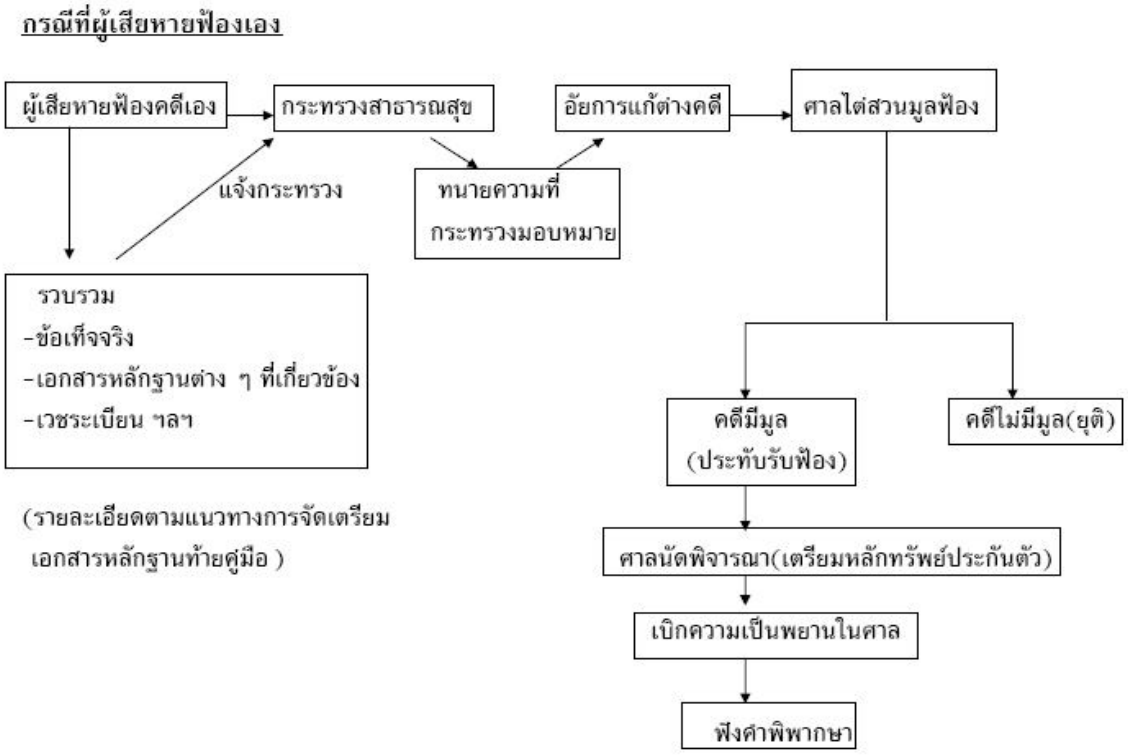
7) ในวันนัดพร้อม ท่านจะต้องไปศาลพร้อมทนายความ และเมื่ออยู่ในห้องพิจารณาแล้ว ศาลจะอ่านคำฟ้องและอธิบายคำฟ้องให้ฟัง และจะถามท่านว่าได้กระทำผิดจริงตามฟ้องหรือไม่ จะให้การต่อสู้อย่างไร แล้วจะกำหนดวันนัดสืบพยานโจทก์ จำเลย ต่อไป

8) ในวันนัดพิจารณา ไม่ว่าจะเป็นวันนัดสืบพยานฝ่ายโจทก์หรือวันนัดสืบพยานฝ่ายจำเลย ท่านในฐานะจำเลยต้องมาศาลทุกนัด โดยศาลจะสืบพยานฝ่ายโจทก์ก่อน แล้วจึงสืบพยานฝ่ายจำเลย ซึ่งในวันสืบพยานฝ่ายจำเลย ท่านจะต้องขึ้นเบิกความในฐานะพยานด้วย เมื่อสืบพยานฝ่ายโจทก์และฝ่ายจำเลยเสร็จแล้ว ศาลจะนัดวันฟังคำพิพากษาต่อไป

9) ในวันนัดฟังคำพิพากษา ท่านในฐานะจำเลยจะต้องมาฟังคำพิพากษาด้วย

อนึ่งในทุกขั้นตอนที่ท่านถูกดำเนินคดี จะมีทนายความและนิติกร เข้าไปให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำในด้านกฎหมายแก่ท่านทุกครั้ง

2.กรณีผู้เสียหายยื่นฟ้องคดีอาญาเอง

กรณีที่แพทย์หรือพยาบาลถูกผู้เสียหายดำเนินคดีในทางอาญาในกรณีที่ผู้เสียหายฟ้องเอง

ในกรณีเกิดข้อพิพาทเกี่ยวกับความเสียหายในการรักษาพยาบาล

1. ไม่ว่าผู้เสียหายจะได้แจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนไว้หรือไม่ก็ตาม

1.1 ผู้เสียหายมีสิทธินำคดีอาญามาฟ้องด้วยตนเอง

1.2. ผู้ถูกฟ้อง (แพทย์-พยาบาล) จะได้รับหมายไต่สวนมูลฟ้องมาจากศาล

1.3. รวบรวมข้อเท็จจริง(เอกสารหลักฐานต่างๆที่เกี่ยวข้องเช่นเวชระเบียน ฯลฯ)

1.4. นำหมายศาลและเอกสารต่างๆ แจ้งกระทรวงสาธารณสุขทราบโดยด่วน พร้อมใบแต่งทนายความ 3 ชุด

1.5. กระทรวงสาธารณสุขทำเรื่องพร้อมส่งเอกสารต่างๆ ใบแต่งทนายความไปยังสำนักงานอัยการ เพื่อต่อสู้คดีแทนผู้ถูกฟ้อง

1.6. วันที่ศาลนัดไต่สวนมูลฟ้อง พนักงานอัยการจะเข้าทำการต่อสู้คดีแทนจำเลยตามใบแต่งทนายความและเอกสารต่างๆที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงสาธารณสุข ตามเอกสารดังกล่าวข้างต้น

1.7. เมื่อศาลไต่สวนมูลฟ้องแล้ว ศาลจะมีคำสั่ง ดังนี้

- คดีมีมูล
- คดีไม่มีมูล

2. ในกรณีคดีมีมูลศาลจะกำหนดระยะเวลาในการพิจารณาคดี ในระหว่างนี้ให้ปฏิบัติ ดังนี้

2.1 เตรียมหลักประกันไว้ประกันตัวก่อนถึงวันนัดพิจารณาหรือวันนัดพร้อม ซึ่งหลักประกันมีดังต่อไปนี้

2.2 ใช้เงินมาวางศาลตามจำนวนที่ศาลกำหนด

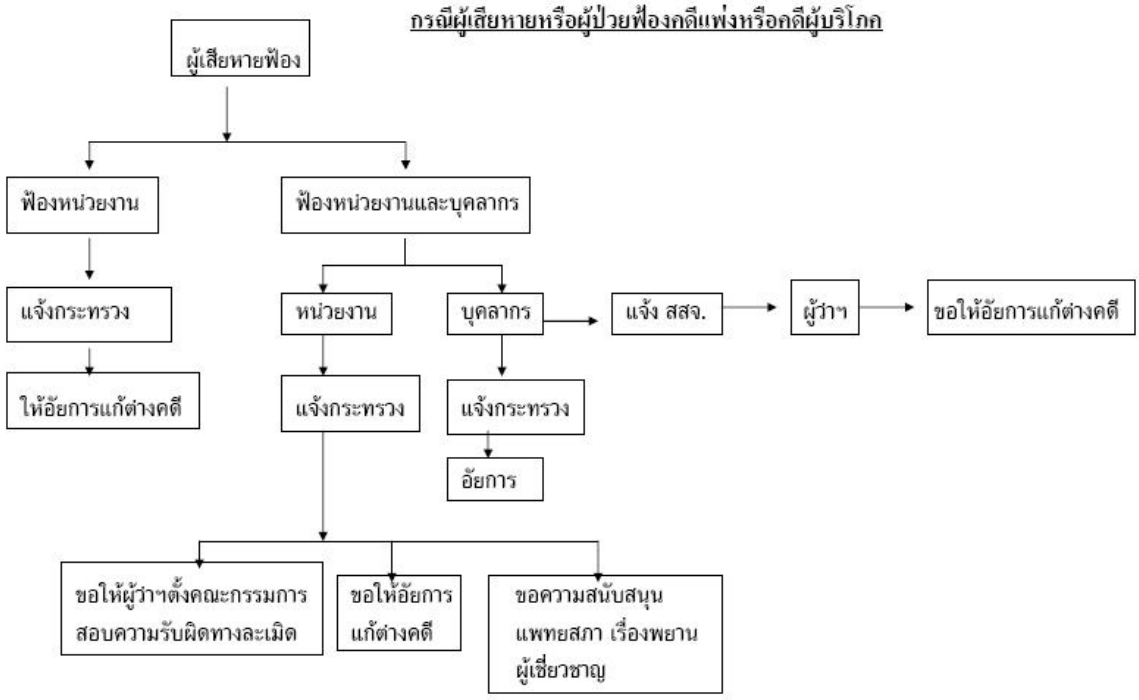
2.3 ใช้หลักทรัพย์มาวาง โดยนำหลักทรัพย์ดังกล่าวไปให้เจ้าพนักงานที่ดินประเมินราคาทรัพย์สินดังกล่าวเสียก่อน

2.4 ใช้บุคคลประกันตัวต้องให้หัวหน้าหน่วยงานรับรองตำแหน่งและเงินเดือนด้วย

2.5 หนังสือยินยอมของคู่สมรส

3. เตรียมตัวขึ้นเบิกความในวันนัดพิจารณา เพื่อเบิกความเป็นพยานต่อศาล เมื่อเสร็จสิ้นการพิจารณาจะนัดฟังคำพิพากษาในวันดังกล่าว ให้เตรียมหลักทรัพย์เพิ่มมาจากเดิมที่มีอยู่ในศาลชั้นต้น เพื่อเตรียมพร้อมในการต่อสู้คดีในชั้นอุทธรณ์หรือฎีกาต่อไป

3. กรณีผู้เสียหายหรือผู้ป่วยฟ้องคดีแพ่งหรือคดีผู้บริโภค

เมื่อผู้เสียหายยื่นฟ้องคดีต่อศาล ซึ่งตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 บัญญัติให้ต้องฟ้องหน่วยงานต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ผู้ถูกกล่าวหาว่าทำละเมิดเท่านั้น ดังนั้นตามหลักผู้เสียหายจะต้องฟ้องกระทรวงสาธารณสุขหรือสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขหรือกรมฯ เท่านั้น จะฟ้องแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่ไม่ได้ แต่ในทางปฏิบัติบางครั้งผู้เสียหายจะฟ้องโรงพยาบาล แพทย์ พยาบาลและหน่วยงานราชการพร้อมกัน ทำให้สามารถฟ้องยังศาลจังหวัดที่เกิดเหตุหรือที่ศาลจังหวัดนนทบุรีหรือศาลแขวงนนทบุรีก็ได้ ซึ่งจะแยกกระบวนการได้ดังนี้

<u>กรณีฟ้องที่ศาลจังหวัดนนทบุรีหรือศาลแขวงนนทบุรี</u>

1. กรณีฟ้องส่วนราชการต้นสังกัดคือกระทรวงสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข หรือกรมฯ ศาลก็จะมีหมายเรียกพร้อมสำเนาคำฟ้องมายังจำเลยและนัดคู่ความไปศาลตามที่กำหนด เมื่อกระทรวงสาธารณสุขหรือสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้รับหมายเรียก กลุ่มกฎหมายก็จะทำหนังสือถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

(1) หนังสือถึงอัยการจังหวัดนนทบุรีหรืออัยการจังหวัดคดีศาลแขวงนนทบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้จัดพนักงานอัยการแก้ต่างคดี โดยจัดส่งข้อเท็จจริงต่างๆ (ถ้ามีขณะนั้น) ใบแต่งทนายความที่ลงนามโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข (กรณีฟ้องกระทรวงฯ) หรือลงนามโดยปลัดกระทรวงสาธารณสุข (กรณีฟ้องสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข)

(2) หนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดที่เกิดเหตุ เพื่อขอให้จัดส่งข้อเท็จจริง เอกสารหลักฐานต่างๆที่เกี่ยวข้อง ไปให้กระทรวงสาธารณสุขหรือสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขและพนักงานอัยการ รวมทั้งแจ้งให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเพื่อสอบสวนให้ได้ความว่า มีเหตุเกิดขึ้นจริงหรือไม่ ใครเป็นผู้กระทำ ผู้กระทำจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ ค่าเสียหายมีเท่าใดและใครต้องเป็นผู้รับผิดชอบ

(3) หนังสือถึงแพทยสภา เพื่อขอรับการสนับสนุนพยานผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ความเห็นทางวิชาการแก่พนักงานอัยการและศาล

(4) กรณีเร่งด่วนอาจมีหนังสือขอทราบข้อเท็จจริงเบื้องต้นไปยังโรงพยาบาลที่เกิดเหตุ เพื่อรายงานผู้บริหารระดับสูงทราบและส่งไปให้พนักงานอัยการพิจารณาในเบื้องต้นก่อน

2. กรณีฟ้องหน่วยงานต้นสังกัดและบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น โรงพยาบาล แพทย์ พยาบาล ผู้เสียหายสามารถยื่นฟ้องได้ 2 แห่งคือ ศาลจังหวัดนนทบุรีหรือศาลแขวงนนทบุรี และศาลจังหวัดหรือศาลแขวงที่ตั้งของโรงพยาบาลที่เกิดเหตุ

2.1 กรณีฟ้องที่ศาลจังหวัดนนทบุรีหรือศาลแขวงนนทบุรี กระบวนการก็จะเป็นไปตาม ข้อ1. แต่กรณีนี้ศาลจะมีหมายเรียกพร้อมสำเนาคำฟ้องไปยังบุคคลอื่นที่ถูกฟ้องด้วย เมื่อบุคคลดังกล่าวได้รับหมายเรียก ให้แจ้งผู้อำนวยการโรงพยาบาลและนิติกรทันที เพื่อดำเนินการลงนามในใบแต่งทนาย (ไม่ต้องกรอกข้อความอื่น) จำนวน 3 ใบ กรณีฟ้องโรงพยาบาลเป็นจำเลย ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเป็นผู้ลงนามในใบแต่งทนาย จากนั้นให้ส่งหมายเรียก สำเนาคำฟ้อง ใบแต่งทนายความพร้อมเอกสารหลักฐานไปยังสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เพื่อทำเรื่องถึงกระทรวงสาธารณสุขหรือสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขโดยด่วน ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขจะดำเนินการจัดส่งเอกสารต่างๆดังกล่าวไปพร้อมกับใบแต่งทนายความของกระทรวงสาธารณสุข หรือ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ไปยังอัยการจังหวัดนนทบุรีหรืออัยการจังหวัดคดีศาลแขวงนนทบุรีแล้วแต่กรณี (คดีมีทุนทรัพย์ไม่เกิน 300,000 บาทอยู่ในอำนาจศาลแขวง) เพื่อแก้ต่างคดีต่อไป

อนึ่ง พนักงานอัยการจะแก้ต่างคดีให้กับบุคลากรที่ถูกฟ้องได้ต่อเมื่อส่วนราชการต้นสังกัดมีหนังสือแจ้งขอให้พนักงานอัยการดำเนินการให้บุคลากรดังกล่าวเท่านั้น

2.2 กรณีฟ้องที่ศาลจังหวัดหรือศาลแขวงที่เกิดเหตุ ศาลจะส่งหมายเรียกไปยังจำเลยทุกคน เมื่อแพทย์ พยาบาลหรือโรงพยาบาลได้รับหมายเรียกดังกล่าว ให้บุคคลดังกล่าวแจ้งผู้อำนวยการและนิติกร (ถ้ามี) ทราบ จากนั้นให้โรงพยาบาลส่งข้อเท็จจริง เอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งใบแต่งทนายความที่ลงนามโดยจำเลยรายละ 3 ใบ ส่งไปให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดโดยด่วน จากนั้นสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจะต้องทำหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อขอให้อัยการจังหวัดนั้นๆ รับแก้ต่างคดีให้กับแพทย์ พยาบาล หรือโรงพยาบาล โดยจัดส่งข้อมูล เอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งใบแต่งทนายความ หมายเรียกของจำเลยทุกคน และต้องแจ้งการดำเนินการดังกล่าวแก่ปลัดกระทรวงสาธารณสุขโดยด่วน ส่วนกระทรวงสาธารณสุขหรือสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เมื่อได้รับหมายเรียก ก็จะจัดส่งหมายเรียก สำเนาคำฟ้องและ

ใบแต่งทนายความของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขหรือปลัดกระทรวงสาธารณสุขไปยังอัยการจังหวัดที่รับผิดชอบคดีของศาลที่เป็นเจ้าของเรื่อง (ปกติคือจังหวัดที่เกิดเหตุ)

กรณีฟ้องโรงพยาบาลหลายจังหวัดหรือแพทย์พยาบาลหลายจังหวัด เช่น โรงพยาบาลศรีสะเกษ โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ แต่ฟ้องที่ศาลจังหวัดศรีสะเกษ ก็ต้องส่งให้อัยการจังหวัดศรีสะเกษเป็นผู้แก้ต่างคดี โดยส่วนราชการต้นสังกัดที่ถูกฟ้องจะแจ้งขอให้พนักงานอัยการแก้ต่างคดีให้จำเลยทุกคน

ส่วนผู้ประสานงานคดี ปกติจะมอบหมายให้นิติกรประจำโรงพยาบาลที่เกิดเหตุหรือนิติกรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและนิติกรกลุ่มกฎหมาย สำนักบริหารกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นผู้แทนคดีเพื่อประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องและพนักงานอัยการ

สำหรับแพทย์ พยาบาลหรือเจ้าหน้าที่ ที่เป็นจำเลยหรือที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว ต้องจัดทำคำให้การ ให้ข้อเท็จจริงการรักษาพยาบาลตั้งแต่เริ่มการรักษาจนกระทั่งเสร็จสิ้นการรักษา รวมทั้งต้องอธิบายประเด็นที่ถูกฟ้อง หลักวิชาการที่ใช้ในการรักษาพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง (ทั้งนี้หากเอกสารมีข้อความที่เป็นภาษาต่างประเทศให้แปลเป็นภาษาไทยกำกับไว้ด้วย) เพื่อเป็นข้อมูลให้แก่พนักงานอัยการและต้องเบิกความเป็นพยานในคดีด้วย

<u>บทบาทหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง</u>

1) <u>สถานพยาบาล</u>

สถานพยาบาลหรือโรงพยาบาลทุกแห่งควรจัดให้มีบุคลากรและการดำเนินการดังนี้

1.1 จัดให้มีนิติกรหรือฝ่ายกฎหมายประจำในโรงพยาบาล

1.2 จัดให้มีทีมงานอย่างน้อย 3 ทีมคือ

- ทีมที่ปรึกษา ประกอบด้วย นิติกรหรือนักกฎหมาย แพทย์ผู้เชี่ยวชาญ หัวหน้าพยาบาลหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการพยาบาล และบุคลากรอื่นๆ ที่เห็นว่าจำเป็น ซึ่งทีมที่ปรึกษามีหน้าที่ ตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมาย ในการรักษาพยาบาลของกรณีพิพาท ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะแก่ผู้อำนวยการโรงพยาบาลรวมทั้งชี้แนะแนวทาง

ปฏิบัติของแพทย์ พยาบาล หรือผู้เกี่ยวข้อง ก่อนการเจรจาไกล่เกลี่ยและหากไม่สามารถไกล่เกลี่ยได้ ให้ทีมจัดเตรียมแนวทางการต่อสู้คดีไว้ รวมทั้งเตรียมพยาน หลักฐานต่างๆ ให้ครบถ้วน ซึ่งทีมที่ปรึกษานี้อาจทำในระดับจังหวัดก็ได้

- ทีมเจรจาไกล่เกลี่ย ประกอบด้วย หัวหน้าทีมที่ผู้อำนวยการกำหนด นิติกรหรือฝ่ายกฎหมาย เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการฝึกอบรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ทีมดังกล่าวมีหน้าที่ทำการเจรจาต่อรองไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้งเพื่อให้เกิดความเข้าใจและความพึงพอใจของทุกฝ่าย โดยอาจใช้ข้อมูลจากทีมที่ปรึกษาประกอบการพิจารณาดำเนินการก็ได้

- ทีมบริหารความเสี่ยง ซึ่งมีหน้าที่แก้ไขข้อบกพร่อง ข้อจำกัด หรือจุดที่เป็นปัญหา เพื่อให้ระบบบริการมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น อันเป็นการป้องกันเหตุในอนาคต

ทั้งนี้ ในกรณีโรงพยาบาลไม่มีความพร้อมที่จะดำเนินการดังกล่าวข้างต้น อาจมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง เช่น อาจทำในลักษณะเครือข่ายกันเอง หรือ กับโรงพยาบาลอื่นที่มีศักยภาพความพร้อมก็ได้ ตามความเหมาะสม

1.3 ในกรณีผู้เสียหายแจ้งข่าวต่อสื่อมวลชนโรงพยาบาลอาจต้องชี้แจงโดยอาศัยข้อมูลจากทีมที่ปรึกษา เพื่อให้ประชาชนได้ทราบข้อเท็จจริงแล้วรายงานให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงกระทรวงสาธารณสุขทันที

1.4 ในกรณีผู้ป่วยหรือญาติฟ้องคดีต่อศาล โดยฟ้องโรงพยาบาลเป็นจำเลยด้วย ให้ผู้อำนวยการโรงพยาบาลลงนามในใบแต่งทนายความแล้วส่งให้นิติกรดำเนินการรวบรวมข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย เอกสารที่เกี่ยวข้อง (ตามที่ระบุไว้ท้ายหนังสือนี้) พร้อมหมายนัด, สำเนาคำฟ้อง ส่งให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เพื่อแจ้งผู้ว่าราชการจังหวัดให้ส่งพนักงานอัยการแก้ต่างคดีภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยให้รายงานกระทรวงสาธารณสุขทราบด้วย

1.5 โรงพยาบาลอาจจัดตั้งกองทุนหรือจัดหาเงินมาไว้ใช้ในการไกล่เกลี่ยประนีประนอมยอมความในการไกล่เกลี่ยชั้นโรงพยาบาล

1.6 จัดทำทะเบียนแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อร่วมในทีมที่ปรึกษา (โดยอาจใช้ร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดก็ได้)

2) <u>สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด</u>

2.1 จัดให้มีทีมไกล่เกลี่ยระดับจังหวัด ในกรณีเห็นว่าควรมีทีมไกล่เกลี่ยระดับอำเภอ ก็จะจัดให้มีทีมไกล่เกลี่ยระดับอำเภอขึ้นก็ได้ เพื่อดำเนินการ เมื่อทีมไกล่เกลี่ยของโรงพยาบาลไม่สามารถยุติปัญหาได้

2.2 จัดทำทะเบียนแพทย์ผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาเพื่อร่วมในทีมที่ปรึกษา

2.3 กรณีถูกฟ้องคดี ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ตามข้อ 35 แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 แล้วส่งรายงานให้กระทรวงสาธารณสุขและพนักงานอัยการเพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ต่างคดีต่อไป

2.4 ในกรณีโรงพยาบาลในสังกัดถูกฟ้องคดีให้รีบดำเนินการขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายคดีให้อัยการจังหวัดแต่งตั้งพนักงานอัยการแก้ต่างคดีโดยด่วน

2.5 ควรจัดหาเงินกองทุนเพื่อช่วยเหลือสถานพยาบาลในสังกัดเพื่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทกรณีโรงพยาบาลต้องรับผิดชอบและเพื่อช่วยเหลือแพทย์ พยาบาล หรือผู้เกี่ยวข้อง

2.6 กรณีผู้เสียหายหรือผู้ป่วยแจ้งความดำเนินคดีทางอาญา ให้จัดเตรียมการช่วยเหลือ แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในเรื่องการไปพบพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ การประกันตัว รวมทั้งประสานกลุ่มกฎหมาย กระทรวงสาธารณสุขเพื่อเตรียมทนายความแก้ต่างคดีอาญา

2.7 รายงานสถานการณ์ให้ผู้บังคับบัญชาของกระทรวงสาธารณสุขทราบโดยเร็ว (ผู้ตรวจราชการกระทรวง, ปลัดกระทรวงสาธารณสุข)

3) <u>ผู้อำนวยการโรงพยาบาล</u>

3.1 ควรให้มีการตั้งทีมที่ปรึกษา ทีมไกล่เกลี่ยและทีมบริหารความเสี่ยงในโรงพยาบาล

3.2 เมื่อได้รับทราบปัญหา ควรรีบเข้าไปแก้ปัญหาโดยตรวจสอบข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายจากทีมที่ปรึกษา ในกรณีเป็นเรื่องเร่งด่วน ควรไปพบผู้ป่วยหรือญาติก่อนเพื่อรับฟังปัญหาและตัดสินใจใดๆอันเป็นการลดระดับความรุนแรงของสถานการณ์ (หากมี)

3.3 อาจเข้าร่วมในการดำเนินการของทีมทั้งสามได้ตามความจำเป็น

3.4 ในกรณีจำเป็นอาจให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้เสียชีวิต เช่น การไปร่วมงานศพ ช่วยค่าใช้จ่ายในการปลงศพ เป็นเจ้าภาพงานสวดศพ เป็นต้น เพื่อเป็นการเยียวยาความเสียหายอีกทางหนึ่ง

3.5 ควรจัดให้แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง พบทีมที่ปรึกษา โดยพยายามสร้างขวัญและกำลังใจให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าว เพื่อสร้างความเข้าใจให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันและคลายความวิตกกังวลในการทำงาน

3.6 กรณีเห็นว่า สถานการณ์ไม่เป็นไปในทางที่ดี อาจแจ้งไปยังกลุ่มกฎหมายเพื่อขอให้ส่งทนายความหรือนิติกรจากส่วนกลางไปช่วยเหลือก็ได้

3.7 หากเห็นว่า ทีมไกล่เกลี่ยของโรงพยาบาลไม่สามารถยุติปัญหาได้ ให้แจ้งนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาในขั้นต่อไป

4) <u>แพทย์ผู้เชี่ยวชาญ</u>

ซึ่งน่าจะเป็นแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาที่ขึ้นทะเบียนไว้สำหรับเป็นพยานผู้เชี่ยวชาญ หรือ เป็นบุคคลในทีมที่ปรึกษา มีบทบาทหน้าที่ คือ

4.1 ตรวจสอบข้อเท็จจริงจากเวชระเบียน เอกสารหลักฐานต่างๆที่เกี่ยวกับการรักษากรณีมีข้อขัดแย้ง

4.2 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ ต่อผู้อำนวยการโรงพยาบาล หรือ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด หรือ ทีมไกล่เกลี่ย หรือ ทีมบริหารความเสี่ยง รวมถึงแพทย์ พยาบาลและผู้เกี่ยวข้อง

4.3 จัดทำความเห็นเป็นเอกสาร เพื่อประกอบคำให้การต่อสู้คดีในชั้นพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล รวมทั้งเข้าเบิกความเป็นพยานในศาล

5) <u>นิติกร</u>

(ก) นิติกรของโรงพยาบาล มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1. เป็นคณะทำงานในทีมที่ปรึกษาและทีมไกล่เกลี่ยตามที่ได้รับมอบหมาย

2. ตรวจสอบข้อเท็จจริง การรักษาพยาบาลที่ถูกอ้างว่ามีปัญหา

3. ตรวจสอบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาพยาบาลและข้อเท็จจริงดังกล่าว

4. ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ ต่อทีมที่ปรึกษา ผู้อำนวยการโรงพยาบาล แพทย์ พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกรณีพิพาท

5. กรณีโรงพยาบาล หรือแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ถูกแจ้งความดำเนินคดีอาญาต่อพนักงานสอบสวน ให้จัดเตรียมคำให้การผู้เกี่ยวข้อง (ขั้นตอนการรักษา ประเด็นที่ถูกกล่าวอ้าง) เวชระเบียน เอกสารหลักฐานต่างๆที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งไปพบพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ แพทย์ หรือพยาบาล ผู้ถูกกล่าวหา และให้แจ้งไปยังกลุ่มกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขทันที เพื่อให้จัดส่งทนายความมาช่วยเหลือ ทั้งนี้ต้องจัดเตรียมเอกสารการประกันตัวให้พร้อม (อาจใช้ตำแหน่งของบุคคลผู้เป็นนายประกันก็ได้ เช่น ผู้อำนวยการโรงพยาบาล เป็นต้น) กรณีศาลประทับรับฟ้องให้จัดเตรียมใบแต่งทนายความด้วย

6. กรณีถูกผู้เสียหายฟ้องคดีอาญาให้จัดเตรียมคำให้การผู้เกี่ยวข้อง(ขั้นตอนการรักษา ประเด็นที่ถูกกล่าวอ้าง) เวชระเบียน เอกสารหลักฐานต่างๆที่เกี่ยวข้องพร้อมใบแต่งทนายความส่งให้แก่กระทรวงสาธารณสุข เพื่อส่งให้อัยการแก้ต่างคดีต่อไป

7. กรณีโรงพยาบาลหรือแพทย์ถูกฟ้องคดีแพ่งต่อศาล ให้จัดเตรียมข้อมูล เอกสารหลักฐานต่างๆ ใบแต่งทนายความที่ลงนามโดยผู้อำนวยการโรงพยาบาล

ในกรณีฟ้องโรงพยาบาล หรือโดยแพทย์ พยาบาลที่ถูกฟ้องคดี รวมทั้งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้อง ส่งให้กับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เพื่อส่งให้พนักงานอัยการทันที ในกรณีพนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้องคดีอาญา ให้รีบแจ้งกลุ่มกฎหมายทราบโดยทันที เพื่อจัดส่งทนายความมาให้ความช่วยเหลือ ทั้งนี้ให้รายงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขทราบโดยด่วน

8. เป็นผู้ประสานงานคดี

(ข) นิติกร สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1. ปฏิบัติงานเช่นเดียวกันกับ นิติกรโรงพยาบาล กรณีโรงพยาบาลไม่มีนิติกรประจำ

2. เป็นผู้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลต่างๆ เสนอนายแพทย์สาธรณสุขจังหวัด ขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัด มอบคดีให้อัยการจังหวัด แก้ต่างคดีให้กับโรงพยาบาลหรือแพทย์ พยาบาลที่ถูกฟ้องคดีแพ่ง รวมทั้งรายงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขทราบ

3. เร่งดำเนินการสอบสวนหาข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ตามข้อ 35 แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 ซึ่งในกรณีที่ผู้เสียหายฟ้องคดีต่อศาล ให้ผู้มีอำนาจ

แต่งตั้งคณะกรรมการโดยไม่ชักช้าและให้ประสานงานกับอัยการสูงสุดเพื่อเตรียมการต่อสู้คดีต่อไป (ควรจะแจ้งเสร็จภายใน 30-60 วัน) เพราะต้องจัดส่งให้พนักงานอัยการพิจารณาประกอบการแก้ต่างคดี และรายงานให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขทราบ

4. ประสานคดีกับพนักงานอัยการ นิติกร หรือทนายความจากส่วนกลาง นิติกร โรงพยาบาลและผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ

5. งานอื่นๆตามที่ได้รับมอบหมาย

6) <u>แพทย์ผู้ถูกกล่าวหา</u> ควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

6.1 เมื่อเกิดมีปัญหาหรือเชื่อว่าอาจมีปัญหา ให้แจ้งผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว ไม่ต้องตกใจหรือวิตกกังวล และไม่ควรรีบให้ความเห็นต่อเหตุการณ์โดยไม่มีการตรวจสอบก่อน โดยเฉพาะต่อผู้ป่วยหรือญาติ ทั้งนี้ไม่ควรกล่าวหาบุคคลอื่นว่าเป็นผู้ทำให้เกิดเหตุการณ์เช่นนั้น

6.2 ตรวจสอบเวชระเบียน ขั้นตอนการรักษา เอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ว่าถูกต้องหรือไม่ อย่างไร โดยอาจหารือแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ

6.3 จัดเตรียมทำข้อเท็จจริงโดยอธิบายขั้นตอนการรักษาพยาบาล อ้างอิงหลักวิชาการและตอบประเด็นปัญหาที่ถูกกล่าวหา ร้องเรียน หรือถูกฟ้องโดยละเอียด เนื่องจากต้องใช้ประกอบการพิจารณาของทีมที่ปรึกษา ทีมไกล่เกลี่ย ทีมบริหารความเสี่ยง เป็นคำให้การในชั้นพนักงานสอบสวน ชั้นพนักงานอัยการและในชั้นศาล ซึ่งเป็นส่วนที่มีความสำคัญมาก

6.4 หากประสงค์จะได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาข้อกฎหมายหรืออื่นๆ สามารถแจ้งนิติกรโรงพยาบาล นิติกรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด หรือกลุ่มกฎหมายได้ทันที

6.5 กรณีได้รับแจ้งว่า ผู้ป่วยหรือญาติ แจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ให้รีบแจ้งผู้อำนวยการโรงพยาบาล และกลุ่มกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงทันที และดำเนินการตามข้อ 6.1-6.4

6.6 กรณีได้รับหมายเรียกและสำเนาคำฟ้อง คดีแพ่งหรือคดีอาญา ให้ดำเนินการตามข้อ 6.5 และลงนามในใบแต่งทนายความที่นิติกรจะนำไปให้ เพื่อส่งให้พนักงานอัยการหรือทนายความ ดำเนินการแก้ต่างคดีต่อไป

6.7 ควรปฏิบัติตามคำแนะนำของทีมที่ปรึกษา ผู้บังคับบัญชาและฝ่ายกฎหมาย หากมีข้อสงสัยให้สอบถามทันที

7) <u>พยาบาลผู้ถูกกล่าวหา</u> มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

7.1 เมื่อเกิดมีปัญหาหรือเชื่อว่าอาจมีปัญหา ให้แจ้งผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว ไม่ต้องตกใจหรือวิตกกังวล และไม่ควรรีบให้ความเห็นต่อเหตุการณ์โดยไม่มีการตรวจสอบก่อน โดยเฉพาะต่อผู้ป่วยหรือญาติ ทั้งนี้ไม่ควรกล่าวหาบุคคลอื่นว่าเป็นผู้ทำให้เกิดเหตุการณ์เช่นนั้น

7.2 ตรวจสอบเวชระเบียน บันทึกการพยาบาล ขั้นตอนการดูแลรักษาในส่วนที่ตนรับผิดชอบว่าถูกต้องหรือไม่ โดยอาจหารือหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการพยาบาล

7.3 รายงานข้อเท็จจริงต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับ

7.4 จัดทำข้อเท็จจริงรายละเอียดการรักษาพยาบาลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตนเอง รวมทั้งอธิบายประเด็นที่ถูกกล่าวหาหรือฟ้องร้องให้ชัดเจน โดยอาจอ้างอิงหลักวิชาการประกอบ เพื่อเป็นเอกสารประกอบการต่อสู้คดีในชั้นพนักงานสอบสวน ชั้นอัยการ ชั้นศาล

7.5 หากประสงค์จะหารือขอความเห็น คำแนะนำในข้อกฎหมาย สามารถหารือนิติกร โรงพยาบาล นิติกรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหรือกลุ่มกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

7.6 กรณีได้รับแจ้งว่า ผู้ป่วยหรือญาติ แจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ให้รีบแจ้งผู้อำนวยการโรงพยาบาล และกลุ่มกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงทันที และดำเนินการตามข้อ 7.1-7.5

7.7 กรณีได้รับหมายเรียกและสำเนาคำฟ้อง คดีแพ่งหรือคดีอาญา ให้ดำเนินการตามข้อ 6.5 และลงนามในใบแต่งทนายความที่นิติกรจะนำไปให้ เพื่อส่งให้พนักงานอัยการหรือทนายความ ดำเนินการแก้ต่างคดีต่อไป

7.8 ควรปฏิบัติตามคำแนะนำของทีมที่ปรึกษา ผู้บังคับบัญชาและฝ่ายกฎหมาย หากมีข้อสงสัยให้สอบถามทันที

8) กลุ่มกฎหมาย มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

8.1 รวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง กรณีมีข้อพิพาทเกิดขึ้นจริง หรือเชื่อว่าจะเกิดขึ้นในสถานพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

8.2 ให้คำปรึกษา แนะนำ การดำเนินคดีตามกฎหมายแก่แพทย์ และบุคลากรสาธารณสุข รวมถึงว่าความคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้อง

8.3 เจรจาต่อรองกับผู้เสียหายทั้งในรูปแบบคณะทำงาน หรือบุคคลหรือร่วมกับทีมของสถานพยาบาล

8.4 ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของสถานพยาบาลกับผู้เสียหาย

8.5 เตรียมคดีเพื่อส่งพนักงานอัยการแก้ต่างคดีแพ่ง อาญา (พยานบุคคล เอกสารวัตถุที่เกี่ยวข้อง)

8.6 เตรียมคดีและแก้ต่างคดีอาญาที่พนักงานอัยการหรือผู้เสียหายฟ้องคดีอาญา

8.7 ศึกษา วิเคราะห์ ปัญหาต่างๆทั้งในส่วนคดีและการให้บริการทางการแพทย์และหาแนวทางป้องกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว

8.8 เผยแพร่ให้ความรู้ด้านกฎหมายแก่บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข

กฎหมายเกี่ยวกับเวชระเบียน

เวชระเบียนคืออะไร

ตามพจนานุกรมไม่ได้บัญญัติคำว่า “เวชระเบียน” เป็นการเฉพาะ แต่ถ้าเรานำความหมายของคำว่า “เวช” ซึ่งแปลว่า รักษาโรค รวมกับคำว่า “ระเบียน” ซึ่งแปลว่า ทะเบียนหรือการจดลักษณะหรือรายการงานต่าง ๆเพื่อเป็นหลักฐาน คำว่า “เวชระเบียน” น่าจะหมายถึง บันทึกหรือรายงานการรักษาพยาบาลผู้ป่วยนั่นเอง

เวชระเบียนมีความสำคัญอย่างไร

เวชระเบียนมีความสำคัญต่อบุคคลอย่างน้อย 4 กลุ่ม คือ

ผู้ป่วย

1. เป็นหลักฐานในเรื่องประวัติการเจ็บป่วย ผลการตรวจร่างกาย การตรวจทางห้องทดลอง โรค การให้การรักษาพยาบาล ตลอดจนปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเจ็บป่วย สุขภาพอนามัยของผู้ป่วย ที่จะช่วยให้แพทย์รักษาผู้ป่วยอย่างถูกต้อง

2. เป็นหลักฐานทางกฎหมายที่จะใช้ในการเรียกร้องสิทธิของผู้ป่วย เช่น ฟ้องเรียกค่าเสียหายจากการรักษาพยาบาลจากแพทย์ เป็นหลักฐานการขอรับเงินประกันภัย เป็นต้น

แพทย์

1. เป็นสื่อในการติดต่อระหว่างทีมงานที่รักษาดูแลผู้ป่วยในการติดตามดูแลผู้ป่วย

2. เป็นข้อมูลที่ทำให้แพทย์รักษาพยาบาลได้อย่างถูกต้อง เพราะคนไข้มาก แพทย์อาจจำไม่ได้ว่าใครเป็นอะไร ได้รักษาอะไรไปบ้าง

โรงพยาบาล

1. เป็นหลักฐานประเมินประสิทธิภาพในการให้บริการผู้ป่วยว่า มีความละเอียดถี่ถ้วนและรอบคอบหรือไม่ อย่างไร

2. เป็นแหล่งข้อมูลในการทำสถิติของโรงพยาบาลและสถิติของประเทศ

3. ใช้เป็นข้อมูลในการเก็บค่าบริการของโรงพยาบาล

ผู้สนใจ

เวชระเบียนที่ถูกต้องสมบูรณ์ มีประโยชน์ต่อการศึกษาและวิจัย เช่น รายงานผู้ป่วยที่น่าสนใจ อุบัติการณ์ สาเหตุต่างๆ การวินิจฉัยทางคลินิกอื่น ๆ รวมทั้งมีประโยชน์ต่อผู้เขียน นักศึกษาแพทย์ พยาบาล และผู้อยู่ในกระบวนการรักษาผู้ป่วยทุกวิชาชีพ

เวชระเบียนเป็นของใคร

โดยหลักการต้องดูว่าใครเป็นผู้จัดทำ ซึ่งในความเป็นจริงสถานพยาบาลเป็นผู้จัดทำเวชระเบียนเพื่อประโยชน์ในการดูแลรักษาผู้ป่วย ในส่วนของสถานพยาบาลของราชการ ก็ต้องพิจารณาว่า สภาพของเวชระเบียนเป็นอย่างไร ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 ในมาตรา 4 กำหนดไว้ดังนี้

“ข้อมูลข่าวสาร” หมายถึง สิ่งที่สื่อความหมายให้รู้เรื่องราว ข้อเท็จจริง ข้อมูลหรือสิ่งใด ๆ ไม่ว่าการสื่อความหมายนั้นจะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเอง หรือโดยผ่านวิธีการใด ๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผนผัง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย ฟิล์ม การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยคอมพิวเตอร์ หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้

“ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐ หรือข้อมูลเกี่ยวกับเอกชน

เมื่อดูจากตัวเวชระเบียน จะเห็นว่า เวชระเบียนถือเป็นข้อมูลข่าวสาร และอยู่ในความครอบครองของโรงพยาบาล จึงถือเป็นข้อมูลข่าวสารของทางราชการ แต่เมื่อพิจารณาดูในรายละเอียดแล้วจะพบว่า เป็นข้อมูลเกี่ยวกับประวัติผู้ป่วยหรือประวัติสุขภาพ ซึ่งตามกฎหมายข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลประวัติผู้ป่วยถือเป็นข้อมูลส่วนบุคคล ดังนั้น เวชระเบียนจึงเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของทางราชการหรือเป็นข้อมูลของทางราชการนั่นเอง ดังนั้นเวชระเบียนจึงเป็นของโรงพยาบาลหรือโรงพยาบาลเป็นผู้มีสิทธิในเวชระเบียนดังกล่าว ทั้งนี้ ย่อมหมายความรวมถึงหน่วยงานต้นสังกัดของโรงพยาบาลด้วย

การเปิดเผยเวชระเบียน

ตามมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 บัญญัติดังนี้

“ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน

(1) .....

(2) .....

(3) .....

(4) .....

(5) รายงานทางการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร

(6) .....

(7) .....

คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ แต่ต้องระบุไว้ด้วยว่า ที่เปิดเผยไม่ได้เพราะเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใด และเพราะเหตุใด และให้ถือว่า การมีคำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นดุลยพินิจโดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามลำดับการบังคับบัญชา แต่ผู้ขออาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้

กรณีเวชระเบียนเป็นรายงานทางการแพทย์และเป็น ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ตามมาตรา 15(5) ซึ่งกฎหมายกำหนดให้เป็นดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าจะเปิดเผยหรือไม่ก็ได้ แต่เนื่องจากเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลด้วย กฎหมายได้กำหนดการพิจารณาเปิดเผยข้อมูลในมาตรา 24 กล่าวคือ

1. จะเปิดเผยโดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นไม่ได้ คือต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลก่อนเท่านั้น

2. กรณีที่ไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอม

(1) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของตน เพื่อการนำไปใช้ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐนั้น

(2) เป็นการใช้ข้อมูลตามปกติภายในวัตถุประสงค์ของการจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้น

(3) ต่อหน่วยงานของรัฐที่ทำงานด้านการวางแผนหรือการสถิติ สำมะโนต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่ต้องรักษาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไว้ ไม่ให้เปิดเผยต่อไปยังผู้อื่น

(4) เป็นการให้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยโดยไม่ระบุชื่อหรือส่วนที่ทำให้รู้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับบุคคลใด

(5) ต่อหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามมาตรา 26 วรรคหนึ่ง เพื่อตรวจดูคุณค่าในการเก็บรักษา

(6) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อการป้องกันการฝ่าฝืนหริอไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การสืบสวน การสอบสวนหรือการฟ้องคดี ไม่ว่าคดีประเภทใดก็ตาม

(7) เป็นการให้ซึ่งจำเป็นเพื่อการป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพของบุคคล

(8) ต่อศาล และเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะขอข้อเท็จจริงดังกล่าว

(9) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่ง (3) (4) (5) (6) (7) (8)และ (9) ให้มีการจัดทำบัญชีแสดงการกำกับไว้กับข้อมูลข่าวสารนั้น

สิทธิของผู้เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (มาตรา 25)

1. มีสิทธิที่จะได้รู้ถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน โดย
   - ยื่นคำขอเป็นหนังสือ
   - หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลนั้น จะต้องให้บุคคลนั้นหรือผู้กระทำการแทนบุคคลนั้นตรวจดูหรือรับสำเนาข้อมูลนั้น
   - ถ้ามีส่วนต้องห้ามตามมาตรา 14 มาตรา 15 ให้ลบหรือตัดทอนหรือกระทำโดยประการอื่นใดที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลนั้น
   - หน่วยงานเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการสำเนาเอกสารและรับรองเอกสารได้
   - การเปิดเผยรายงานการแพทย์ที่เกี่ยวกับบุคคลใด กรณีมีเหตุอันควรจะเปิดเผยต่อเฉพาะแพทย์ที่บุคคลนั้นมอบหมายก็ได้

2. มีสิทธิขอแก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลที่เห็นว่า ไม่ถูกต้องได้ แต่เจ้าหน้าที่จะเป็นผู้พิจารณา หากไม่ยอมทำตาม ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้

เมื่อเราพิจารณาบทบัญญัติดังกล่าวแล้ว จะพบว่า

1. เวชระเบียนเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของราชการ

2. จะเปิดเผยให้กับหน่วยงานของรัฐอื่นหรือผู้อื่นโดยมิได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลไม่ได้

3. เจ้าของข้อมูลเวชระเบียนมีสิทธิตรวจดูและรับสำเนาเวชระเบียนได้

4. ผู้กระทำการแทนเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถขอตรวจดูและรับสำเนาเวชระเบียนได้ แต่ถ้าเป็นกรณีผู้เป็นเจ้าของข้อมูลมอบอำนาจไว้ล่วงหน้า และเสียชีวิตก่อนการใช้ใบมอบอำนาจนั้น ใบมอบอำนาจดังกล่าวเป็นอันใช้ไม่ได้

5. เจ้าหน้าที่อาจไม่เปิดเผยข้อมูลเวชระเบียนก็ได้ถ้าเห็นว่า การเปิดเผยจะเป็นการล่วงล้ำสิทธิของเจ้าของข้อมูลโดยไม่สมควร

6. ถ้าเจ้าของข้อมูลเป็นผู้เยาว์ ผู้ใช้อำนาจปกครอง(บิดา มารดา ผู้ปกครอง) มีสิทธิดำเนินการได้ กรณีผู้เยาว์อายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี ต้องได้รับความยินยอมจากผู้เยาว์ด้วย

7. ถ้าเป็นบุคคลไร้ความสามารถ ผู้อนุบาลขอแทนได้ (บุคคลไร้ความสามารถ คือ บุคคลวิกลจริตที่ศาลมีคำสั่งให้เป็นบุคคลไร้ความสามารถ / ผู้อนุบาล คือ บุคคลที่มีสิทธิทำการแทนบุคคลไร้ความสามารถ)

8. ถ้าเป็นบุคคลเสมือนไร้ความสามารถ (กายพิการ จิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบหรือมีเหตุอย่างเดียวกัน) ผู้พิทักษ์มีสิทธิดำเนินการได้

9. ถ้าเจ้าของข้อมูลถึงแก่กรรมและมิได้ทำพินัยกรรมไว้ บุคคลดังต่อไปนี้ขอแทนได้ตามลำดับ

- บุตรชอบด้วยกฎหมายหรือบุตรบุญธรรม
- คู่สมรส
- บิดามารดา
- ผู้สืบสันดาน
- พี่น้องร่วมบิดามารดา
- คณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร

อย่างไรก็ตาม มี <u>พระราชบัญญัติ สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550</u> กำหนดไว้ดังนี้

มาตรา 7 ข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคล เป็นความลับส่วนบุคคล ผู้ใดจะนำไปเปิดเผยในประการที่น่าจะทำให้บุคคลนั้นเสียหายไม่ได้ เว้นแต่การเปิดเผยนั้นเป็นไปตามความประสงค์ของบุคคลนั้นโดยตรง หรือมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติให้ต้องเปิดเผย แต่ไม่ว่าในกรณีใดๆผู้ใดจะอาศัยอำนาจหรือสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการหรือกฎหมายอื่นเพื่อขอเอกสารเกี่ยวกับข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคลที่ไม่ใช่ของตนไม่ได้

ตาม มาตรา7 ดังกล่าวจะเห็นว่ากฎหมายสุขภาพแห่งชาติ บัญญัติให้การเปิดเผยข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคลต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์

1. โดยหลัก เปิดเผยได้เฉพาะกับผู้เป็นเจ้าของข้อมูลเท่านั้น

2. การเปิดเผยต่อบุคคลอื่นต้องได้รับความยินยอมหรือมอบอำนาจจากผู้เป็นเจ้าของข้อมูล

3. การเปิดเผย ต้องไม่ทำให้บุคคลนั้นเสียหายหรือน่าจะเสียหาย

4. จะเปิดเผยข้อมูลแก่บุคคลใดๆก็ตาม ที่ไม่ได้รับความยินยอมหรือมอบอำนาจจากเจ้าของข้อมูลนั้นไม่ได้ แม้จะเป็นผู้ใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของข้าราชการ พ.ศ. 2540 ก็ตาม

แต่เดิมการเปิดเผยเวชระเบียน จะต้องอ้างอิงพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารราชการ พ.ศ.2540 เป็นหลัก แต่เมื่อมีพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2550 บังคับใช้ดังกล่าว ต้องพิจารณาให้รอบคอบ โดยให้ถือหลักตามหลักเกณฑ์ข้างต้นในมาตรา 7 คือถ้าผู้ขอข้อมูลเป็นบุคคลอื่นนอกเหนือจากเจ้าของข้อมูลหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจหรือได้รับความยินยอม เจ้าหน้าที่ก็ไม่ควรเปิดเผยจนกว่าจะมีการตีความ มาตรา7 ให้ชัดเจนว่า กรณีมีกฎหมายบัญญัติไว้เฉพาะให้เปิดเผย หมายถึงบุคคลใด

10. บริษัทประกันชีวิตขอประวัติผู้ป่วยได้ถ้าได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล(ล่วงหน้าก็ได้)

11. ผู้มีอำนาจเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 15 คือ

- ข้าราชการซึ่งครอบครองหรือควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นและดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ 6 ขึ้นไป
- ข้าราชการทหาร ตำรวจ ยศตั้งแต่พันตรี นาวาอากาศตรี นาวาตรี พันตำรวจตรี ขึ้นไป
- ข้าราชการตุลาการ ตั้งแต่ชั้น 2 ขึ้นไป
- ข้าราชการอัยการ ตั้งแต่ชั้น 2 ขึ้นไป
- ผู้บริหารท้องถิ่น ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดเทศบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
- รัฐวิสาหกิจ หัวหน้ากองหรือเทียบเท่าขึ้นไป

- หน่วยงานอิสระ บุคคลหรือคณะบุคคลผู้ควบคุมการปฏิบัติงาน เลขาธิการ ผู้อำนวยการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

- องค์กรวิชาชีพ บุคคลหรือคณะบุคคลผู้ควบคุมการปฏิบัติงานขององค์กรประกอบวิชาชีพ หรือหัวหน้าสำนักงานขององค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ความรับผิดของผู้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

1. ถ้ากระทำโดยสุจริตภายใต้เงื่อนไขต่อ ไปนี้ เจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิด

- ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 15 ถ้าเจ้าหน้าที่ทำถูกต้องตามระเบียบที่หน่วยงานกำหนดภายในระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยของทางราชการ

- ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 15 ถ้าเจ้าหน้าที่ตามระดับที่กำหนดมีคำสั่งให้เปิดเผย เพื่อประโยชน์ อันสำคัญยิ่งเท่าที่เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะหรือชีวิต ร่างกาย สุขภาพ หรือ ประโยชน์อื่นของบุคคลและคำสั่งนั้นสมควรแก่เหตุ

2. การเปิดเผยข้อมูลตามข้อ 1 ไม่เป็นเหตุให้หน่วยงานของรัฐพ้นความรับผิด(หมายความว่าความผิดของหน่วยงานยังคงอยู่)

3. ถ้าเป็นการกระทำที่ไม่สุจริตเจ้าหน้าที่ อาจมีความผิดตามกฎหมายดังต่อไปนี้

(1) ความผิดฐานละเมิด ตามมาตรา 420 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จะต้องชดใช้ค่าเสียหาย

มาตรา 420 ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างใดอย่างหนึ่งก็ดี ผู้นั้นทำละเมิด จำต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

(2) ความผิดอาญา

มาตรา 157 ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ ชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

(3) ความผิดทางวินัยข้าราชการ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551

ตามมาตรา 85(1) ความผิดวินัยร้ายแรงฐานปฏิบัติหรือ ละเว้นการปฏิบัติราชการโดยไม่ชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต

(4) กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง กรณีประมาทเลินเล่อเป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรงตามมาตรา 83(4) ดังนั้นต้องไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ

ความผิดฐานปลอมเอกสาร

มาตรา 264 ผู้ใดทำเอกสารปลอมขึ้นทั้งฉบับหรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด เติม ตัดทอนข้อความหรือแก้ไขโดยประการใด ๆ ในเอกสารที่แท้จริง หรือประทับตราปลอมหรือลงลายมือชื่อปลอมในเอกสาร โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ถ้ากระทำเพื่อให้ผู้ใดผู้หนึ่งหลงเชื่อว่าเป็นเอกสารที่แท้จริง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานปลอมเอกสาร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

องค์ประกอบความผิด

1. ทำเอกสารปลอมทั้งฉบับ หรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด
2. เติมหรือตัดทอนหรือแก้ไขด้วประการใดๆ เอกสารอันแท้จริงโดยตนไม่มีอำนาจกระทำ

ข้อสังเกต

1. การทำเอกสารปลอมทั้งฉบับหรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด ไม่จำต้องทำในเอกสารที่แท้จริง เช่น การนำสำเนาเอกสารที่ถ่ายจากต้นฉบับมาแก้ไขเพื่อให้ผู้อื่นเชื่อว่า ตรงกับเอกสารจริง และน่าจะเกิดความเสียหาย เป็นการปลอมเอกสารทั้งฉบับแม้จะไม่ได้แก้ไขในเอกสารที่แท้จริง

2. การปลอมเอกสารตามมาตรานี้ ไม่จำเป็นต้องมีต้นฉบับเอกสารจริง

3. เอกสารที่แท้จริงไม่ได้หมายความถึงความเท็จหรือความจริงของข้อความในเอกสาร แต่หมายถึง ความมีอยู่หรือไม่มีของเอกสารนั้น ๆ เรื่องปลอมเอกสารเป็นเรื่องที่ทำเอกสารขึ้นเพื่อให้ผู้อื่นเชื่อว่าเป็นเอกสารที่แท้จริงที่ผู้อื่นทำขึ้น ส่วนเนื้อความจะเป็นจริงหรือเท็จไม่สำคัญ

4. การทำเอกสารขึ้นเป็นของตนเองโดยไม่ได้มุ่งหมายให้ผู้เห็นเอกสารเข้าใจว่า เอกสารเป็นของผู้อื่นทำ แม้จะเป็นความเท็จแต่ไม่เป็นปลอมเอกสาร

5. การประทับตราปลอมหรือลงลายมือชื่อปลอมเป็นการปลอมเอกสาร

6. การลงลายมือชื่อของผู้อื่น แม้เจ้าของลายมือชื่อจะยินยอมให้ลงลายมือชื่อแทนก็เป็นการปลอมเอกสาร เพราะการลงลายมือชื่อปลอมเป็นองค์ประกอบความผิดฐานปลอมเอกสาร อย่างไรก็ตามต้องเป็นการทำให้ผู้อื่นหลงเชื่อด้วย

วรรคสอง

ผู้ใดกรอกข้อความในแผ่นกระดาษหรือวัตถุอื่นใด ซึ่งมีลายมือชื่อผู้อื่นโดยไม่ได้รับความยินยอมหรือโดย ฝ่าฝืนคำสั่งของผู้อื่น ถ้ากระทำเพื่อนำเอกสารนั้นไปใช้ในกิจการที่อาจเกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือประชาชน ให้ถือว่าผู้นั้นปลอมเอกสาร ต้องระวางโทษเช่นเดียวกันกับวรรคแรก

องค์ประกอบความผิด

1. กรอกข้อความในกระดาษหรือวัตถุอื่นใด ทีมีลายมือชื่อผู้อื่นโดยไม่ได้รับความยินยอมหรือฝ่าฝืนคำสั่งของผู้อื่น

2. ทำเพื่อนำเอกสารไปใช้ในกิจการที่อาจเกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือประชาชน

3. โดยเจตนา

มาตรา 265 ผู้ใดปลอมเอกสารสิทธิหรือเอกสารราชการ ต้องระวางโทษจำคุก 6 เดือนถึง 5 ปี ปรับตั้งแต่ 1000 ถึง 100000 บาท

- เอกสารสิทธิ หมายถึง เอกสารแห่งการก่อ เปลี่ยนแปลง โอน หรือระงับซึ่งสิทธิ

- เอกสารสิทธิ ที่แสดงฐานะบุคคลโดยไม่ก่อให้เกิดสิทธิ ไม่ใช่เอกสารสิทธิ เช่น ใบทะเบียนสมรส ใบอนุญาตขับขี่รถ

- เอกสารราชการ หมายถึง เอกสารที่เจ้าพนักงานได้ทำขึ้นหรือรับรองในหน้าที่ และหมายความรวมถึงสำเนาเอกสารนั้น ๆ ที่พนักงานได้รับรองในหน้าที่ด้วย การรับรองหมายถึง รับรองว่ามีการทำเอกสารขึ้น ไม่ใช่การรับรองความถูกต้องของเอกสาร

การแก้ไขเพิ่มเติมในเวชระเบียน

เวชระเบียนเป็นเอกสารราชการ การแก้ไขเพิ่มเติมอาจถือได้ว่าเป็นการปลอมเอกสาร เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องจึงไม่ควรแก้ไขเวชระเบียน

ในกรณีที่มีเหตุผลจำเป็นหรือมีเหตุอันสมควรทำให้การเขียนข้อความในเวชระเบียนไม่ถูกต้องครบถ้วน เนื่องจากเหตุใดๆ เช่น การ เร่งรีบ หลงลืม เป็นต้น เจ้าหน้าที่ผู้เขียนเวชระเบียนก็อาจแก้ไข เพิ่มเติมข้อความในเวชระเบียน โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. ไม่ควรขีดฆ่าหรือเพิ่มเติมข้อความใดๆในเวชระเบียนเดิม

2. การแก้ไขใดๆ ให้เขียนในเอกสารเวชระเบียนแผ่นใหม่ เฉพาะที่ใช้สำหรับการแก้ไข เพิ่มเติม โดยควรมีพยานซึ่งเป็นผู้ร่วมปฏิบัติงานในการรักษาพยาบาลอย่างน้อย 1 คน และควรให้ผู้บังคับบัญชา (ซึ่งเป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาลหรือหัวหน้างานที่เกี่ยวกับการรักษาพยาบาลผู้ป่วยรายนั้น) อย่างน้อย 1 คน ลงลายมือชื่อรับรองการแก้ไขเวชระเบียนด้วย

3. การแก้ไขเพิ่มเติมเวชระเบียนควรกระทำในทันทีที่ทราบหรือมีเหตุอันควรรู้ว่าจะต้องแก้ไขเพิ่มเติมเวชระเบียน

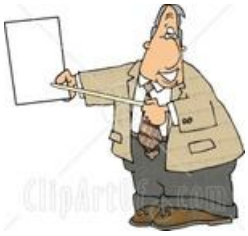
4. การแก้ไขเวชระเบียนทุกครั้งต้องบันทึกเหตุผลประกอบการแก้ไขด้วย

5. ไม่ควรแก้ไขเพิ่มเติมเวชระเบียนในรายที่เกิดข้อพิพาทแล้ว

6. กรณีแก้ไขเพิ่มเติมบันทึกการพยาบาล ก็ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกันกับการแก้ไขเพิ่มเติมเวชระเบียน

เจ้าพนักงานคืออะไร

เจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา หมายถึงผู้ที่มีตำแหน่งไม่ว่าจะเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร หรือตุลาการ ซึ่งเป็นอำนาจที่กฎหมายกำหนดไว้และหมายถึงผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งโดยทางการรัฐบาลไทยให้ปฏิบัติราชการของรัฐบาลไทยเท่านั้น

การใช้หรืออ้างเอกสาร

มาตรา 268 ผู้ใดใช้หรืออ้างเอกสารจากการกระทำความผิดฐานปลอมเอกสารในประการที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นหรือประชาชน ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติมาตรา นั้น ๆ

ใบรับรองเท็จ

มาตรา 269 ผู้ใดการประกอบการงานวิชาแพทย์ กฎหมาย บัญชีหรือวิชาชีพอื่นใด ทำคำรับรองอันเป็นเท็จโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่พันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดโดยทุจริตใช้หรืออ้างคำรับรองอันเกิดจากการกระทำตามวรรคแรก ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

องค์ประกอบความผิด

1. เป็นผู้ประกอบวิชาชีพ แพทย์ กฎหมาย หรือบัญชี หรือวิศวกรหรือนักวิทยาศาสตร์ ทันตแพทย์ เภสัชกร เป็นต้น

- วิชาชีพ หมายถึง การประกอบอาชีพที่ต้องใช้ความรู้พิเศษ
- วิชาชีพ ต้องเป็นผู้ที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย ถ้าไม่ได้รับอนุญาตไม่ถือว่าเป็นการกระทำในการประกอบวิชาชีพนั้นๆ
- เอาผิดเฉพาะผู้ประกอบวิชาชีพเท่านั้น

2. คำรับรองอันเป็นเท็จ ต้องเป็นการกระทำที่เกี่ยวกับวิชาชีพนั้น ๆ เช่น แพทย์ทำใบตรวจโรคว่าป่วย แต่ความจริงไม่ป่วย

3. โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน แม้ยังไม่เกิดความเสียหายก็เป็นความผิด

ความผิดฐานเปิดเผยความลับ

มาตรา 323 ผู้ใดล่วงรู้หรือได้มาซึ่งความลับของผู้อื่นโดยเหตุที่เป็นเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ โดยเหตุที่ประกอบอาชีพเป็นแพทย์ เภสัชกร คนจำหน่ายยา ผู้พยาบาล หรือนักบวช หมอความ ทนายความหรือผู้สอบบัญชีหรือโดยเหตุที่เป็นผู้ช่วย ในการประกอบวิชาชีพนั้นแล้วเปิดเผยความลับนั้นในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้รับการศึกษาอบรมในวิชาชีพดังกล่าวในวรรคแรก เปิดเผยความลับของผู้อื่นอันตนได้ล่วงรู้หรือได้มาการศึกษาอบรมนั้น ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

- มาตรานี้เป็นการล่วงรู้หรือได้ความลับของผู้อื่นโดยอาศัยเหตุที่มีหน้าที่หรือประกอบอาชีพ
- ความลับ หมายถึง ข้อเท็จจริงหรือวิธีการที่ไม่ประจักษ์แก่คนทั่วไป และเป็นสิ่งที่เจ้าของประสงค์จะปกปิดเพื่อกิจการส่วนตัว
- ความลับที่ล่วงรู้ไม่จำเป็นต้องเป็นความลับเกี่ยวกับเรื่องหรือหน้าที่ที่ตนทำอยู่ เช่น พนักงานสอบสวนล่วงรู้ความลับจากพยานที่มาให้การกับตน
- แม้ตนจะพ้นหน้าที่นั้นไปแล้ว นำไปเปิดเผยก็เป็นความผิด สาระสำคัญอยู่ที่ตอนได้รับทราบความลับ ได้มาในขณะที่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด ถ้าขาดคุณสมบัติจะเป็นเพียงผู้สนับสนุนเท่านั้น

- วรรคแรกขยายไปถึงผู้ทำหน้าที่ผู้ช่วยของบุคคลนั้นด้วย
- ผู้ช่วยไม่ได้หมายความว่า ต้องมีอาชีพดังกล่าวข้างต้น เพียงแต่เป็นผู้ช่วยในการประกอบวิชาชีพนั้นๆ เช่น เป็นลูกจ้างร้านขายยาให้กับผู้จำหน่ายยา เป็นต้น
- เพียงแต่พฤติการณ์น่าจะเกิดความเสียหายกับบุคคลอื่นก็พอ
- ถ้าไม่ได้มาจากการทำหน้าที่ เช่นเดินผ่านได้ยินไม่ผิดตามมาตรานี้ แต่อาจผิดฐานหมิ่นประมาท

ความรู้กฎหมายทั่วไป

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคดีแพ่ง

ความหมายของคดีแพ่ง

คดีแพ่ง คือ การที่บุคคลใดได้รับความเสียหายหรือได้รับความกระทบกระเทือนเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลที่มีอยู่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ซึ่งบุคคลนั้นมีสิทธิที่จะฟ้องร้องต่อศาลแพ่งที่มีเขตอำนาจในเรื่องดังกล่าวได้ เพื่อเยียวยาและบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายของตน

ลักษณะทั่วไปของคดีแพ่ง

1. คดีแพ่งเป็นเรื่องที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดสิทธิหน้าที่ และความสัมพันธ์ของบุคคลตั้งแต่เกิดจนถึงแก่ความตาย ว่าบุคคลมีสิทธิอย่างไร มีหน้าที่ต้องปฏิบัติต่อกันอย่างไร และกำหนดความสัมพันธ์ในทางกฎหมายระหว่างบุคคล ตัวอย่างเช่นเรื่องที่เกี่ยวกับกรณีดังต่อไปนี้

⊙ หนี้	⊙ การกู้ยืมเงิน	⊙ หุ้นส่วน – บริษัท
⊙ ละเมิด	⊙ ค้ำประกัน	⊙ ทรัพย์สิน
⊙ ซื้อขาย	⊙ จำนอง	⊙ ครอบครัว
⊙ เช่าทรัพย์	⊙ จำนำ	⊙ มรดก
⊙ เช่าซื้อ	⊙ ตั๋วเงิน	

ดังนั้นเมื่อบุคคลมีความสัมพันธ์กันในลักษณะใดการดำเนินการต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เช่น การทำให้เกิดความเสียหาย (ละเมิด) ผู้กระทำต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือ การซื้อขายที่ดินคู่สัญญาต้องทำสัญญาซื้อขายเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่จึงจะมีผลบังคับได้ตามกฎหมาย เป็นต้น

2. คดีแพ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ดังนั้นเมื่อมีข้อพิพาทหรือความขัดแย้งเกิดขึ้นระหว่างกันในทางแพ่ง กฎหมายแพ่งซึ่งได้บัญญัติขึ้นมาเพื่อความถูกต้องเป็นธรรมระหว่างคู่กรณีจึงต้องใช้ให้เกิดความเป็นธรรม

ดังกล่าว โดยศาลจะพิจารณาข้อเท็จจริงประกอบหลักกฎหมายทั้งตามตัวอักษรและความมุ่งหมายของบทบัญญัติกฎหมายนั้นๆ และตัดสินคดีเพื่อให้ความยุติธรรมแก่คู่กรณีทั้งสองฝ่าย

3. คู่กรณีที่มีข้อพิพาทหรือความขัดแย้งกันในทางแพ่งนั้นอาจเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ได้ ในกรณีที่เป็นนิติบุคคล นิติบุคคลคือ บุคคลที่กฎหมายสมมุติขึ้นมาและกฎหมายรับรองให้มีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับบุคคลธรรมดากล่าวคือ นิติบุคคลสามารถเป็นเจ้าของทรัพย์สินได้ เป็นลูกหนี้หรือเจ้าหนี้ได้ กระทำละเมิดได้ และเป็นโจทก์หรือจำเลยได้ เป็นต้น โดยการดำเนินการทั้งหลายของนิติบุคคลย่อมแสดงออกโดยผู้แทนของนิติบุคคล ดังเช่นกระทรวงสาธารณสุขก็มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่มีส่วนราชการในสังกัดเป็นจำนวนมากซึ่งส่วนราชการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่เป็นนิติบุคลได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (มีฐานะเป็นกรม) กรมการแพทย์ กรมควบคุมโรค กรมอนามัย สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา สำนักงานเป็นต้น โดยส่วนราชการดังกล่าวจะมีผู้แทนของนิติบุคคลในการดำเนินการต่างๆให้กับส่วนราชการ เช่น สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขก็จะมีปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้แทนของนิติบุคคล และส่วนราชการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่ไม่เป็นนิติบุคคลคือ โรงพยาบาลของรัฐทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทั่วประเทศเป็นต้น อย่างไรก็ตามคู่กรณีฝ่ายที่ได้รับความเสียหายไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็มีสิทธิที่จะฟ้องร้องคดีแพ่งต่อศาลที่มีเขตอำนาจได้

4. เมื่อมีข้อพิพาทหรือความขัดแย้งเกิดขึ้นเกี่ยวกับคดีแพ่ง การบังคับกันในทางแพ่งเป็นการบังคับผ่านทางศาลให้มีการชำระหนี้หรือชดใช้ค่าเสียหายซึ่งอาจจะเป็นการบังคับให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

4.1) การกระทำการ

เช่น การที่โจทก์หรือผู้เสียหายฟ้องร้องต่อศาลบังคับให้จำเลยหรือผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำละเมิด

4.2) การงดเว้นกระทำการ

เช่น การที่โจทก์หรือผู้เสียหายฟ้องร้องต่อศาลบังคับให้จำเลยหรือผู้กระทำละเมิดมิให้ก่อสร้างบ้านในที่ดินของโจทก์

4.3) การส่งมอบทรัพย์สิน

เช่น การที่โจทก์หรือผู้ซื้อฟ้องร้องต่อศาลบังคับให้จำเลยหรือ ผู้ขายโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินให้แก่โจทก์ตามสัญญาซื้อขายเป็นต้น

ข้อแตกต่างระหว่างคดีแพ่งกับคดีอาญา

- คดีแพ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับสิทธิหน้าที่และความสัมพันธ์ของบุคคลแต่คดีอาญาเป็นการกระทำหรืองดเว้นกระทำการอย่างใดซึ่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติไว้เป็นความผิดและกำหนดโทษทางอาญาไว้

- เมื่อมีข้อพิพาทหรือการกระทำความผิดเกิดขึ้น ในทางแพ่งผู้เสียหายสามารถบังคับผ่านทางศาลให้มีการชำระหนี้หรือชดใช้ค่าเสียหายได้แต่ในทางอาญาสามารถบังคับผ่านทางศาลให้ลงโทษผู้กระทำความผิดได้ โดยกำหนดโทษทางอาญามีดังนี้คือ ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ ริบทรัพย์สิน

ความรับผิดทางละเมิด

ละเมิด คือ การกระทำหรืองดเว้นการกระทำใดๆที่เป็นการล่วงสิทธิผิดหน้าที่ต่อบุคคลอื่น รวมทั้ง การใช้สิทธิที่ตนมีอยู่ แต่ทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นแต่ฝ่ายเดียว เพราะการใช้สิทธิของตนก็ต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นด้วย การกระทำละเมิดเป็นความรับผิดทางแพ่งอย่างหนึ่ง ซึ่งมุ่งหมายเพื่อการเยียวยาความ เสียหาย ที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการกระทำโดยจงใจ หรือ ประมาทเลินเล่อก็ตาม

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด ความรับผิดทางละเมิด เป็นกรณีที่ผู้กระทำความผิดต้องรับผิดใช้ ค่าสินไหมทดแทน แก่ผู้ต้องเสียหายในกรณีที่ต้องเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใด รวมทั้งค่าเสียหายอย่างอื่น อันมิใช่ตัวเงินด้วย เช่น การที่ต้องทนทุกข์ทรมานเนื่องจาก ความเจ็บป่วย, ร่างกายพิการ, หน้าเสียโฉม, ทุพพลภาพตลอดชีวิต โดยระบบประสาทไม่สามารถควบคุมการขับถ่ายได้, เสียสมรรถภาพทางเพศ (ฎ.๗๕/๒๕๓๘, ๖๘/๒๕๓๙) จะเห็นได้ว่าความรับผิดทางละเมิด มีวัตถุประสงค์เพื่อเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้ว

กรณีบุคคลทั่วไปทำละเมิด

ตามกฎหมายลักษณะละเมิด กรณีที่บุคคลทั่วไปทำละเมิดต่อผู้อื่นก็จะต้องรับผิดในการกระทำของตนโดยลำพัง แม้จะเป็นผู้เยาว์ หรือ คนวิกลจริตก็ยังต้องรับผิดในผลที่ตนทำละเมิด อย่างไรก็ตาม กฎหมายก็กำหนด ให้บิดามารดา หรือผู้อนุบาล (บุคคลผู้มีอำนาจทำการแทนผู้ไร้ความสามารถตามกฎหมาย) ต้องรับผิดร่วมด้วย กล่าวคือต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ต้องเสียหายแทนผู้เยาว์หรือ ผู้วิกลจริต นั่นเอง เว้นแต่บิดามารดาหรือผู้อนุบาลจะพิสูจน์ ได้ว่า ตนได้ใช้ความระมัดระวังในการดูแลตามสมควรแล้ว หรือ กรณีลูกจ้างทำละเมิดในทางการที่จ้าง[1] กฎหมายกำหนดให้นายจ้างต้องร่วมรับผิดกับลูกจ้างด้วย แต่เมื่อนายจ้างได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ต้องเสียหายแทนลูกจ้างแล้วก็มีสิทธิเรียกร้องเอาจากลูกจ้างได้ (มีสิทธิไล่เบี้ยจากลูกจ้าง) เป็นต้น

กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐทำละเมิด

ถ้าเป็นกรณีที่ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่ว่าจะเป็น ข้าราชการ พนักงาน หรือ ลูกจ้าง ซึ่งสังกัดหน่วยงานของรัฐกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่แล้ว หน่วยงานของรัฐซึ่งเจ้าหน้าที่นั้นสังกัดอยู่ต้องรับผิดในผลแห่งละเมิดต่อผู้ต้องเสียหาย กรณีนี้ผู้ต้องเสียหายจะต้องฟ้องหน่วยงานของรัฐโดยตรง จะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้ เพราะเจ้าหน้าที่ได้กระทำละเมิดในระหว่างปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของหน่วยงานของรัฐ ดังนั้นหน่วยงานของรัฐจึงต้องรับผิดในการจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหาย แต่หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวให้แก่หน่วยงานของรัฐได้ ถ้าเจ้าหน้าที่กระทำการปฏิบัติหน้าที่ไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง[2] เท่านั้นและต้องเรียกภายในกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนไป ดังนั้นถ้าเจ้าหน้าที่ประมาทเลินเล่อธรรมดา

---

1 ในทางการที่จ้าง คือ เหตุที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน โดยจะเกิดในเวลาที่ปฏิบัติงานหรือไม่ก็ตาม รวมถึงกรณีทำเกินหน้าที่แต่นายจ้างไม่ว่ากล่าวด้วย

2 ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หมายถึง การกระทำโดยมิได้ใช้ความระมัดระวังอย่างใดๆเลย ซึ่งหากใช้ความระมัดระวังแต่เพียงเล็กน้อยแล้ว ความเสียหาย ก็คงไม่เกิดขึ้น

ในการปฏิบัติหน้าที่แล้ว เมื่อหน่วยงานของรัฐได้ใช้ค่าสินไหมทดแทน แก่ผู้ต้องเสียหายแล้ว จะเรียกจากเจ้าหน้าที่ไม่ได้ ทั้งนี้ตาม พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

กรณีที่ เจ้าหน้าที่กระทำนอกเหนือหน้าที่หรือมิใช่การปฏิบัติหน้าที่แล้ว เจ้าหน้าที่จึงต้องรับผิดเป็นการเฉพาะตัวและผู้เสียหายต้องฟ้องเจ้าหน้าที่นั้นโดยตรง จะฟ้องหน่วยงานของรัฐไม่ได้

อายุความเรียกค่าเสียหาย จากการทำละเมิด (รวมถึงกรณีผู้เสียหายฟ้องหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ด้วย) มีกำหนดหนึ่งปี นับแต่วันที่ผู้ต้องเสียหายรู้ถึงการละเมิด และรู้ตัวผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือ สิบปีนับแต่วันทำละเมิด (กรณีไม่รู้ตัวผู้ต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน)

กรณีที่น่าสนใจที่ต้องรับผิดในเรื่องละเมิดแม้ไม่ได้กระทำโดยจงใจ หรือประมาทเลินเล่อ คือกรณีที่กฎหมาย ให้ถือว่าเป็น ความผิด (ความรับผิดเด็ดขาด) เช่น กรณีผู้ครอบครองหรือควบคุมดูแลซึ่งทรัพย์อันเป็นของเกิดอันตรายได้โดยสภาพ เช่น เครื่องมือแพทย์ที่ทำงานด้วยกระแสไฟฟ้า, เครื่องฉายรังสี,เครื่องมือศัลยกรรมตกแต่ง เป็นต้น เมื่อเกิดความเสียหายจากตัวเครื่องมือนั้นๆ โดยที่แพทย์หรือพยาบาลไม่ได้กระทำโดยจงใจหรือ ประมาทเลินเล่อก็ตาม ก็ต้องรับผิดตามกฎหมาย เว้นแต่แพทย์หรือพยาบาลจะพิสูจน์ได้ว่า ความเสียหายเกิดจากเหตุสุดวิสัย[3] หรือ เกิดเพราะความผิดของผู้เสียหายเอง

หลักเกณฑ์การพิจารณาค่าสินไหมทดแทน

หลักเกณฑ์การจ่ายค่าสินไหมทดแทนเมื่อมีการละเมิด ก็ต้องพิจารณาจากพฤติการณ์ต่างๆ รวมทั้งความเสียหาย ที่เกิดขึ้นและ ความร้ายแรงแห่งละเมิดเป็นกรณีๆไป ซึ่งเป็นดุลพินิจศาล ถ้าเป็นกรณีที่ผู้ต้องเสียหายมีส่วนผิดอยู่ด้วย เช่น กรณีที่เกิดบาดแผลเล็กน้อย แต่ไม่ทำตามคำแนะนำของแพทย์ และไม่ใส่ใจดูแลรักษาบาดแผล จึงทำให้แผลติดเชื้อลุกลาม ถือว่าผู้ต้องเสียหายมีส่วนผิดอยู่ด้วย กรณีนี้ศาลก็จะพิจารณาลดค่าสินไหมทดแทนลงตามความเหมาะสม กรณีที่ศาลเห็นว่าผู้ต้องเสียหายมีส่วนผิดมากกว่าก็จะไม่ให้ผู้ต้องเสียหายได้รับค่าสินไหมทดแทนเลยก็ได้

---

[3] เหตุสุดวิสัย คือ เหตุที่เกิดขึ้น โดยที่ไม่อาจป้องกันได้ล่วงหน้า แม้จะได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้วก็ตาม
อ้างอิง : เพ็ง เพ็งนิติ ผู้พิพากษาอาวุโสศาลอาญา , คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด และ พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ , พิมพ์ครั้งที่ ๒ , มูลนิธิพระมงกุฎเกล้า อาคารเนติบัณฑิตยสภา

ตัวอย่าง คดีละเมิดของแพทย์

คดีที่ 1 แพทย์ต้องการผ่าตัดไส้ติ่งของผู้เสียหายจึงฉีดยาเข้าไขสัน-หลัง แต่โดยประมาทเลินเล่อไม่ยอมเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์ และยาแก้ไขภาวะแทรกซ้อน ทำให้ผู้เสียหายตาย เนื่องจาก สมองขาดเลือดและออกซิเจน กรณีนี้ ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า แพทย์ผู้ฉีดยาระงับความเจ็บปวดเข้าไขสันหลังของผู้ตาย จำเป็นต้องใช้ความระมัดระวังตามวิสัยของแพทย์ และ พฤติการณ์ คือ จะต้องฉีดยาเข้าไขสันหลังในปริมาณที่เหมาะสมสำหรับการผ่าตัดไส้ติ่ง แต่แพทย์ไม่ได้ควบคุมปริมาณของยาให้พอเหมาะ เป็นเหตุให้ยาชาออกฤทธิ์ลุกลามไปทั่วตัวของผู้ตาย จนเกิดอาการช็อก หัวใจหยุดเต้นทันที ระบบไหลเวียนโลหิตล้มเหลว ขาดอากาศหายใจ จนเป็นเหตุให้ถึงแก่ความตาย อย่างนี้เรียกได้ว่า แพทย์ผู้นี้ได้ทำละเมิดต่อผู้ป่วยแล้ว แต่คดีนี้ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยข้อเท็จจริงที่ได้จากคำเบิกความของพยานผู้เชี่ยวชาญ แล้วน่าเชื่อว่าแพทย์ฉีดยาเข้าไขสันหลังของผู้ตายในปริมาณที่เหมาะสมแล้ว จึงมิใช่สาเหตุทำให้ผู้ตายเกิดอาการหยุดหายใจ หัวใจหยุดเต้น กรณีนี้จึงไม่ถือว่าแพทย์กระทำละเมิดโดยประมาทเลินเล่อ

คดีที่ 2 โจทก์เข้ารับการผ่าตัดเนื้องอกบริเวณหน้าอก โดยมีแพทย์และพยาบาลคอยดูแลเมื่อผ่าตัดเสร็จเรียบร้อยแล้ว โจทก์มีอาการหนาวสั่น แพทย์ได้สั่งให้เจ้าหน้าที่นำกระเป๋าน้ำร้อนมาวางพาดบริเวณหน้าอกของโจทก์และน้ำร้อนในกระเป๋าน้ำร้อนได้รั่วออกมาเป็นเหตุให้โจทก์ได้รับบาดเจ็บเป็นแผลพุพอง เมื่อรักษาหายแล้วเป็นรอยแผลมีลักษณะเป็นวงกว้าง ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า การที่โจทก์ถูกน้ำร้อนลวกเกิดจากการที่ แพทย์เจ้าของไข้ไม่ได้ดูแลโจทก์อย่างใกล้ชิด และมิได้กำกับเจ้าหน้าที่ผู้ใต้บังคับบัญชาของตนให้ใช้ความระมัดระวังอย่างเพียงพอในการดูแลรักษาโจทก์ การกระทำของแพทย์จึงเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่อต่อโจทก์ ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายอาญา

กฎหมายอาญา (criminal law)

กฎหมายอาญาเป็นกฎหมายที่รัฐบัญญัติขึ้นโดยมีจุดประสงค์หลักที่จะรักษาความสงบเรียบร้อยภายในสังคม รัฐจึงต้องกำหนดให้การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างที่ทำแล้วมีผลกระทบต่อสังคม ความสงบสุขของประชาชนถือว่าเป็นความผิดตามกฎหมายของรัฐ และกำหนดบทลงโทษทางอาญาสำหรับการกระทำความผิดนั้นเช่นการลักทรัพย์ ทำร้ายกัน ข่มขืน อนาจาร ฆ่าคน วางเพลิงเผาทรัพย์เป็นต้นรวมทั้งมีความหมายรวมถึงการไม่กระทำการบางอย่างที่กฎหมายกำหนดไว้ว่าเป็นความผิดอีกด้วย เพื่อจุดมุ่งหมายในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในสังคมของรัฐนั้น

การใช้กฎหมายอาญา

โดยที่กฎหมายอาญามีลักษณะเป็นกฎหมายมหาชนที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐและเอกชนซึ่งกระทบสิทธิเสรีภาพของประชาชน การบังคับใช้กฎหมายอาญาจึงต้องตีความอย่างเคร่งครัดซึ่งมีหลักเกณฑ์ขั้นต้นในการใช้กฎหมายอาญาดังนี้

1.1 การกระทำที่จะเป็นความผิดตามกฎหมายอาญาได้ จะต้องเป็นการกระทำที่กฎหมายได้บัญญัติไว้แล้วว่าเป็นความผิดและได้กำหนดโทษสำหรับการกระทำนั้นไว้แล้วในขณะที่ได้มีการกระทำนั้นเกิดขึ้น หรือกล่าวได้ว่า ถ้าเป็นการกระทำที่กฎหมายอาญาไม่ได้กำหนดไว้ว่าเป็นความผิดก็ไม่มีความผิดและไม่ต้องรับโทษ

1.2 กฎหมายอาญาจะนำมาใช้ย้อนหลังเป็นผลร้ายแก่ผู้กระทำความผิดไม่ได้

1.3 การตีความกฎหมายอาญาจะนำจารีตประเพณีหรือหลักเกณฑ์ทั่วไปในสังคมมาอ้างเพื่อเป็นโทษแก่ผู้กระทำความผิดมิได้

โทษตามกฎหมายอาญา

บุคคลทั่วไปอาจจะมีความคิดว่าโทษตามกฎหมายอาญานั้นมีเพียงโทษจำคุก และโทษปรับเท่านั้นแต่แท้จริงแล้ว โทษทางอาญามีทั้งหมด 5 ประเภท คือ

1. ประหารชีวิต
2. จำคุก
3. กักขัง
4. ปรับ
5. ริบทรัพย์สิน

ประเภทคดีอาญา

ประเภทคดีตามกฎหมายอาญา มี 2 ประเภทคือ

1. คดีอันยอมความได้ คือ คดีอาญาที่สามารถตกลงยอมความกันได้โดยคู่กรณี ซึ่งไม่ว่าคดีจะอยู่ในขั้นตอนใดก็ตามก่อนศาลพิพากษา คู่กรณีก็ยังสามารถตกลงยอมความกันได้และจะมีผลให้คดีอาญาระงับไปทันที เช่น การยักยอกทรัพย์ การฉ้อโกงผู้อื่น การโกงเจ้าหนี้ เป็นต้น

2. คดีอาญาแผ่นดิน คือ คดีอาญาที่คู่กรณีไม่สามารถตกลงยอมความกันได้เพราะแม้คู่กรณีจะตกลงยอมความกัน แต่คดีอาญายังไม่ระงับหรือสิ้นสุดไป พนักงานอัยการจะยังสามารถดำเนินคดีความต่อไปได้โดยถือว่ารัฐเป็นผู้เสียหาย เช่น การฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา การลักทรัพย์ เป็นต้น

ส่วนคดีการฟ้องแพทย์นั้นจะถือเป็นคดีอาญาประเภทใดนั้น ต้องดูข้อเท็จจริงเป็นกรณีไปด้วยว่าเป็นการถูกฟ้องในความผิดฐานใด เช่น

ก. ความผิดฐานประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย จะถือเป็นคดีอาญาแผ่นดิน

ข. ความผิดฐานประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายไม่ร้ายแรง จะถือเป็นความผิดอันยอมความได้ เป็นต้น

ในกรณีโทษจำคุก ศาลอาจจะไม่ตัดสินถึงขั้นให้ลงโทษจำคุกจริงๆก็ได้ เช่น ในกรณีความผิดที่ศาลสั่งลงโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี ศาลก็มักจะใช้ดุลพินิจให้รอการลงโทษจำคุกนั้นไว้ก่อนหรือที่บุคคลทั่วไปรู้จักกันว่าการ **“รอลงอาญา”** หากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้กระทำความผิดเป็นผู้มีประวัติความประพฤติดี ไม่ควรลงโทษถึงขั้นจำคุกและไม่เคยต้องโทษจำคุกมาก่อนหรือผู้เสียหายได้รับการเยียวยาแล้ว เพื่อให้ผู้นั้นได้มีโอกาสกลับตัวเป็นคนดี ช่วยเหลือสังคมต่อไป แต่หากมีการผิดเงื่อนไขที่ศาลกำหนด ก็จะถูกลงโทษจำคุกจริงทันที

หมายอาญา

หมายอาญา คือ หนังสือที่ออกโดยศาลหรือพนักงานสอบสวน หรือผู้มีอำนาจตามกฎหมาย ส่งถึงบุคคลใดบุคคลหนึ่ง กำหนดให้ผู้รับหมายต้องทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยบุคคลผู้ได้รับหมายจากศาลไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นฝ่ายจำเลยหรือผู้ถูกฟ้องคดีต่อศาลเสมอไป ทั้งนี้เพราะหมายศาลมีอยู่หลายประเภทในเบื้องต้นจึงควรตรวจสอบเสียก่อนว่าหมายจากศาลนั้นเป็นหมายชนิดใด เช่น

1.1 **หมายเรียก** เป็นหมายอาญาเพื่อเป็นการนัดหมายให้ผู้ได้รับหมาย ไปพบศาลหรือพนักงานสอบสวนตามวัน เวลาที่กำหนด โดยผู้มีอำนาจออกหมายเรียกอาจจะเป็นพนักงานสอบสวนหรือศาลก็ได้ เช่นการออกหมายเรียกเพื่อให้ผู้ได้รับหมายไปให้ถ้อยคำแก่พนักงานสอบสวนหรือเป็นการเรียกเพื่อให้ไปในการพิจารณาคดีของศาลในฐานะเป็นพยานในคดี เป็นต้น

1.2 **หมายจับ** เป็น **“หมายอาญา”** ซึ่งศาลเท่านั้นเป็นผู้มีอำนาจออกหมายจับได้ สาเหตุที่ศาลจะออกหมายจับได้จะต้องปรากฏเหตุตามที่กฎหมายกำหนดไว้เสียก่อน เช่น มีเหตุอันควรเชื่อว่าบุคคลใดได้กระทำผิดและบุคคลนั้นจะหลบหนี หรือผู้ต้องหาที่ถูกศาลออกหมายเรียกให้ไปศาลแต่กลับไม่ยอมไปตามหมายเรียกนั้น ศาลก็มีอำนาจในการออกหมายจับได้ เป็นต้น

1.3 **หมายขัง** เป็นหมายอาญาชนิดหนึ่งซึ่งศาลจะออกหมายชนิดนี้ในกรณีที่พนักงานสอบสวนได้ตัวผู้ต้องหามาเพื่อทำการสอบสวนคดีแล้ว แต่ไม่สามารถทำการสอบสวนผู้ต้องหาได้เสร็จภายใน 48 ชั่วโมง พนักงานสอบสวนก็จะนำตัวผู้ต้องหาไปศาลเพื่อขอให้ศาลออกหมายขังเพื่อทำการสอบสวนผู้ต้องหาต่อไป ซึ่งในขั้นตอนนี้ผู้ต้องหามีสิทธิที่จะยื่นขอประกันตัวต่อศาลได้

1.4 **หมายค้น** หมายค้นเป็นหมายอาญาอีกประเภทหนึ่งซึ่งให้อำนาจแก่พนักงานสอบสวนร้องขอต่อศาลเพื่อให้ศาลออกหมายค้นในกรณีที่พนักงานสอบสวนต้องการเข้าไปในบ้านพักหรือที่อยู่อาศัยของผู้หนึ่งผู้ใด เพื่อต้องการทำการตรวจค้นและค้นหา “บุคคล” ที่ได้กระทำความผิด หรือค้นหา‘ของกลาง’ ที่บุคคลใดได้ใช้ในการกระทำความผิดและได้ซุกซ่อนอยู่ในบ้านพักหรือที่อยู่อาศัยนั้น

การไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกของศาล ถือเป็นความผิดตามกฎหมายซึ่งมีทั้งโทษปรับและโทษจำคุก ดังนั้นเมื่อได้รับหมายเรียกจากศาลแล้วควรปฏิบัติตามหมายศาลทุกครั้งและควรมีการเตรียมการดังต่อไปนี้

1. เตรียมข้อมูลเพื่อใช้ในการให้การเกี่ยวกับคดีที่ถูกหมายเรียกตัวไปศาล
2. เตรียมหลักทรัพย์เพื่อใช้ประกันตัว เช่นเงินสด โฉนดที่ดิน
3. มีทนายความเดินทางไปศาลด้วยทุกครั้ง

การประกันตัว

การประกันตัว คือ การขอให้ปล่อยตัวผู้ต้องหาในระหว่างการสอบสวนหรือการขอให้ปล่อยจำเลยในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลเป็นการชั่วคราว โดยมีหลักประกันว่าจะไม่หลบหนีและมีเงื่อนไขว่าผู้ที่ได้รับการประกันตัวต้องมาพบเจ้าพนักงานตำรวจหรือศาล ตามคำสั่ง

(เรียกตามกฎหมายว่า การขอปล่อยชั่วคราว)

การประกันตัวมี 3 ชั้น (คดีอยู่ชั้นไหนก็ประกันตัวชั้นนั้น)

1. ชั้นพนักงานสอบสวน
2. ชั้นพนักงานอัยการ
3. ชั้นศาล

1. ชั้นพนักงานสอบสวน

เบื้องต้นพนักงานสอบสวนจะออกหมายเรียกไปยังท่านเพื่อให้ท่านมาพบ โดยพนักงานสอบสวนจะแจ้งให้ท่านทราบว่าผู้เสียหายได้กล่าวหาท่านว่าได้กระทำความผิดไว้อย่างไรบ้าง พนักงานสอบสวนจะถามท่านว่าได้กระทำดังที่ผู้เสียหายได้กล่าวไว้หรือไม่ หากว่าท่านมิได้กระทำดังที่ผู้เสียหายกล่าวหาไว้ ก็สามารถแจ้งต่อพนักงานสอบสวนได้ว่าข้อเท็จจริงเป็นอย่างไร หลังจากนั้นพนักงานสอบสวนจะปฏิบัติเป็น 2 กรณี คือ

1.1 ปล่อยท่านไปโดยไม่ต้องประกันตัว โดยอาจจะให้ท่านสาบานตนว่าจะไม่หลบหนีเมื่อพนักงานสอบสวนเรียกตัว หรือ

1.2 ควบคุมตัวท่านไว้ ซึ่งมักจะเป็นกรณีที่ออกหมายเรียกแล้วท่านไม่มาพบพนักงานสอบสวนจึงออกหมายจับ กรณีนี้ท่านจะต้องทำการประกันตัวในชั้นพนักงานสอบสวน โดยใช้หลักฐานหรือหลักทรัพย์เพื่อประกันตัว

2. ชั้นพนักงานอัยการ

เมื่อพนักงานสอบสวนทำสำนวนเสร็จและเสนอพนักงานอัยการแล้ว การประกันตัวจะเข้าสู่ชั้นพนักงานอัยการ หากท่านประสงค์จะประกันตัวก็สามารถประกันตัวได้ทันที โดยใช้หลักประกันเดิมที่ได้ยื่นไว้ในชั้นพนักงานสอบสวนยื่นต่อได้ ไม่ต้องเตรียมหลักประกันใหม่

3. ชั้นศาล

แบ่งได้เป็น 2 กรณี คือ

1. กรณีพนักงานอัยการเป็นโจทก์ (ผู้เสียหายร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน) เมื่อพนักงานอัยการทำสำนวนเสร็จแล้ว ก็จะทำสำนวนสั่งฟ้อง โดยยื่นฟ้องท่านเป็นคดีต่อศาล ในวันที่พนักงานอัยการยื่นคำฟ้องท่านจะต้องประกันตัวในชั้นศาล อาจใช้หลักประกันเดิมในชั้นพนักงานสอบสวนและชั้นพนักงานอัยการ หรือใช้หลักประกันใหม่ (ในทางปฏิบัติหากใช้หลักประกันเดิมอาจใช้เวลาในการดำเนินการล่าช้า)

2. กรณีผู้เสียหายฟ้องคดีเอง ศาลจะทำการไต่สวนมูลฟ้องก่อน (ผู้เสียหายต้องพิสูจน์ให้ศาลเชื่อในเบื้องต้นก่อนว่าน่าจะมีการกระทำความผิดตามฟ้อง) เมื่อผ่านการไต่สวนมูลฟ้องและศาลมีคำสั่งประทับรับฟ้องแล้ว ศาลจะกำหนดวันนัดให้ผู้เสียหายและท่านมาศาล ซึ่งท่านจะต้องเตรียมหลักทรัพย์มาประกันตัวในชั้นศาลด้วย

ระยะเวลาในการควบคุมตัว

1. ความผิดที่มีโทษไม่เกิน 3 ปี (อำนาจศาลแขวง)

ควบคุมตัวได้ไม่เกิน 48 ชั่วโมง แล้วพนักงานสอบสวนต้องสั่งฟ้องศาล หากฟ้องไม่ทันใน 48 ชั่วโมง พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการต้องยื่นคำร้องขอผลัดฟ้อง(เลื่อนการฟ้องออกไป) และฝากขังต่อศาล โดยขอผลัดฟ้องได้ครั้งละ 6 วัน และขอผลัดฟ้องได้ไม่เกิน 5 ครั้ง เช่น กรณีกระทำโดยประมาททำให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส (โทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี)

2. ความผิดที่มีโทษเกิน 3 ปี (อำนาจศาลจังหวัด)

ควบคุมตัวได้ไม่เกิน 48 ชั่วโมง แล้วพนักงานสอบสวนต้องสั่งฟ้องศาลหากฟ้องไม่ทันใน 48 ชั่วโมง พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการต้องยื่นคำร้องขอหมายขังผู้ต้องหาไว้ในระหว่างสอบสวนต่อศาล โดยหากเป็นคดีที่มีอัตราโทษไม่เกิน 10 ปี ฝากขังได้ครั้งละไม่เกิน 12 วัน ขอฝากขังได้ไม่เกิน 4 ครั้ง และหากเป็นคดีที่มีอัตราโทษเกิน 10 ปี ขึ้นไป ขอฝากขังได้ครั้งละ 12 วัน ขอฝากขังได้ไม่เกิน 7 ครั้ง เช่น กรณีกระทำโดยประมาททำให้ให้ผู้อื่นเสียชีวิต (โทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี) หรือกรณีทำให้หญิงแท้งลูก (โทษจำคุกไม่เกิน 7 ปี)

บุคคลผู้มีสิทธิยื่นขอประกันตัว มี 3 ประเภท คือ

1. ผู้ต้องหาหรือจำเลย ขอประกันตนเองได้

2. ผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้อง เช่น ญาติพี่น้อง ผู้บังคับบัญชา นายจ้าง สามี ภริยา ฯลฯ

3. นายประกันอาชีพ ไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกับผู้ต้องหาหรือจำเลยแต่อย่างใด แต่นายประกันอาชีพจะนำหลักทรัพย์ที่ตนเองมีมาวางเป็นประกันให้แทน โดยผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องจ่ายเงินค่าตอบแทนจำนวนหนึ่งให้แก่นายประกันอาชีพ (บางศาลจะมีนายประกันอาชีพที่ขึ้นทะเบียนไว้ต่อศาลนั้นๆ คอยให้บริการ)

หลักฐานที่ใช้ในการยื่นประกันตัว

ในกรณีที่ท่านต้องการประกันตัวผู้ต้องหาซึ่งถูกควบคุมตัวอยู่ในชั้นสอบสวน ท่านควรมีหลักฐานต่างๆ ดังต่อไปนี้ติดตัวไปด้วย คือ

1.) บัตรประจำตัวประชาชน

2.) หลักทรัพย์ที่จะใช้เป็นหลักประกัน ได้แก่

2.1 เงินสด (เงินตราของรัฐบาลไทยเท่านั้น)

2.2 โฉนดที่ดินซึ่งเจ้าพนักงานที่ดินได้ประเมินราคาแล้วหรือ พนักงานสอบสวนเชื่อว่าที่ดินมีราคาไม่น้อยกว่าสองเท่าของจำนวนเงินที่ระบุไว้ในสัญญาประกัน

2.3 หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก) ซึ่งเจ้าพนักงานที่ดินได้ประเมินราคาแล้ว หรือพนักงานสอบสวน เชื่อว่าที่ดินมีราคาไม่น้อยกว่าสองเท่าของจำนวนเงินที่ระบุไว้ในสัญญาประกัน

2.4 หลักประกันอิสรภาพของบริษัทประกันภัยต่างๆ

2.5 พันธบัตรรัฐบาล

2.6 สลากออมสินและสมุดฝากเงินธนาคารประเภทประจำ

2.7 ใบรับเงินฝากประจำของธนาคาร

2.8 ตั๋วแลกเงินที่ธนาคารเป็นผู้จ่าย และธนาคารผู้จ่าย ได้รับรองตลอดไปแล้ว

2.9 ตั๋วสัญญาใช้เงินที่ธนาคารเป็นผู้จ่ายและธนาคารผู้จ่ายได้รับรองเอกสารแล้ว

2.10 เช็คที่ธนาคารเป็นผู้สั่งจ่ายหรือรับรอง

2.11 หนังสือรับรองของธนาคารเพื่อชำระเบี้ยปรับแทนในกรณีที่ผิดสัญญาประกัน

3.) ในกรณีที่ผู้ยื่นขอประกันมีครอบครัวแล้วจะต้องทำหนังสือแสดง การอนุญาตจากสามีหรือภรรยาแล้วแต่กรณีไปด้วย

3.1 ให้ผู้ที่จะมาขอประกันตัวผู้ต้องหา พบและยื่นคำร้องต่อ พนักงานสอบสวนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ไม่ว่าจะเป็นเจ้าของคดี หรือไม่ก็ตาม

3.2 หากไม่อาจเขียนคำร้องประกันได้เอง ให้ร้องขอต่อพนักงานสอบสวนเพื่อสั่งเจ้าหน้าที่ช่วยเขียนคำร้องให้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ

3.3 เมื่อพนักงานสอบสวนรับคำร้องแล้ว ให้ขอหลักฐานการรับสัญญาประกันหรือใบเสร็จรับเงิน ซึ่งต้องลงเวลารับคำร้องไว้ด้วย

3.4 เจ้าพนักงานจะพิจารณา แจ้งผลการสั่งคำร้องให้เสร็จภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่รับคำร้อง

3.5 หากไม่ได้รับความสะดวกหรือล่าช้า ให้รีบเข้าพบแจ้งต่อสารวัตร หรือสารวัตรหัวหน้าสถานีทราบทันที

3.6 ในการยื่นและขอประกันตัวผู้ต้องหานี้ เป็นดุลยพินิจของเจ้าพนักงานตำรวจที่จะให้ประกันหรือไม่ให้ประกันก็ได้ โดยจะพิจารณาถึง

3.6.1 ความหนักเบาแห่งข้อหา

3.6.2 พยานหลักฐานที่สอบสวนไปแล้วมีเพียงใด

3.6.3 พฤติการณ์ต่างๆ แห่งคดีเป็นอย่างใด

3.6.4 เชื่อถือผู้ร้องขอประกันได้เพียงใด

3.6.5 ภัยอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดจากการปล่อยชั่วคราว มีเพียงใด หรือไม่ ผู้ต้องหาน่าจะหลบหนีหรือไม่

3.7 หากพนักงานเจ้าหน้าที่ตำรวจพิจารณาอนุญาตให้ประกันตัวไปได้ ก็จะนำสัญญาประกันและผู้ยื่นประกันลงบันทึกประจำวันไว้เป็นหลักฐาน

3.8 หากเจ้าพนักงานตำรวจไม่อนุญาตให้ประกันอันสืบเนื่องจากเหตุใน ข้อ 3.6 ก็จะแจ้งให้นายประกันทราบและคืนหลักทรัพย์ไป

"การใช้บุคคลเป็นประกัน"

บุคคล (1)

- ข้าราชการพลเรือนระดับ 3 ถึง 5 หรือข้าราชการอื่นที่เทียบเท่า
- ข้าราชการทหารหรือตำรวจที่มียศ ตั้งแต่ร้อยตรี เรือตรี เรืออากาศตรี หรือร้อยตำรวจตรีถึงพันตรี นาวาตรี นาวาอากาศตรีหรือพันตำรวจตรี
- ข้าราชการบำนาญตั้งแต่ระดับ 6 หรือเทียบเท่าขึ้นไป
- พนักงานรัฐวิสาหกิจในระดับเดียว กับข้าราชการประจำ
- สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาเมืองพัทยา สมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร กรรมการสุขาภิบาล กำนันและผู้ใหญ่บ้าน

วงเงินประกัน : ทำสัญญาประกันผู้อื่นหรือตนเอง ได้ใน**วงเงินไม่เกินหกหมื่นบาท**

บุคคล(2)

- ข้าราชการพลเรือนระดับ 6 ถึง 8 หรือข้าราชการอื่นที่เทียบเท่า
- ข้าราชการทหารหรือตำรวจที่มียศ ตั้งแต่พันโท นาวาโท นาวาอากาศโท หรือพันตำรวจโทถึงพันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอกหรือพันตำรวจเอก
- ข้าราชการตุลาการหรืออัยการตั้งแต่ ชั้น 1 ถึง 2
- พนักงานรัฐวิสาหกิจในระดับเดียว กับข้าราชการประจำ

วงเงินประกัน : ทำสัญญาประกันผู้อื่นหรือตนเอง ได้ใน**วงเงินไม่เกินสองแสนบาท**

บุคคล (3)

- ข้าราชการพลเรือนระดับ 9 ถึง 10 หรือข้าราชการอื่นที่เทียบเท่า
- ข้าราชการทหารหรือตำรวจที่มียศ ตั้งแต่พันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอกหรือพันตำรวจเอกที่ได้รับ อัตราเงินเดือนพันเอก (พิเศษ) นาวาเอก(พิเศษ) นาวาอากาศเอก-(พิเศษ)หรือพันตำรวจเอก(พิเศษ) ถึงพลตรี พลเรือตรี พลอากาศตรี หรือพลตำรวจตรี
- ข้าราชการตุลาการหรืออัยการตั้งแต่ ชั้น 3 ถึง 4

- พนักงานรัฐวิสาหกิจในระดับเดียว กับข้าราชการประจำ

วงเงินประกัน : ทำสัญญาประกันผู้อื่นหรือตนเอง ได้ใน**วงเงินไม่เกินห้าแสนบาท**

บุคคล (4)

- ข้าราชการพลเรือนระดับ 11 หรือข้าราชการอื่นที่เทียบเท่า
- ข้าราชการทหารหรือตำรวจที่มียศตั้งแต่พลโท พลเรือโท พลอากาศโท หรือพลตำรวจโท
- ข้าราชการตุลาการหรืออัยการตั้งแต่ ชั้น 5 ขึ้นไป
- พนักงานรัฐวิสาหกิจในระดับเดียว กับข้าราชการประจำ
- สมาชิกรัฐสภา ข้าราชการการเมือง หรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

วงเงินประกัน : ทำสัญญาประกันผู้อื่นหรือตนเอง ได้ใน**วงเงินไม่เกินหนึ่งล้านบาท**

ในกรณีจำเป็นเพื่อทราบเกี่ยวกับสถานะ ระดับ อัตราเงินเดือนหรือ ภาระผูกพันอื่นใด อาจให้ผู้ยื่นประกันแสดงหนังสือรับรองจาก ต้นสังกัดและภาระผูกพันนั้น ภายในห้าวันนับตั้งแต่วันที่ได้ รับอนุญาตให้ประกัน

กรณีบุคคลใดได้ทำสัญญาประกันผู้อื่นหรือตนเองไว้ แต่หลักประกันยังไม่เป็นการ เพียงพอ ให้ใช้บุคคลอื่นที่มีคุณสมบัติตาม ที่กำหนดไว้หรือใช้หลักทรัพย์อื่นเป็นหลักประกันเพิ่มเติมได้

ให้ผู้ที่ขอทำสัญญาประกันแสดงบัตรประจำตัวต่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ พิจารณาอนุญาตโดยไม่ชักช้า

สิทธิของผู้ต้องหา

1. สิทธิที่จะทราบข้อกล่าวหาหรือข้อหา
2. สิทธิที่จะให้การหรือไม่ให้การก็ได้
3. มีสิทธิคัดค้านการฝากขังได้
4. มีสิทธิได้รับการเยี่ยมตามสมควร
5. มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล
6. มีสิทธิที่จะได้รับการประกันตัว
7. มีสิทธิที่จะขอพบที่ปรึกษาหรือทนายความสองต่อสองก็ได้
8. มีสิทธิที่จะพาทนายความหรือผู้ที่ผู้ต้องหาไว้วางใจ เข้าฟังการสอบสวนได้

คดีผู้บริโภค

ความหมายและเหตุผล

คดีผู้บริโภค เป็นคดีที่พิพาทกันระหว่างผู้ประกอบธุรกิจกับผู้บริโภค มีลักษณะที่แตกต่างไปจากคดีแพ่งทั่วๆ ไป เนื่องจากคู่ความทั้งสองฝ่ายอยู่ในฐานะที่ไม่เท่าเทียมกัน (ต่างจากคดีแพ่งที่คู่ความทั้งสองฝ่ายอยู่ในฐานะที่เท่าเทียมกัน) โดยฝ่ายผู้บริโภคมักจะอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบกว่าผู้ประกอบธุรกิจในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะในด้านของการแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อที่จะนำมาพิสูจน์ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ยิ่งถ้าเป็นพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับการผลิตสินค้าหรือการให้บริการที่นับวันยิ่งอาศัยเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาเป็นตัวช่วยก็ยิ่งส่งผลให้ผู้บริโภคไม่สามารถหรือยากที่จะเข้าถึงตัวพยานหลักฐานดังกล่าวได้ อันก่อให้เกิดอุปสรรคที่สำคัญในการที่จะอำนวยความยุติธรรมให้กับผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหาย จากการใช้สินค้าหรือบริการ จนบ่อยครั้งที่ปัญหาข้อพิพาทเกิดลุกลามบานปลายถึงขึ้นใช้วิธีที่รุนแรงและไม่เหมาะสม ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสงบสุขของสังคมส่วนรวม

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 จึงถูกร่างขึ้นเพื่อให้ผู้บริโภคมีโอกาสเข้าถึงความยุติธรรมได้ง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น เช่น ผู้บริโภคสามารถฟ้องคดีได้ด้วยวาจา (มาตรา 20) เป็นต้น และเพื่อแก้ไขปัญหาความไม่เป็นธรรมของกระบวนการทางกฎหมายที่เป็นอยู่ เช่น ในเรื่องของอายุความ (มาตรา 31) ในเรื่องของค่าเสียหายเชิงลงโทษ (มาตรา 42) เป็นต้น ตลอดจนเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจและเพื่อปราบปรามผู้ประกอบธุรกิจที่ไม่สุจริต ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและการบริการ อีกทั้งยังจะยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตของคนไทยให้ดียิ่งขึ้นไปอีกด้วย

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 กับ แพทย์ สถานพยาบาล และการรักษาพยาบาล

ก่อนอื่นเราต้องรู้ว่ากฎหมายฉบับนี้ใช้กับคดีแพ่งไม่ใช่กับคดีอาญา และต้องเป็น “คดีผู้บริโภค” ด้วย ซึ่งในมาตรา 3 ของพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ให้ความหมายไว้ 4 กรณีด้วยกัน ดังนี้

“คดีผู้บริโภค” หมายความว่า

(1) คดีแพ่งระหว่างผู้บริโภคหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนผู้บริโภคตามมาตรา 19 หรือตามกฎหมายอื่น กับผู้ประกอบธุรกิจซึ่งพิพาทกันเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ตามกฎหมายอันเนื่องมาจากบริโภคสินค้าหรือบริการ

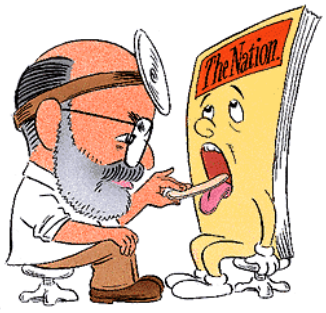
(2) คดีแพ่งตามกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

(3) คดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีตาม (1) หรือ (2)

(4) คดีแพ่งที่มีกฎหมายบัญญัติให้ใช้วิธีพิจารณาคดีตามพระราชบัญญัตินี้”

ซึ่งกรณีสำคัญคือกรณีตาม (1) ที่ว่า “คดีแพ่งระหว่างผู้บริโภคหรือผู้มีอำนาจฟ้อง ..... กับผู้ประกอบธุรกิจซึ่งพิพาทกันเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ ..... อันเนื่องมาจากการบริโภคสินค้าหรือบริการ” สรุปก็คือ เป็นคดีที่มีการพิพาทระหว่างฝ่ายผู้บริโภคกับผู้ประกอบธุรกิจที่มีสาเหตุมาจากการบริโภคหรือการบริการ ดังนั้นการจะวินิจฉัยว่าข้อพิพาทเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลระหว่างผู้ป่วยกับแพทย์ และหรือสถานพยาบาลนั้น จะใช้กฎหมายฉบับนี้บังคับได้หรือไม่นั้น ต้องวิเคราะห์ว่า

1. การรักษาพยาบาล ถือเป็นบริการหรือไม่
2. ผู้ป่วยเป็นผู้บริโภคหรือไม่
3. ผู้ประกอบธุรกิจหมายถึงใคร สถานพยาบาลของรัฐหรือสถานพยาบาลของเอกชน
4. แพทย์ที่ตรวจรักษา ถือเป็นผู้ประกอบธุรกิจหรือไม่

1. การรักษาพยาบาล ถือเป็นการบริการหรือไม่

พิจารณาความหมายของคำว่า “การบริการ” ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2551 ดังนี้

“บริการ หมายความว่า การรับจัดทำการงาน การใช้

สิทธิใด ๆ หรือการให้ใช้หรือประโยชน์ในทรัพย์สินหรือกิจการใด ๆ โดยเรียกค่าตอบแทนเป็นเงินหรือผลประโยชน์อื่น แต่ไม่รวมถึงการจ้างแรงงานตามกฎหมายแรงงาน”

ข้อที่ต้องวิเคราะห์คือ การรักษาพยาบาล อยู่ในความหมายของคำว่า “บริการ” หรือไม่ กล่าวคือ “เป็นการจัดทำการงานโดยเรียกค่าตอบแทนหรือไม่” ซึ่งโดยปกติแล้ว การรักษาพยาบาล คือ การดูแลรักษาผู้ป่วย อันมีลักษณะเป็นการทำงานให้แก่ผู้ป่วย จึงถือได้ว่าเป็นการรับจัดทำการงานอย่างหนึ่ง ดังนั้น หากมีการเรียกค่าตอบแทนเป็นเงินหรือผลประโยชน์อื่น ก็ย่อมต้องถือว่าเป็นการให้บริการอย่างหนึ่ง

2. ผู้ป่วยเป็นผู้บริโภคหรือไม่

พิจารณาความหมายของคำว่า “ผู้บริโภค” ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2551 ดังนี้

“ผู้บริโภค หมายความว่า ผู้ซื้อหรือได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจหรือผู้ซึ่งได้รับการเสนอหรือการชักชวนจากผู้ประกอบธุรกิจเพื่อให้ซื้อสินค้าหรือรับบริการ และหมายความรวมถึงผู้ใช้สินค้าหรือผู้ได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจโดยชอบ แม้มิได้เป็นผู้เสียค่าตอบแทนก็ตาม”

ดังนั้นแล้วผู้ป่วยที่มาขอทำการรักษาจะถือว่าเป็น “ผู้บริโภค” ก็น่าจะใช่ในกรณีที่ต้องมีการจ่ายค่าตอบแทนหรือประโยชน์อื่นให้แก่แพทย์ผู้ทำการรักษาพยาบาลหรือสถานพยาบาล (แม้ว่าตัวผู้ป่วยจะไม่ได้เป็นผู้จ่ายเอง)

3. ผู้ประกอบธุรกิจหมายถึงใคร สถานพยาบาลของรัฐหรือสถานพยาบาลของเอกชน

พิจารณาความหมายของคำว่า “ผู้ประกอบธุรกิจ” ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2551 ดังนี้

“ผู้ประกอบธุรกิจ หมายความว่า ผู้ขาย ผู้ผลิตเพื่อขาย ผู้สั่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขาย หรือผู้ซื้อเพื่อขายต่อซึ่งสินค้า หรือผู้ให้บริการและหมายความรวมถึงผู้ประกอบกิจการโฆษณาด้วยความหมายของคำตามที่ได้บัญญัติไว้ใน พ.ร.บ. วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค”

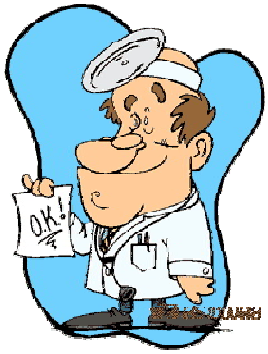
จากข้างต้นจะเห็นว่าเงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้ใครเป็น “ผู้ประกอบธุรกิจ” ก็คือ ผู้นั้นต้องเรียกค่าตอบแทนหรือผลประโยชน์อื่นจากการรับรักษาพยาบาลซึ่ง สถานพยาบาลเหล่านี้น่าที่จะเข้าข่ายเป็น “ผู้ประกอบธุรกิจ”

- สถานพยาบาลของเอกชน เนื่องจากมีการเรียกค่าตอบแทนหรือผลประโยชน์อื่นจากการรับรักษาพยาบาล แม้ว่าผู้จ่ายค่าตอบแทนจะไม่ใช่ตัวผู้รับบริการก็ตาม

- สถานพยาบาลของรัฐ ที่ทำการให้บริการสุขภาพที่มีลักษณะชัดเจนว่ามีการเรียกค่าตอบแทนจากการให้บริการ เช่น การรับตรวจสุขภาพตามสถานประกอบการต่าง ๆ การเปิดให้บริการนอกเวลาและเก็บค่าบริการ

- กรณีที่สถานพยาบาลของรัฐตรวจรักษาผู้ป่วยที่ใช้สิทธิบัตรทอง อาจมีความแตกต่างกันว่าจะถือเป็นผู้ประกอบธุรกิจหรือไม่ เพราะแม้ไม่ได้เรียกเก็บค่าตอบแทนจากผู้ป่วย แต่ก็ได้รับค่าตอบแทนจากหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบ ถ้ามองในแง่เจตนารมณ์ของการให้บริการดังกล่าว เราอาจมองว่าสถานพยาบาลของรัฐมีลักษณะเป็นการให้บริการสาธารณะ ไม่ได้มีความมุ่งหวังต้องการค่าตอบแทนจากการให้บริการผู้ป่วยที่ใช้สิทธิบัตรทอง การที่ได้รับงบประมาณเหมาจ่ายหรือเบิกจากส่วนกลางนั้น ก็เป็นวิธีการจัดการงบประมาณของรัฐ ส่วนกรณีของการให้บริการแก่ผู้ป่วยที่ใช้สิทธิประกันสังคมนั้น แม้มีลักษณะคล้ายกับสิทธิบัตรทอง แต่ในรายละเอียดแล้วมีความแตกต่างกันจนทำให้สถานพยาบาลของรัฐบางแห่งต้องการให้ผู้ประกันตนเลือกใช้สถานพยาบาลของตน เพราะหวังค่าตอบแทนจากการบริการให้ผู้ประกันตนถึงขั้นมีการจูงใจ โฆษณาให้มาเลือกใช้บริการที่สถานพยาบาลของตน กรณีดังกล่าวนี้จึงน่าคิดว่าน่าจะเข้าข่ายเป็นผู้ประกอบธุรกิจได้

ในอนาคตแม้ว่าอาจมีข้อสรุปที่ให้ถือว่า สถานพยาบาลในภาครัฐ เป็น “ผู้ประกอบธุรกิจ” แต่ก็คงไม่สามารถฟ้องเรียกค่าเสียหายโดยตรงจากสถานพยาบาลได้ เพราะส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นนิติบุคคล จึงต้องฟ้องหน่วยงานรัฐที่สถานพยาบาลนั้นสังกัดอยู่

4. แพทย์ที่ตรวจรักษา ถือเป็นผู้ประกอบธุรกิจหรือไม่

แพทย์ที่เป็นข้าราชการหรือพนักงานของรัฐที่ทำงานในสถานพยาบาลของรัฐไม่น่าจะถือเป็น “ผู้ประกอบธุรกิจ”

เพราะการตรวจรักษาที่ทำให้ผู้ป่วยนั้น เป็นการกระทำตามหน้าที่ให้แก่รัฐ (เป็นความสัมพันธ์ตามกฎหมายมหาชนเพราะเป็นการทำเพื่อประโยชน์สาธารณะ อันเป็นบทบาทหน้าที่ของรัฐ) อีกทั้งไม่ได้มีการเรียกค่าตอบแทนหรือผลประโยชน์โดยตรงจากการตรวจรักษานั้น

<u>ผลกระทบต่อแพทย์และสถานพยาบาลจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551</u>

- การฟ้องร้องแพทย์ และสถานพยาบาลจะมากขึ้น เพราะฟ้องได้สะดวกขึ้น
- การต่อสู้คดีของแพทย์และสถานพยาบาลจะลำบากขึ้นเพราะภาระพิสูจน์ตกอยู่กับฝ่ายตนเอง
- หากแพ้คดีอาจต้องจ่ายเสียหายมากขึ้น เพราะศาลสามารถพิพากษาเชิงลงโทษได้
- มีการดูแลรักษาผู้ป่วยในเชิงป้องกันมากขึ้น ทำให้อาจมีการส่งตรวจหรือปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเกินความจำเป็น เพราะกลัวการผิดพลาด
- ค่ารักษาพยาบาลที่ผู้ป่วยจะจ่ายจะแพงขึ้น เนื่องจากต้นทุนการรักษาพยาบาลแพงขึ้น เพราะมีการส่งตรวจเกินความจำเป็น
- แพทย์ลาออกมากขึ้นและอาจหันไปประกอบวิชาชีพอื่น เนื่องจากเกิดความเบื่อหน่ายทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนแพทย์ โดยเฉพาะในต่างจังหวัด

ในวันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2551 ประธานศาลอุทธรณ์ได้มีคำวินิจฉัย ที่ 8/2551 ในคดีหมายเลขดำที่ 2884/2551 ของศาลแขวงสุรินทร์ ระหว่างสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข โจทก์ กับ บริษัทสัมพันธ์ประกันภัย จำกัด จำเลยที่1 และนายพรศักดิ์ สันประโคน จำเลยที่ 2 โดยมีใจความสำคัญคือ “ *โรงพยาบาลสุรินทร์ ซึ่งเป็นส่วนราชการในสังกัดโจทก์ ดำเนินกิจการให้บริการด้านการสาธารณสุขแก่ประชาชน โดยเรียกค่ารักษาพยาบาลเป็นการตอบแทน จึงถือได้ว่า โจทก์เป็นผู้ให้บริการและเป็นผู้ประกอบธุรกิจ ส่วนจำเลยที่ 2 เป็นผู้เข้ารับการรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาล โดยมีความรับผิดที่จะต้องชำระค่ารักษาพยาบาล จำเลยที่ 2 จึงเป็นผู้ใช้บริการและเป็นผู้บริโภค เมื่อโจทก์ฟ้องเรียกให้จำเลยที่ 2 ชำระค่ารักษาพยาบาลดังกล่าว จึงเป็นคดีพิพาทระหว่าง ผู้ประกอบธุรกิจ*

กับ ผู้บริโภค เกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ตามกฎหมายอันเนื่องมาจากการใช้บริการ เป็นคดีผู้บริโภคตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 3(1)"

แต่ทั้งนี้ทางหน่วยงานต้นสังกัด ได้พยายามที่จะยื่นเสนอประเด็นเกี่ยวกับข้อพิจารณาดังกล่าวต่อประธานศาลอุทธรณ์ เพื่อให้ท่านพิจารณาวินิจฉัยในกรณีสถานพยาบาลของรัฐ แพทย์และพยาบาล ว่าไม่ได้เป็นผู้ประกอบการหรือผู้ประกอบธุรกิจตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคและพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551

ศูนย์ให้คำปรึกษากฎหมายทางการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

วัตถุประสงค์

1. ให้คำปรึกษาในด้านกฎหมายที่เกี่ยวกับการให้บริการสาธารณสุข
2. เป็นที่ติดต่อประสานงานผู้เกี่ยวข้องในการให้การช่วยเหลือแพทย์และเจ้าหน้าที่ในการต่อสู้คดี
3. อำนวยความสะดวกและเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางติดต่อกับส่วนงานราชการโดยตรง
4. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการโดยการเพิ่มช่องทางให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และบริการรวมถึงเรื่องร้องเรียนต่างๆได้สะดวกรวดเร็ว
5. สนองตอบนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข

<u>ที่ปรึกษา</u>

นายเสริมศักดิ์	เทพาคำ	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย (อดีตผู้พิพากษา หัวหน้าคณะในศาลชั้นต้น)
นายผดุงพันธ์	จันทโร	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย (สำนักกฎหมายเทพ)
นายกิตติศักดิ์	ประเสริฐสงค์	ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย

<u>เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์</u>

นายโสภณ	สวัสดิสาร	ทนายความ (ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมาย)
นายบุญทรง	วิเศษสาธร	ทนายความ (ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมาย)
นายณัฐพงศ์	เมฆมัธยันห์	ทนายความ
นางสาวจิรานุช	ขาวป้อม	นิติกร
นายอนุชา	กาศลังกา	นิติกร
นายณัฐพล	สาริวงศ์จันทร์	นิติกร
นายชัยรัตน์	ประภารักษ์วรกุล	นิติกร
นายกิตติ	นิวาสะวัต	นิติกร
นางสาวสุดารัตน์	ยิ้มเลี้ยง	นิติกร

กลุ่มงานคดีทางการแพทย์ กลุ่มกฎหมาย
สำนักบริหารกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
88/20 ซอยติวานนท์ 4 ถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง นนทบุรี 11000
โทรศัพท์ : 02-590-1428 , 02-590-1430 , 02-590-1441
โทรสาร : 02-590-1428 , 02-590-1434
Email : anuchak@health.moph.go.th

.....

คำสั่งกรมตำรวจ
ที่ 622 / 2536
เรื่อง การใช้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว

ด้วยกระทรวงมหาดไทยและกรมตำรวจมีนโยบายอำนวยความสะดวกในการให้บริการแก่ประชาชน โดยเฉพาะเรื่องการใช้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว ตามนัยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 110 และ มาตรา 114 วรรคสอง

อาศัยอำนาจตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยที่ 4/2499 ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2499 ข้อ 3 ประกอบกับข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ.2523 ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2523 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินคดีอาญา (ฉบับที่2) พ.ศ.2523 ลงวันที่ 26 พฤศจิกายน 2523 แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินคดีอาญา (ฉบับที่3) พ.ศ. 2523 ลงวันที่ 11 ธันวาคม 2523 และ แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินคดีอาญา (ฉบับที่4) พ.ศ. 2525 ลงวันที่ 26 มกราคม 2525 ข้อ 2.5 จึงวางหลักเกณฑ์การใช้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวไว้ เป็นทางปฏิบัติดังนี้

ข้อ 1 ให้ข้าราชการพลเรือนระดับ 3 ถึง 5 หรือข้าราชการอื่นที่เทียบเท่า ข้าราชการทหารหรือข้าราชการตำรวจที่มียศตั้งแต่ร้อยตรี เรือตรี เรืออากาศตรีหรือร้อยตำรวจตรีถึงพันตรี นาวาตรี นาวาอากาศตรีหรือพันตำรวจตรี ทำสัญญาประกันผู้อื่นหรือตนเองได้ในวงเงินไม่เกินหกหมื่นบาท

ให้ข้าราชการพลเรือนระดับ 6 ถึง 8 หรือข้าราชการอื่นที่เทียบเท่า ข้าราชการทหารหรือข้าราชการตำรวจที่มียศตั้งแต่พันโท นาวาโท นาวาอากาศโทหรือพันตำรวจโทถึงพันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอกหรือพันตำรวจเอก ข้าราชการตุลาการหรือข้าราชการอัยการ ตั้งแต่ชั้น 1 ถึง 2 ทำสัญญาประกันผู้อื่นหรือตนเองได้ในวงเงินไม่เกินสองแสนบาท

ให้ข้าราชการ.../

ให้ข้าราชการพลเรือนระดับ 9 ถึง 10 หรือข้าราชการอื่นที่เทียบเท่า ข้าราชการทหารหรือข้าราชการตำรวจที่มียศตั้งแต่พันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอกหรือพันตำรวจเอกที่ได้รับอัตราเงินเดือน พันเอก(พิเศษ) นาวาเอก(พิเศษ) นาวาอากาศเอก(พิเศษ)หรือพันตำรวจเอก(พิเศษ) ถึงพลตรี พลเรือตรี พลอากาศตรีหรือพลตำรวจตรี ข้าราชการตุลาการหรือข้าราชการอัยการ ตั้งแต่ชั้น 3 ถึง 4 ทำสัญญาประกันผู้อื่นหรือตนเองได้ในวงเงินไม่เกินห้าแสนบาท

ให้ข้าราชการพลเรือนระดับ 11 หรือข้าราชการอื่นที่เทียบเท่า ข้าราชการทหารหรือข้าราชการตำรวจที่มียศตั้งแต่พลโท พลเรือโท พลอากาศโทหรือพลตำรวจโท ข้าราชการตุลาการหรือข้าราชการอัยการ ตั้งแต่ชั้น 5 ขึ้นไป ทำสัญญาประกันผู้อื่นหรือตนเองได้ในวงเงินไม่เกินหนึ่งล้านบาท

ข้าราชการดังกล่าวในข้อ 1 หมายถึงข้าราชการประจำเท่านั้น

ข้อ 2 ให้ข้าราชการบำนาญตั้งแต่ระดับ 6 หรือเทียบเท่าขึ้นไป ทำสัญญาประกันผู้อื่นหรือตนเองได้ในวงเงินไม่เกิน หกหมื่นบาท

ข้อ 3 ให้พนักงานรัฐวิสาหกิจทำสัญญาประกันผู้อื่นหรือตนเองได้ในทำนองเดียวกับข้าราชการตามที่ระบุไว้ใน ข้อ 1

ข้อ 4 ให้สมาชิกรัฐสภา ข้าราชการการเมือง หรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครทำสัญญาประกันผู้อื่นหรือตนเองได้ในวงเงินไม่เกินหนึ่งล้านบาท

ข้อ 5 ให้สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาเมืองพัทยา สมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร กรรมการสุขาภิบาล กำนันและผู้ใหญ่บ้าน ทำสัญญาประกันผู้อื่นหรือตนเองได้ในวงเงินไม่เกินหกหมื่นบาท

ข้อ 6 ให้ผู้ที่ขอทำสัญญาประกันตามข้อ 1 ถึงข้อ 5 แสดงบัตรประจำตัวต่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบพิจารณาอนุญาตโดยไม่ชักช้า ในกรณีจำเป็นเพื่อทราบเกี่ยวกับฐานะ ระดับ อัตราเงินเดือน หรือภาระผูกพันอื่นใดอาจให้ผู้ยื่นประกันแสดงหนังสือรับรองจากต้นสังกัดและภาระผูกพันภายในห้าวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุญาตให้ประกัน

ข้อ 7 ในกรณีบุคคลตามข้อ 1 ถึงข้อ 5 บุคคลใดได้ทำสัญญาประกันผู้อื่นหรือตนเองไว้แต่หลักประกันยังไม่เป็นการเพียงพอให้ใช้บุคคลตามข้อ 1 ถึงข้อ 5 บุคคลอื่นหรือใช้หลักทรัพย์อื่นเป็นหลักประกันเพิ่มเติมได้

ข้อ 8 ในกรณีจำเป็นเพื่อให้การปฏิบัติตามคำสั่งนี้หรือมีวิธีการอื่นใดเพื่ออำนวยความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น ให้อธิบดีกรมตำรวจเป็นผู้พิจารณากำหนด และรายงานกระทรวงมหาดไทย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2536

พลตำรวจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์

(สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์)

อธิบดีกรมตำรวจ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร โทร. 0 2205 3466

ที่ 0031.212/ว 91 วันที่ 11 กันยายน 2549

เรื่อง การดำเนินคดีอาญากรณีแพทย์เป็นผู้ถูกกล่าวหา

ผบช.น., ผบช.ก., ผบช.ภ.1-9

ด้วยแพทยสภา มีหนังสือ ที่ พงส. 011/1152 ลงวันที่ 21 ส.ค.2549 ขอปรึกษาหารือเพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติกรณีแพทย์ถูกแจ้งความดำเนินคดีอาญา กรณีเนื่องมาจากการรักษาผู้ป่วยแล้วเกิดความเสียหายต่อร่างกายหรือชีวิต ประกอบกับเป็นข่าวทางสื่อมวลชนหลายแขนงว่า ปัจจุบันมีผู้ป่วยหรือญาติผู้ป่วยร้องเรียนต่อแพทยสภาหรือแจ้งความร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน กล่าวหาแพทย์ผู้ทำการตรวจรักษาผู้ป่วยจนเป็นเหตุให้ผู้ป่วยเสียชีวิต หรือได้รับความทุกข์ทรมานมากขึ้นจากการตรวจรักษาดังกล่าว

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินคดีอาญาเกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย และมีมาตราฐานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงให้พนักงานสอบสวนดำเนินการดังนี้

1. เมื่อพนักงานสอบสวนได้รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษให้ดำเนินคดีอาญาแพทย์ผู้ทำการตรวจรักษาผู้เจ็บป่วยแล้วเกิดความเสียหายต่อร่างกายหรือชีวิตของผู้เจ็บป่วยแล้ว ขอให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิด เพื่อพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา หากมีพยานหลักฐานเพียงพอและแน่ชัดให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

2. เมื่อรับคำร้องทุกข์กล่าวโทษ ให้มีหนังสือแจ้งเหตุโดยสรุปไปยังนายกแพทยสภา โดยขอทราบความเห็นใน 2 ประเด็น เพื่อประกอบสำนวนการสอบสวน คือ

2.1 ในการรักษาของแพทย์ถูกกล่าวหา ได้ทำการรักษาผู้ป่วยตามมาตราฐานวิชาชีพเวชกรรมของแพทยสภาหรือไม่

2.2 แพทย์ผู้ถูกกล่าวหาได้ใช้ความระมัดระวังในการตรวจวินิจฉัยและรักษาผู้ป่วยตามภาวะวิสัยและพฤติการณ์ของแพทย์ที่จะต้องทำการรักษาพยาบาลในกรณีนี้ หรือไม่ พร้อมหนังสือให้สำเนาเวชระเบียนและบัตรประวัติผู้ป่วยนอกของผู้ป่วยหรือผู้ตายส่งไปยังนายกแพทยสภา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข อาคาร 6 ชั้น 7 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

/3. กรณีที่...

3. กรณีที่ต้องดำเนินการสอบสวนแพทย์ในฐานะผู้ถูกกล่าวหา และหากมีความจำเป็นต้องจับกุมหรือควบคุมแพทย์ ให้คำนึงถึงเกียรติยศศักดิ์ศรีของผู้ถูกกล่าวหาและให้ปฏิบัติโดยสุภาพ สะดวก รวดเร็ว ตามสมควร

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

พล.ต.อ. โกวิท วัฒนะ

(โกวิท วัฒนะ)

ผบ.ตร.

ข้าพเจ้า นาย/นาง.....

<u>เอกสารประกอบคำร้องขอปล่อยชั่วคราวขอส่งต่อศาล ดังนี้ (ทำเครื่องหมาย)</u>

- ○ กรณีที่ดิน โฉนดที่ดิน , น.ส.3 ก , น.ส.3 ข , น.ส.3 ใบประเมินที่ดินภายใน 1 ปี
- ○ กรณีใช้ตำแหน่ง หนังสือรับรองการเป็นข้าราชการหรือเจ้าพนักงานของรัฐ
- ○ กรณีใช้พันธบัตรรัฐบาล , เช็คที่ธนาคารรับรอง , สมุดเงินฝากประจำ หนังสือรับรองธนาคารภายใน 1 เดือน
- ○ กรณีใช้กรมธรรม์ประกันภัย หนังสือรับรองของบริษัทประกันภัย
- ○ สำเนาบัตรประชาชนนายประกัน , สำเนาบัตรข้าราชการ (ตำแหน่ง)
- ○ สำเนาบัตรประชาชนคู่สมรสนายประกัน
- ○ สำเนาบัตรประชาชนผู้ต้องหา / จำเลย
- ○ สำเนาทะเบียนบ้านนายประกัน
- ○ สำเนาทะเบียนบ้านคู่สมรสนายประกัน
- ○ สำเนาทะเบียนบ้านผู้ต้องหา / จำเลย
- ○ สำเนาใบสำคัญการสมรส / หย่า / มรณบัตร
- ○ หนังสือให้ความยินยอมคู่สมรส
- ○ แผนที่ ทิศทางของหลักประกัน และภาพถ่ายหลักทรัพย์ที่มาประกัน
- ○ สำเนาใบเปลี่ยนชื่อ – นามสกุล
- ○ สำเนาบัตรข้าราชการผู้บังคับบัญชา (ตำแหน่ง)

ที่ ตช 0031.212/5107

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ถนนพระราม 1 ปทุมวัน
กรุงเทพมหานคร 10330

11 กันยายน 2549

เรื่อง การดำเนินคดีอาญากรณีแพทย์เป็นผู้ถูกกล่าวหา

เรียน นายกแพทยสภา

อ้างถึง หนังสือแพทยสภา ที่ พส. 011/1152 ลงวันที่ 21 สิงหาคม 2549

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ 0031.212/ว 91 ลงวันที่ 11 กันยายน 2549

ตามหนังสือที่อ้างถึง ได้พบและปรึกษาหารือเพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติกรณีแพทยสภาถูกแจ้งความดำเนินคดีอาญา เนื่องจากการรักษาผู้ป่วยความละเอียดดังแจ้งแล้วนั้น

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ขอเรียนว่าได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนและผู้เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติกรณีแพทยสภาถูกแจ้งความดำเนินคดีอาญา เนื่องจากการรักษาผู้เจ็บป่วย เพื่อให้เป็นไปแนวทางเดียวกันไว้แล่ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจเอก

(โกวิท วัฒนะ)
ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

กองคดีอาญา
โทร. 02 205 3466
โทรสาร 0 2251 2662

ที่ อส (สคอ.) 0091/ว 235

สำนักงานอัยการสูงสุด
ถนนหน้าพระลาน เขตพระนคร
กรุงเทพฯ 10200

3 ก.ค. 2550

เรื่อง แนวทางปฏิบัติการดำเนินคดีอาญา กรณีแพทย์เป็นผู้ถูกกล่าวหา

เรียน รองอัยการสูงสุด ผู้ตรวจราชการอัยการ อธิบดีอัยการฝ่าย อธิบดีอัยการเขต อัยการพิเศษฝ่าย เลขานุการอัยการสูงสุด ผู้อำนวยการสถาบันกฎหมายอาญา อัยการจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ 0031.212/ว 91 ลงวันที่ 11 กันยายน 2549

ด้วยแพทยสภาได้ขอให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณากำหนดแนวทางปฏิบัติของพนักงานอัยการ กรณีแพทย์ถูกดำเนินคดีอาญาจากการประกอบวิชาเวชกรรม

สำนักงานอัยการสูงสุดจึงกำหนดแนวทางปฏิบัติการดำเนินคดีอาญา กรณีแพทย์เป็นผู้ถูกกล่าวหา ไว้ดังนี้

1. แนวทางปฏิบัตินี้ให้ใช้บังคับเฉพาะสำนวนการสอบสวนคดีอาญา กรณีแพทย์ถูกแจ้งความร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน เนื่องมาจากการรักษาผู้เจ็บป่วยแล้วเกิดความเสียหายต่อร่างกายหรือชีวิตของผู้เจ็บป่วยเท่านั้น

2. ให้พนักงานอัยการตรวจพิจารณาสำนวนการสอบสวนตามข้อ 1. ว่า ได้มีความเห็นของนายกแพทยสภาในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่

2.1 ในการรักษาของแพทย์ผู้ถูกกล่าวหา ได้ทำการรักษาผู้ป่วยตามมาตราฐานวิชาชีพเวชกรรมของแพทยสภาหรือไม่

2.2 แพทย์ผู้ถูกกล่าวหาได้ใช้ความระมัดระวังในการตรวจวินิจฉัยและรักษาผู้ป่วยตามภาวะวิสัยและพฤติการณ์ของแพทย์ที่จะต้องทำการรักษาพยาบาลในกรณีนี้หรือไม่

หากตรวจพิจารณาสำนวนการสอบสวนคดีอาญาแล้วปรากฏว่า ไม่มีความเห็นของนายกแพทยสภาทั้ง 2 ประเด็นดังกล่าว ให้พนักงานอัยการมีคำสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนนายกแพทยสภาเพิ่มเติมด้วย

3. สำนวนการสอบสวนตามข้อ 1. ให้พนักงานอัยการทำความเห็นเสนอสำนวนตามลำดับขั้นถึงอธิบดีอัยการฝ่ายหรืออธิบดีอัยการเขตเพื่อพิจารณาสั่ง เมื่ออธิบดีอัยการฝ่ายหรืออธิบดีอัยการเขตมีคำสั่งประดารใดให้ปฏิบัติตามนั้น

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสงวน ตียะไพบูลย์สิน)
รองอัยการสูงสุด ปฏิบัติราชการแทน
อัยการสูงสุด

สำนักงานคดีอาญา
โทร. 0 2515 4247-9
โทรสาร 0 2515 4247
E-mail : crim @ ago.go.th

แนวทางการจัดเตรียมเอกสาร พยานหลักฐานและทำคำให้การที่จะต้องส่งแก่กระทรวงสาธารณสุขและสำนักงานอัยการจังหวัด.....

เนื่องจากศาล พนักงานอัยการและนิติกร ไม่มีความรู้เรื่องทางการแพทย์ จึงจำเป็นต้องอธิบายการดูแลรักษาให้เป็นภาษาที่เข้าใจได้ง่าย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการนำเสนอข้อเท็จจริงเรื่องนี้ให้ศาลพิจารณาและเป็นประโยชน์ต่อรูปคดีของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งจะต้องจัดเตรียมเอกสารดังต่อไปนี้

1. สำเนาเวชระเบียนประจำตัวผู้ป่วยโรงพยาบาล.....เลขที่ ..... ของ..... จำนวน ..... ชุด

2. เอกสารหลักฐานทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับ การวินิจฉัย การตรวจรักษา..... จากอาการ..... และรวมไปถึงสาเหตุการส่งต่อ ..... เพื่อไปรักษาพยาบาล.....(ทั้งนี้คำให้การของแพทย์ผู้ทำการรักษา พยาบาล และผู้เกี่ยวข้องทุกคน ต้องลงลายมือชื่อผู้ให้การทุกครั้ง)

2.1 บรรยายข้อเท็จจริงตั้งแต่…….. เริ่มเข้ารับการตรวจรักษาที่โรงพยาบาล……จนกระทั่งสิ้นสุดการรักษาที่โรงพยาบาล.....

2.2 อธิบายระเบียบ วิธีการและขั้นตอน ในการตรวจวินิจฉัยและรักษาผู้ป่วยที่มาโรงพยาบาลด้วยอาการ..... รวมทั้งการทำเรื่องส่งตัวผู้ป่วยเพื่อไปรับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลอื่น

2.3 การที่.....เนื่องมาจากแพทย์และหรือพยาบาลโรงพยาบาล.....ตรวจวินิจฉัยผิดพลาดและทำการรักษาโดยไม่ได้ตรวจสอบอาการบาดเจ็บหรือผลกระทบข้างเคียงใดๆหรือไม่ อย่างไร (โปรดอธิบายโดยละเอียด)

3. เอกสารแจ้งตารางเวลาทำงานและเข้าเวรของแพทย์และหรือพยาบาลโรงพยาบาล..... ในวันที่ .....

4. คำให้การของพยานอื่น ผู้เกี่ยวข้อง เช่น แพทย์เวร พยาบาล เจ้าหน้าที่

5. ผู้อำนวยการโรงพยาบาลโปรดลงนามในใบแต่งทนายคดีผู้บริโภคจำนวน 3 ฉบับไปพร้อมกับหมายนัดและสำเนาคำฟ้องให้อัยการจังหวัด.....ช่วยแก้ต่างคดี โดยมีหนังสือผ่านสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดให้ผู้ว่าราชการจังหวัด..... ลงนามถึงอัยการจังหวัด..... (ใบแต่งทนายความขนาด A4 ถ่ายสำเนาให้เป็นแผ่นเดียวกันด้วย ตามตัวอย่างที่แนบมาพร้อมนี้)

หมายเหตุ:กรุณารับรองสำเนาเอกสารทุกฉบับ

(๔)

ใบแต่งทนายความ

คดีหมายเลขดำที่ ผบ_____ /_____

ศาล _____

วันที่ _____ เดือน_____พุทธศักราช _____

ความ แพ่ง _____

_____ โจทก์

ระหว่าง

_____ จำเลย

ข้าพเจ้า _____ จำเลย.

ขอแต่งให้_____

เป็นทนายความของข้าพเจ้าในคดีเรื่องนี้และให้มีอำนาจ * ดำเนินกระบวนพิจารณาใด ๆ ไปในทาง . จำหน่ายสิทธิของข้าพเจ้าได้ด้วย เช่น การยอมรับตามที่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งเรียกร้อง การถอนฟ้อง การประนีประนอมยอมความ การสละสิทธิ หรือใช้สิทธิในการอุทธรณ์ หรือฎีกา หรือขอให้ . พิจารณาคดีใหม่

ข้าพเจ้ายอมรับผิดชอบตามที่_____

ทนายความจะได้ดำเนินกระบวนพิจารณาต่อไปตามกฎหมาย

_____ผู้แต่งทนายความ

หมายเหตุ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา ๖๒ ทนายความไม่มีอำนาจดำเนินกระบวนพิจารณาใดไปในทางจำหน่ายสิทธิของคู่ความนั้น เช่นการยอมรับตามที่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งเรียกร้อง การถอนฟ้อง การประนี ประนอมยอมความ การสละสิทธิ์ หรือการใช้สิทธิในการอุทธรณ์หรือฎีกา หรือในการขอให้พิจารณาคดีใหม่ถ้าจะมอบให้มีอำนาจดังกล่าวประการใดบ้างให้กรอกลงในช่องที่ว่างไว้ไว้โดยระบุให้ชัดแจ้ง (คำที่ไม่ใช้และช่องว่างที่เหลือให้ขีดเสีย)

คำรับเป็นทนายความ

ข้าพเจ้า _____

ทนายความชั้นที่_____ใบอนุญาตที่_____ได้รับอนุญาตให้ว่าความ

_____สำนักงานอยู่บ้านเลขที่_____หมู่ที่_____

ถนน_____ตรอก/ซอย_____

ใกล้เคียง_____ตำบล/แขวง_____

อำเภอ/เขต_____ จังหวัด_____โทรศัพท์_____

ขอเข้ารับเป็นทนายความของ_____

_____

เพื่อดำเนินกระบวนพิจารณาต่อไปตามหน้าที่ในกฎหมาย

_____ทนายความ

คำสั่ง

_____

_____

_____

_____ผู้พิพากษา

ระเบียบกระทรวงการคลัง
ว่าด้วยการช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างของทางราชการ
ที่ต้องหาคดีอาญา
พ.ศ.2528

โดยที่เป็นการสมควรช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างของทางราชการที่ถูกกล่าวหาหรือถูกฟ้องคดีอาญาเนื่องจากการปฏิบัติราชการตามหน้าที่ กระทรวงการคลังด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงกำหนดระเบียบขึ้นไว้ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า **"ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างของทางราชการที่ต้องหาคดีอาญาพ.ศ.2528"**

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2528 เป็นต้นไป

ข้อ 3 ในระเบียบนี้

"ส่วนราชการเจ้าสังกัด" หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานอื่นซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากรมและเป็นนิติบุคคล ซึ่งข้าราชการหรือลูกจ้างที่ถูกกล่าวหาหรือถูกฟ้องคดีอาญาปฏิบัติหน้าที่ราชการให้แก่ส่วนราชการดังกล่าว

"หัวหน้าส่วนราชการเจ้าสังกัด" หมายความรวมถึง ผู้ที่หัวหน้าส่วนราชการเจ้าสังกัดมอบหมายด้วย

"ข้าราชการหรือลูกจ้าง" หมายความว่า ข้าราชการหรือลูกจ้างของทางราชการซึ่งรับเงินเดือนหรือค่าจ้างจากเงินงบประมาณรายจ่าย บุคคลอื่นใดที่ได้รับมอบหมายในปฏิบัติหน้าที่ราชการ และให้รวมถึงบุคคลดังกล่าวที่ออกหรือพ้นจากหน้าที่ราชการไปแล้วแต่ได้ถูกกล่าวหา หรือถูกฟ้องคดีอาญาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ

ข้อ 4 ผู้ที่อยู่ในข่ายได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการ จะต้องเป็นข้าราชการหรือลูกจ้างที่ถูกกล่าวหาหรือถูกฟ้องคดีอาญาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการให้แก่ส่วนราชการเจ้าสังกัด และหัวหน้าส่วนราชการเจ้าสังกัดได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำที่ถูกกล่าวหาหรือถูกฟ้องคดีนั้น เป็นการปฏิบัติราชการตามหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ และทางราชการมิได้เป็นผู้กล่าวหาหรือฟ้องคดีนั้นเอง

ข้อ 5 ผู้มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือตามข้อ 4 ให้ได้รับความช่วยเหลือทั้งในชั้นพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ และศาล แต่สำหรับการได้รับความช่วยเหลือในชั้นศาล ให้ได้รับความช่วยเหลือเฉพาะคดีที่มิชาพนักงานอัยการเป็นโจทก์เท่านั้น

ข้อ 6 เมื่อผู้ที่อยู่ในข่ายได้รับความช่วยเหลือตามระเบียบนี้ แสดงความจำนงขอรับความช่วยเหลือต่อหัวหน้าส่วนราชการเจ้าสังกัดเพื่อขอให้ออกหนังสือรับรองเพื่อช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างที่ต้องหาคดีอาญา ให้หัวหน้าส่วนราชการเจ้าสังกัดพิจารณาว่า การกระทำที่ถูกกล่าวหาหรือฟ้องคดีนั้น เป็นการปฏิบัติราชการตามหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการหรือไม่ และทางราชการเป็นผู้กล่าวหาหรือฟ้องคดีนั้นเองหรือไม่ หากหัวหน้าส่วนราชการเจ้าสังกัดเห็นว่า การกระทำที่ถูกกล่าวหาหรือถูกฟ้องคดีนั้น เป็นการปฏิบัติราชการตามหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ และทางราชการมิได้เป็นผู้กล่าวหาหรือฟ้องคดีนั้นเอง จึงจะออกหนังสือรับรองเพื่อนำไปมอบให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการหรือศาล แล้วแต่กรณี

ข้อ 7 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีอาญา ให้ส่วนราชการเจ้าสังกัดจ่ายจากเงินงบประมาณได้เท่าที่จ่ายจริงตามจำนวนที่พนักงานอัยการเรียกเก็บ

ข้อ 8 ในกรณีที่ผู้ได้รับความช่วยเหลือหลบหนี เมื่อพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล เรียกให้ชดใช้เงินตามสัญญาประกัน ให้ส่วนราชการนั้นเบิกหักผลักส่งเงินประมาณในหมวดค่าตอบแทน ใช้สอย วัสดุ เป็นเงินรายได้แผ่นดินของกรมตำรวจ กรมอัยการ หรือกระทรวงยุติธรรม แล้วแต่กรณี และแจ้งให้กระทรวงการคลังทราบพร้อมทั้งแจ้งให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล ทราบด้วย

ข้อ 9 ภายใต้บังคับตามความในข้อ 4 ข้าราชการหรือลูกจ้างผู้ใดซึ่งได้วางหลักประกันไปก่อนที่ส่วนราชการเจ้าสังกัดได้ออกหนังสือรับรองให้ตามความในข้อ 6 อาจขอให้ส่วนราชการเจ้าสังกัดออกหนังสือรับรองเพื่อนำไปมอบให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการหรือศาล แล้วแต่กรณี แทนหลักประกันเดิมหรือหลักประกันเพิ่มเติมจากหลักประกันเดิมที่ได้วางไว้ได้

ข้อ 10 การปฏิบัติอื่นใดนอกเหนือจากที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้ส่วนราชการเจ้าสังกัดขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

ข้อ 11 ให้ปลัดกระทรวงการคลังรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ด้วย

ประกาศ ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2528

(ลงชื่อ) สมหมาย ฮุนตระกูล

(นายสมหมาย ฮุนตระกูล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

พระราชบัญญัติ
วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค
พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งตามมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒[๑] พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“คดีผู้บริโภค” หมายความว่า

(๑) คดีแพ่งระหว่างผู้บริโภคหรือผู้มีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้บริโภคตามมาตรา ๑๙ หรือตามกฎหมายอื่น กับผู้ประกอบธุรกิจซึ่งพิพาทกันเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ตามกฎหมายอันเนื่องมาจากการบริโภคสินค้าหรือบริการ

(๒) คดีแพ่งตามกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

(๓) คดีแพ่งที่เกี่ยวพันกันกับคดีตาม (๑) หรือ (๒)

(๔) คดีแพ่งที่มีกฎหมายบัญญัติให้ใช้วิธีพิจารณาตามพระราชบัญญัตินี้

---

[๑] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕/ตอนที่ ๓๘ ก/หน้า ๓๒/๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

“ผู้บริโภค” หมายความว่า ผู้บริโภคตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค และให้หมายความรวมถึงผู้เสียหายตามกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยด้วย

“ผู้ประกอบธุรกิจ” หมายความว่า ผู้ประกอบธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคและให้หมายความรวมถึงผู้ประกอบการตามกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยด้วย

“ก.ศ.” หมายความว่า คณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม

“เจ้าพนักงานคดี” หมายความว่า บุคคลที่เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้มีเจ้าพนักงานคดีทำหน้าที่ช่วยเหลือศาลในการดำเนินคดีผู้บริโภคตามที่ศาลมอบหมาย ดังต่อไปนี้

(๑) ไกล่เกลี่ยคดีผู้บริโภค

(๒) ตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐาน

(๓) บันทึกคำพยาน

(๔) ดำเนินการให้มีการคุ้มครองสิทธิของคู่ความทั้งก่อนและระหว่างการพิจารณา

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาในการทำหน้าที่ช่วยเหลือนั้น

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานคดีเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาและให้มีอำนาจมีหนังสือเรียกบุคคลใดบุคคลหนึ่งมาให้ข้อมูล หรือให้จัดส่งเอกสารเพื่อประกอบการพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามอำนาจหน้าที่

หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานคดีให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

มาตรา ๕ ผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานคดี ต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโททางกฎหมายหรือปริญญาเอกทางกฎหมาย

(๒) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางกฎหมาย เป็นสามัญสมาชิกแห่งเนติบัณฑิตยสภาและได้ประกอบวิชาชีพทางกฎหมายตามที่ ก.ศ. กำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(๓) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางกฎหมายและปริญญาในสาขาวิชาอื่นที่ ก.ศ. กำหนดซึ่งไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี และได้ประกอบวิชาชีพตามที่ ก.ศ. กำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสี่ปี

ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าพนักงานคดี ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ ก.ศ. กำหนด

มาตรา ๖ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกข้อกำหนดเพื่อให้การดำเนินกระบวนพิจารณาคดีผู้บริโภคเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว และเที่ยงธรรมแต่ข้อกำหนดดังกล่าวจะต้องไม่ทำให้สิทธิในการต่อสู้คดีของคู่ความลดน้อยลง

ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๗ กระบวนพิจารณาคดีผู้บริโภคให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้และข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาตามมาตรา ๖ ในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติและข้อกำหนดดังกล่าวให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๘ ในกรณีมีปัญหาว่าคดีใดเป็นคดีผู้บริโภคหรือไม่ ให้ประธานศาลอุทธรณ์เป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด แต่ทั้งนี้ไม่กระทบถึงกระบวนพิจารณาใด ๆ ที่ได้กระทำไปก่อนที่จะมีคำวินิจฉัยนั้น

การขอให้ประธานศาลอุทธรณ์วินิจฉัยปัญหาตามวรรคหนึ่งไม่ว่าโดยคู่ความเป็นผู้ขอหรือโดยศาลเห็นสมควร ถ้าเป็นการขอในคดีผู้บริโภคต้องกระทำอย่างช้าในวันนัดพิจารณา แต่ถ้าเป็นการขอในคดีอื่นต้องกระทำอย่างช้าในวันชี้สองสถานหรือวันสืบพยาน ในกรณีที่ไม่มีการชี้สองสถานหากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วห้ามมิให้มีการขอให้วินิจฉัยปัญหาดังกล่าวอีก และเมื่อได้รับคำขอจากศาลชั้นต้นแล้ว ให้ประธานศาลอุทธรณ์มีคำวินิจฉัยและแจ้งผลไปยังศาลชั้นต้นโดยเร็ว

เพื่อให้การดำเนินคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็ว การดำเนินการใด ๆ ระหว่างศาลชั้นต้นกับศาลอุทธรณ์ตามมาตรานี้ จะดำเนินการโดยทางโทรสารหรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใดก็ได้

มาตรา ๙ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีข้อผิดระเบียบหรือผิดหลงในการดำเนินกระบวนพิจารณาของคู่ความฝ่ายใด ให้ศาลสั่งให้คู่ความที่ดำเนินกระบวนพิจารณาผิดระเบียบหรือผิดหลงนั้นทำการแก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาและเงื่อนไขที่ศาลเห็นสมควรกำหนด เว้นแต่ข้อผิดระเบียบหรือผิดหลงดังกล่าวเกิดจากความไม่สุจริตของคู่ความฝ่ายนั้น

มาตรา ๑๐ บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่บังคับให้นิติกรรมใดต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อฝ่ายที่ต้องรับผิดจึงจะฟ้องร้องบังคับคดีได้นั้น มิให้นำมาใช้บังคับแก่ผู้บริโภคในการฟ้องบังคับให้ผู้ประกอบธุรกิจชำระหนี้

ในกรณีที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับให้สัญญาที่ทำขึ้นระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบธุรกิจจะต้องทำตามแบบอย่างใดอย่างหนึ่ง ถึงแม้สัญญาดังกล่าวยังมิได้ทำให้ถูกต้องตามแบบนั้น แต่หากผู้บริโภคได้วางมัดจำหรือชำระหนี้บางส่วนแล้ว ให้ผู้บริโภคมีอำนาจฟ้องบังคับให้ผู้ประกอบธุรกิจจัดทำสัญญาให้เป็นไปตามแบบที่กฎหมายกำหนดหรือชำระหนี้เป็นการตอบแทนได้

ในการดำเนินคดีตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้นำมาตรา ๙๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาใช้บังคับแก่ผู้บริโภคในการฟ้องคดีผู้บริโภคและการพิสูจน์ถึงนิติกรรมหรือสัญญาที่ทำขึ้นระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบธุรกิจ

มาตรา ๑๑ ประกาศ โฆษณา คำรับรอง หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ของผู้ประกอบธุรกิจซึ่งทำให้ผู้บริโภคเข้าใจได้ในขณะทำสัญญาว่าผู้ประกอบธุรกิจตกลงจะมอบให้ หรือจัดหาให้ซึ่งสิ่งของบริการ หรือสาธารณูปโภคอื่นใด หรือจะดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งให้แก่ผู้บริโภคเพื่อเป็นการตอบแทนที่ผู้บริโภคเข้าทำสัญญา หรือข้อตกลงใด ๆ ที่ผู้ประกอบธุรกิจจะให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้บริโภคเพิ่มเติมขึ้นจากที่ได้ทำสัญญาไว้ ให้ถือว่าข้อความ การกระทำหรือข้อตกลงดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบธุรกิจ ซึ่งผู้บริโภคสามารถนำสืบพยานบุคคล หรือพยานหลักฐานเกี่ยวกับข้อตกลงดังกล่าวได้ ถึงแม้ว่าการทำสัญญาเช่นว่านั้นกฎหมายจะกำหนดว่าต้องทำเป็นหนังสือหรือมีหลักฐานเป็นหนังสือและไม่ปรากฏข้อตกลงนั้นในหนังสือที่ได้ทำขึ้นก็ตาม

มาตรา ๑๒ ในการใช้สิทธิแห่งตนก็ดี ในการชำระหนี้ก็ดี ผู้ประกอบธุรกิจต้องกระทำด้วยความสุจริตโดยคำนึงถึงมาตรฐานทางการค้าที่เหมาะสมภายใต้ระบบธุรกิจที่เป็นธรรม

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่ความเสียหายเกิดขึ้นต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัยโดยผลของสารที่สะสมอยู่ในร่างกายของผู้บริโภคหรือเป็นกรณีที่ต้องใช้เวลาในการแสดงอาการ ผู้บริโภคหรือผู้มีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้บริโภคต้องใช้สิทธิเรียกร้องภายในสามปีนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ประกอบธุรกิจที่ต้องรับผิด แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหาย

มาตรา ๑๔ ถ้ามีการเจรจาเกี่ยวกับค่าเสียหายที่พึงจ่ายระหว่างผู้ประกอบธุรกิจและผู้บริโภคหรือผู้มีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้บริโภค ให้อายุความสะดุดหยุดอยู่ไม่นับในระหว่างนั้นจนกว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้บอกเลิกการเจรจา

มาตรา ๑๕ ระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้นำมาใช้บังคับ หรือระยะเวลาตามที่ศาลกำหนดไว้ เมื่อศาลเห็นสมควรหรือเมื่อคู่ความร้องขอ ศาลมีอำนาจย่นหรือขยายระยะเวลาได้ตามความจำเป็นและเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

มาตรา ๑๖ การส่งคำคู่ความหรือเอกสารอื่นใด หรือการแจ้งวันนัด คำสั่งของศาลหรือข้อความอย่างอื่นไปยังคู่ความหรือบุคคลอื่นใดในคดีผู้บริโภคซึ่งปกติจะต้องดำเนินการโดยทางเจ้าพนักงานศาลนั้น ศาลอาจสั่งให้ดำเนินการโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ โทรศัพท์ โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใดก็ได้ โดยคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วน ความสะดวกรวดเร็ว ความเหมาะสมตามสภาพแห่งเนื้อหาของเรื่องที่ทำการติดต่อ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

หมวด ๒
วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคในศาลชั้นต้น

ส่วนที่ ๑
การฟ้องคดี

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจจะฟ้องผู้บริโภคเป็นคดีผู้บริโภคและผู้ประกอบธุรกิจมีสิทธิเสนอคำฟ้องต่อศาลที่ผู้บริโภคมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลหรือต่อศาลอื่นได้ด้วย ให้ผู้ประกอบธุรกิจเสนอคำฟ้องต่อศาลที่ผู้บริโภคมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลได้เพียงแห่งเดียว

มาตรา ๑๘ ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย การยื่นคำฟ้องตลอดจนการดำเนินกระบวนพิจารณาใด ๆ ในคดีผู้บริโภคซึ่งดำเนินการโดยผู้บริโภคหรือผู้มีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้บริโภคให้ได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง แต่ไม่รวมถึงความรับผิดในค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นที่สุด

ถ้าความปรากฏแก่ศาลว่าผู้บริโภคหรือผู้มีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้บริโภคนำคดีมาฟ้องโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เรียกร้องค่าเสียหายเกินสมควร ประพฤติตนไม่เรียบร้อย ดำเนินกระบวนพิจารณาอันมีลักษณะเป็นการประวิงคดีหรือที่ไม่จำเป็น หรือมีพฤติการณ์อื่นที่ศาลเห็นสมควร ศาลอาจมีคำสั่งให้บุคคลนั้นชำระค่าฤชาธรรมเนียมที่ได้รับการยกเว้นทั้งหมดหรือแต่บางส่วนต่อศาลภายในระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควรกำหนดก็ได้ หากไม่ปฏิบัติตาม ให้ศาลมีอำนาจสั่งจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ

ในกรณีตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ถ้าศาลเห็นว่าคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งจะต้องเป็นผู้รับผิดเสียค่าฤชาธรรมเนียมทั้งหมดหรือแต่บางส่วนของคู่ความทั้งสองฝ่าย ให้ศาลพิพากษาในเรื่องค่าฤชาธรรมเนียมโดยสั่งให้คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งนั้นชำระต่อศาลในนามของผู้บริโภคหรือผู้มีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้บริโภคซึ่งค่าฤชาธรรมเนียมที่ผู้บริโภคหรือผู้มีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้บริโภคนั้นได้รับยกเว้นทั้งหมดหรือแต่บางส่วนตามที่ศาลเห็นสมควร

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือสมาคมที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค มีอำนาจฟ้องและดำเนินคดี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ผู้บริโภคแทนผู้บริโภคได้โดยให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการฟ้องและการดำเนินคดีแทนตามกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับโดยอนุโลม

การฟ้องคดีตามวรรคหนึ่งให้ระบุชื่อและที่อยู่ของผู้บริโภคให้ชัดเจน ในกรณีที่สมาคมเป็นผู้ฟ้องและมีการเรียกค่าเสียหาย ให้เรียกค่าเสียหายแทนได้เฉพาะแต่ผู้บริโภคที่เป็นสมาชิกของสมาคมนั้นในขณะยื่นฟ้องเท่านั้น

การถอนฟ้องหรือการประนีประนอมยอมความในคดีตามวรรคหนึ่งจะต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้บริโภคที่เกี่ยวข้องมาแสดงต่อศาล และในกรณีขอถอนฟ้องศาลจะมีคำสั่งอนุญาตได้ต่อเมื่อเห็นว่าการถอนฟ้องนั้นไม่เป็นผลเสียต่อการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นส่วนรวม

ถ้าภายหลังที่ได้มีการยื่นฟ้องต่อศาลแล้ว สมาคมผู้ยื่นฟ้องถูกเพิกถอนการรับรองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค ให้ผู้บริโภคที่เกี่ยวข้องเข้าดำเนินคดีต่อไป ถ้าศาลเห็นว่าผู้บริโภคนั้นอาจไม่ทราบถึงการถูกเพิกถอนการรับรองดังกล่าว ศาลจะมีคำสั่งให้แจ้งบุคคลดังกล่าวทราบโดยกำหนดระยะเวลาที่ต้องเข้ามาในคดีไปพร้อมด้วยก็ได้ บรรดากระบวนพิจารณาที่ได้ทำไปก่อนเข้ามาในคดีให้มีผลผูกพันผู้บริโภคนั้นด้วย และหากบุคคลดังกล่าวไม่เข้ามาภายในเวลาที่กำหนด ให้ศาลมีอำนาจสั่งจำหน่ายคดีส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลนั้น

มาตรา ๒๐ การฟ้องคดีผู้บริโภค โจทก์จะฟ้องด้วยวาจาหรือเป็นหนังสือก็ได้ ในกรณีที่โจทก์ประสงค์จะฟ้องด้วยวาจา ให้เจ้าพนักงานคดีจัดให้มีการบันทึกรายละเอียดแห่งคำฟ้องแล้วให้โจทก์ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ

คำฟ้องต้องมีข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีรวมทั้งคำขอบังคับชัดเจนพอที่จะทำให้เข้าใจได้ หากศาลเห็นว่าคำฟ้องนั้นไม่ถูกต้องหรือขาดสาระสำคัญบางเรื่อง ศาลอาจมีคำสั่งให้โจทก์แก้ไขคำฟ้องในส่วนนั้นให้ถูกต้องหรือชัดเจนขึ้นก็ได้

มาตรา ๒๑ ภายหลังที่ได้มีการฟ้องคดีผู้บริโภคแล้ว หากมีการเสนอคำฟ้องเข้ามาในคดีดังกล่าวไม่ว่าโดยวิธีฟ้องเพิ่มเติม ฟ้องแย้ง หรือโดยสอดเข้ามาในคดี หรือหากศาลมีคำสั่งให้รวมพิจารณาคดีแพ่งอื่นใดเข้ากับคดีผู้บริโภค ให้ถือว่าคดีในส่วนที่เกี่ยวกับคำฟ้องซึ่งได้ยื่นภายหลังและคดีที่ศาลสั่งให้รวมพิจารณาเหล่านั้นเป็นคดีผู้บริโภคตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

ส่วนที่ ๒
การพิจารณาคดี

มาตรา ๒๒ ถ้าบุคคลใดเกรงว่าพยานหลักฐานที่ตนอาจต้องอ้างอิงในภายหน้าจะสูญหายหรือยากแก่การนำมาเมื่อมีการฟ้องเป็นคดีผู้บริโภค หรือถ้าคู่ความฝ่ายใดในคดีผู้บริโภคเกรงว่าพยานหลักฐานที่ตนจำนงจะอ้างอิงจะสูญหายก่อนที่จะนำมาสืบหรือเป็นการยากที่จะนำมาสืบในภายหลัง บุคคลนั้นหรือคู่ความฝ่ายนั้นอาจยื่นคำขอต่อศาลเพื่อมีคำสั่งให้สืบพยานหลักฐานนั้นไว้ทันทีก็ได้

เมื่อศาลได้รับคำขอเช่นว่านั้น ให้ศาลหมายเรียกผู้ขอและคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งหรือบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องมาศาล และเมื่อได้ฟังบุคคลเหล่านั้นแล้ว ให้ศาลสั่งคำขอตามที่เห็นสมควรถ้าศาลสั่งอนุญาตตามคำขอ ก็ให้สืบพยานหลักฐานไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ส่วนรายงานและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนั้นให้ศาลเก็บรักษาไว้

ในกรณีที่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งหรือบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรและยังมิได้เข้ามาในคดีนั้น เมื่อศาลได้รับคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลสั่งคำขอนั้นอย่างคำขออันอาจทำได้แต่ฝ่ายเดียว และถ้าศาลสั่งอนุญาตตามคำขอแล้วให้สืบพยานไปฝ่ายเดียว

มาตรา ๒๓ ในกรณีมีเหตุฉุกเฉิน เมื่อมีการยื่นคำขอตามมาตรา ๒๒ ผู้ยื่นคำขอจะยื่นคำร้องรวมไปด้วยเพื่อให้ศาลมีคำสั่งหรือออกหมายตามที่ขอโดยไม่ชักช้า และถ้าจำเป็นจะขอให้ศาลมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดเอกสารหรือวัตถุที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานที่ขอสืบไว้ก่อนโดยมีเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ศาลเห็นสมควรก็ได้

ให้นำมาตรา ๒๖๑ มาตรา ๒๖๒ มาตรา ๒๖๓ มาตรา ๒๖๗ มาตรา ๒๖๘ และมาตรา ๒๖๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับแก่กรณีตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

มาตรา ๒๔ เมื่อศาลสั่งรับคำฟ้องแล้ว ให้ศาลกำหนดวันนัดพิจารณาโดยเร็วและออกหมายเรียกจำเลยให้มาศาลตามกำหนดนัดเพื่อการไกล่เกลี่ย ให้การ และสืบพยานในวันเดียวกัน ทั้งนี้ ให้ศาลส่งสำเนาคำฟ้องหรือสำเนาบันทึกคำฟ้องให้จำเลย และสั่งให้โจทก์มาศาลในวันนัดพิจารณานั้นด้วย

จำเลยจะยื่นคำให้การเป็นหนังสือก่อนวันนัดพิจารณาตามวรรคหนึ่งก็ได้

มาตรา ๒๕ ในวันนัดพิจารณา เมื่อโจทก์และจำเลยมาพร้อมกันแล้วให้เจ้าพนักงานคดีหรือบุคคลที่ศาลกำหนดหรือที่คู่ความตกลงกันทำการไกล่เกลี่ยให้คู่ความได้ตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกันก่อน ในการไกล่เกลี่ย ถ้าคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอหรือผู้ไกล่เกลี่ยเห็นสมควรผู้ไกล่เกลี่ยจะสั่งให้ดำเนินการเป็นการลับเฉพาะต่อหน้าตัวความทุกฝ่ายหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งก็ได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการไกล่เกลี่ย ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

มาตรา ๒๖ ถ้าคู่ความไม่อาจตกลงกันหรือไม่อาจประนีประนอมยอมความกันได้และจำเลยยังไม่ได้ยื่นคำให้การ ให้ศาลจัดให้มีการสอบถามคำให้การของจำเลยโดยจำเลยจะยื่นคำให้การเป็นหนังสือหรือจะให้การด้วยวาจาก็ได้ ในกรณีที่ยื่นคำให้การเป็นหนังสือ หากศาลเห็นว่าคำให้การดังกล่าวไม่ถูกต้องหรือขาดสาระสำคัญบางเรื่อง ศาลอาจมีคำสั่งให้จำเลยแก้ไขคำให้การในส่วนนั้นให้ถูกต้องหรือชัดเจนขึ้นก็ได้ ในกรณีให้การด้วยวาจา ให้ศาลจัดให้มีการบันทึกคำให้การนั้นและให้จำเลยลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ

ถ้าจำเลยไม่ให้การตามวรรคหนึ่ง และไม่ได้รับอนุญาตจากศาลให้ขยายระยะเวลายื่นคำให้การให้ถือว่าจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ

มาตรา ๒๗ เมื่อโจทก์ได้ทราบคำสั่งให้มาศาลตามมาตรา ๒๔ แล้วไม่มาในวันนัดพิจารณาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาลให้เลื่อนคดี ไม่ว่าจำเลยจะมาศาลหรือไม่ ให้ถือว่าโจทก์ไม่ประสงค์จะดำเนินคดีต่อไป ให้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีออกเสียจากสารบบความ เว้นแต่ตามพฤติการณ์แห่งคดีศาลจะเห็นสมควรให้พิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีนั้นไปฝ่ายเดียว โดยให้ถือว่าโจทก์ขาดนัดพิจารณา

เมื่อจำเลยได้รับหมายเรียกให้มาศาลตามมาตรา ๒๔ แล้วไม่มาในวันนัดพิจารณาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาลให้เลื่อนคดี ถ้าจำเลยไม่ได้ยื่นคำให้การไว้ ให้ถือว่าจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การแต่เพียงอย่างเดียว แต่ถ้าจำเลยได้ยื่นคำให้การไว้ก่อนหรือในวันนัดดังกล่าว ให้ถือว่าจำเลยขาดนัดพิจารณา

มาตรา ๒๘ ถ้าคู่ความฝ่ายใดไม่มาศาลในวันนัดอื่นที่มิใช่วันนัดพิจารณาตามมาตรา ๒๔ ให้ถือว่าคู่ความฝ่ายนั้นสละสิทธิการดำเนินกระบวนพิจารณาของตนในนัดนั้นและทราบกระบวนพิจารณาที่ศาลได้ดำเนินไปในนัดนั้นด้วยแล้ว

มาตรา ๒๙ ประเด็นข้อพิพาทข้อใดจำเป็นต้องพิสูจน์ถึงข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการผลิตการประกอบ การออกแบบ หรือส่วนผสมของสินค้า การให้บริการ หรือการดำเนินการใด ๆ ซึ่งศาลเห็นว่าข้อเท็จจริงดังกล่าวอยู่ในความรู้เห็นโดยเฉพาะของคู่ความฝ่ายที่เป็นผู้ประกอบธุรกิจ ให้ภาระการพิสูจน์ในประเด็นดังกล่าวตกอยู่แก่คู่ความฝ่ายที่เป็นผู้ประกอบธุรกิจนั้น

มาตรา ๓๐ ถ้าภายหลังที่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีผู้บริโภคแล้ว ปรากฏว่ามีการฟ้องผู้ประกอบธุรกิจรายเดียวกันเป็นคดีผู้บริโภคอีกโดยข้อเท็จจริงที่พิพาทเป็นอย่างเดียวกับคดีก่อนและศาลในคดีก่อนได้วินิจฉัยไว้แล้ว ศาลในคดีหลังอาจมีคำสั่งให้ถือว่าข้อเท็จจริงในประเด็นนั้นเป็นอันยุติเช่นเดียวกับคดีก่อนโดยไม่ต้องสืบพยานหลักฐาน เว้นแต่ศาลเห็นว่าข้อเท็จจริงในคดีก่อนนั้นยังไม่เพียงพอแก่การวินิจฉัยชี้ขาดคดี หรือเพื่อให้โอกาสแก่คู่ความที่เสียเปรียบต่อสู้คดี ศาลมีอำนาจเรียกพยานหลักฐานมาสืบเองหรืออนุญาตให้คู่ความนำพยานหลักฐานมาสืบเพิ่มเติมตามที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้สืบพยาน ให้ศาลสอบถามคู่ความฝ่ายที่จะต้องนำพยานเข้าสืบว่าประสงค์จะอ้างอิงพยานหลักฐานใดแล้วบันทึกไว้หรือสั่งให้คู่ความจัดทำบัญชีระบุพยานยื่นต่อศาลภายในระยะเวลาตามที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา ๓๒ ก่อนการสืบพยาน ให้ศาลแจ้งประเด็นข้อพิพาทให้คู่ความทราบและจะกำหนดให้คู่ความฝ่ายใดนำพยานมาสืบก่อนหรือหลังก็ได้

มาตรา ๓๓ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมในอันที่จะให้ได้ความแจ้งชัดในข้อเท็จจริงแห่งคดี ให้ศาลมีอำนาจเรียกพยานหลักฐานมาสืบได้เองตามที่เห็นสมควร ในการนี้ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้เจ้าพนักงานคดีตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานที่จำเป็นแล้วรายงานให้ศาลทราบ รวมทั้งมีอำนาจเรียกสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค หน่วยงาน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลหรือให้จัดส่งพยานหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาได้

พยานหลักฐานที่ได้มาตามวรรคหนึ่งต้องให้คู่ความทุกฝ่ายทราบและไม่ตัดสิทธิคู่ความในอันที่จะโต้แย้งพยานหลักฐานดังกล่าว

มาตรา ๓๔ ในการสืบพยานไม่ว่าจะเป็นพยานที่คู่ความฝ่ายใดอ้างหรือที่ศาลเรียกมาเองให้ศาลเป็นผู้ซักถามพยาน คู่ความหรือทนายความจะซักถามพยานได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากศาล

ให้ศาลมีอำนาจซักถามพยานเกี่ยวกับข้อเท็จจริงใด ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับคดีแม้จะไม่มีคู่ความฝ่ายใดยกขึ้นอ้างก็ตาม

มาตรา ๓๕ การนั่งพิจารณาสืบพยาน ให้ศาลนั่งพิจารณาคดีติดต่อกันไปโดยไม่เลื่อนคดีจนกว่าจะเสร็จการพิจารณา เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอันมิอาจก้าวล่วงเสียได้ ศาลจะมีคำสั่งเลื่อนได้ครั้งละไม่เกินสิบห้าวัน

มาตรา ๓๖ ศาลอาจขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาพิพากษาคดีได้ แต่ต้องให้คู่ความทุกฝ่ายทราบและให้โอกาสคู่ความตามสมควรในอันที่จะขอให้เรียกผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญฝ่ายตนมาให้ความเห็นโต้แย้งหรือเพิ่มเติมความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว

ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญที่ศาลขอให้มาให้ความเห็นมีสิทธิได้รับค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทางและค่าเช่าที่พักตามระเบียบที่กำหนดโดยคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม

มาตรา ๓๗ เมื่อได้สืบพยานหลักฐานตามที่จำเป็นและคู่ความได้แถลงการณ์ ถ้าหากมีเสร็จแล้วให้ถือว่าการพิจารณาเป็นอันสิ้นสุดและให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งโดยเร็ว แต่ตราบใดที่ยังมิได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง หากศาลเห็นว่าเป็นการจำเป็นที่จะต้องนำพยานหลักฐานมาสืบเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ให้ศาลทำการสืบพยานหลักฐานต่อไปได้ ซึ่งอาจรวมทั้งการเรียกพยานที่สืบแล้วมาสืบใหม่ด้วย โดยไม่ต้องมีฝ่ายใดร้องขอ

ส่วนที่ ๓
คำพิพากษาและคำสั่งชี้ขาดตัดสินคดี

มาตรา ๓๘ คำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดตัดสินคดี อย่างน้อยต้องแสดงข้อเท็จจริงที่ฟังได้โดยสรุปและคำวินิจฉัยในประเด็นแห่งคดีพร้อมด้วยเหตุผลแห่งคำวินิจฉัยนั้น

มาตรา ๓๙ ในคดีที่ผู้บริโภคหรือผู้มีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้บริโภคเป็นโจทก์ ถ้าความปรากฏแก่ศาลว่าจำนวนค่าเสียหายที่โจทก์เรียกร้องไม่ถูกต้องหรือวิธีการบังคับตามคำขอของโจทก์ไม่เพียงพอต่อการแก้ไขเยียวยาความเสียหายตามฟ้อง ศาลมีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยให้ถูกต้องหรือกำหนดวิธีการบังคับให้เหมาะสมได้แม้จะเกินกว่าที่ปรากฏในคำขอบังคับของโจทก์ก็ตาม แต่ข้อที่ศาลยกขึ้นวินิจฉัยนั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงที่คู่ความยกขึ้นมาว่ากล่าวกันแล้วโดยชอบ

มาตรา ๔๐ ในกรณีที่ความเสียหายเกิดขึ้นแก่ร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัยและในเวลาที่พิพากษาคดีเป็นการพ้นวิสัยจะหยั่งรู้ได้แน่ว่าความเสียหายนั้นมีแท้จริงเพียงใด ศาลอาจกล่าวในคำพิพากษาหรือคำสั่งว่ายังสงวนไว้ซึ่งสิทธิที่จะแก้ไขคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นอีกภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง แต่ก่อนการแก้ไขต้องให้โอกาสคู่ความอีกฝ่ายที่จะคัดค้าน

มาตรา ๔๑ ในคดีที่ผู้บริโภคหรือผู้มีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้บริโภคเป็นโจทก์ฟ้องขอให้ผู้ประกอบธุรกิจรับผิดในความชำรุดบกพร่องของสินค้า หากศาลเชื่อว่าความชำรุดบกพร่องดังกล่าวมีอยู่ในขณะส่งมอบสินค้านั้นและไม่อาจแก้ไขให้กลับคืนสภาพที่ใช้งานได้ตามปกติหรือถึงแม้จะแก้ไขแล้วแต่หากนำไปใช้บริโภคแล้วอาจเกิดอันตรายแก่ร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัยของผู้บริโภคที่ใช้สินค้านั้น ให้ศาลมีอำนาจพิพากษาให้ผู้ประกอบธุรกิจเปลี่ยนสินค้าใหม่ให้แก่ผู้บริโภคแทนการแก้ไขซ่อมแซมสินค้าที่ชำรุดบกพร่องนั้นก็ได้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงลักษณะของสินค้าที่อาจเปลี่ยนทดแทนกันได้ พฤติการณ์ของผู้ประกอบธุรกิจ ตลอดจนความสุจริตของผู้บริโภคประกอบด้วย และหากข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้บริโภคได้รับประโยชน์จากการใช้สินค้าหรือได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สินค้านั้น ให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้บริโภคชดใช้ค่าใช้ทรัพย์หรือค่าเสียหายแล้วแต่กรณี ให้แก่ผู้ประกอบธุรกิจนั้นได้ตามที่เห็นสมควร

การฟ้องคดีตามวรรคหนึ่ง ถ้าผู้ถูกฟ้องมิใช่ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าสินค้านั้น ให้ศาลมีคำสั่งเรียกผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าดังกล่าวเข้ามาในคดีตามมาตรา ๕๗ (๓) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและมีอำนาจพิพากษาให้บุคคลดังกล่าวร่วมรับผิดในหนี้ที่ผู้ประกอบธุรกิจตามวรรคหนึ่งมีต่อผู้บริโภคได้ด้วย

มาตรา ๔๒ ถ้าการกระทำที่ถูกฟ้องร้องเกิดจากการที่ผู้ประกอบธุรกิจกระทำโดยเจตนาเอาเปรียบผู้บริโภคโดยไม่เป็นธรรมหรือจงใจให้ผู้บริโภคได้รับความเสียหายหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงไม่นำพาต่อความเสียหายที่จะเกิดแก่ผู้บริโภคหรือกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนต่อความรับผิดชอบในฐานะผู้มีอาชีพหรือธุรกิจอันย่อมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน เมื่อศาลมีคำพิพากษาให้ผู้ประกอบธุรกิจชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้บริโภค ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจ

จ่ายค่าเสียหายเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่น ความเสียหายที่ผู้บริโภคได้รับ ผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบธุรกิจได้รับ สถานะทางการเงินของผู้ประกอบธุรกิจ การที่ผู้ประกอบธุรกิจได้บรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น ตลอดจนการที่ผู้บริโภคมีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหายด้วย

การกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลมีอำนาจกำหนดได้ไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนด แต่ถ้าค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนดมีจำนวนเงินไม่เกินห้าหมื่นบาท ให้ศาลมีอำนาจกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษได้ไม่เกินห้าเท่าของค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนด

มาตรา ๔๓ ในคดีผู้บริโภค เมื่อศาลวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือจำหน่ายคดีเสียจากสารบบความหากข้อเท็จจริงปรากฏแก่ศาลว่ายังมีสินค้าที่ได้จำหน่ายไปแล้วหรือที่เหลืออยู่ในท้องตลาดอาจเป็นอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัยของผู้บริโภคโดยส่วนรวม และไม่อาจใช้วิธีป้องกันอย่างอื่นได้ ให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งดังต่อไปนี้

(๑) ให้ผู้ประกอบธุรกิจจัดการประกาศและรับสินค้าดังกล่าวซึ่งอาจเป็นอันตรายคืนจากผู้บริโภคเพื่อทำการแก้ไขหรือเปลี่ยนให้ใหม่ภายในเวลาที่กำหนดโดยค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบธุรกิจเองแต่ถ้าเป็นกรณีที่ไม่อาจแก้ไขหรือดำเนินการตามที่กล่าวข้างต้นได้ ก็ให้ใช้ราคาตามที่ศาลเห็นสมควรโดยคำนึงถึงลักษณะและสภาพของสินค้าขณะรับคืน รวมทั้งความสุจริตของผู้ประกอบธุรกิจประกอบด้วย

(๒) ห้ามผู้ประกอบธุรกิจจำหน่ายสินค้าที่เหลืออยู่และให้เรียกเก็บสินค้าที่ยังไม่ได้จำหน่ายแก่ผู้บริโภคกลับคืนจนกว่าจะได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสินค้าดังกล่าวให้มีความปลอดภัย แต่ถ้าเป็นกรณีที่ไม่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ ศาลจะมีคำสั่งห้ามผู้ประกอบธุรกิจผลิตหรือนำเข้าสินค้านั้นก็ได้และหากเป็นที่สงสัยว่าผู้ประกอบธุรกิจจะเก็บสินค้าที่เหลือไว้เพื่อจำหน่ายต่อไป ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจทำลายสินค้าที่เหลือนั้นด้วย

ถ้าความปรากฏในภายหลังว่าผู้ประกอบธุรกิจไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ให้ศาลมีอำนาจสั่งจับกุมและกักขังผู้ประกอบธุรกิจหรือผู้มีอำนาจทำการแทนของผู้ประกอบธุรกิจในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจเป็นนิติบุคคลไว้จนกว่าจะได้ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว หรือสั่งให้เจ้าพนักงานคดีหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดดำเนินการโดยให้ผู้ประกอบธุรกิจเป็นผู้รับผิดชอบในค่าใช้จ่าย และหากผู้ประกอบธุรกิจไม่ชำระให้บุคคลนั้นมีอำนาจบังคับคดีกับผู้ประกอบธุรกิจเสมือนหนึ่งเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ผู้ประกอบธุรกิจหรือผู้มีอำนาจทำการแทนของผู้ประกอบธุรกิจในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจเป็นนิติบุคคลที่ถูกจับกุมโดยเหตุจงใจขัดขืนคำสั่ง จะต้องถูกกักขังไว้จนกว่าจะมีประกัน หรือประกันและหลักประกันตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควรกำหนดว่าตนยินยอมที่จะปฏิบัติตามคำสั่งทุกประการ แต่ทั้งนี้ ห้ามไม่ให้กักขังผู้ประกอบธุรกิจหรือผู้มีอำนาจทำการแทนของผู้ประกอบธุรกิจในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจเป็นนิติบุคคลแต่ละครั้งเกินกว่าหกเดือนนับแต่วันจับหรือกักขัง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๔๔ ในคดีที่ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งถูกฟ้องเป็นนิติบุคคล หากข้อเท็จจริงปรากฏว่านิติบุคคลดังกล่าวถูกจัดตั้งขึ้นหรือดำเนินการโดยไม่สุจริต หรือมีพฤติการณ์ฉ้อฉลหลอกลวงผู้บริโภคหรือมีการยักย้ายถ่ายเททรัพย์สินของนิติบุคคลไปเป็นประโยชน์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง และทรัพย์สินของนิติบุคคลมีไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้ตามฟ้อง เมื่อคู่ความร้องขอหรือศาลเห็นสมควร ให้ศาลมีอำนาจเรียกหุ้นส่วน ผู้ถือหุ้นหรือบุคคลที่มีอำนาจควบคุมการดำเนินงานของนิติบุคคลหรือผู้รับมอบทรัพย์สินจากนิติบุคคลดังกล่าวเข้ามาเป็นจำเลยร่วม และให้มีอำนาจพิพากษาให้บุคคลเช่นว่านั้นร่วมรับผิดชอบในหนี้ที่นิติบุคคลมีต่อผู้บริโภคได้ด้วย เว้นแต่ผู้นั้นจะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนรู้เห็นในการกระทำดังกล่าว หรือในกรณีของผู้รับมอบทรัพย์สินนั้นจากนิติบุคคลจะต้องพิสูจน์ได้ว่าตนได้รับทรัพย์สินมาโดยสุจริตและเสียค่าตอบแทน

ผู้รับมอบทรัพย์สินจากนิติบุคคลตามวรรคหนึ่งให้ร่วมรับผิดไม่เกินทรัพย์สินที่ผู้นั้นได้รับจากนิติบุคคลนั้น

หมวด ๓
อุทธรณ์

มาตรา ๔๕ ให้จัดตั้งแผนกคดีผู้บริโภคขึ้นในศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค โดยให้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นในคดีผู้บริโภค

มาตรา ๔๖ การอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นในคดีผู้บริโภค ให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์แผนกคดีผู้บริโภคหรือศาลอุทธรณ์ภาคแผนกคดีผู้บริโภคภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น

มาตรา ๔๗ ในคดีผู้บริโภคที่ราคาทรัพย์สินหรือจำนวนทุนทรัพย์ที่พิพาทกันในชั้นอุทธรณ์ไม่เกินห้าหมื่นบาทหรือไม่เกินจำนวนที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ห้ามมิให้คู่ความอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง

มาตรา ๔๘ ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์เห็นว่าคดีต้องห้ามอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๗ ผู้อุทธรณ์อาจยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องเพื่อขออนุญาตอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์แผนกคดีผู้บริโภคหรือศาลอุทธรณ์ภาคแผนกคดีผู้บริโภคไปพร้อมกับอุทธรณ์ก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ เมื่อศาลชั้นต้นตรวจอุทธรณ์แล้วเห็นว่าเป็นอุทธรณ์ที่ต้องห้าม ก็ให้ส่งอุทธรณ์และคำขอดังกล่าวไปยังศาลอุทธรณ์แผนกคดีผู้บริโภคหรือศาลอุทธรณ์ภาคแผนกคดีผู้บริโภคเพื่อพิจารณา แต่ถ้าศาลชั้นต้นเห็นว่าอุทธรณ์ดังกล่าวไม่ต้องห้ามก็ให้มีคำสั่งรับอุทธรณ์นั้นไว้ดำเนินการต่อไป

ในกรณีที่ศาลชั้นต้นสั่งไม่รับอุทธรณ์เพราะเหตุต้องห้ามอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๗ ผู้อุทธรณ์อาจยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องเพื่อขออนุญาตอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์แผนกคดีผู้บริโภคหรือศาลอุทธรณ์ภาคแผนกคดีผู้บริโภคภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งก็ได้ ถ้าคู่ความยื่นคำขอดังกล่าวแล้ว จะอุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์ไม่ได้

หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำขอและการพิจารณาคำขอของศาลอุทธรณ์แผนกคดีผู้บริโภคหรือศาลอุทธรณ์ภาคแผนกคดีผู้บริโภคตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้เป็นไปตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

มาตรา ๔๙ การพิจารณาพิพากษาคดีผู้บริโภคในศาลอุทธรณ์แผนกคดีผู้บริโภคหรือศาลอุทธรณ์ภาคแผนกคดีผู้บริโภคต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว ทั้งนี้ ตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

ภายใต้บังคับมาตรา ๕๒ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์แผนกคดีผู้บริโภคและศาลอุทธรณ์ภาคแผนกคดีผู้บริโภคให้เป็นที่สุด

มาตรา ๕๐ ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคในศาลชั้นต้นมาใช้บังคับแก่การอุทธรณ์และการพิจารณาพิพากษาชี้ขาดตัดสินคดีของศาลอุทธรณ์แผนกคดีผู้บริโภคและศาลอุทธรณ์ภาคแผนกคดีผู้บริโภคโดยอนุโลม

หมวด ๔
ฎีกา

มาตรา ๕๑ คดีที่ศาลอุทธรณ์แผนกคดีผู้บริโภคหรือศาลอุทธรณ์ภาคแผนกคดีผู้บริโภคมีคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้ว คู่ความอาจยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อขอให้พิจารณาอนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงในคดีที่มีทุนทรัพย์ที่พิพาทในชั้นฎีกาเกินสองแสนบาทหรือในปัญหาข้อกฎหมายภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์แผนกคดีผู้บริโภคหรือศาลอุทธรณ์ภาคแผนกคดีผู้บริโภค

การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง ให้คู่ความยื่นฎีกาไปพร้อมกับคำร้องนั้นด้วย โดยยื่นต่อศาลชั้นต้นที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีนั้น แล้วให้ศาลชั้นต้นรีบส่งคำร้องพร้อมฎีกาดังกล่าวไปยังศาลฎีกาเพื่อพิจารณาโดยเร็ว

มาตรา ๕๒ ศาลฎีกาอาจพิจารณาอนุญาตให้ฎีกาตามมาตรา ๕๑ ได้เมื่อเห็นว่าปัญหาตามฎีกานั้นเป็นปัญหาซึ่งเกี่ยวพันกับประโยชน์สาธารณะ หรือเป็นปัญหาสำคัญอื่นที่ศาลฎีกาควรวินิจฉัย

มาตรา ๕๓ หลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นคำร้องตามมาตรา ๕๑ การพิจารณาคำร้องการตรวจรับฎีกา การแก้ฎีกา ตลอดจนการพิจารณาและวินิจฉัยของศาลฎีกาตามมาตรา ๕๒ ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

มาตรา ๕๔ ในคดีที่ได้รับอนุญาตให้ฎีกาเฉพาะปัญหาข้อกฎหมาย หากศาลฎีกาเห็นว่าคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคไม่ถูกต้องไม่ว่าทั้งหมดหรือ

บางส่วนศาลฎีกาจะมีคำวินิจฉัยแต่เฉพาะในปัญหาข้อกฎหมายและยกคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคหรือศาลชั้นต้น แล้วมีคำสั่งให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคหรือศาลชั้นต้นแล้วแต่กรณี ทำคำพิพากษาหรือคำสั่งใหม่ภายใต้กรอบคำวินิจฉัยของศาลฎีกาก็ได้

มาตรา ๕๕ ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคในศาลชั้นต้นมาใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาชี้ขาดตัดสินคดีของศาลฎีกาโดยอนุโลม

หมวด ๕
วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษา

มาตรา ๕๖ ก่อนยื่นฟ้องคดีผู้บริโภค หากมีเหตุเช่นเดียวกับกรณีที่จะทำให้โจทก์มีสิทธิยื่นคำขอให้ศาลมีคำสั่งจัดให้มีวิธีคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษาตามมาตรา ๒๕๔ (๒) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง หรือมีความจำเป็นต้องขอให้ศาลมีคำสั่งห้ามชั่วคราวมิให้จำเลยกระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้บริโภคเป็นส่วนรวม ผู้ที่จะเป็นโจทก์อาจยื่นคำขอฝ่ายเดียวโดยทำเป็นคำร้องเพื่อขอใช้วิธีการชั่วคราวดังกล่าวก่อนฟ้องได้

คำขอตามวรรคหนึ่งต้องบรรยายถึงข้อเท็จจริงที่แสดงว่ามีเหตุที่จะฟ้องผู้ประกอบธุรกิจเป็นจำเลยและมีเหตุเพียงพอที่จะทำให้เชื่อว่าสมควรที่ศาลจะมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอนั้น รวมทั้งจะต้องมีบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงของผู้รู้เห็นเหตุแห่งการขอนั้นเพื่อสนับสนุนข้ออ้างดังกล่าว

มาตรา ๕๗ ในการพิจารณาคำขอตามมาตรา ๕๖ ให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอหากพิจารณาแล้วเห็นว่า

(๑) คำขอที่ยื่นและในโอกาสที่ยื่นคำขอนั้นมีเหตุสมควร และมีเหตุเพียงพอที่ศาลจะมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอนั้นได้ และ

(๒) สภาพแห่งความเสียหายของผู้ขอไม่สามารถที่จะได้รับชดใช้เป็นเงินหรือทดแทนด้วยสิ่งอื่นใดได้ หรือผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยไม่อยู่ในฐานะที่จะชดใช้หรือทดแทนความเสียหายแก่ผู้ขอหรือกรณีเป็นการยากที่จะบังคับคดีเอาแก่ผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยนั้นได้ภายหลัง หรือจะเกิดความเสียหายต่อผู้บริโภคเป็นส่วนรวมอันยากต่อการแก้ไขเยียวยาในภายหลัง

ทั้งนี้ โดยให้คำนึงถึงความเสียหายว่าจะเกิดขึ้นแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมากกว่ากันเพียงใดเป็นสำคัญ

ถ้าศาลมีคำสั่งให้ยกคำขอนั้น คำสั่งเช่นว่านี้ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๕๘ ให้ศาลแจ้งคำสั่งอนุญาตตามมาตรา ๕๗ ให้ผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยทราบโดยไม่ชักช้า

คำสั่งศาลตามวรรคหนึ่งนั้นให้มีผลบังคับแก่ผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยได้ทันที

มาตรา ๕๙ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตตามมาตรา ๕๗ ให้ศาลพิเคราะห์ถึงความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นแก่ผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลย และอาจสั่งให้ผู้ขอตามมาตรา ๕๖ วางเงินหรือหาประกันมาให้ตามจำนวนภายในระยะเวลาและกำหนดเงื่อนไขอย่างใดตามที่ศาลเห็นสมควรสำหรับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นดังกล่าวก็ได้

มาตรา ๖๐ ผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยอาจยื่นคำขอให้ศาลยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งอนุญาตตามมาตรา ๕๗ ได้ ถ้าศาลมีคำสั่งยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิมดังกล่าว คำสั่งเช่นว่านี้ให้เป็นที่สุด

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยอาจมีคำขอให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ขอตามมาตรา ๕๖ ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนได้ โดยขอรวมไปกับคำขอให้ยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งนั้น หรือยื่นคำขอต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิมดังกล่าวและเมื่อศาลทำการไต่สวนแล้วเห็นว่าคำสั่งเดิมที่ถูกยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นการสั่งโดยความผิดหรือความเลินเล่อของผู้ขอ ทำให้ศาลมีความเห็นหลงไปว่ามีเหตุที่จะฟ้องผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยนั้นหรือมีเหตุเพียงพอที่จะสั่งอนุญาตตามมาตรา ๕๗ ให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ขอชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยได้ตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร และถ้าผู้ขอไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ศาลมีอำนาจบังคับผู้ขอเสมือนหนึ่งว่าเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา

มาตรา ๖๑ ในกรณีที่ผู้ขอตามมาตรา ๕๖ มิได้ฟ้องคดีเกี่ยวกับคำขอที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตตามมาตรา ๕๗ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ให้ถือว่าคำสั่งนั้นเป็นอันยกเลิกเมื่อครบกำหนดดังกล่าว

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยอาจยื่นคำขอต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ถือว่าคำสั่งนั้นเป็นอันยกเลิก ขอให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ขอตามมาตรา ๕๖ ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนได้ และให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ขอชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยได้ตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร และถ้าผู้ขอไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ศาลมีอำนาจบังคับผู้ขอเสมือนหนึ่งว่าเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา

มาตรา ๖๒ ในกรณีที่ผู้ขอตามมาตรา ๕๖ ฟ้องคดีเกี่ยวกับคำขอที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตตามมาตรา ๕๗ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดให้คำสั่งอนุญาตนั้นหรือคำสั่งอนุญาตที่ศาลมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงตามมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่งมีผลใช้บังคับต่อไป เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งตามคำขอของจำเลยให้ยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น และให้นำมาตรา ๒๖๐ มาตรา ๒๖๑ และมาตรา ๒๖๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๖๓ ในระหว่างการพิจารณา ถ้ามีความจำเป็นต้องกำหนดมาตรการหรือวิธีการใด ๆ เพื่อบรรเทาความเสียหายหรือป้องกันเหตุที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่คู่ความหรือ

ผู้บริโภคเป็นส่วนรวมเป็นการชั่วคราวก่อนการพิพากษาคดี เมื่อศาลเห็นสมควรหรือคู่ความมีคำขอหรือปรากฏจากรายงานของเจ้าพนักงานคดี ให้ศาลมีอำนาจกำหนดมาตรการหรือวิธีการนั้นได้เท่าที่จำเป็นและพอสมควรแก่กรณีเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องแจ้งข้อมูลหรือออกหมายเรียกบุคคลนั้นมาไต่สวนเกี่ยวกับความเสียหาย เหตุที่จะก่อให้เกิดความเสียหายรวมทั้งกิจการและทรัพย์สินของจำเลยได้ตามที่เห็นสมควร

หมวด ๖
การบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง

มาตรา ๖๔ ในการบังคับคดี หากการออกคำบังคับไปยังลูกหนี้ตามคำพิพากษาก่อนมีการออกหมายบังคับคดีจะทำให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้รับความเสียหายและหากเนิ่นช้าไปจะไม่อาจบังคับคดีได้ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจมีคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลเพื่อให้ออกหมายบังคับคดีไปทันทีโดยไม่จำต้องออกคำบังคับก่อนก็ได้

มาตรา ๖๕ ภายหลังที่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีผู้บริโภคแล้ว หากความปรากฏแก่ศาลว่ามีข้อขัดข้องทำให้ไม่อาจดำเนินการบังคับคดีตามคำพิพากษาได้หรือมีความจำเป็นต้องกำหนดวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษา ให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งเพื่อแก้ไขข้อขัดข้องดังกล่าวตามความจำเป็นและสมควรแก่กรณีเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๖ บรรดาคดีผู้บริโภคซึ่งค้างพิจารณาอยู่ในศาลก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ศาลนั้นมีอำนาจพิจารณาพิพากษาต่อไป และให้บังคับตามกฎหมายซึ่งใช้อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับจนกว่าคดีนั้นจะถึงที่สุด

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันระบบเศรษฐกิจมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว และมีการนำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการมากขึ้นในขณะที่ผู้บริโภคส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ในเรื่องของคุณภาพสินค้าหรือบริการตลอดจนเทคนิคการตลาดของผู้ประกอบธุรกิจ ทั้งยังขาดอำนาจต่อรองในการเข้าทำสัญญาเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการ ทำให้ผู้บริโภคถูกเอารัดเอาเปรียบอยู่เสมอ นอกจากนี้เมื่อเกิดข้อพิพาทขึ้น กระบวนการในการเรียกร้องค่าเสียหายต้องใช้เวลานานและสร้างความยุ่งยากให้แก่ผู้บริโภคที่จะต้องพิสูจน์ถึงข้อเท็จจริงต่าง ๆ ซึ่งไม่อยู่ในความรู้เห็นของตนเอง อีกทั้งต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีสูง ผู้บริโภคจึงตกอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบจนบางครั้งนำไปสู่การใช้วิธีการที่รุนแรงและก่อให้เกิดการเผชิญหน้าระหว่างผู้ประกอบธุรกิจกับกลุ่มผู้บริโภคที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมอันส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ สมควรให้มีระบบวิธีพิจารณาคดีที่เอื้อต่อการใช้สิทธิเรียกร้องของผู้บริโภค เพื่อให้ผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายได้รับการแก้ไขเยียวยาด้วยความรวดเร็ว ประหยัดและมีประสิทธิภาพ อันเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค ขณะเดียวกัน เป็นการส่งเสริมให้ผู้ประกอบธุรกิจหันมาให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการให้ดียิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ปริยานุช/ผู้จัดทำ
๔ มีนาคม ๒๕๕๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

บรรณานุกรม

เอกสารภาษาไทย

หนังสือ

ดร.เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.

นายธานิศ เกศวพิทักษ์. กฎหมายวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551. กรุงเทพฯ : บริษัท ยูเนียน อุลตร้าไวโอเร็ต จำกัด, 2551.

เพ็ง เพ็งนิติ. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด และ พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539. กรุงเทพฯ : สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2546.

เอกสารอื่น ๆ

www.medlawstory.com/index.php

www.medlawstory.com/contentimage/042.pdf

"บริการด้วยใจ"

พระราชบัญญัติ

โรคติดต่อ

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๘
เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๒๓

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“โรคติดต่อ” หมายความว่า โรคที่เกิดจากเชื้อโรคหรือพิษของเชื้อโรคซึ่งสามารถแพร่โดยทางตรงหรือทางอ้อมมาสู่คน

“โรคติดต่ออันตราย” หมายความว่า โรคติดต่อที่มีความรุนแรงสูงและสามารถแพร่ไปสู่ผู้อื่นได้อย่างรวดเร็ว

“โรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง” หมายความว่า โรคติดต่อที่ต้องมีการติดตาม ตรวจสอบ หรือจัดเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง

“โรคระบาด” หมายความว่า โรคติดต่อหรือโรคที่ยังไม่ทราบสาเหตุของการเกิดโรคแน่ชัด ซึ่งอาจแพร่ไปสู่ผู้อื่นได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง หรือมีภาวะของการเกิดโรคมากผิดปกติกว่าที่เคยเป็นมา

“พาหะ” หมายความว่า คนหรือสัตว์ซึ่งไม่มีอาการของโรคติดต่อปรากฏแต่ร่างกายมีเชื้อโรคนั้น ซึ่งอาจติดต่อถึงผู้อื่นได้

“ผู้สัมผัสโรค” หมายความว่า คนซึ่งได้เข้าใกล้ชิดคน สัตว์ หรือสิ่งของติดโรค จนเชื้อโรคนั้นอาจติดต่อถึงผู้นั้นได้

“ระยะติดต่อของโรค” หมายความว่า ระยะเวลาที่เชื้อโรคสามารถแพร่จากคนหรือสัตว์ที่มีเชื้อโรคไปยังผู้อื่นได้โดยทางตรงหรือทางอ้อม

“แยกกัก” หมายความว่า การแยกผู้สัมผัสโรคหรือพาหะไว้ต่างหากจากผู้อื่นในที่เอกเทศ เพื่อป้องกันมิให้เชื้อโรคแพร่โดยทางตรงหรือทางอ้อมไปยังผู้ซึ่งอาจได้รับเชื้อโรคนั้น ๆ ได้ จนกว่าจะพ้นระยะติดต่อของโรค

“กักกัน” หมายความว่า การควบคุมผู้สัมผัสโรคหรือพาหะให้อยู่ในที่เอกเทศ เพื่อป้องกันมิให้เชื้อโรคแพร่โดยทางตรงหรือทางอ้อมไปยังผู้ซึ่งอาจได้รับเชื้อโรคนั้น ๆ ได้ จนกว่าจะพ้นระยะฟักตัวของโรค หรือจนกว่าจะพ้นความเป็นพาหะ

“คุมไว้สังเกต” หมายความว่า การควบคุมดูแลผู้สัมผัสโรคหรือพาหะโดยไม่กักกัน และอาจจะอนุญาตให้ผ่านไปในที่ใด ๆ ก็ได้ โดยมีเงื่อนไขว่าเมื่อไปถึงท้องที่ใดที่กำหนดไว้ ผู้นั้นต้องแสดงตัวต่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำท้องที่นั้นเพื่อรับการตรวจในทางแพทย์ เพื่อป้องกันมิให้เชื้อโรคแพร่โดยทางตรงหรือทางอ้อมไปยังผู้ซึ่งอาจได้รับเชื้อโรคนั้น ๆ ได้

“ระยะฟักตัวของโรค” หมายความว่า ระยะเวลาตั้งแต่เชื้อโรคเข้าสู่ร่างกายจนถึงเวลาที่ผู้ติดโรคแสดงอาการป่วยของโรคนั้น

“เขตติดโรค” หมายความว่า ท้องที่หรือเมืองท่าใดนอกราชอาณาจักรที่มีโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดเกิดขึ้น

“การสอบสวนโรค” หมายความว่า กระบวนการเพื่อหาสาเหตุ แหล่งที่เกิดและแหล่งแพร่ของโรค เพื่อประโยชน์ในการควบคุมโรค

“การเฝ้าระวัง” หมายความว่า การสังเกต การเก็บรวบรวม และการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนการรายงาน และการติดตามผลของการแพร่ของโรคอย่างต่อเนื่องด้วยกระบวนการที่เป็นระบบ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมโรค

“พาหนะ” หมายความว่า ยานพาหนะ สัตว์ หรือวัตถุ ซึ่งใช้ในการขนส่งคน สัตว์ หรือสิ่งของโดยทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศ

“เจ้าของพาหนะ” หมายความรวมถึง ตัวแทนเจ้าของ ผู้เช่า ตัวแทนผู้เช่า หรือผู้ครอบครองพาหนะนั้น

“ผู้ควบคุมพาหนะ” หมายความว่า ผู้รับผิดชอบในการควบคุมพาหนะ

“ผู้เดินทาง” หมายความว่า คนซึ่งเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร และให้หมายความรวมถึงผู้ควบคุมพาหนะและคนประจำพาหนะ

“การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค” หมายความว่า การกระทำทางการแพทย์ต่อคน หรือสัตว์โดยวิธีการใด ๆ เพื่อให้คนหรือสัตว์เกิดความต้านทานโรค

“ที่เอกเทศ” หมายความว่า ที่ใด ๆ ซึ่งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อกำหนดให้เป็นที่สำหรับแยกกักหรือกักกันคนหรือสัตว์ที่เป็นหรือมีเหตุสงสัยว่าเป็นโรคติดต่อใด ๆ เพื่อป้องกันมิให้โรคนั้นแพร่โดยทางตรงหรือทางอ้อมไปยังผู้ซึ่งอาจได้รับเชื้อโรคนั้น ๆ ได้

“สุขาภิบาล” หมายความว่า การควบคุม ป้องกัน หรือรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมและปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหรือการแพร่ของโรคติดต่อ

“ช่องทางเข้าออก” หมายความว่า ช่องทางหรือสถานที่ใด ๆ ที่ใช้สำหรับผ่านเข้าออกระหว่างประเทศของผู้เดินทาง พาหนะ และสิ่งของต่าง ๆ ทั้งนี้ ให้หมายความรวมถึงพื้นที่หรือบริเวณที่จัดไว้เพื่อให้บริการดังกล่าว

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติ

“คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด” หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อประจำจังหวัด

“คณะกรรมการโรคติดต่อกรุงเทพมหานคร” หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อประจำกรุงเทพมหานคร

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐ

“เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมควบคุมโรค

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ ออกกฎกระทรวงกำหนดกิจการอื่น ตลอดจนออกระเบียบหรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๖ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่ออันตรายและโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง

(๒) ช่องทางเข้าออกแห่งใดในราชอาณาจักรให้เป็นด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศและยกเลิกด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ

(๓) การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค

มาตรา ๗ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) หลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งในกรณีที่มีโรคติดต่ออันตราย โรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง หรือโรคระบาดเกิดขึ้น

(๒) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการหรือออกคำสั่ง และการสอบสวนโรค

(๓) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการกำหนดค่าใช้จ่ายสำหรับเจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะ

(๔) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ผู้เดินทางต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย

มาตรา ๘ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและควบคุมโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจจะเข้ามาภายในราชอาณาจักร ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการด้านวิชาการมีอำนาจประกาศให้ท้องที่หรือเมืองท่าใดนอกราชอาณาจักรเป็นเขตติดโรค และยกเลิกประกาศเมื่อสภาวการณ์ของโรคนั้นสงบลงหรือกรณีมีเหตุอันสมควร

มาตรา ๙ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและควบคุมโรคระบาด ให้อธิบดีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการด้านวิชาการมีอำนาจประกาศชื่อ อาการสำคัญ และสถานที่ที่มีโรคระบาด และแจ้งให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามมาตรา ๓๔ ทราบ รวมทั้งประกาศยกเลิกเมื่อสภาวการณ์ของโรคนั้นสงบลงหรือกรณีมีเหตุอันสมควร

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่ข้อมูลจากการเฝ้าระวัง การสอบสวนโรค หรือการแจ้งหรือรายงานตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งมีการพาดพิงถึงตัวบุคคลทั้งที่ระบุตัวได้หรือไม่สามารถระบุตัวได้ จะต้องเก็บเป็นความลับและประมวลผลโดยไม่เปิดเผยชื่อ ทั้งนี้ การประมวลผลดังกล่าวจะต้องเหมาะสมและตรงกับวัตถุประสงค์ในการป้องกันและควบคุมโรค

เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่ออาจเปิดเผยข้อมูลตามวรรคหนึ่งบางส่วนที่เกี่ยวกับการรักษา การป้องกัน การควบคุมโรคติดต่ออันตราย หรือการเกิดโรคระบาด ซึ่งมีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน โดยได้รับคำยินยอมจากเจ้าของข้อมูลหรือตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

หมวด ๒
คณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติ

มาตรา ๑๑ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติ” ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานกรรมการ

(๒) ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมการแพทย์ อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมอนามัย อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการ

(๓) กรรมการซึ่งมาจากผู้แทนแพทยสภา ผู้แทนสภาการพยาบาล ผู้แทนสภาเทคนิคการแพทย์ และผู้แทนสมาคมโรงพยาบาลเอกชน จำนวนแห่งละหนึ่งคน

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านการสาธารณสุข การควบคุมโรค และด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันควบคุมโรคติดต่อ จำนวนสี่คน โดยในจำนวนนี้ต้องแต่งตั้งจากองค์กรพัฒนาเอกชนซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่มิใช่เป็นการแสวงหาผลกำไรและดำเนินกิจกรรมด้านการสาธารณสุข อย่างน้อยหนึ่งคน

ให้อธิบดีกรมควบคุมโรคเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการสำนักโรคติดต่อทั่วไปเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคนที่หนึ่ง และผู้อำนวยการสำนักระบาดวิทยาเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคนที่สอง

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านเดียวกันแทนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน รัฐมนตรีจะไม่ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้ และในการนี้ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

มาตรา ๑๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีให้ออก เพราะมีพฤติกรรมเสื่อมเสีย บกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถ

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย วางระบบ และแนวทางปฏิบัติในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อเพื่อให้หน่วยงานของรัฐ คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด และคณะกรรมการโรคติดต่อกรุงเทพมหานครดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อหรือโรคระบาด และเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ

(๓) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศและแนวทางปฏิบัติเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ให้คำปรึกษา แนะนำ และประสานงานแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อ

(๕) ติดตาม ประเมินผล และตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด และคณะกรรมการโรคติดต่อกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อหรือโรคระบาดที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบตาม (๒)

(๖) พิจารณาให้ความเห็นชอบหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการเบิกจ่ายค่าชดเชย ค่าทดแทน ค่าตอบแทน หรือค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นในการดำเนินการเฝ้าระวัง การสอบสวนโรค การป้องกันหรือการควบคุมโรคติดต่อ

(๗) แต่งตั้งคณะกรรมการด้านวิชาการหรือคณะอนุกรรมการ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๘) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๕ การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๖ ให้มีคณะกรรมการด้านวิชาการคณะหนึ่ง ประกอบด้วยประธานกรรมการซึ่งแต่งตั้งจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๑ (๔) และให้มีกรรมการซึ่งแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านโรคติดต่อ อีกจำนวนไม่เกินเจ็ดคน

คณะกรรมการด้านวิชาการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการประกาศเขตติดโรค

(๒) ให้คำแนะนำแก่อธิบดีในการประกาศโรคระบาด

(๓) ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีหรืออธิบดีในการประกาศยกเลิกเมื่อสภาวการณ์ของโรคตาม (๑) หรือ (๒) แล้วแต่กรณี สงบลงหรือกรณีมีเหตุอันสมควร

(๔) ปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ให้นำความในมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับแก่กรณีวาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการด้านวิชาการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๗ ให้นำความในมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการด้านวิชาการและคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการ คณะกรรมการด้านวิชาการ และคณะอนุกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกให้บุคคลใด ๆ มาให้ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น หรือให้จัดส่งข้อมูล หรือเอกสารใด ๆ ที่จำเป็นหรือข้อคิดเห็นมาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาได้

มาตรา ๑๙ ให้กรมควบคุมโรคเป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ คณะกรรมการด้านวิชาการ และคณะอนุกรรมการ รับผิดชอบงานธุรการ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นหน่วยงานกลางในการดำเนินการเกี่ยวกับการพิจารณาเสนอนโยบาย และวางระบบในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อ

(๒) จัดทำระบบในการเฝ้าระวังโรคติดต่ออันตราย โรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง และโรคระบาดเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ

(๓) จัดทำแผนปฏิบัติการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อหรือโรคระบาดเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ

(๔) เป็นศูนย์ข้อมูลกลางในการประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่ข้อมูลและข่าวสารเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมสภาวการณ์ของโรคติดต่อและโรคระบาด

(๕) เป็นหน่วยงานประสานงานในการติดตาม ประเมินผล และตรวจสอบการดำเนินการของคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด และคณะกรรมการโรคติดต่อกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อหรือโรคระบาดที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ

(๖) ปฏิบัติการ ประสานการปฏิบัติ ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐและเอกชนให้เกิดการปฏิบัติการตามนโยบายและแผนการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อ

(๗) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานทางด้านวิชาการ เวชภัณฑ์และวัสดุอุปกรณ์ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม หรือวินิจฉัย เกี่ยวกับโรคติดต่อ

(๘) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการ คณะกรรมการด้านวิชาการ หรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย

หมวด ๓
คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด

มาตรา ๒๐ ให้มีคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด ประกอบด้วย

(๑) ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ

(๒) ปลัดจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด ปศุสัตว์จังหวัด หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่รับผิดชอบในเขตจังหวัด และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นกรรมการ

(๓) นายกเทศมนตรี จำนวนหนึ่งคน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหนึ่งคน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง เป็นกรรมการ

(๔) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์หรือผู้อำนวยการโรงพยาบาลทั่วไป จำนวนหนึ่งคน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน จำนวนสองคน และสาธารณสุขอำเภอ จำนวนสองคน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง เป็นกรรมการ

(๕) ผู้ดำเนินการสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล จำนวนหนึ่งคน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง เป็นกรรมการ

ในกรณีที่จังหวัดใดมีโรงพยาบาลในสังกัดหน่วยงานของรัฐอื่นนอกจาก (๔) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งผู้อำนวยการโรงพยาบาลในสังกัดหน่วยงานของรัฐนั้น จำนวนไม่เกินสามคน เป็นกรรมการด้วย

ในกรณีที่จังหวัดใดมีด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อซึ่งประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ จำนวนแห่งละหนึ่งคน และแต่งตั้งผู้รับผิดชอบช่องทางเข้าออกประจำด่าน จำนวนแห่งละหนึ่งคน เป็นกรรมการด้วย

ให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งข้าราชการในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดที่ดำเนินงานด้านการป้องกันควบคุมโรค จำนวนไม่เกินสองคน เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๒๑ การแต่งตั้ง วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตามมาตรา ๒๐ (๓) (๔) และ (๕) และกรรมการตามมาตรา ๒๐ วรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๒ ให้คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการตามนโยบาย ระบบ และแนวทางปฏิบัติในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อ ที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) จัดทำแผนปฏิบัติการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่ออันตราย โรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง หรือโรคระบาดในเขตพื้นที่จังหวัด

(๓) รายงานสถานการณ์โรคติดต่อหรือโรคที่ยังไม่ทราบสาเหตุที่อาจเป็นโรคระบาดซึ่งเกิดขึ้นในเขตพื้นที่จังหวัดต่ออธิบดี

(๔) สนับสนุน ส่งเสริม ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด แล้วรายงานต่อคณะกรรมการ

(๕) แต่งตั้งคณะทำงานประจำช่องทางเข้าออกตามมาตรา ๒๓ ในกรณีที่จังหวัดนั้นมีด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ

(๖) เรียกให้บุคคลใด ๆ มาให้ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น หรือให้จัดส่งข้อมูลหรือเอกสารใด ๆ ที่จำเป็นหรือข้อคิดเห็นมาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณา

(๗) ดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวกับการควบคุมโรคติดต่อตามที่คณะกรรมการหรือผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย หรือตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๓ คณะทำงานประจำช่องทางเข้าออก ประกอบด้วย

(๑) เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบช่องทางเข้าออกนั้น เป็นประธานคณะทำงาน

(๒) ผู้แทนกรมปศุสัตว์ ผู้แทนกรมวิชาการเกษตร ผู้แทนกรมศุลกากร ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และผู้แทนสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในช่องทางเข้าออกนั้น เป็นคณะทำงาน

(๓) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลในสังกัดหน่วยงานของรัฐที่ดูแลรับผิดชอบช่องทางเข้าออกนั้น เป็นคณะทำงาน

(๔) เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อซึ่งประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ จำนวนหนึ่งคน เป็นคณะทำงานและเลขานุการ

ในกรณีที่ช่องทางเข้าออกใดมีผู้แทนจากหน่วยงานของรัฐปฏิบัติหน้าที่ในช่องทางเข้าออกน้อยกว่าหน่วยงานตามที่กำหนดไว้ใน (๒) ในการนี้ ให้คณะทำงานประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานเท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่ช่องทางเข้าออกใดมีผู้แทนจากหน่วยงานของรัฐปฏิบัติหน้าที่ในช่องทางเข้าออกมากกว่าหน่วยงานตามที่กำหนดไว้ใน (๒) ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดเพิ่มเติมจากจำนวนที่มีอยู่เดิม

มาตรา ๒๔ ให้คณะทำงานประจำช่องทางเข้าออกมีอำนาจหน้าที่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนปฏิบัติการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศและแผนเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉินด้านสาธารณสุข

(๒) ประสาน สนับสนุน และติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนใน (๑)

(๓) จัดทำแผนการติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ

(๔) ดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวกับการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดมอบหมาย

มาตรา ๒๕ ให้นำความในมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดและคณะทำงานประจำช่องทางเข้าออกโดยอนุโลม

หมวด ๔
คณะกรรมการโรคติดต่อกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๒๖ ให้มีคณะกรรมการโรคติดต่อกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

(๑) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นประธานกรรมการ

(๒) ปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกรมควบคุมโรค ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์ ผู้แทนกรมปศุสัตว์ ผู้แทนกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ผู้อำนวยการสำนักการแพทย์กรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร และผู้อำนวยการโรงพยาบาลสังกัดสภากาชาดไทยในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการ

(๓) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวนหนึ่งคน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลในสังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข จำนวนหนึ่งคน และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวนหนึ่งคน ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้ง เป็นกรรมการ

(๔) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลในสังกัดหน่วยงานของรัฐนอกจาก (๓) ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้ง จำนวนไม่เกินห้าคน เป็นกรรมการ

(๕) ผู้ดำเนินการสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้ง จำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ

(๖) เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อซึ่งประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนแห่งละหนึ่งคน และแต่งตั้งผู้รับผิดชอบช่องทางเข้าออกประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศนั้น ๆ จำนวนแห่งละหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการสำนักอนามัยกรุงเทพมหานครเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งข้าราชการในสังกัดสำนักอนามัยกรุงเทพมหานครที่ดำรงตำแหน่งในระดับไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกอง จำนวนไม่เกินสองคน เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๒๗ การแต่งตั้ง วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตามมาตรา ๒๖ (๓) (๔) และ (๕) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๘ ให้คณะกรรมการโรคติดต่อกรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการตามนโยบาย ระบบ และแนวทางปฏิบัติในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อ ที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) จัดทำแผนปฏิบัติการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่ออันตราย โรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง หรือโรคระบาดในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

(๓) รายงานสถานการณ์โรคติดต่อหรือโรคที่ยังไม่ทราบสาเหตุที่อาจเป็นโรคระบาดซึ่งเกิดขึ้นในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครต่ออธิบดี

(๔) สนับสนุน ส่งเสริม ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในกรุงเทพมหานคร แล้วรายงานต่อคณะกรรมการ

(๕) แต่งตั้งคณะทำงานประจำช่องทางเข้าออกตามมาตรา ๒๓

(๖) เรียกให้บุคคลใด ๆ มาให้ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น หรือให้จัดส่งข้อมูลหรือเอกสารใด ๆ ที่จำเป็นหรือข้อคิดเห็นมาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณา

(๗) ดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวกับการควบคุมโรคติดต่อตามที่คณะกรรมการหรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมาย หรือตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๙ ให้นำความในมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการโรคติดต่อกรุงเทพมหานครและคณะทำงานประจำช่องทางเข้าออกโดยอนุโลม

มาตรา ๓๐ ให้นำความในมาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับแก่องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะทำงานประจำช่องทางเข้าออกที่คณะกรรมการโรคติดต่อกรุงเทพมหานครแต่งตั้งโดยอนุโลม

หมวด ๕
การเฝ้าระวังโรคติดต่อ

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่มีโรคติดต่ออันตราย โรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง หรือโรคระบาดเกิดขึ้น ให้บุคคลดังต่อไปนี้แจ้งต่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ

(๑) เจ้าบ้านหรือผู้ควบคุมดูแลบ้าน หรือแพทย์ผู้ทำการรักษาพยาบาลในกรณีที่พบผู้ที่เป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดต่อดังกล่าวเกิดขึ้นในบ้าน

(๒) ผู้รับผิดชอบในสถานพยาบาล ในกรณีที่พบผู้ที่เป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดต่อดังกล่าวเกิดขึ้นในสถานพยาบาล

(๓) ผู้ทำการชันสูตรหรือผู้รับผิดชอบในสถานที่ที่ได้มีการชันสูตร ในกรณีที่ได้มีการชันสูตรทางการแพทย์หรือทางการสัตวแพทย์ตรวจพบว่าอาจมีเชื้ออันเป็นเหตุของโรคติดต่อดังกล่าว

(๔) เจ้าของ หรือผู้ควบคุมสถานประกอบการหรือสถานที่อื่นใด ในกรณีที่พบผู้ที่เป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดต่อดังกล่าวเกิดขึ้นในสถานที่นั้น

หลักเกณฑ์ และวิธีการแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๒ เมื่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อได้รับแจ้งตามมาตรา ๓๑ ว่ามีเหตุสงสัย มีข้อมูลหรือหลักฐานว่ามีโรคติดต่ออันตราย โรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง หรือโรคระบาด ให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อแจ้งคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดหรือคณะกรรมการโรคติดต่อกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี และรายงานข้อมูลนั้นให้กรมควบคุมโรคทราบโดยเร็ว

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีโรคติดต่ออันตราย โรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง หรือโรคระบาดเกิดขึ้นในต่างประเทศ ให้กรมควบคุมโรคประสานงานไปยังองค์การอนามัยโลกเพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับโรคดังกล่าว

หมวด ๖
การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ

มาตรา ๓๔ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ เมื่อเกิดโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดหรือมีเหตุสงสัยว่าได้เกิดโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดในเขตพื้นที่ใด ให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่นั้นมีอำนาจที่จะดำเนินการเองหรือออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ใดดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ผู้ที่เป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาด หรือผู้ที่เป็นผู้สัมผัสโรคหรือเป็นพาหะ มารับการตรวจหรือรักษา หรือรับการชันสูตรทางการแพทย์ และเพื่อความปลอดภัยอาจดำเนินการโดยการแยกกัก กักกัน หรือคุมไว้สังเกต ณ สถานที่ซึ่งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อกำหนดจนกว่าจะได้รับการตรวจและการชันสูตรทางการแพทย์ว่าพ้นระยะติดต่อของโรคหรือสิ้นสุดเหตุอันควรสงสัย ทั้งนี้ หากเป็นสัตว์ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสัตว์เป็นผู้นำสัตว์มารับการตรวจหรือรักษา หรือรับการชันสูตรทางการแพทย์

(๒) ให้ผู้ที่มีความเสี่ยงที่จะติดโรคได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ตามวัน เวลา และสถานที่ซึ่งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อกำหนด เพื่อมิให้โรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดแพร่ออกไป ทั้งนี้ หากเป็นสัตว์ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสัตว์เป็นผู้นำสัตว์มารับการป้องกันโรค

(๓) ให้นำศพหรือซากสัตว์ซึ่งตายหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าตายด้วยโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดไปรับการตรวจ หรือจัดการทางการแพทย์ หรือจัดการด้วยประการอื่นใด เพื่อป้องกันการแพร่ของโรค

(๔) ให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้พักอาศัยในบ้าน โรงเรือน สถานที่ หรือพาหนะที่มีโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดเกิดขึ้น กำจัดความติดโรคหรือทำลายสิ่งใด ๆ ที่มีเชื้อโรคติดต่อหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีเชื้อโรคติดต่อ หรือแก้ไขปรับปรุงการสุขาภิบาลให้ถูกสุขลักษณะ เพื่อการควบคุมและป้องกันการแพร่ของโรค ทั้งนี้ ผู้ที่ได้รับคำสั่งต้องดำเนินการตามคำสั่งดังกล่าวจนกว่าเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อจะมีคำสั่งยกเลิก

(๕) ให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้พักอาศัยในบ้าน โรงเรือน สถานที่ หรือพาหนะที่มีโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดเกิดขึ้น ดำเนินการเพื่อการป้องกันการแพร่ของโรคด้วยการกำจัดสัตว์ แมลง หรือตัวอ่อนของแมลงที่เป็นสาเหตุของการเกิดโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาด

(๖) ห้ามผู้ใดกระทำการหรือดำเนินการใด ๆ ซึ่งอาจก่อให้เกิดสภาวะที่ไม่ถูกสุขลักษณะซึ่งอาจเป็นเหตุให้โรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดแพร่ออกไป

(๗) ห้ามผู้ใดเข้าไปหรือออกจากที่เอกเทศ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ

(๘) เข้าไปในบ้าน โรงเรือน สถานที่ หรือพาหนะที่มีหรือสงสัยว่ามีโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดเกิดขึ้นเพื่อเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมมิให้มีการแพร่ของโรค

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อต้องทำการสอบสวนโรค และหากพบว่ามีโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดเกิดขึ้นในเขตพื้นที่ใด ให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อแจ้งต่อคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดหรือคณะกรรมการโรคติดต่อกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี และรายงานข้อมูลนั้นให้กรมควบคุมโรคทราบโดยเร็ว

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการหรือออกคำสั่งตามวรรคหนึ่ง และการสอบสวนโรคตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วนเพื่อเป็นการป้องกันการแพร่ของโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด หรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการโรคติดต่อกรุงเทพมหานคร มีอำนาจในพื้นที่ความรับผิดชอบของตน ดังต่อไปนี้

(๑) สั่งปิดตลาด สถานที่ประกอบหรือจำหน่ายอาหาร สถานที่ผลิตหรือจำหน่ายเครื่องดื่ม โรงงาน สถานที่ชุมนุมชน โรงมหรสพ สถานศึกษา หรือสถานที่อื่นใดไว้เป็นการชั่วคราว

(๒) สั่งให้ผู้ที่เป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดหยุดการประกอบอาชีพเป็นการชั่วคราว

(๓) สั่งห้ามผู้ที่เป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดเข้าไปในสถานที่ชุมนุมชน โรงมหรสพ สถานศึกษา หรือสถานที่อื่นใด เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ

มาตรา ๓๖ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด หรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการโรคติดต่อกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี

จัดตั้งหน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคติดต่อขึ้นในทุกอำเภอหรือทุกเขตอย่างน้อยหนึ่งหน่วย เพื่อทำหน้าที่ในการเฝ้าระวัง สอบสวนโรค ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาด ทั้งนี้ หลักเกณฑ์การจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคติดต่อให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

หน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคติดต่อตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องประกอบด้วยเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อหนึ่งคน เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์และการสาธารณสุขสองคน และอาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือหน่วยงานภาคเอกชน ตามจำนวนที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเห็นสมควรเป็นหน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคติดต่อร่วมด้วยก็ได้

มาตรา ๓๗ ให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบช่องทางเข้าออกปฏิบัติตามวิธีการเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ ในบริเวณช่องทางเข้าออก ดังต่อไปนี้

(๑) จัดการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ รวมทั้งกำจัดสิ่งอันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(๒) จัดการสุขาภิบาลเกี่ยวกับอาหารและน้ำให้ถูกสุขลักษณะ

(๓) กำจัดยุง และพาหะนำโรค

(๔) ปฏิบัติการตามวิธีการอื่นใดตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๓๘ เมื่อมีเหตุอันสมควร ให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศมีอำนาจตรวจตรา ควบคุม กำกับดูแลในพื้นที่นอกช่องทางเข้าออก และแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการกำจัดยุงและพาหะนำโรคในบริเวณรัศมีสี่ร้อยเมตรรอบช่องทางเข้าออก ในการนี้ ให้เจ้าของหรือผู้อยู่ในบ้าน โรงเรือน หรือสถานที่ในบริเวณดังกล่าว อำนวยความสะดวกแก่เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศและเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามสมควร

มาตรา ๓๙ ในการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ เมื่อมีเหตุอันสมควรหรือมีเหตุสงสัยว่าพาหนะนั้นมาจากท้องที่หรือเมืองท่าใดนอกราชอาณาจักรที่มีโรคระบาด ให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะแจ้งกำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่พาหนะนั้น ๆ จะเข้ามาถึงด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศต่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ

(๒) ให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะที่เข้ามาในราชอาณาจักรยื่นเอกสารต่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ

(๓) ห้ามผู้ใดเข้าไปในหรือออกจากพาหนะที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งยังไม่ได้รับการตรวจจากเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ และห้ามผู้ใดนำพาหนะอื่นใดเข้าเทียบพาหนะนั้น เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ

(๔) เข้าไปในพาหนะและตรวจผู้เดินทาง สิ่งของ หรือสัตว์ที่มากับพาหนะ ตรวจตราและควบคุมให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะแก้ไขการสุขาภิบาลของพาหนะให้ถูกสุขลักษณะ รวมทั้งกำจัดสิ่งอันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพในพาหนะ ในการนี้ ให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะอำนวยความสะดวกแก่เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ

(๕) ห้ามเจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะนำผู้เดินทางซึ่งไม่ได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการเข้ามาในราชอาณาจักร

การแจ้งและการยื่นเอกสารของเจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะตาม (๑) และ (๒) และการห้ามเจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะตาม (๕) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๐ เมื่อรัฐมนตรีประกาศให้ท้องที่หรือเมืองท่าใดนอกราชอาณาจักรเป็นเขตติดโรคตามมาตรา ๘ ให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ มีอำนาจดำเนินการเอง หรือออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะที่เข้ามาในราชอาณาจักรจากท้องที่หรือเมืองท่านั้น ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กำจัดความติดโรค เพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่ของโรค

(๒) จัดให้พาหนะจอดอยู่ ณ สถานที่ที่กำหนดให้จนกว่าเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศจะอนุญาตให้ไปได้

(๓) ให้ผู้เดินทางซึ่งมากับพาหนะนั้นรับการตรวจในทางแพทย์ และอาจให้แยกกัก กักกัน คุมไว้สังเกต หรือรับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ณ สถานที่และระยะเวลาที่กำหนด

(๔) ห้ามผู้ใดเข้าไปในหรือออกจากพาหนะนั้น หรือที่เอกเทศ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ

(๕) ห้ามผู้ใดนำวัตถุ สิ่งของ หรือเครื่องใช้ที่เป็นหรือมีเหตุสงสัยว่าเป็นสิ่งติดโรคเข้าไปในหรือออกจากพาหนะนั้น เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ

มาตรา ๔๑ ให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการขนส่งผู้เดินทางซึ่งมากับพาหนะนั้น เพื่อแยกกัก กักกัน คุมไว้สังเกต หรือรับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ตลอดทั้งออกค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดู การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศตามมาตรา ๔๐ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การกำหนดค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่พบว่าผู้เดินทางเป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดต่ออันตรายโรคระบาด หรือพาหะนำโรค ให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศมีอำนาจสั่งให้บุคคลดังกล่าวถูกแยกกัก กักกัน คุมไว้สังเกต หรือได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค

ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้เดินทางผู้นั้นเป็นผู้รับผิดชอบ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๓ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันโรคติดต่อระหว่างประเทศหรือโรคระบาด ให้อธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายมีอำนาจออกหนังสือรับรองการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคหรือการได้รับยาป้องกันโรคติดต่อระหว่างประเทศ หรือหนังสือรับรองอื่น ๆ ให้แก่ผู้ร้องขอ โดยผู้ร้องขอเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย

การมอบหมาย การเรียกเก็บหรือการยกเว้นการเรียกเก็บค่าใช้จ่าย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๔๔ ในกรณีที่เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อได้ออกคำสั่งให้ผู้ใดดำเนินการตามมาตรา ๓๔ (๓) (๔) หรือ (๕) มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ (๔) หรือมาตรา ๔๐ (๑) (๒) หรือ (๓) แล้ว ผู้นั้นละเลยไม่ดำเนินการตามคำสั่งภายในเวลาที่กำหนด เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อมีอำนาจดำเนินการแทนได้ โดยให้ผู้นั้นชดใช้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการนั้นตามจำนวนที่จ่ายจริง ทั้งนี้ ตามระเบียบที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

หมวด ๗
เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ

มาตรา ๔๕ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือเรียกบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือแจ้งข้อเท็จจริงหรือทำคำชี้แจงเป็นหนังสือหรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานใดเพื่อตรวจสอบหรือเพื่อใช้ประกอบการพิจารณา

(๒) เข้าไปในพาหนะ อาคาร หรือสถานที่ใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของอาคารหรือสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบหรือควบคุมให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และหากยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จในเวลาดังกล่าวให้สามารถดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะแล้วเสร็จ

การดำเนินการตาม (๒) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตาม (๒) ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๔๖ ให้มีเครื่องแบบ เครื่องหมาย และบัตรประจำตัวสำหรับเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อเพื่อแสดงตัวขณะปฏิบัติหน้าที่ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

เครื่องแบบ เครื่องหมาย และบัตรประจำตัวตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด

มาตรา ๔๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๘
ค่าทดแทน

มาตรา ๔๘ ในการดำเนินการของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามพระราชบัญญัตินี้ หากเกิดความเสียหายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของบุคคลใดจากการเฝ้าระวัง การป้องกัน หรือการควบคุมโรค ให้ทางราชการชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นให้แก่ผู้นั้นตามความจำเป็น

การชดเชยความเสียหายตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๙
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๙ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการ คณะกรรมการด้านวิชาการ หรือคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๑๘ หรือคำสั่งของคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดตามมาตรา ๒๒ (๖) หรือคำสั่งของคณะกรรมการโรคติดต่อกรุงเทพมหานครตามมาตรา ๒๘ (๖) หรือคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามมาตรา ๔๕ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งตามมาตรา ๓๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๕๑ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามมาตรา ๓๔ (๑) (๒) (๕) หรือ (๖) มาตรา ๓๙ (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) มาตรา ๔๐ (๕) หรือไม่อำนวยความสะดวกแก่เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามมาตรา ๓๙ (๔) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๕๒ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามมาตรา ๓๔ (๓) (๔) (๗) หรือ (๘) หรือมาตรา ๔๐ (๓) หรือ (๔) หรือผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครตามมาตรา ๓๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๓ ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๓๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๕๔ เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามมาตรา ๔๐ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๕ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามมาตรา ๔๕ วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๕๖ ผู้ใดไม่มีสิทธิที่จะสวมเครื่องแบบหรือประดับเครื่องหมายของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามมาตรา ๔๖ กระทำการเช่นนั้นเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๗ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์การเปรียบเทียบที่คณะกรรมการกำหนด

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๘ ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๒๓ เป็นเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีการแต่งตั้งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๙ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๑๑ ยกเว้นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๑ (๔) ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๖๐ บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใดที่ออกตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๒๓ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

การดำเนินการออกกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศตามวรรคหนึ่งให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว บทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งมีการแพร่กระจายของโรคติดต่อที่รุนแรงและก่อให้เกิดโรคระบาดมากผิดปกติกว่าที่เคยเป็นมา ทั้งโรคติดต่อที่อุบัติใหม่และโรคติดต่อที่อุบัติซ้ำ ประกอบกับประเทศไทยได้ให้การรับรองและดำเนินการตามข้อกำหนดของกฎอนามัยระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๘ ในการนี้ จึงต้องพัฒนาและปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการเฝ้าระวัง การป้องกันและการควบคุมโรคติดต่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและข้อกำหนดของกฎอนามัยระหว่างประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ที่ สธ ๐๒๑๒/ ว ๑๕๕๙๙

ถึง กรม สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานรัฐมนตรี หน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป สำนักงานเขตสุขภาพที่ ๑ - ๑๓ องค์การเภสัชกรรม

พร้อมนี้สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ขอส่งสำเนาระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการบริหารและจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๓ ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ รายละเอียดตามเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ดาวน์โหลดเอกสารจากเว็บไซต์ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (http://ict.moph.go.th) ทั้งนี้ระเบียบดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การบริหารงานระบบคอมพิวเตอร์ของกระทรวงสาธารณสุข เป็นไปตามนโยบายการกระจายอำนาจและมีความคล่องตัวในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ สนับสนุนการปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานในกำกับรับทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณ

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๓

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
โทร. ๐ ๒๕๙๐ ๑๒๐๗
โทรสาร ๐ ๒๕๙๐ ๑๒๑๕
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ict-moph@health.moph.go.th

ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข
ว่าด้วยการบริหารและจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของกระทรวงสาธารณสุข
พ.ศ. ๒๕๖๓

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการบริหารและจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อให้การบริหารงานระบบคอมพิวเตอร์ของกระทรวงสาธารณสุข เป็นไปตามนโยบายและสอดคล้องสภาวการณ์ปัจจุบัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๔๕ ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๗ เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติในการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของรัฐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขจึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการบริหารและจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๓”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการบริหารและจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อ ๔ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับกับส่วนราชการและหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ทั้งในราชการบริหารส่วนกลางและราชการบริหารส่วนภูมิภาค

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

"ระบบคอมพิวเตอร์" หมายความว่า ระบบอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ระบบปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ระบบฐานข้อมูล ระบบงานคอมพิวเตอร์ ระบบรักษาความปลอดภัยสารสนเทศ ระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิด โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และระบบอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ร่วมกัน แต่ไม่รวมถึงรายการที่เป็นส่วนประกอบของครุภัณฑ์ทางการแพทย์

"คอมพิวเตอร์แม่ข่าย" หมายความว่า เครื่องคอมพิวเตอร์หรือเครื่องคอมพิวเตอร์แบบเสมือน (Virtual) หรือระบบบริการคลาวด์คอมพิวติ้ง (Cloud Computing) ที่ทำหน้าที่เป็นแม่ข่ายในการให้บริการ (Server) ทรัพยากร (Resources) ซึ่งได้แก่ หน่วยประมวลผล หน่วยความจำ หน่วยความจำสำรอง ฐานข้อมูล โปรแกรมต่าง ๆ ในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Network Computer)

“วัสดุคอมพิวเตอร์” หมายความว่า วัสดุตามหลักการจำแนกประเภทรายจ่ายตามงบประมาณ

“การจัดหาระบบคอมพิวเตอร์” หมายความว่า กระบวนการพิจารณาเพื่อขอความเห็นชอบในหลักการ ให้ได้มาซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ เกี่ยวกับคุณลักษณะเฉพาะของระบบคอมพิวเตอร์ ราคากลาง วงเงิน ก่อนดำเนินการจัดหาตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ไม่ว่า...

ไม่ว่าจะโดยการซื้อเพื่อจัดหาใหม่ ทดแทนหรือการเพิ่มประสิทธิภาพ โดยใช้เงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ หรือแหล่งเงินอื่น ๆ

“แบบรายงาน” หมายความว่า แบบรายงานการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ภาครัฐ ตามที่คณะกรรมการบริหารและจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ประจำกระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดไว้

“โครงการ” หมายความว่า โครงการหรือแผนงานที่ส่วนราชการหรือหน่วยงานจัดทำเพื่อการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์

“ส่วนราชการ” หมายความว่า กรม หรือ ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมและกองหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากอง ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และหมายความรวมถึงสถาบันพระบรมราชชนก

“หน่วยงาน” หมายความว่า หน่วยงานที่หัวหน้าส่วนราชการจัดตั้งขึ้นเป็นการภายใน และให้หมายความรวมถึงเขตสุขภาพตามที่กระทรวงสาธารณสุขจัดตั้ง

ข้อ ๖ ให้มีคณะกรรมการบริหารและจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ ประจำกระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วย

(๑) ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานกรรมการ

(๒) ผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูง ประจำกระทรวงสาธารณสุข เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) ผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูง ประจำกรมทุกกรมหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากรม ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นกรรมการ

(๔) ผู้อำนวยการกองบริหารการคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นกรรมการ

(๕) ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นกรรมการ

(๖) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวนสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๗ ให้คณะกรรมการตามข้อ ๖ มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) พิจารณา วินิจฉัย และให้ความเห็นชอบในหลักการ การจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของส่วนราชการและหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๗

(๒) บูรณาการงบประมาณ เทคโนโลยี และการใช้ข้อมูลร่วมกันในภาพรวมของกระทรวงสาธารณสุขเพื่อลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการ รวมทั้งให้มีการใช้กฎเกณฑ์มาตรฐานเดียวกันในการพิจารณาการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของรัฐให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) พิจารณาแนวทาง กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติในการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของส่วนราชการและหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

(๔)...

(๔) พิจารณาติดตามโครงการที่ได้ให้ความเห็นชอบในหลักการตามการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของส่วนราชการและหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พร้อมทั้งรายงานผลให้กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และสำนักงบประมาณทราบ

(๕) เสนอแนะ วินิจฉัย ปัญหาและแนวทางปฏิบัติในการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของส่วนราชการและหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขตามที่ได้รับมอบหมาย

(๖) ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์รวมถึงการดูแลเกี่ยวกับมาตรฐาน กฎเกณฑ์ โครงสร้าง งบประมาณ กระบวนการให้ความรู้ บุคลากรของหน่วยงานสารสนเทศ

(๗) พัฒนามาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้หน่วยงานมีความพร้อมรับมือกับภัยคุกคามเพื่อให้ทุกภาคส่วนมั่นใจและส่งเสริมความมั่นคงด้านสาธารณสุขและคุณภาพชีวิตที่ดี

(๘) ให้มีอำนาจเชิญส่วนราชการหรือเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องมาชี้แจงเสนอข้อมูลหรือเอกสารประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น

(๙) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย ได้ตามความจำเป็น

(๑๐) ปฏิบัติงานอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์

ข้อ ๘ ให้มีคณะกรรมการบริหารและจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ ประจำสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วย

(๑) ผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูง ประจำสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานกรรมการ

(๒) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) ผู้อำนวยการกองบริหารการคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นกรรมการ

(๔) ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นกรรมการ

(๕) ผู้อำนวยการกองตรวจราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นกรรมการ

(๖) ผู้อำนวยการกองบริหารการสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นกรรมการ

(๗) ผู้อำนวยการกองเศรษฐกิจสุขภาพและหลักประกันสุขภาพ เป็นกรรมการ

(๘) หัวหน้ากลุ่มบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวนสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๙...

ข้อ ๙ ให้คณะกรรมการตามข้อ ๘ มีหน้าที่และอำนาจดังนี้

(๑) พิจารณา วินิจฉัย และให้ความเห็นชอบในหลักการ การจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของส่วนราชการและหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๗

(๒) บูรณาการงบประมาณ เทคโนโลยี และการใช้ข้อมูลร่วมกันในภาพรวมของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการ รวมทั้งให้มีการใช้กฎเกณฑ์มาตรฐานเดียวกันในการพิจารณาการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของรัฐให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) พิจารณาแนวทาง กำหนดหลักเกณฑ์ และแนวทางปฏิบัติในการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของส่วนราชการและหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

(๔) พิจารณาติดตามโครงการที่ได้ให้ความเห็นชอบในหลักการตามการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของส่วนราชการและหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข พร้อมทั้งรายงานผลให้กระทรวงสาธารณสุขทราบ

(๕) เสนอแนะ วินิจฉัยปัญหาและแนวทางปฏิบัติในการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของส่วนราชการและหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๖) กำกับ ดูแลการดำเนินงานตามมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทุกภาคส่วนมั่นใจทุกหน่วยงานมีความพร้อมรับมือกับภัยคุกคามเพื่อส่งเสริมความมั่นคงด้านสาธารณสุขและคุณภาพชีวิตที่ดี

(๗) ให้มีอำนาจเชิญหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องมาชี้แจงเสนอข้อมูลหรือเอกสารประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น

(๘) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย ได้ตามความจำเป็น

(๙) ปฏิบัติงานอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์

ข้อ ๑๐ ให้มีคณะกรรมการบริหารและจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ประจำกรมหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากรม ประกอบด้วย

(๑) อธิบดีกรมหรือหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากรม เป็นประธานกรรมการ

(๒) ผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูง ประจำกรมหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากรม เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) เจ้าหน้าที่ของกรมหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากรม ซึ่งอธิบดีกรมหรือหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากรมมอบหมาย เป็นกรรมการ ไม่เกินหกคน ประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยงานด้านยุทธศาสตร์หรือแผนงาน ผู้แทนหน่วยงานด้านการคลัง ผู้แทนหน่วยงานด้านวิชาการ และผู้แทนหน่วยงานด้านอื่นๆ ตามความเหมาะสม

(๔) หัวหน้าหน่วยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารประจำกรมหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากรม เป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้เลขานุการคณะกรรมการ แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของหน่วย ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประจำกรมหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากรม เป็นผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนสองคน

ข้อ ๑๑...

ข้อ ๑๑ ให้คณะกรรมการตามข้อ ๑๐ มีหน้าที่และอำนาจดังนี้

(๑) พิจารณา วินิจฉัย และให้ความเห็นชอบในหลักการการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของส่วนราชการและหน่วยงานในสังกัดกรมหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากรม เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๗

(๒) บูรณาการงบประมาณ เทคโนโลยี และการใช้ข้อมูลร่วมกันในภาพรวมของกรมหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากรม เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการ รวมทั้งให้มีการใช้กฎเกณฑ์มาตรฐานเดียวกันในการพิจารณาการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของรัฐให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ และแนวทางปฏิบัติในการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของส่วนราชการและหน่วยงานในสังกัดกรมหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากรม

(๔) พิจารณาติดตามโครงการที่ได้ให้ความเห็นชอบในหลักการการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของส่วนราชการและหน่วยงานในสังกัดกรมหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากรม พร้อมทั้งรายงานผลให้กระทรวงสาธารณสุขทราบ

(๕) เสนอแนะ วินิจฉัย ปัญหาและแนวทางปฏิบัติในการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของส่วนราชการและหน่วยงานในสังกัดกรมหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากรม ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๖) เสนอแนะ กำกับ ดูแลการดำเนินงานตามมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้หน่วยงาน มีความพร้อมรับมือกับภัยคุกคามเพื่อให้ทุกภาคส่วนมั่นใจและส่งเสริมความมั่นคงด้านสาธารณสุข และคุณภาพชีวิตที่ดี

(๗) ให้มีอำนาจเชิญหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องมาชี้แจงเสนอข้อมูลหรือเอกสารประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น

(๘) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย ได้ตามความจำเป็น

(๙) ปฏิบัติงานอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์

ข้อ ๑๒ ให้มีคณะกรรมการบริหารและจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ ระดับเขตสุขภาพ ประกอบด้วย

(๑) ผู้ตรวจราชการกระทรวง เป็นประธานกรรมการ

(๒) นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดที่ได้รับมอบหมายจากผู้ตรวจราชการกระทรวง ให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูง เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) ผู้แทนส่วนราชการหรือหน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในสำนักงานเขตสุขภาพซึ่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมอบหมาย เป็นกรรมการ จำนวนไม่เกินสิบคน ประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยงานด้านยุทธศาสตร์หรือแผนงาน ผู้แทนหน่วยงานด้านการคลัง ผู้แทนหน่วยงานด้านวิชาการ และผู้แทนหน่วยงานด้านอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

(๔) บุคคลซึ่งผู้ตรวจราชการกระทรวงแต่งตั้งจำนวนหนึ่งคน ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าหน่วยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสำนักงานเขตสุขภาพ เป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้เลขานุการคณะกรรมการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่สำนักงานเขตสุขภาพ เป็นผู้ช่วยเลขานุการจำนวนสองคน

ข้อ ๑๓...

ข้อ ๑๓ ให้คณะกรรมการตามข้อ ๑๒ มีหน้าที่และอำนาจดังนี้

(๑) พิจารณา วินิจฉัย และให้ความเห็นชอบในหลักการการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของส่วนราชการและหน่วยงานในภาพรวมของเขตสุขภาพเพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๗

(๒) บูรณาการงบประมาณ เทคโนโลยี และการใช้ข้อมูลร่วมกันในภาพรวมของเขตสุขภาพ เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการ รวมทั้งให้มีการใช้กฎเกณฑ์มาตรฐานเดียวกันในการพิจารณาการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของรัฐให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) พิจารณาแนวทาง กำหนดหลักเกณฑ์ และแนวทางปฏิบัติในการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของส่วนราชการและหน่วยงานในเขตสุขภาพ

(๔) พิจารณาติดตามโครงการที่ได้ให้ความเห็นชอบในหลักการการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของส่วนราชการในเขตสุขภาพ และรายงานผลให้สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขดำเนินการรวบรวมเพื่อเสนอกระทรวงสาธารณสุขทราบ

(๕) เสนอแนะ วินิจฉัยปัญหาและแนวทางปฏิบัติในการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของส่วนราชการและหน่วยงานในเขตสุขภาพ ตามที่ได้รับมอบหมาย และวินิจฉัยระบบอื่นๆ ที่จำเป็นต้องใช้ร่วมกัน

(๖) กำกับ ดูแล ติดตามและประเมินคุณภาพการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของทุกหน่วยงานตามนโยบาย ทุกภาคส่วนมั่นใจมีความพร้อมรับมือกับภัยคุกคามเพื่อส่งเสริมความมั่นคงด้านสาธารณสุขและคุณภาพชีวิตที่ดี

(๗) ให้มีอำนาจเชิญหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องมาชี้แจงเสนอข้อมูลหรือเอกสารประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น

(๘) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย ได้ตามความจำเป็น

(๙) ปฏิบัติงานอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์

ข้อ ๑๔ ให้มีคณะกรรมการบริหารและจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ ประจำสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ประกอบด้วย

(๑) นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด เป็นประธานกรรมการ

(๒) รองนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดที่ได้รับมอบหมายปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูง ประจำสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) ให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดแต่งตั้งกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนจากกลุ่มงานในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวนไม่เกินสิบคน ประกอบด้วย ผู้แทนงานด้านยุทธศาสตร์หรือแผนงาน ผู้แทนงานด้านการเงิน ผู้แทนงานด้านวิชาการ และผู้แทนงานด้านอื่นๆ ตามความเหมาะสม

(๔) หัวหน้ากลุ่มงานหรือหัวหน้างานหรือเจ้าหน้าที่ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือบุคคลซึ่งนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดมอบหมายจากโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ หรือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้เลขานุการคณะกรรมการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เป็นผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนสองคน

ข้อ ๑๕...

ข้อ ๑๕ ให้คณะกรรมการตามข้อ ๑๔ มีหน้าที่และอำนาจดังนี้

(๑) พิจารณา วินิจฉัย และให้ความเห็นชอบในหลักการการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของส่วนราชการและหน่วยงานในภาพรวมของสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๗

(๒) บูรณาการงบประมาณ เทคโนโลยี และการใช้ข้อมูลร่วมกันในภาพรวมของจังหวัดเพื่อลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการ รวมทั้งให้มีการใช้กฎเกณฑ์มาตรฐานเดียวกันในการพิจารณาการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของรัฐให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) พิจารณาแนวทาง กำหนดหลักเกณฑ์ และแนวทางปฏิบัติในการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

(๔) พิจารณาติดตามโครงการที่ได้ให้ความเห็นชอบในหลักการการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของส่วนราชการในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด พร้อมทั้งรายงานผลให้สำนักงานเขตสุขภาพเพื่อดำเนินการรวบรวมเสนอสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

(๕) เสนอแนะ วินิจฉัยปัญหาและแนวทางปฏิบัติในการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของส่วนราชการและหน่วยงานในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๖) กำกับ ดูแล ติดตามและประเมินคุณภาพการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของทุกหน่วยงานตามนโยบาย ทุกภาคส่วนมั่นใจมีความพร้อมรับมือกับภัยคุกคามเพื่อส่งเสริมความมั่นคงด้านสาธารณสุขและคุณภาพชีวิตที่ดี

(๗) ให้มีอำนาจเชิญหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องมาชี้แจงเสนอข้อมูลหรือเอกสารประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น

(๘) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย ได้ตามความจำเป็น

(๙) ปฏิบัติงานอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์

ข้อ ๑๖ ให้มีคณะกรรมการบริหารและจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ ประจำโรงพยาบาลศูนย์หรือโรงพยาบาลทั่วไป ประกอบด้วย

(๑) ให้ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์ หรือโรงพยาบาลทั่วไป เป็นประธานกรรมการ

(๒) ให้ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์ หรือโรงพยาบาลทั่วไป แต่งตั้งรองผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป ที่ได้รับมอบหมายปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูงประจำโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) ให้ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์ หรือโรงพยาบาลทั่วไป แต่งตั้งกรรมการ ซึ่งเป็นผู้แทนจากกลุ่มงานหรืองานหรือหน่วยงานในโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป จำนวนไม่เกินหกคน ประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยงานด้านยุทธศาสตร์หรือแผนงาน ผู้แทนงานด้านการเงิน ผู้แทนงานด้านวิชาการและผู้แทนงานด้านอื่นๆ ตามความเหมาะสม

(๔) บุคคลซึ่งผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์ หรือโรงพยาบาลทั่วไป แต่งตั้งข้าราชการในโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป จำนวนหนึ่งคน ปฏิบัติหน้าที่ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป เป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้เลขานุการคณะกรรมการ แต่งตั้งเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลศูนย์ หรือโรงพยาบาลทั่วไป เป็นผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนสองคน

ข้อ ๑๗ ...

ข้อ ๑๗ ให้คณะกรรมการตามข้อ ๑๖ มีหน้าที่และอำนาจดังนี้

(๑) พิจารณา วินิจฉัย และให้ความเห็นชอบในหลักการการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานในภาพรวมของโรงพยาบาลศูนย์ หรือโรงพยาบาลทั่วไป เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๗

(๒) บูรณาการงบประมาณ เทคโนโลยี และการใช้ข้อมูลร่วมกันในภาพรวมของโรงพยาบาล เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการ รวมทั้งให้มีการใช้กฎเกณฑ์มาตรฐานเดียวกันในการพิจารณาการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของรัฐให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) พิจารณาแนวทาง กำหนดหลักเกณฑ์ และแนวทางปฏิบัติในการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของโรงพยาบาล

(๔) พิจารณาติดตามโครงการที่ได้ให้ความเห็นชอบในหลักการการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ในโรงพยาบาล พร้อมทั้งรายงานผลให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพื่อดำเนินการรวบรวมเสนอสำนักงานเขตสุขภาพทราบ

(๕) เสนอแนะ วินิจฉัยปัญหาและแนวทางปฏิบัติในการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของโรงพยาบาล ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๖) กำกับ ดูแล ติดตามและประเมินคุณภาพการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงพยาบาลตามนโยบาย ทุกภาคส่วนมั่นใจมีความพร้อมรับมือกับภัยคุกคามเพื่อส่งเสริมความมั่นคงด้านสาธารณสุขและคุณภาพชีวิตที่ดี

(๗) ให้มีอำนาจเชิญหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องมาชี้แจงเสนอข้อมูลหรือเอกสารประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น

(๘) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย ได้ตามความจำเป็น

(๙) ปฏิบัติงานอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์

ข้อ ๑๘ ให้ผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูง ประจำเขตสุขภาพ ประจำสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ประจำโรงพยาบาลศูนย์ และประจำโรงพยาบาลทั่วไป มีหน้าที่และอำนาจดังนี้

(๑) บริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงาน การจัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงาน ให้สอดคล้องกับแผนแม่บทของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปรับปรุงแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของเขตสุขภาพให้สอดคล้องกับแผนแม่บทระดับกระทรวงและระดับชาติ

(๒) เสนอแนะโครงการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารและบริการของส่วนราชการ

(๓) กำกับ ดูแลและการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานในกำกับให้เป็นไปตามนโยบายและมติคณะรัฐมนตรี และกฎหมายอื่น

(๔) กำกับ ดูแล และประเมินผลการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานในกำกับให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดและพัฒนาการใช้งานให้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า

(๕) ประสานงานและให้ความร่วมมือกับผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูงของกรมต่าง ๆ ในการจัดทำโครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อแลกเปลี่ยนหรือใช้ข้อมูลร่วมกัน

(๖)...

(๖) ประชาสัมพันธ์และให้บริการข้อมูล

(๗) เป็นกรรมการ หรืออนุกรรมการที่เกี่ยวกับโครงการเทคโนโลยีสารสนเทศ

(๘) ปฏิบัติการอื่นใดเพื่อให้เป็นไปตามที่ได้รับมอบหมาย และตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๙ ให้คณะกรรมการ ในข้อ ๖ ข้อ ๘ ข้อ ๑๐ ข้อ ๑๒ ข้อ ๑๔ ข้อ ๑๖ พิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ ที่ตรงเกณฑ์และไม่ตรงเกณฑ์ราคากลางและคุณลักษณะพื้นฐานครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ดังนี้

(๑) คณะกรรมการบริหารและจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ ประจำกระทรวงสาธารณสุข พิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ ที่มีมูลค่าไม่เกิน ๑๐๐ ล้านบาท

(๒) คณะกรรมการบริหารและจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ ประจำสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข พิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ ที่มีมูลค่าไม่เกิน ๕ ล้านบาท

(๓) คณะกรรมการบริหารและจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ประจำกรมหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากรม พิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ ที่มีมูลค่าไม่เกิน ๕ ล้านบาท

(๔) คณะกรรมการบริหารและจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ ระดับเขตสุขภาพ พิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ ที่มีมูลค่าไม่เกิน ๕ ล้านบาท

(๕) คณะกรรมการบริหารและจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ ประจำสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด พิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ ที่มีมูลค่าไม่เกิน ๒ ล้านบาท

(๖) คณะกรรมการบริหารและจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ ประจำโรงพยาบาลศูนย์หรือโรงพยาบาลทั่วไป พิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ ที่มีมูลค่าไม่เกิน ๑ ล้านบาท

ข้อ ๒๐ การจัดหาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ระบบงานคอมพิวเตอร์ ชุดโปรแกรมสำเร็จรูปที่ไม่จำเป็นต้องทำงานร่วมกับคอมพิวเตอร์แม่ข่าย ทั้งที่ตรงเกณฑ์และไม่ตรงเกณฑ์ราคากลางและคุณลักษณะพื้นฐานครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมประกาศ ที่มีมูลค่าเกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ให้หน่วยงานจัดทำรายงานการจัดหาระบบฯ ตามแบบรายงานการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ ที่คณะกรรมการบริหารและจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ประจำกระทรวงสาธารณสุขกำหนด พร้อมโครงการ (ถ้ามี) เสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการบริหารและจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ ตามลำดับ แล้วเสนอคณะกรรมการฯ ประจำกระทรวงสาธารณสุข เป็นที่สิ้นสุด

ข้อ ๒๑ การจัดหาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ระบบงานคอมพิวเตอร์ ชุดโปรแกรมสำเร็จรูปที่จำเป็นต้องทำงานร่วมกับคอมพิวเตอร์แม่ข่าย รวมถึงการปรับปรุงหรือพัฒนาที่มีอยู่เดิม ทั้งที่ตรงเกณฑ์และไม่ตรงเกณฑ์ราคากลางและคุณลักษณะพื้นฐานครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมประกาศ ที่มีมูลค่าเกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ให้หน่วยงานจัดทำรายงานการจัดหาระบบฯ ตามแบบรายงานการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ที่คณะกรรมการบริหารและจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ประจำกระทรวงสาธารณสุขกำหนด พร้อมโครงการ (ถ้ามี) เสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการบริหารและจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ ตามลำดับ แล้วเสนอคณะกรรมการฯ ประจำกระทรวงสาธารณสุข เป็นที่สิ้นสุด

ข้อ ๒๒...

ข้อ ๒๒ ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนอันเนื่องจากสาธารณภัยหรือโรคติดต่อร้ายแรง และหากดำเนินการล่าช้าอาจจะเกิดความเสียหายต่อทางราชการหรือประชาชน ให้คณะกรรมการบริหารและจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ ตามระเบียบนี้ให้ความเห็นชอบในหลักการการจัดหาโดยไม่ต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อ ๑๙ ข้อ ๒๐ และข้อ ๒๑ และเมื่อดำเนินการจัดหาแล้วเสร็จ หน่วยงานจะต้องรายงานผลการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ตามแบบรายงานผลที่คณะกรรมการบริหารและจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ประจำกระทรวงสาธารณสุขกำหนด ให้ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขทราบภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่เสร็จสิ้นกระบวนการตรวจรับพัสดุ

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับในการดำเนินการกับคณะกรรมการฯ ตามข้อ ๖

ข้อ ๒๓ ขั้นตอนการดำเนินกระบวนการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้หน่วยงานจัดทำรายงานตามแบบรายงานการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ที่คณะกรรมการบริหารและจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ประจำกระทรวงสาธารณสุขกำหนด พร้อมโครงการ (ถ้ามี) เสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการบริหารและจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ที่มีอำนาจตามวงเงิน ข้อ ๑๙

(๒) ให้คณะกรรมการพิจารณาการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ ดำเนินการพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับตั้งแต่ได้รับรายงาน หากมีการแก้ไขในสาระสำคัญ ให้เริ่มกระบวนการพิจารณาใหม่

(๓) เมื่อคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว หน่วยงานที่ขอความเห็นชอบดำเนินการ ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๔) เมื่อดำเนินการจัดหาแล้วเสร็จ หน่วยงานที่ขอความเห็นชอบจะต้องรายงานผลการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ตามแบบรายงานผลที่คณะกรรมการบริหารและจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ประจำกระทรวงสาธารณสุขกำหนด ให้ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขทราบภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่เสร็จสิ้นกระบวนการตรวจรับพัสดุ

ข้อ ๒๔ การจัดทำคำของบประมาณประจำปี ให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่ประสงค์จะจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ให้หน่วยงานจัดทำรายงานตามแบบรายงานการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ที่คณะกรรมการบริหารและจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ประจำกระทรวงสาธารณสุขกำหนด เสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการบริหารและจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ตามลำดับ ถึงคณะกรรมการบริหารและจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ประจำกระทรวงสาธารณสุขก่อนบรรจุลงในคำของบประมาณประจำปี

(๒) เมื่อได้รับอนุมัติงบประมาณแล้ว หน่วยงานที่ขอความเห็นชอบ ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๓) เมื่อดำเนินการจัดหาแล้วเสร็จ หน่วยงานที่ขอความเห็นชอบจะต้องรายงานผลการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ ตามแบบรายงานผล ที่คณะกรรมการบริหารและจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ ประจำกระทรวงสาธารณสุขกำหนด ให้ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขทราบภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่นับตั้งแต่เสร็จสิ้นกระบวนการตรวจรับพัสดุ

ข้อ ๒๕ ให้เลขานุการคณะกรรมการบริหารและจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ ประจำกระทรวงสาธารณสุข รายงานผลการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ที่ได้ดำเนินการแล้ว ภายใน ๙๐ วัน นับถัดจากวันสิ้นปีงบประมาณให้กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมทราบ โดยให้ผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูงประจำกระทรวงสาธารณสุข เป็นผู้ลงนามกำกับท้ายเอกสาร

ข้อ ๒๖...

ข้อ ๒๖ ให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจในการวินิจฉัยและตีความรวมถึงออกประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายอนุทิน ชาญวีรกูล)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ที่ สธ ๐๒๐๒.๓.๑/๑๑๐๗

กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๒๘ มีนาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ประกาศกระทรวงสาธารณสุขและชักชวนความเข้าใจแนวทางปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายเงินค่าตอบแทน แนบท้ายข้อบังคับกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้กับหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙

เรียน รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข อธิบดีกรมในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา ผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข สาธารณสุขนิเทศก์ ผู้ช่วยปลัดกระทรวงสาธารณสุข นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน ผู้อำนวยการกอง ศูนย์ สถาบัน สำนักและกลุ่มในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข และนิติกรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

อ้างถึง (๑) หนังสือกระทรวงสาธารณสุข ด่วนที่สุด ที่ สธ ๐๒๐๑.๐๔๒.๔/ว ๑๐๖๑ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๙
(๒) หนังสือกระทรวงสาธารณสุข ที่ สธ ๐๒๐๑.๐๔๒.๔/ว ๒๒ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง รายชื่อสาขาวิชาชีพและรายชื่อสายงานที่สามารถนับระยะเวลาต่อเนื่องได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายเงินค่าตอบแทน แนบท้ายข้อบังคับกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้กับหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙ พ.ศ. ๒๕๖๑
(๒) สรุปชักชวนความเข้าใจแนวทางปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายเงินค่าตอบแทน แนบท้ายข้อบังคับกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้กับหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙

ตามหนังสือที่อ้างถึง (๑) และ (๒) กระทรวงสาธารณสุขได้แจ้งเวียนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายเงินค่าตอบแทน แนบท้ายข้อบังคับกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้กับหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙ และประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง รายชื่อสาขาวิชาชีพและรายชื่อสายงานที่สามารถนับระยะเวลาต่อเนื่องได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายเงินค่าตอบแทน แนบท้ายข้อบังคับกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้กับหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงสาธารณสุข ขอเรียนดังนี้

๑. ได้ปรับปรุงประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง รายชื่อสาขาวิชาชีพ และรายชื่อสายงานที่สามารถนับระยะเวลาต่อเนื่องได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายเงินค่าตอบแทน แนบท้ายข้อบังคับกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้กับหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๑๑.๔.๑ (๔) และข้อ ๑๑.๕.๒ (๒) เป็นฉบับใหม่ ดังปรากฏรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๑)

๒. เพื่อให้การปฏิบัติ...

๒. เพื่อให้การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายเงินค่าตอบแทน แนบท้ายข้อบังคับกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้กับหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๔ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นไปตามแนวทางเดียวกัน จึงชักซ้อมความเข้าใจแนวทางปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว ดังปรากฏรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๒)

ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดเอกสารตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) - (๒) ได้ที่ http:// www.legal.moph.go.th

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (สถานีอนามัย) ที่อยู่ในเครือข่ายบริการสุขภาพของตนทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณ

ขอแสดงความนับถือ

(นายเจษฎา โชคดำรงสุข)
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
กองกฎหมาย
โทร. ๐ ๒๕๙๐ ๑๔๒๗
โทรสาร ๐ ๒๕๙๐ ๑๔๓๔
E-mail: legal@health.moph.go.th

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข
เรื่อง รายชื่อสาขาวิชาชีพ และรายชื่อสายงานที่สามารถนับระยะเวลาต่อเนื่องได้
ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายเงินค่าตอบแทน
แนบท้ายข้อบังคับกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้กับหน่วยบริการ
ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙
พ.ศ. ๒๕๖๑

เพื่อให้การดำเนินการการจ่ายเงินค่าตอบแทนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายเงินค่าตอบแทน แนบท้ายข้อบังคับกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้กับหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๔๔ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙ สามารถดำเนินการได้ในส่วนของรายชื่อสาขาวิชาชีพ และรายชื่อสายงานที่สามารถนับระยะเวลาต่อเนื่องได้ จึงมีความจำเป็นต้องออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข ในส่วนที่เกี่ยวข้อง

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๑.๔.๑ (๔) และ ข้อ ๑๑.๕.๒ (๒) ของหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการจ่ายเงินค่าตอบแทน แนบท้ายข้อบังคับกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้กับหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙ ปลัดกระทรวงสาธารณสุขจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า "ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง รายชื่อสาขาวิชาชีพและรายชื่อสายงานที่สามารถนับระยะเวลาต่อเนื่องได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายเงินค่าตอบแทน แนบท้ายข้อบังคับกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้กับหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙ พ.ศ. ๒๕๖๑"

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง รายชื่อสาขาวิชาชีพ และรายชื่อสายงานที่สามารถนับระยะเวลาต่อเนื่องได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายเงินค่าตอบแทน แนบท้ายข้อบังคับกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้กับหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อ ๔ ให้มีการกำหนดรายชื่อสาขาวิชาชีพ ตามข้อ ๑๑.๔.๑ (๔) ของหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายเงินค่าตอบแทน แนบท้ายข้อบังคับกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้กับหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙ ดังนี้ โดยให้เบิกค่าตอบแทนในอัตราสหสาขาวิชาชีพ

๔.๑ นักกายภาพบำบัด
๔.๒ นักเทคนิคการแพทย์
๔.๓ แพทย์แผนไทย
๔.๔ นักวิชาการสาธารณสุข
๔.๕ นักกิจกรรมบำบัด
๔.๖ นักรังสีการแพทย์

๔.๗ นักจิต...

๔.๗ นักจิตวิทยาคลินิก
๔.๘ นักเวชศาสตร์การสื่อความหมาย
๔.๙ นักเทคโนโลยีหัวใจและทรวงอก
๔.๑๐ นักกายอุปกรณ์
๔.๑๑ นักสังคมสงเคราะห์
๔.๑๒ นักวิทยาศาสตร์การแพทย์

ข้อ ๕ ให้มีการกำหนดรายชื่อสายงานที่สามารถนับระยะเวลาต่อเนื่องได้ ตามข้อ ๑๑.๕.๒ (๒) ของหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายเงินค่าตอบแทน แนบท้ายข้อบังคับกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้กับหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยให้นำระยะเวลาทั้งหมดที่ได้ปฏิบัติงานในตำแหน่งที่สามารถนับระยะเวลาต่อเนื่องได้ (๒) มานับรวมกันเป็นระยะเวลาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่ดำรงตำแหน่งหรือได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษรในตำแหน่ง ณ ปัจจุบัน (๑) เพื่อเบิกเงินค่าตอบแทน ตามบัญชีรายชื่อสายงานที่สามารถนับระยะเวลาต่อเนื่องได้ ดังนี้

บัญชีรายชื่อสายงานที่สามารถนับระยะเวลาต่อเนื่องได้		
ลำดับที่	เจ้าหน้าที่ที่ดำรงตำแหน่งหรือได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษรในตำแหน่ง ณ ปัจจุบัน (๑)	ตำแหน่งที่สามารถนับระยะเวลาต่อเนื่องได้ (๒)
๑	ทันตแพทย์	เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข
๒	เภสัชกร	เจ้าพนักงานเภสัชกรรม
๓	พยาบาลวิชาชีพ	นักวิชาการสาธารณสุข นักเวชศาสตร์การสื่อความหมาย นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา นักจิตวิทยาคลินิก นักกิจกรรมบำบัด แพทย์แผนไทย พยาบาลเทคนิค ผู้ช่วยพยาบาล เจ้าหน้าที่พยาบาล เจ้าพนักงานเวชกิจฉุกเฉิน เจ้าพนักงานกู้ชีพ เจ้าพนักงานสาธารณสุข เจ้าหน้าที่บริหารงานสาธารณสุข

๔ แพทย์แผน...

๔	แพทย์แผนไทย	นักวิชาการสาธารณสุข พยาบาลวิชาชีพ พยาบาลเทคนิค เจ้าพนักงานแพทย์แผนไทย
๕	นักกิจกรรมบำบัด	นักวิชาการสาธารณสุข พยาบาลวิชาชีพ เจ้าพนักงานเวชกรรมฟื้นฟู เจ้าพนักงานอาชีวบำบัด
๖	นักจิตวิทยาคลินิก	นักวิชาการสาธารณสุข พยาบาลวิชาชีพ
๗	นักเทคนิคการแพทย์	นักวิชาการสาธารณสุข นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ เจ้าพนักงานวิทยาศาสตร์การแพทย์
๘	นักโภชนาการ	นักวิชาการสาธารณสุข โภชนากร
๙	นักรังสีการแพทย์	นักวิชาการสาธารณสุข เจ้าหน้าที่รังสีการแพทย์
๑๐	นักวิทยาศาสตร์การแพทย์	นักวิชาการสาธารณสุข นักเทคนิคการแพทย์ เจ้าพนักงานวิทยาศาสตร์การแพทย์
๑๑	นักเวชศาสตร์การสื่อความหมาย	พยาบาลวิชาชีพ นักวิชาการสาธารณสุข
๑๒	นักสังคมสงเคราะห์	พยาบาลวิชาชีพ นักวิชาการสาธารณสุข
๑๓	นักเทคโนโลยีหัวใจและทรวงอก	นักวิชาการสาธารณสุข
๑๔	นักกายอุปกรณ์	นักวิชาการสาธารณสุข
๑๕	นักวิชาการสาธารณสุข	พยาบาลวิชาชีพ แพทย์แผนไทย นักกิจกรรมบำบัด นักจิตวิทยาคลินิก นักเทคนิคการแพทย์ นักโภชนาการ นักรังสีการแพทย์ นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ นักเวชศาสตร์การสื่อความหมาย นักเทคโนโลยีหัวใจและทรวงอก นักกายอุปกรณ์ นักสังคมสงเคราะห์

		เจ้าหน้าที่บริหารงานสาธารณสุข เจ้าพนักงานสาธารณสุข เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข เจ้าพนักงานวิทยาศาสตร์การแพทย์ เจ้าพนักงานเภสัชกรรม เจ้าหน้าที่รังสีการแพทย์ เจ้าหน้าที่พยาบาล เจ้าพนักงานเวชกิจฉุกเฉิน เจ้าพนักงานกู้ชีพ พยาบาลเทคนิค ผู้ช่วยพยาบาล

การนับระยะเวลาการปฏิบัติงานของตำแหน่งลำดับที่ ๑ - ๒ ให้นำระยะเวลาการปฏิบัติงานของตำแหน่งในตารางช่อง (๒) มานับต่อเนื่องกับตำแหน่งในตารางช่อง (๑) ได้เท่านั้น

การนับระยะเวลาการปฏิบัติงานของตำแหน่งลำดับที่ ๓ - ๑๕ ในแต่ละลำดับนั้น ให้นำระยะเวลาการปฏิบัติงานของตำแหน่งในตารางช่อง (๑) และ (๒) มานับต่อเนื่องสลับกันได้ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๖ บรรดาคำสั่งที่ออกหรือการจ่ายเงินค่าตอบแทนตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง รายชื่อสาขาวิชาชีพ และรายชื่อสายงานที่สามารถนับระยะเวลาต่อเนื่องได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายเงินค่าตอบแทน แนบท้ายข้อบังคับกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้กับหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้ใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับประกาศนี้ จนถึงวันที่ประกาศฉบับนี้มีผลบังคับใช้

ข้อ ๗ ให้เจ้าหน้าที่ที่ได้ปฏิบัติงานในตำแหน่งที่สามารถนับระยะเวลาต่อเนื่องได้ (๒) เฉพาะตำแหน่ง ดังต่อไปนี้

เจ้าหน้าที่รังสีการแพทย์ ลำดับที่ ๙, ๑๕
เจ้าพนักงานวิทยาศาสตร์การแพทย์ ลำดับที่ ๑๐, ๑๕
เจ้าพนักงานสาธารณสุข ลำดับที่ ๓, ๑๕
พยาบาลเทคนิค ลำดับที่ ๓, ๑๕
เจ้าพนักงานทันตกรรม ลำดับที่ ๑, ๑๕
เจ้าพนักงานเภสัชกรรม ลำดับที่ ๒, ๑๕

แล้วแต่กรณี นำระยะเวลามานับรวมกับระยะเวลาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่ดำรงตำแหน่งหรือได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษรในตำแหน่ง ณ ปัจจุบัน (๑) เพื่อเบิกเงินค่าตอบแทน ตามบัญชีรายชื่อสายงานที่สามารถนับระยะเวลาต่อเนื่องได้ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ จนถึงวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ

ข้อ ๘ ให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(นายเจษฎา โชคดำรงสุข)
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

สรุปประเด็นชักซ้อมความเข้าใจแนวทางปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายเงินค่าตอบแทน แนบท้ายข้อบังคับกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้กับหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙

ปลัดกระทรวงสาธารณสุขซึ่งเป็นผู้รักษาการตามระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยเงินบำรุงของหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๑ และข้อบังคับกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้กับหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ขอชักซ้อมความเข้าใจแนวทางปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายเงินค่าตอบแทน แนบท้ายข้อบังคับกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้กับหน่วยบริการ ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙ ดังต่อไปนี้

๑. ค่าเบี้ยเลี้ยงเหมาจ่ายสำหรับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในหน่วยบริการตามที่กำหนด มีเจตนารมณ์ในการจ่ายเงินค่าตอบแทนเพื่อสร้างความเป็นธรรมในการจ่ายเงินค่าตอบแทนทั้งภายในวิชาชีพทางการแพทย์และสาธารณสุข และระหว่างวิชาชีพดังกล่าว รวมทั้งสนับสนุนและสร้างแรงจูงใจให้ผู้ที่ปฏิบัติงานมากและปฏิบัติงานหนักในพื้นที่เฉพาะและขาดแคลนบุคลากรได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมและสร้างให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนาระบบการจ่ายเงินค่าตอบแทนเป็นการชดเชยค่าเสียโอกาสในการดำรงชีวิตที่สะดวกสบายและโอกาสแสวงหารายได้จากการประกอบวิชาชีพอิสระในพื้นที่ที่เจริญหรือพื้นที่ในเมืองใหญ่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการและความเหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจ ตลอดจนเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจและลดการลาออกของเจ้าหน้าที่ในหน่วยบริการที่จำเป็นต้องปฏิบัติงานในหน่วยบริการที่ยังมีปัญหาสภาพความไม่พร้อมสมบูรณ์ของทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนการปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพ โดยให้อยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ที่กำหนด ดังนั้น ค่าเบี้ยเลี้ยงเหมาจ่ายตามหลักเกณฑ์ฉบับนี้ จึงเป็นค่าเบี้ยเลี้ยงเหมาจ่ายที่ให้ตามหลักเกณฑ์ซึ่งกำหนดเงื่อนไขและวิธีการที่จะได้รับค่าตอบแทนเบี้ยเลี้ยงเหมาจ่ายไว้เป็นการเฉพาะ อันไม่ใช่เบี้ยเลี้ยงประจำตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖ จึงสามารถเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวได้ด้วย โดยไม่กระทบกระเทือนสิทธิของเจ้าหน้าที่ที่จะได้รับเงินอื่นใดที่พึงจ่ายในทำนองเดียวกันตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือหลักเกณฑ์อื่นได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ ตามข้อบังคับกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้กับหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๖

๒. ตามข้อ ๑๑.๔ เจ้าหน้าที่ที่มีสิทธิได้รับค่าเบี้ยเลี้ยงเหมาจ่ายหรือสายงานตามหลักเกณฑ์นี้ จะต้อง ๑๑.๔.๑ เป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งหรือได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษรในตำแหน่งต่างๆ ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ดังกล่าวต้องเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในหน่วยบริการ ซึ่งมีฐานะเป็นโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน สถานีอนามัย และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล หรือที่เรียกอย่างอื่น ที่ให้บริการในสถานะลักษณะเดียวกัน รวมถึงหน่วยบริการปฐมภูมิในสังกัดโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป หรือโรงพยาบาลชุมชน ซึ่งให้บริการที่ครอบคลุมทั้งการรักษาพยาบาล การส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมป้องกันโรค การฟื้นฟูสมรรถภาพ และการคุ้มครองผู้บริโภค นั้น

๒.๑ คำว่า "เจ้าหน้าที่" ดังกล่าว หมายถึง ผู้มีสิทธิเบิกค่าตอบแทนสำหรับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในหน่วยบริการ ตามบทนิยามคำว่า "เจ้าหน้าที่" ของข้อ ๔ แห่งข้อบังคับกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้กับหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ความหมายว่า ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว ลูกจ้างรายคาบ พนักงานของรัฐในสังกัด

กระทรวง...

กระทรวงสาธารณสุข พนักงานราชการ พนักงานกระทรวงสาธารณสุข หรือบุคคลอื่นที่ได้รับคำสั่งหรือได้รับมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษรให้ปฏิบัติงานในหน่วยบริการ หรือนอกหน่วยบริการ หรือต่างหน่วยบริการ เพื่อให้บริการสนับสนุนด้านบริการหรือร่วมบริการ ซึ่งจากบทนิยามคำว่าเจ้าหน้าที่ดังกล่าวจึงไม่หมายความรวมถึงผู้รับจ้างประเภทจ้างเหมาบริการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐด้วย แต่ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ผู้ใดจะมีสิทธิได้รับเงินค่าตอบแทนหรือไม่ จะต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยเจ้าหน้าที่ผู้นั้นจะต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่หลักเกณฑ์กำหนดจึงจะมีสิทธิได้รับเงินค่าตอบแทนนี้

๒.๒ การมอบหมายให้ปฏิบัติงานในตำแหน่งอื่นที่สูงกว่าตำแหน่งปัจจุบัน นั้น เป็นอำนาจของหัวหน้าหน่วยบริการนั้นๆ ที่จะมอบหมายได้ แต่ทั้งนี้ จะต้องไม่เกินกรอบโครงสร้างอัตรากำลังที่มีอยู่จริงในปัจจุบันของหน่วยบริการนั้นๆ ด้วย

๒.๓ คำว่า "ซึ่งให้บริการที่ครอบคลุมทั้งการรักษาพยาบาล การส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมป้องกันโรค การฟื้นฟูสมรรถภาพ และการคุ้มครองผู้บริโภค" นั้น เป็นคำที่ขยายความของคำว่าหน่วยบริการ ไม่ได้ขยายความของคำว่าเจ้าหน้าที่ และการให้บริการดังกล่าวไม่จำต้องปฏิบัติงานทุกอย่างพร้อมกันในคราวเดียวกันก็ได้

๓. ตามข้อ ๑๑.๔.๑ (๕) กำหนดว่า ผู้ที่ปฏิบัติงานให้บริการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค รักษาพยาบาล ฟื้นฟูสมรรถภาพ และคุ้มครองผู้บริโภค หรือให้บริการแก่ผู้ป่วย ตามสายงานในระดับวุฒิการศึกษา นั้น เนื่องจากหลักเกณฑ์ฉบับนี้มีเจตนารมณ์ที่จะจ่ายเงินค่าเบี้ยเลี้ยงเหมาจ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้บริการดังกล่าว ดังนั้น หากเจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติงานที่มีลักษณะการให้บริการดังกล่าวแล้ว หัวหน้าหน่วยบริการก็มีอำนาจพิจารณาให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นเบิกค่าเบี้ยเลี้ยงเหมาจ่ายตามหลักเกณฑ์นี้ได้ตามบริบทของหน่วยบริการและลักษณะงานของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานนั้นได้มีการให้บริการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค รักษาพยาบาล ฟื้นฟูสมรรถภาพ คุ้มครองผู้บริโภค หรือให้บริการแก่ผู้ป่วยด้วย

๔. ตามข้อ ๑๑.๕.๒ วิธีการนับระยะเวลา

๔.๑ ข้อ ๑๑.๕.๒ (๑) กำหนดให้นับระยะเวลาการปฏิบัติงานตั้งแต่วันที่ได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติงานที่หน่วยบริการไม่ว่าจะปฏิบัติงานในฐานะใด เช่น ข้าราชการ ลูกจ้าง พนักงานกระทรวงสาธารณสุข พนักงานราชการ หรือประเภทอื่นๆ ให้นับระยะเวลาต่อเนื่องกันได้ นั้น หมายความว่า ให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่มีคำสั่งให้ไปปฏิบัติงานในสถานที่ดังกล่าวไม่ว่าจะดำรงตำแหน่งใด หรือปฏิบัติงานในฐานะใด ก็ให้นับรวมระยะเวลาดังกล่าวทั้งหมด (ร้อยละ ๑๐๐) เป็นระยะเวลาต่อเนื่องกันได้

๔.๒ ข้อ ๑๑.๕.๒ (๔) กำหนดให้นับระยะเวลาการปฏิบัติงานตั้งแต่วันที่ได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการที่หน่วยบริการ ทั้งนี้ ในการนับระยะเวลาการปฏิบัติงานในหน่วยบริการประเภทเดียวกันนับต่อเนื่องกันได้ นั้น ตามหลักเกณฑ์ฉบับนี้มีเจตนารมณ์กำหนดดังนี้

(๑) สถานีอนามัย โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และโรงพยาบาลชุมชน เป็นหน่วยบริการประเภทเดียวกัน

(๒) โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลศูนย์ เป็นหน่วยบริการประเภทเดียวกัน

ทั้งนี้ ให้หน่วยบริการประเภทเดียวกันสามารถนับระยะเวลาการปฏิบัติงานต่อเนื่องกันทั้งหมด (ร้อยละ ๑๐๐) ได้ โดยเบิกตามลักษณะพื้นที่ที่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน

๔.๓ ข้อ ๑๑.๕.๒ (๔) กำหนดว่า กรณีที่มีมติคณะรัฐมนตรีกำหนดให้มีวันหยุดราชการเพิ่มเติมจากวันหยุดราชการ วันหยุดตามประเพณี และวันหยุดชดเชยตามปกติประจำปีในเดือนใดให้นำวันหยุดราชการตามมติคณะรัฐมนตรีนั้น มานับรวมเป็นวันทำการในเดือนนั้นได้ ยกตัวอย่างได้เช่น

กรณี...

กรณีเดือนเมษายนคณะรัฐมนตรีประกาศกำหนดให้มีวันหยุดเพิ่มทำให้เจ้าหน้าที่ทุกคนมีวันทำการไม่ครบ ๑๕ วัน ทั้งประเทศ จึงสามารถนำวันหยุดตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวมานับรวมเป็นวันทำการในเดือนนั้นได้ และหากในเดือนใดเจ้าหน้าที่บางคน (มิใช่ภาพรวมทั้งประเทศ) มีวันทำการครบ ๑๕ วันแล้ว ก็ไม่สามารถนำวันหยุดตามมติคณะรัฐมนตรีมานับรวมเป็นวันทำการอีก แต่กรณีที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้มีวันหยุดเพิ่มเติมแล้ว แต่ก็ยังมีวันทำการ ๑๕ วัน หรือมากกว่า ๑๕ วันทำการในเดือนใดแล้ว และเจ้าหน้าที่ผู้ใดมาปฏิบัติงานเพียง ๑๔ วันทำการดังนี้ ไม่สามารถนำวันหยุดตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวมานับรวมเป็นวันทำการเพื่อให้ครบ ๑๕ วันได้

๕. การจ่ายเงินตามหลักเกณฑ์นี้ สามารถนำเงินงบประมาณไปจ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ได้ทุกประเภท โดยไม่จำกัดเฉพาะข้าราชการเท่านั้น และสามารถจ่ายได้โดยไม่ต้องเรียงลำดับจากเงินบำรุงหรือเงินงบประมาณก่อนหรือหลัง โดยเงินงบประมาณจะต้องจ่ายตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้เท่านั้น ทั้งนี้ ตามข้อ ๓ แห่งหลักเกณฑ์นี้

หากในกรณีที่หน่วยบริการนำเงินไปจ่ายเป็นค่าตอบแทนครบถ้วนก่อนได้รับเงินงบประมาณแล้ว ไม่สามารถนำเงินงบประมาณที่ได้รับภายหลังดังกล่าวไปทดแทนเงินบำรุงที่จ่ายไปแล้วได้ จะต้องนำส่งคืนหน่วยงานต้นสังกัดต่อไป

๖. ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง รายชื่อหน่วยบริการในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายเงินค่าตอบแทน แนบท้ายข้อบังคับกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้กับหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๙ กำหนดว่า การเบิกค่าตอบแทนตามประกาศนี้ หากมีหน่วยบริการใดได้รับสิทธิซ้ำซ้อนกันให้เบิกได้เพียงอัตราเดียว นั้น ยกตัวอย่างได้เช่น แพทย์มีสิทธิได้รับค่าเบี้ยเลี้ยงเหมาจ่าย ตามหลักเกณฑ์นี้ ได้ไปปฏิบัติงานที่หน่วยบริการปฐมภูมิ และปฏิบัติงานที่โรงพยาบาลศูนย์ครบ ๑๕ วันทำการ ทั้ง ๒ แห่ง ทำให้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนของโรงพยาบาลศูนย์และรับค่าตอบแทนของหน่วยบริการปฐมภูมิด้วย อันทำให้เกิดสิทธิที่ซ้ำซ้อนกัน ดังนั้น แพทย์ผู้นั้นจะต้องเลือกรับค่าตอบแทนอย่างหนึ่งอย่างใดเท่านั้น เนื่องจากหน่วยบริการปฐมภูมิดังกล่าวเป็นหน่วยบริการที่มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนตามหลักเกณฑ์ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นฉบับเดียวกัน

พระราชบัญญัติ
รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
พ.ศ. ๒๕๓๕[๑]

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๕
เป็นปีที่ ๔๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕”

มาตรา ๒[๒] พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ที่สาธารณะ” หมายความว่า สาธารณสมบัติของแผ่นดินนอกจากที่รกร้างว่างเปล่า และหมายความรวมถึงถนนและทางน้ำด้วย

“สถานสาธารณะ” หมายความว่า สถานที่ที่จัดไว้เป็นสาธารณะสำหรับประชาชนใช้เพื่อการบันเทิง การพักผ่อนหย่อนใจ หรือการชุมนุม

“ถนน” หมายความรวมถึง ทางเดินรถ ทางเท้า ขอบทาง ไหล่ทาง ทางข้ามตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก ตรอก ซอย สะพาน หรือถนนส่วนบุคคล ซึ่งเจ้าของยินยอมให้ประชาชนใช้เป็นทางสัญจรได้

---

[๑] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙/ตอนที่ ๑๕/หน้า ๒๘/๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕

[๒] มาตรา ๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

“ทางน้ำ” หมายความว่า ทะเล ทะเลสาบ หาดทรายชายทะเล อ่างเก็บน้ำ แม่น้ำ ห้วย หนอง คลอง คันคลอง บึง คู ลำราง และหมายความรวมถึงท่อระบายน้ำด้วย

“อาคาร” หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน เรือ แพ ตลาด คลังสินค้า สำนักงาน หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ และหมายความรวมถึงอัฒจันทร์ เขื่อน ประตูน้ำ อุโมงค์ หรือป้ายตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารด้วย

“สิ่งปฏิกูล” หมายความว่า อุจจาระ หรือปัสสาวะ รวมตลอดถึงวัตถุอื่นใดซึ่งเป็นของโสโครก หรือมีกลิ่นเหม็น

“มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ หรือซากสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น

“ซากยานยนต์” หมายความว่า รถยนต์ รถจักรยานยนต์ เครื่องจักรกล เรือ ล้อเลื่อน ยานพาหนะอื่น ๆ ที่เสื่อมสภาพจนไม่อาจใช้การได้ และหมายความรวมถึงชิ้นส่วนของรถ เครื่องจักรกลหรือยานพาหนะ

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น”[๓] หมายความว่า

(๑) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(๒) นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล

(๓) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

(๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร

(๕) นายกเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา

(๖) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น สำหรับในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

“พนักงานเจ้าหน้าที่”[๔] หมายความว่า

(๑) ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดและรองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(๒) ปลัดเทศบาลและรองปลัดเทศบาล สำหรับในเขตเทศบาล

(๓) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลและรองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

(๔) ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการเขตและผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร

(๕) ปลัดเมืองพัทยาและรองปลัดเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา

(๖) ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นและรองปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น สำหรับในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

---

[๓] มาตรา ๔ นิยามคำว่า “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

[๔] มาตรา ๔ นิยามคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

“ราชการส่วนท้องถิ่น”[๕] หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น

“ข้อกำหนดของท้องถิ่น” หมายความว่า ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ หรือข้อบังคับซึ่งตราขึ้นโดยราชการส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๕[๖] ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของแต่ละกระทรวง เว้นแต่การออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

การออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกันโดยคำนึงถึงปริมาณสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ระยะเวลาการจัดเก็บ ลักษณะการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย รวมทั้งต้นทุนและความคุ้มค่าในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ก็ได้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

การรักษาความสะอาดในที่สาธารณะและสถานสาธารณะ

มาตรา ๖ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร หรือบริเวณของอาคารที่อยู่ติดกับทางเท้ามีหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดทางเท้าที่อยู่ติดกับอาคารหรือบริเวณของอาคาร

ในกรณีที่เป็นตลาดไม่ว่าจะเป็นตลาดที่ขายอาหารหรือสินค้าประจำทุกวันหรือเฉพาะคราว ให้เจ้าของตลาดมีหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดทางเท้าที่อยู่ติดกับตลาดและให้ผู้ครอบครองส่วนหนึ่งส่วนใดของตลาดมีหน้าที่รักษาความสะอาดบริเวณตลาดที่ตนครอบครอง

ในการรักษาความสะอาดตามมาตรานี้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือบริเวณของอาคาร เจ้าของตลาดหรือผู้ครอบครองส่วนหนึ่งส่วนใดของตลาดจะมอบหมายให้คนหนึ่งคนใดหรือหลายคนเป็นผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดแทนตนก็ได้ และให้ผู้ได้รับมอบหมายมีหน้าที่และความรับผิดแทนผู้มอบหมาย ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรานี้และพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่อาจหาตัวผู้รับมอบหมายได้ ให้ถือว่าไม่มีการมอบหมาย และให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือบริเวณของอาคารเจ้าของตลาดหรือผู้ครอบครองส่วนหนึ่งส่วนใดของตลาดเป็นผู้รับผิดในการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรานี้

---

[๕] มาตรา ๔ นิยามคำว่า “ราชการส่วนท้องถิ่น” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

[๖] มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๖ ให้บุคคลตามมาตรา ๖ มีอำนาจแจ้งผู้กระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้มิให้กระทำการหรือให้แก้ไขการกระทำอันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าผู้ถูกแจ้งหรือผู้ถูกห้ามไม่ปฏิบัติตาม ให้รีบแจ้งความต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๑ เพื่อใช้เป็นหลักฐานว่าตนมิได้กระทำความผิดตามมาตรานี้

มาตรา ๘ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือที่ดินผู้ใด

(๑) วางกระถางต้นไม้บนทางเท้าหรือปลูกต้นไม้ที่บริเวณภายนอกอาคารที่ตนเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองและปล่อยปละละเลยให้ต้นไม้เหี่ยวแห้งหรือมีสภาพรกรุงรัง หรือปล่อยปละละเลยให้มีสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในกระถางต้นไม้หรือที่บริเวณภายนอกของอาคาร

(๒) ปล่อยปละละเลยให้ต้นไม้หรือธัญพืชที่ตนปลูกไว้หรือที่ขึ้นเองในที่ดินของตนให้เหี่ยวแห้งหรือมีสภาพรกรุงรัง หรือปล่อยปละละเลยให้มีการทิ้งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในบริเวณที่ดินของตน

ถ้าการปล่อยปละละเลยตาม (๒) มีสภาพที่ประชาชนอาจเห็นได้จากที่สาธารณะ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารมีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๙ ห้ามมิให้ผู้ใดอาบน้ำหรือซักล้างสิ่งใด ๆ บนถนน หรือในสถานสาธารณะซึ่งมิได้จัดไว้เพื่อการนั้น หรือในบริเวณทางน้ำที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ประกาศห้ามไว้

มาตรา ๑๐ การโฆษณาด้วยการปิด ทิ้ง หรือโปรยแผ่นประกาศหรือใบปลิวในที่สาธารณะ จะกระทำได้ต่อเมื่อได้รับหนังสืออนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือพนักงานเจ้าหน้าที่และต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่กำหนดในหนังสืออนุญาตด้วย

การขออนุญาต การอนุญาต การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและการงดเว้นค่าธรรมเนียมในการขออนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง และในกฎกระทรวงดังกล่าวต้องกำหนดให้ชัดเจนว่ากรณีใดพึงอนุญาตได้หรืออนุญาตไม่ได้ และกำหนดระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตไว้ด้วย

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การกระทำของราชการส่วนท้องถิ่น ราชการส่วนอื่นหรือรัฐวิสาหกิจหรือของหน่วยงานที่มีอำนาจกระทำได้ หรือเป็นการโฆษณาด้วยการปิดแผ่นประกาศ ณ สถานที่ซึ่งราชการส่วนท้องถิ่นจัดไว้เพื่อการนั้น หรือเป็นการโฆษณาในการเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และการโฆษณาด้วยการปิดประกาศของเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือต้นไม้เพียงเพื่อให้ทราบชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ชื่ออาคาร เลขที่อาคาร หรือข้อความอื่นเกี่ยวแก่การเข้าไปและออกจากอาคารนั้น

มาตรา ๑๑ การโฆษณาตามมาตรา ๑๐ โดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือได้รับอนุญาตแต่มิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการอนุญาต ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้ผู้โฆษณาปลด รื้อถอน ขูด ลบหรือล้างข้อความหรือภาพนั้นภายในเวลาที่กำหนด

ถ้าการโฆษณาดังกล่าวตามวรรคหนึ่งมีข้อความหรือภาพที่มีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือลามกอนาจาร พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจปลด รื้อถอน ขูด ลบ หรือล้างข้อความหรือภาพนั้นได้เองโดยคิดค่าใช้จ่ายจากผู้โฆษณาตามที่ได้ใช้จ่ายไปจริง

มาตรา ๑๒ ห้ามมิให้ผู้ใดขูด กระเทาะ ขีด เขียน พ่นสี หรือทำให้ปรากฏด้วยประการใด ๆ ซึ่งข้อความ ภาพ หรือรูปรอยใด ๆ ที่กำแพงที่ติดกับถนน บนถนนที่ต้นไม้หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่อยู่ติดกับถนนหรืออยู่ในที่สาธารณะ เว้นแต่เป็นการกระทำของราชการส่วนท้องถิ่น ราชการส่วนอื่นหรือรัฐวิสาหกิจหรือของหน่วยงานที่มีอำนาจกระทำได้

มาตรา ๑๓ เจ้าของรถซึ่งใช้บรรทุกสัตว์ กรวด หิน ดิน เลน ทราย สิ่งปฏิกูล มูลฝอย หรือสิ่งอื่นใด ต้องจัดให้รถนั้นอยู่ในสภาพที่ป้องกันมิให้มูลสัตว์หรือสิ่งดังกล่าวตกหล่น รั่วไหล ปลิว ฟุ้ง กระจายลงบนถนนในระหว่างที่ใช้รถนั้น รวมทั้งต้องป้องกันมิให้น้ำมันจากรถรั่วไหลลงบนถนน

ถ้ามีกรณีดังกล่าวตามวรรคหนึ่งเกิดขึ้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงานจราจร หรือตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจราจรมีอำนาจสั่งให้ผู้ขับขี่นำรถไปที่สถานีตำรวจ ที่ทำการขนส่ง หรือสำนักงานขององค์การปกครองท้องถิ่นและยึดรถนั้นไว้จนกว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองรถจะชำระค่าปรับ

มาตรา ๑๔ ห้ามมิให้ผู้ใด

(๑) ปล่อยสัตว์ นำสัตว์ หรือจูงสัตว์ไปตามถนนหรือเข้าไปในบริเวณที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ประกาศห้ามไว้

(๒) ปล่อยให้สัตว์ถ่ายมูลบนถนนและมิได้ขจัดมูลดังกล่าวให้หมดไป

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ผู้ได้รับหนังสืออนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้นำขบวนสัตว์หรือฝูงสัตว์ หรือจูงสัตว์ไปตามถนนและได้เสียค่าธรรมเนียมรักษาความสะอาดตามข้อกำหนดของท้องถิ่น

มาตรา ๑๕ ห้ามมิให้ผู้ใดล้างรถยนต์ รถจักรยานยนต์ หรือล้อเลื่อนบนถนน หรือสถานสาธารณะและทำให้ถนนหรือสถานสาธารณะสกปรกเลอะเทอะ

มาตรา ๑๖ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้ส่วนหนึ่งส่วนใดของถนนเป็นสถานที่ซ่อมเปลี่ยนแปลงต่อเติม หรือติดตั้งอุปกรณ์รถยนต์ รถจักรยานยนต์ หรือล้อเลื่อน

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การแก้ไขรถยนต์ รถจักรยานยนต์ หรือล้อเลื่อนที่เครื่องยนต์ขัดข้องหรืออุปกรณ์ชำรุดขณะใช้ถนนเพื่อให้รถหรือล้อเลื่อนดังกล่าวใช้การได้ต่อไป

มาตรา ๑๗ ห้ามมิให้ผู้ใด

(๑) กระทำด้วยประการใด ๆ ให้ทางเท้าชำรุดเสียหาย

(๒) จอดหรือขับขี่รถยนต์ รถจักรยานยนต์ หรือล้อเลื่อน บนทางเท้า เว้นแต่เป็นการจอดหรือขับขี่เพื่อเข้าไปในอาคารหรือมีประกาศของเจ้าพนักงานจราจรผ่อนผันให้จอดหรือขับขี่ได้

มาตรา ๑๘ ห้ามมิให้ผู้ใดทิ้ง วาง หรือกองซากยานยนต์บนถนนหรือสถานสาธารณะ

มาตรา ๑๙ ห้ามมิให้ผู้ใดตั้ง วาง หรือกองวัตถุใด ๆ บนถนน เว้นแต่เป็นการกระทำในบริเวณที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ประกาศกำหนดด้วยความเห็นชอบของเจ้าพนักงานจราจร

มาตรา ๒๐ ห้ามมิให้ผู้ใด

(๑) ปรุงอาหาร ขายหรือจำหน่ายสินค้าบนถนน หรือในสถานสาธารณะ

(๒) ใช้รถยนต์หรือล้อเลื่อนเป็นที่ปรุงอาหารเพื่อขายหรือจำหน่ายให้แก่ประชาชนบนถนนหรือในสถานสาธารณะ

(๓) ขายหรือจำหน่ายสินค้าซึ่งบรรทุกบนรถยนต์ รถจักรยานยนต์ หรือล้อเลื่อน บนถนนหรือในสถานสาธารณะ

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การปรุงอาหารหรือการขายสินค้าตาม (๑) หรือ (๒) ในถนนส่วนบุคคลหรือในบริเวณที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ประกาศผ่อนผันให้กระทำได้ในระหว่างวัน เวลาที่กำหนด ด้วยความเห็นชอบของเจ้าพนักงานจราจร

มาตรา ๒๑ ห้ามมิให้ผู้อยู่ในรถยนต์หรือผู้ขับขี่หรือผู้นั่งซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ซื้อสินค้าที่ขายหรือจำหน่ายในสถานสาธารณะหรือบนถนนยกเว้นถนนส่วนบุคคล

มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้ผู้ใดจูง ไล่ หรือต้อนสัตว์ลงไปในทางน้ำซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ปิดประกาศห้ามไว้ ณ บริเวณดังกล่าว

มาตรา ๒๓ ห้ามมิให้ผู้ใดเทหรือทิ้งกรวด หิน ดิน เลน ทราย หรือเศษวัตถุก่อสร้างลงในทางน้ำ หรือกองไว้ หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้วัตถุดังกล่าวไหลหรือตกลงในทางน้ำ

ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำการตามวรรคหนึ่งจัดการขนย้ายวัตถุดังกล่าวออกไปให้ห่างจากทางน้ำภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดและถ้าการกระทำผิดดังกล่าวเป็นอุปสรรคต่อการระบายน้ำหรือทำให้ท่อระบายน้ำ คู คลอง ตื้นเขิน ให้มีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำการตามวรรคหนึ่งแก้ไขให้ทางน้ำดังกล่าวคืนสู่สภาพเดิม ถ้าละเลยเพิกเฉยนอกจากมีความผิดฐานขัดคำสั่งเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีสำหรับความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป

มาตรา ๒๔ เจ้าของร้านจำหน่ายอาหารและหรือเครื่องดื่มซึ่งจัดสถานที่ไว้สำหรับบริการลูกค้าได้ในขณะเดียวกันไม่ต่ำกว่ายี่สิบคน ต้องจัดให้มีส้วมที่ต้องด้วยสุขลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เพื่อให้ลูกค้าใช้ในระหว่างเปิดทำการค้า

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่เจ้าของร้านจำหน่ายอาหารและหรือเครื่องดื่มซึ่งจัดให้มีขึ้นในบริเวณงานเทศกาลหรืองานใดเป็นการเฉพาะคราว

มาตรา ๒๕ เจ้าของสถานีบริการการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงหรือก๊าซสำหรับยานพาหนะ ต้องจัดให้มีส้วมที่ต้องด้วยสุขลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๒
การดูแลรักษาสนามหญ้าและต้นไม้ในถนนและสถานสาธารณะ

มาตรา ๒๖ ห้ามมิให้ผู้ใดทิ้งสิ่งปฏิกูล มูลฝอย หรือเท หรือกองกรวด หิน ดิน เลน ทราย หรือสิ่งอื่นใดในบริเวณที่ได้ปลูกหญ้าหรือต้นไม้ซึ่งราชการส่วนท้องถิ่นราชการส่วนอื่นหรือรัฐวิสาหกิจเป็นเจ้าของ

มาตรา ๒๗ ห้ามมิให้ผู้ใดโค่นต้นไม้ ตัด เด็ด หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เกิดความเสียหายหรือน่าจะเป็นอันตรายแก่ต้นไม้ หรือใบ ดอก ผลหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของต้นไม้ที่ปลูกไว้หรือขึ้นเองตามธรรมชาติในที่สาธารณะหรือสถานสาธารณะ

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การกระทำของผู้ได้รับมอบหมายจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือให้โค่นหรือตัดต้นไม้จากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้ผู้ใดปล่อยหรือจูงสัตว์เข้าไปในบริเวณที่ราชการส่วนท้องถิ่น ราชการส่วนอื่น หรือรัฐวิสาหกิจได้ปลูกหรืออนุญาตให้ผู้อื่นปลูกหญ้าหรือต้นไม้ไว้ และได้ปิดประกาศหรือปักป้ายห้ามไว้

หมวด ๓
การห้ามทิ้งสิ่งปฏิกูลมูลฝอยในที่สาธารณะและสถานสาธารณะ

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้ผู้ใดถ่ายอุจจาระหรือปัสสาวะลงในที่สาธารณะหรือสถานสาธารณะซึ่งมิใช่สถานที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นได้จัดไว้เพื่อการนั้น

มาตรา ๓๐ ห้ามมิให้ผู้ใดเท ปล่อยหรือระบายอุจจาระหรือปัสสาวะจากอาคารหรือยานพาหนะลงในทางน้ำ

มาตรา ๓๑ ห้ามมิให้ผู้ใด

(๑) บ้วนหรือถ่มน้ำลาย เสมหะ บ้วนน้ำหมาก สั่งน้ำมูก เทหรือทิ้งสิ่งใด ๆ ลงบนถนนหรือบนพื้นรถหรือพื้นเรือโดยสาร

(๒) ทิ้งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในสถานสาธารณะนอกภาชนะหรือที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นได้จัดไว้

มาตรา ๓๒ ห้ามมิให้ผู้ใด

(๑) ทิ้งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยลงบนที่สาธารณะ

(๒) ปล่อยปละละเลยให้มีสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในที่ดินของตนในสภาพที่ประชาชนอาจเห็นได้จากที่สาธารณะ

มาตรา ๓๓ ห้ามมิให้ผู้ใดเท หรือทิ้งสิ่งปฏิกูล มูลฝอย น้ำโสโครกหรือสิ่งอื่นใดลงบนถนนหรือในทางน้ำ

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่เจ้าของ หรือผู้ครอบครองเรือหรืออาคารประเภทเรือนแพ ซึ่งจอดหรืออยู่ในท้องที่ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นยังไม่ได้จัดส้วมสาธารณะ หรือภาชนะสำหรับทิ้งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย

มาตรา ๓๔ ห้ามมิให้ผู้ใดเท หรือระบายอุจจาระ หรือปัสสาวะจากอาคารหรือยานพาหนะลงในที่สาธารณะหรือในสถานสาธารณะ

หมวด ๓/๑
การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย[๗]

มาตรา ๓๔/๑[๘] การเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ในเขตพื้นที่ของราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น แต่ไม่รวมถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นจะมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นรวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือเอกชนเป็นผู้ดำเนินการหรือทำร่วมกับราชการส่วนท้องถิ่นก็ได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ การมอบให้เอกชนดำเนินการหรือร่วมดำเนินการดังกล่าว มิให้ถือว่าเป็นการร่วมลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ แต่หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดดังกล่าว ต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐประกอบด้วย

สิ่งปฏิกูลและมูลฝอยที่จัดเก็บได้ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น รวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเอกชนที่ได้รับมอบหมายตามวรรคสอง ซึ่งดำเนินการจัดเก็บย่อมมีอำนาจนำไปดำเนินการ ใช้ หรือหาประโยชน์ได้ตามข้อตกลงที่ทำไว้ระหว่างกันและตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดตามวรรคสอง

---

[๗] หมวด ๓ การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย มาตรา ๓๔/๑ มาตรา ๓๔/๒ มาตรา ๓๔/๓ และมาตรา ๓๔/๔ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

[๘] มาตรา ๓๔/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

ในกรณีที่ราชการส่วนท้องถิ่นหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับมอบหมายจากราชการส่วนท้องถิ่นอื่นให้เป็นผู้ดำเนินการตามวรรคสอง มิให้ถือว่าเป็นการทำกิจการนอกเขตตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ให้เป็นหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นที่จะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจากผู้ที่เกี่ยวข้องตามอัตราที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

การจัดการของเสียอันตรายและของเสียไม่อันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน เว้นแต่ในกรณีที่มีของเสียอันตรายหรือของเสียไม่อันตรายปนอยู่กับสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดเก็บ ให้ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นรวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเอกชนที่ได้รับมอบหมายให้จัดเก็บแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานมาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานต่อไป ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวต้องเริ่มดำเนินการภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวหากพนักงานเจ้าหน้าที่นั้นยังมิได้ดำเนินการ ให้ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น รวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเอกชนที่ได้รับมอบหมายให้จัดเก็บ ดำเนินการกับสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยนั้นตามที่เห็นสมควร และให้สันนิษฐานว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานที่ได้รับแจ้ง จงใจละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด

การเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือมาตรฐานไว้เป็นการเฉพาะ ให้เป็นหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือมาตรฐานนั้นด้วย

มาตรา ๓๔/๒[๙] ผู้ใดประสงค์จะดำเนินกิจการรับทำการเก็บ ขน กำจัด หรือหาประโยชน์จากการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ทั้งนี้ การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การขอรับใบแทนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

ใบอนุญาตที่ออกให้ตามวรรคหนึ่งให้มีอายุดังต่อไปนี้

(๑) ใบอนุญาตการรับทำการเก็บและขนสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยให้มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

(๒) ใบอนุญาตการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยให้มีอายุห้าปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

(๓) ใบอนุญาตการหาประโยชน์จากการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยให้มีอายุห้าปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

ผู้ใดได้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ถือว่าได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขแล้ว

---

[๙] มาตรา ๓๔/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๓๔/๓[๑๐] เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในการคัดแยก เก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ออกข้อกำหนดของท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์การจัดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในสถานที่เอกชนที่เปิดให้ประชาชนเข้าไปได้

(๒) กำหนดวิธีการคัดแยก เก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย

(๓) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นรวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเอกชนที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบหมายให้ดำเนินการแทน ในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๔) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตตามมาตรา ๓๔/๒ ไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๕) กำหนดการอื่นใดที่จำเป็นเกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย เพื่อให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะ

การปฏิบัติหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นในการคัดแยก เก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ราชการส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการให้เป็นไปตามข้อกำหนดของท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่จัดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยตามที่สาธารณะและสถานสาธารณะให้เพียงพอและถูกสุขลักษณะ

มาตรา ๓๔/๔[๑๑] ให้เป็นหน้าที่ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่จะเสนอแนะ แนะนำ และช่วยเหลือราชการส่วนท้องถิ่นในการจัดทำแผนงานโครงการในการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด และในกรณีที่มีความจำเป็นต้องได้รับการอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเสนอความเห็นในการขอจัดตั้งงบประมาณเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย

ในการจัดทำแผนงานโครงการตามวรรคหนึ่ง ต้องมีขั้นตอนและกระบวนการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้วย

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยตั้งคณะกรรมการกลางเพื่อให้คำแนะนำและกำกับการดำเนินการของราชการส่วนท้องถิ่นในการดำเนินโครงการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง โดยคณะกรรมการดังกล่าวต้องประกอบด้วยผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผู้แทนกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และผู้แทนกรมอนามัย ในการนี้ จะตั้งผู้แทนจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องด้วยก็ได้

---

[๑๐] มาตรา ๓๔/๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

[๑๑] มาตรา ๓๕/๔ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการในระดับจังหวัด เพื่อให้คำแนะนำและกำกับการดำเนินการของราชการส่วนท้องถิ่นในการดำเนินโครงการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย

หมวด ๔
การรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย

มาตรา ๓๕ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ ให้โคมไฟ ป้าย ศาลาที่พัก ม้านั่ง ส้วม หรือสิ่งอื่นใด ที่ราชการส่วนท้องถิ่น ราชการส่วนอื่นหรือรัฐวิสาหกิจได้จัดทำไว้เพื่อสาธารณชนเกิดความเสียหายหรือใช้ประโยชน์ไม่ได้

มาตรา ๓๖ ห้ามมิให้ผู้ใดปีนป่าย นั่ง หรือขึ้นไปบนรั้ว กำแพง ต้นไม้หรือสิ่งค้ำยันต้นไม้ในที่สาธารณะ

มาตรา ๓๗ ห้ามมิให้ผู้ใดยืน นั่ง หรือนอนบนราวสะพานสาธารณะ หรือนอนในที่สาธารณะ

มาตรา ๓๘ ห้ามมิให้ผู้ใดเล่นว่าว ฟุตบอล ตะกร้อ หรือกีฬาใด ๆ บนถนน หรือในสถานสาธารณะหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสถานสาธารณะที่มีประกาศของเจ้าพนักงานท้องถิ่นห้ามไว้

มาตรา ๓๙ ห้ามมิให้ผู้ใดติดตั้ง ตาก วาง หรือแขวนสิ่งใด ๆ ในที่สาธารณะ เว้นแต่ได้รับหนังสืออนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเป็นการกระทำของราชการส่วนท้องถิ่น ราชการส่วนอื่นหรือรัฐวิสาหกิจหรือของหน่วยงานที่มีอำนาจกระทำได้ หรือเป็นการวางไว้เพียงชั่วคราว

การติดตั้ง ตาก วาง หรือแขวนสิ่งใด ๆ ในที่สาธารณะโดยมิได้มีหนังสืออนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือได้รับอนุญาตแต่มิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการอนุญาต ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำการตามวรรคหนึ่ง ปลด หรือรื้อถอนภายในเวลาที่กำหนด ถ้าผู้นั้นละเลย เพิกเฉย นอกจากมีความผิดฐานขัดคำสั่งเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป

มาตรา ๔๐ ห้ามมิให้ผู้ใดติดตั้ง ตาก วาง หรือแขวนสิ่งใด ๆ ที่อาคารในลักษณะที่สกปรกรกรุงรังหรือไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยและมีสภาพที่ประชาชนอาจเห็นได้จากที่สาธารณะ

ถ้ามีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้นให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือเตือนให้เก็บหรือจัดทำให้เป็นที่เรียบร้อย ถ้าผู้ติดตั้ง เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารละเลย เพิกเฉย นอกจากมีความผิดฐานขัดคำสั่งเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป

มาตรา ๔๑ เจ้าของอาคารซึ่งตั้งอยู่ในระยะไม่เกินยี่สิบเมตรจากขอบทางเดินรถที่มีผิวจราจรกว้างไม่ต่ำกว่าแปดเมตร และที่ผู้สัญจรไปมาอาจเห็นอาคารหรือบริเวณของอาคารได้จากถนนนั้น ต้องดูแลรักษาอาคารนั้นมิให้สกปรกรกรุงรัง

หมวด ๕
อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๔๒[๑๒] ในเขตกรุงเทพมหานครให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยที่จะให้คำแนะนำผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเพื่อพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องในการดูแลรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ในเขตเทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด และของปลัดกระทรวงมหาดไทยสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด

มาตรา ๔๓[๑๓] นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น มีหน้าที่รับผิดชอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ในการปกครองบังคับบัญชาของตน

ในกรณีที่ได้มีการมอบหมายให้รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกเทศมนตรีหรือปลัดเทศบาล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือปลัดกรุงเทพมหานคร รองนายกเมืองพัทยา หรือปลัดเมืองพัทยา หรือรองผู้บริหารหรือปลัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นช่วยปฏิบัติหน้าที่ให้ผู้ได้รับมอบหมายมีหน้าที่รับผิดชอบเช่นเดียวกับผู้มอบหมาย

มาตรา ๔๔ นอกจากอำนาจหน้าที่ที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) โฆษณาให้ประชาชนได้ทราบถึงหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) สอดส่องและกวดขันไม่ให้มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้โดยเคร่งครัด

(๓) ตักเตือนผู้กระทำความผิดหรือสั่งให้ผู้กระทำความผิดแก้ไขหรือขจัดความสกปรก หรือความไม่เป็นระเบียบหรือความไม่เรียบร้อยให้หมดไป

(๔) จับกุมผู้กระทำความผิดซึ่งไม่เชื่อฟังคำตักเตือนและดำเนินคดีตามพระราชบัญญัตินี้

---

[๑๒] มาตรา ๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

[๑๓] มาตรา ๔๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๔๕ เมื่อมีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เกิดขึ้นในท้องที่ใดและพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่อาจทราบตัวผู้กระทำผิด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นนั้นทุกคนร่วมกันขจัดหรือแก้ไขไม่ให้สิ่งที่ผิดกฎหมายปรากฏอยู่ในที่สาธารณะหรือสถานสาธารณะอีกต่อไป

ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นจัดหาอุปกรณ์และอำนวยความสะดวกให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติการ และให้วางระเบียบการปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่ได้จับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้กระทำความผิดจัดการลบ ล้าง กวาด เก็บ ตกแต่ง ปรับปรุงสิ่งที่เป็นความผิดมิให้ปรากฏอีกต่อไปภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้กระทำความผิดยินยอมปฏิบัติตาม ให้คดีเป็นอันเลิกกัน ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตามพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจัดทำหรือมอบหมายให้ผู้อื่นจัดทำให้เกิดความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย และให้ผู้กระทำความผิดชดใช้ค่าใช้จ่ายในการเข้าจัดทำความสะอาดหรือความเป็นระเบียบเรียบร้อยตามที่ได้ใช้จ่ายไปจริงให้แก่เจ้าพนักงานท้องถิ่น แต่การชดใช้ค่าใช้จ่ายไม่ลบล้างการกระทำความผิดหรือระงับการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด

มาตรา ๔๗ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจประกาศกำหนดเวลาห้ามเข้าหรืออยู่ในสถานสาธารณะ ประกาศนั้นให้ติดตั้งหรือแขวนไว้ในบริเวณสถานสาธารณะที่ห้ามนั้นซึ่งเห็นได้ง่าย

มาตรา ๔๘ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งและพนักงานสอบสวน มีอำนาจเปรียบเทียบได้ เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในสิบห้าวันแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินคดีเพื่อฟ้องร้องต่อไป

ค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่ง ให้แบ่งแก่ผู้แจ้งตามมาตรา ๕๑ กึ่งหนึ่ง และพนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงานจราจร หรือตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจราจร ผู้จับกุมอีกกึ่งหนึ่ง

มาตรา ๔๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๘ วรรคสาม ค่าธรรมเนียมและค่าปรับที่เปรียบเทียบตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๕๐ ในกรณีที่มีการกระทำความผิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่า มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดหรือผู้ที่ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดนั้น พร้อมด้วยยานพาหนะ เครื่องมือ และสิ่งของที่ใช้ในการกระทำความผิดเพื่อดำเนินการตามกฎหมายได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวเมื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องร้องขอ

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๕๑ ในกรณีที่มีผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ประชาชนผู้พบเห็นอาจแจ้งความต่อพนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้พนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยไม่ชักช้าและให้ถือว่าประชาชนผู้พบเห็นการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

หมวด ๖
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙ มาตรา ๑๔ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๓๘ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่ได้ประกาศตามมาตรา ๔๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๕๓ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖ มาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๕๔ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๕ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๕๕ ผู้ใดขับขี่รถซึ่งบรรทุกมูลสัตว์ กรวด หิน ดิน เลน ทราย มูลฝอย หรือมีน้ำมัน และวัตถุดังกล่าวได้ตกหล่น ปลิว ฟุ้งกระจาย หรือรั่วไหลลงบนถนน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามพันบาท

มาตรา ๕๖ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๕๗ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๓ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๕๘ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

นอกจากต้องระวางโทษปรับตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษปรับอีกวันละหนึ่งร้อยบาทเรียงรายวันจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎกระทรวง

มาตรา ๕๘/๑[๑๔] ผู้ใดดำเนินกิจการเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยโดยมิได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๓๔/๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๘/๒[๑๕] ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา ๓๔/๓ (๑) และ (๕) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้มีหน้าที่หรือได้รับมอบหมายให้เก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยตามมาตรา ๓๔/๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง หรือผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๓๔/๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของท้องถิ่น ซึ่งออกตามความในมาตรา ๓๔/๓ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๙ พนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๑ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามที่มีการแจ้งความนั้น

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๐ บรรดาคำขออนุญาตที่ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ การอนุญาตและใบอนุญาตที่ได้ให้ไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หรือการปฏิบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตตามที่ได้รับใบอนุญาต แล้วแต่กรณี ให้ถือว่าเป็นคำขออนุญาต การอนุญาตและใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๑ อุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓ ที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับยังคงมีผลใช้ได้ต่อไปจนกว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะได้วินิจฉัยชี้ขาด

มาตรา ๖๒ บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓ ให้คงใช้บังคับได้ต่อไป ทั้งนี้ เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
อานันท์ ปันยารชุน

---

[๑๔] มาตรา ๕๘/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

[๑๕] มาตรา ๕๘/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

นายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

อัตราค่าธรรมเนียม[๑๖]

๑. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตปิดแผ่นประกาศ หรือเขียนข้อความหรือภาพ ติดตั้ง เขียนป้าย หรือเอกสาร หรือทิ้งหรือโปรยแผ่นประกาศ เพื่อโฆษณาแก่ประชาชน ฉบับละ ๒๐๐ บาท

๒. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตการรับทำการเก็บและขนสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ฉบับละ ๑๐,๐๐๐ บาท

๓. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ฉบับละ ๕๐,๐๐๐ บาท

๔. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตการหาประโยชน์จากการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ฉบับละ ๕๐,๐๐๐ บาท

๕. ค่าธรรมเนียมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย

๕.๑ การเก็บและขนมูลฝอย

๕.๑.๑ กรณีมีปริมาณมูลฝอย ไม่เกิน ๑๒๐ กิโลกรัม หรือ ๖๐๐ ลิตร หรือ ๐.๖ ลูกบาศก์เมตร เดือนละ ๑๕๐ บาท

๕.๑.๒ กรณีมีปริมาณมูลฝอยต่อเดือน เกิน ๑๒๐ กิโลกรัม หรือ ๖๐๐ ลิตร หรือ ๐.๖ ลูกบาศก์เมตร ให้คิดเป็นหน่วย หน่วยละ ๑๒๐ กิโลกรัม หรือ ๖๐๐ ลิตร หรือ ๐.๖ ลูกบาศก์เมตร และให้เก็บหน่วยละ ๑๕๐ บาท

๕.๒ การกำจัดมูลฝอย

๕.๒.๑ กรณีมีปริมาณมูลฝอย ไม่เกิน ๑๒๐ กิโลกรัม หรือ ๖๐๐ ลิตร หรือ ๐.๖ ลูกบาศก์เมตร เดือนละ ๒๐๐ บาท

๕.๒.๒ กรณีมีปริมาณมูลฝอยต่อเดือน เกิน ๑๒๐ กิโลกรัม หรือ ๖๐๐ ลิตร หรือ ๐.๖ ลูกบาศก์เมตร ให้คิดเป็นหน่วย หน่วยละ ๑๒๐ กิโลกรัม หรือ ๖๐๐ ลิตร หรือ ๐.๖ ลูกบาศก์เมตร และให้เก็บหน่วยละ ๒๐๐ บาท

๕.๓ ในกรณีมีปริมาณมูลฝอยต่อเดือน ตาม ๕.๑ หรือ ๕.๒ เกิน ๓,๖๐๐ กิโลกรัม หรือ ๑๘,๐๐๐ ลิตร หรือ ๑๘ ลูกบาศก์เมตร ให้เก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มจาก ๕.๑ และ ๕.๒ ได้อีก

---

[๑๖] อัตราค่าธรรมเนียม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

โดยคิดเป็นหน่วย หน่วยละ ๑๒๐ กิโลกรัม หรือ ๖๐๐ ลิตร
หรือ ๐.๖ ลูกบาศก์เมตร ในอัตราหน่วยละ ๒๐๐ บาท

๕.๔ การเก็บและขนมูลฝอย
หรือการกำจัดมูลฝอย ในลักษณะครั้งคราว

๕.๔.๑ การเก็บและขนมูลฝอยเป็นรายครั้ง
ให้คิดเป็นหน่วย หน่วยละ ๑๒๐ กิโลกรัม
หรือ ๖๐๐ ลิตร หรือ ๐.๖ ลูกบาศก์เมตร
และให้เก็บหน่วยละ ๒๐๐ บาท

๕.๔.๒ ในกรณีมีปริมาณมูลฝอยที่เก็บและขนเป็นรายครั้ง
เกิน ๒๔๐ กิโลกรัม หรือ ๑,๒๐๐ ลิตร
หรือ ๑.๒ ลูกบาศก์เมตร
ให้เก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มจาก ๕.๔.๑ ได้อีก
โดยคิดเป็นหน่วย หน่วยละ ๒๔๐ กิโลกรัม
หรือ ๑,๒๐๐ ลิตร หรือ ๑.๒ ลูกบาศก์เมตร
ในอัตราหน่วยละ ๒๐๐ บาท

๕.๔.๓ การกำจัดมูลฝอยเป็นรายครั้ง
ให้คิดเป็นหน่วย หน่วยละ ๑๒๐ กิโลกรัม
หรือ ๖๐๐ ลิตร หรือ ๐.๖ ลูกบาศก์เมตร
และให้เก็บหน่วยละ ๒๐๐ บาท

๕.๔.๔ ในกรณีมีปริมาณมูลฝอยที่กำจัดเป็นรายครั้ง
เกิน ๒๔๐ กิโลกรัม หรือ ๑,๒๐๐ ลิตร
หรือ ๑.๒ ลูกบาศก์เมตร
ให้เก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มจาก ๕.๔.๓ ได้อีก
โดยคิดเป็นหน่วย หน่วยละ ๒๔๐ กิโลกรัม
หรือ ๑,๒๐๐ ลิตร หรือ ๑.๒ ลูกบาศก์เมตร
ในอัตราหน่วยละ ๒๐๐ บาท

๕.๕ การเก็บและขนสิ่งปฏิกูล
หรือการกำจัดสิ่งปฏิกูล ในลักษณะครั้งคราว

๕.๕.๑ การเก็บและขนสิ่งปฏิกูลเป็นรายครั้ง
ให้คิดเป็นหน่วย หน่วยละ ๑๐๐ กิโลกรัม
หรือ ๕๐๐ ลิตร หรือ ๐.๕ ลูกบาศก์เมตร
และให้เก็บหน่วยละ ๒๕๐ บาท

๕.๕.๒ ในกรณีมีปริมาณสิ่งปฏิกูลที่เก็บและขนเป็นรายครั้ง
เกิน ๒๐๐ กิโลกรัม หรือ ๑,๐๐๐ ลิตร
หรือ ๑ ลูกบาศก์เมตร ให้เก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มจาก ๕.๕.๑ ได้อีก
โดยคิดเป็นหน่วย หน่วยละ ๒๐๐ กิโลกรัม หรือ ๑,๐๐๐ ลิตร
หรือ ๑ ลูกบาศก์เมตร
ในอัตราหน่วยละ ๒๕๐ บาท

๕.๕.๓ การกำจัดสิ่งปฏิกูลเป็นรายครั้ง
ให้คิดเป็นหน่วย หน่วยละ ๑๐๐ กิโลกรัม
หรือ ๕๐๐ ลิตร หรือ ๐.๕ ลูกบาศก์เมตร
และให้เก็บหน่วยละ ๓๐๐ บาท

๕.๕.๔ ในกรณีมีปริมาณสิ่งปฏิกูลที่กำจัดเป็นรายครั้ง
เกิน ๒๐๐ กิโลกรัม หรือ ๑,๐๐๐ ลิตร
หรือ ๑ ลูกบาศก์เมตร ให้เก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มจาก ๕.๕.๓ ได้อีก
โดยคิดเป็นหน่วย หน่วยละ ๒๐๐ กิโลกรัม หรือ ๑,๐๐๐ ลิตร
หรือ ๑ ลูกบาศก์เมตร
ในอัตราหน่วยละ ๓๐๐ บาท

๕.๖ ในกรณีที่คำนวณปริมาณสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยแล้ว
เศษเกินกึ่งหนึ่งของหน่วยตามที่กำหนดใน
๕.๑ ถึง ๕.๕ ให้คิดเป็นหนึ่งหน่วย

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓ ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ไม่เหมาะสมกับสภาวการณ์ปัจจุบันโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับบทลงโทษและอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น เป็นเหตุให้การดำเนินการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองไม่ได้ผลเท่าที่ควร สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองเสียใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐[๑๗]

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๑๐ การบังคับใช้พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ในเขตเทศบาล สุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ก่อนวันที่พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับให้เป็นไปตามมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๑๑ การดำเนินการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๑๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยเป็นปัญหาสำคัญระดับประเทศ แต่ปัจจุบันการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยมีบัญญัติไว้ในกฎหมายหลายฉบับและมีหน่วยงานที่รับผิดชอบหลายหน่วยงาน ทำให้ขาดการบูรณาการร่วมกัน โดยเฉพาะการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยแต่ละประเภท อีกทั้งอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดเก็บยังไม่สอดคล้องกับค่าใช้จ่ายจริง ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยเป็นไปอย่างมี

---

[๑๗] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔/ตอนที่ ๕ ก/หน้า ๑/๑๕ มกราคม ๒๕๖๐

ประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด สมควรกำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการคัดแยก เก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการ รวมทั้งกำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจนำสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยที่จัดเก็บได้ไปใช้ประโยชน์หรือหาประโยชน์ได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สัญชัย/ปรับปรุง
๗ กรกฎาคม ๒๕๔๙

นุสรา/ปรับปรุง
๑๖ มกราคม ๒๕๖๐

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติ

รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” “พนักงานเจ้าหน้าที่” และ “ราชการส่วนท้องถิ่น” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

(๑) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(๒) นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล

(๓) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

(๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร

(๕) นายกเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา

(๖) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น สำหรับในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า

(๑) ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดและรองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(๒) ปลัดเทศบาลและรองปลัดเทศบาล สำหรับในเขตเทศบาล

(๓) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลและรองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

(๔) ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการเขตและผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร

(๕) ปลัดเมืองพัทยาและรองปลัดเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา

(๖) ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นและรองปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น สำหรับในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

“ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของแต่ละกระทรวง เว้นแต่การออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

การออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกันโดยคำนึงถึงปริมาณสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ระยะเวลาการจัดเก็บ ลักษณะการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย รวมทั้งต้นทุนและความคุ้มค่าในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ก็ได้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๓/๑ การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย มาตรา ๓๔/๑ มาตรา ๓๔/๒ มาตรา ๓๔/๓ และมาตรา ๓๔/๔ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕

“หมวด ๓/๑
การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย

มาตรา ๓๔/๑ การเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ในเขตพื้นที่ของราชการส่วนท้องถิ่นใด ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น แต่ไม่รวมถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นจะมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นรวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือเอกชนเป็นผู้ดำเนินการหรือทำร่วมกับราชการส่วนท้องถิ่นก็ได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ การมอบให้เอกชนดำเนินการหรือร่วมดำเนินการดังกล่าว มิให้ถือว่าเป็นการร่วมลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ แต่หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดดังกล่าว ต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐประกอบด้วย

สิ่งปฏิกูลและมูลฝอยที่จัดเก็บได้ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นรวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเอกชนที่ได้รับมอบหมายตามวรรคสอง ซึ่งดำเนินการจัดเก็บย่อมมีอำนาจนำไปดำเนินการ ใช้ หรือหาประโยชน์ได้ตามข้อตกลงที่ทำไว้ระหว่างกันและตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดตามวรรคสอง

ในกรณีที่ราชการส่วนท้องถิ่นหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับมอบหมายจากราชการส่วนท้องถิ่นอื่นให้เป็นผู้ดำเนินการตามวรรคสอง มิให้ถือว่าเป็นการทำกิจการนอกเขตตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ให้เป็นหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นที่จะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจากผู้ที่เกี่ยวข้องตามอัตราที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

การจัดการของเสียอันตรายและของเสียไม่อันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน เว้นแต่ในกรณีที่มีของเสียอันตรายหรือของเสียไม่อันตรายปนอยู่กับสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดเก็บ ให้ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นรวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเอกชนที่ได้รับมอบหมายให้จัดเก็บ แจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานมาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานต่อไป ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวต้องเริ่มดำเนินการภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวหากพนักงาน

เจ้าหน้าที่นั้นยังมิได้ดำเนินการ ให้ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น รวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเอกชนที่ได้รับมอบหมายให้จัดเก็บ ดำเนินการกับสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยนั้นตามที่เห็นสมควร และให้สันนิษฐานว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานที่ได้รับแจ้ง จงใจละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด

การเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือมาตรฐานไว้เป็นการเฉพาะ ให้เป็นหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือมาตรฐานนั้นด้วย

มาตรา ๓๔/๒ ผู้ใดประสงค์จะดำเนินกิจการรับทำการเก็บ ขน กำจัด หรือหาประโยชน์จากการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ ต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ทั้งนี้ การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การขอรับใบแทนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

ใบอนุญาตที่ออกให้ตามวรรคหนึ่งให้มีอายุดังต่อไปนี้

(๑) ใบอนุญาตการรับทำการเก็บและขนสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยให้มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

(๒) ใบอนุญาตการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยให้มีอายุห้าปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

(๓) ใบอนุญาตการหาประโยชน์จากการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยให้มีอายุห้าปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

ผู้ใดได้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ถือว่าได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขแล้ว

มาตรา ๓๔/๓ เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในการคัดแยก เก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ออกข้อกำหนดของท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์การจัดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในสถานที่เอกชนที่เปิดให้ประชาชนเข้าไปได้

(๒) กำหนดวิธีการคัดแยก เก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย

(๓) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นรวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเอกชนที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบหมายให้ดำเนินการแทน ในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๔) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตตามมาตรา ๓๔/๒ ไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๕) กำหนดการอื่นใดที่จำเป็นเกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย เพื่อให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะ

การปฏิบัติหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นในการคัดแยก เก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ราชการส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการให้เป็นไปตามข้อกำหนดของท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ให้ราชการ

ส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่จัดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยตามที่สาธารณะและสถานสาธารณะให้เพียงพอและถูกสุขลักษณะ

มาตรา ๓๔/๔ ให้เป็นหน้าที่ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่จะเสนอแนะ แนะนำและช่วยเหลือราชการส่วนท้องถิ่นในการจัดทำแผนงานโครงการในการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด และในกรณีที่มีความจำเป็นต้องได้รับการอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเสนอความเห็นในการขอจัดตั้งงบประมาณเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย

ในการจัดทำแผนงานโครงการตามวรรคหนึ่ง ต้องมีขั้นตอนและกระบวนการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้วย

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยตั้งคณะกรรมการกลางเพื่อให้คำแนะนำและกำกับการดำเนินการของราชการส่วนท้องถิ่นในการดำเนินโครงการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง โดยคณะกรรมการดังกล่าวต้องประกอบด้วยผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผู้แทนกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และผู้แทนกรมอนามัย ในการนี้จะตั้งผู้แทนจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องด้วยก็ได้

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการในระดับจังหวัด เพื่อให้คำแนะนำและกำกับการดำเนินการของราชการส่วนท้องถิ่นในการดำเนินโครงการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๒ ในเขตกรุงเทพมหานครให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยที่จะให้คำแนะนำผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเพื่อพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องในการดูแลรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ในเขตเทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด และของปลัดกระทรวงมหาดไทยสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด

มาตรา ๔๓ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น มีหน้าที่รับผิดชอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ในการปกครองบังคับบัญชาของตน

ในกรณีที่ได้มีการมอบหมายให้รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกเทศมนตรีหรือปลัดเทศบาล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือปลัดกรุงเทพมหานคร รองนายกเมืองพัทยา

หรือปลัดเมืองพัทยา หรือรองผู้บริหารหรือปลัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นช่วยปฏิบัติหน้าที่ให้ผู้ได้รับมอบหมายมีหน้าที่รับผิดชอบเช่นเดียวกับผู้มอบหมาย”

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๘/๑ และมาตรา ๕๘/๒ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๕๘/๑ ผู้ใดดำเนินกิจการเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยโดยมิได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๓๔/๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๘/๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา ๓๔/๓ (๑) และ (๕) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้มีหน้าที่หรือได้รับมอบหมายให้เก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยตามมาตรา ๓๔/๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง หรือผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๓๔/๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา ๓๔/๓ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและค่าบริการท้ายพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้อัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๑๐ การบังคับใช้พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ในเขตเทศบาล สุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ก่อนวันที่พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับให้เป็นไปตามมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๑๑ การดำเนินการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๑๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

“อัตราค่าธรรมเนียม

---

๑. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตปิดแผ่นประกาศ หรือเขียนข้อความหรือภาพ ติดตั้ง เขียนป้าย หรือเอกสาร หรือทิ้งหรือโปรยแผ่นประกาศเพื่อโฆษณาแก่ประชาชน ฉบับละ ๒๐๐ บาท

๒. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตการรับทำการเก็บและขนสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ฉบับละ ๑๐,๐๐๐ บาท

๓. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ฉบับละ ๕๐,๐๐๐ บาท

๔. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตการหาประโยชน์จากการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ฉบับละ ๕๐,๐๐๐ บาท

๕. ค่าธรรมเนียมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย

๕.๑ การเก็บและขนมูลฝอย

๕.๑.๑ กรณีมีปริมาณมูลฝอย ไม่เกิน ๑๒๐ กิโลกรัม หรือ ๖๐๐ ลิตร หรือ ๐.๖ ลูกบาศก์เมตร เดือนละ ๑๕๐ บาท

๕.๑.๒ กรณีมีปริมาณมูลฝอยต่อเดือน เกิน ๑๒๐ กิโลกรัม หรือ ๖๐๐ ลิตร หรือ ๐.๖ ลูกบาศก์เมตร ให้คิดเป็นหน่วย หน่วยละ ๑๒๐ กิโลกรัม หรือ ๖๐๐ ลิตร หรือ ๐.๖ ลูกบาศก์เมตร และให้เก็บหน่วยละ ๑๕๐ บาท

๕.๒ การกำจัดมูลฝอย

๕.๒.๑ กรณีมีปริมาณมูลฝอย ไม่เกิน ๑๒๐ กิโลกรัม หรือ ๖๐๐ ลิตร หรือ ๐.๖ ลูกบาศก์เมตร เดือนละ ๒๐๐ บาท

๕.๒.๒ กรณีมีปริมาณมูลฝอยต่อเดือน เกิน ๑๒๐ กิโลกรัม หรือ ๖๐๐ ลิตร หรือ ๐.๖ ลูกบาศก์เมตร ให้คิดเป็นหน่วย หน่วยละ ๑๒๐ กิโลกรัม หรือ ๖๐๐ ลิตร หรือ ๐.๖ ลูกบาศก์เมตร และให้เก็บหน่วยละ ๒๐๐ บาท

๕.๓ ในกรณีมีปริมาณมูลฝอยต่อเดือน ตาม ๕.๑ หรือ ๕.๒ เกิน ๓,๖๐๐ กิโลกรัม หรือ ๑๘,๐๐๐ ลิตร หรือ ๑๘ ลูกบาศก์เมตร ให้เก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มจาก ๕.๑ และ ๕.๒ ได้อีก โดยคิดเป็นหน่วย หน่วยละ ๑๒๐ กิโลกรัม หรือ ๖๐๐ ลิตร หรือ ๐.๖ ลูกบาศก์เมตร ในอัตราหน่วยละ ๒๐๐ บาท

๕.๔ การเก็บและขนมูลฝอย
หรือการกำจัดมูลฝอย ในลักษณะครั้งคราว

๕.๔.๑ การเก็บและขนมูลฝอยเป็นรายครั้ง
ให้คิดเป็นหน่วย หน่วยละ ๑๒๐ กิโลกรัม
หรือ ๖๐๐ ลิตร หรือ ๐.๖ ลูกบาศก์เมตร
และให้เก็บหน่วยละ ๒๐๐ บาท

๕.๔.๒ ในกรณีมีปริมาณมูลฝอยที่เก็บและขนเป็นรายครั้ง
เกิน ๒๔๐ กิโลกรัม หรือ ๑,๒๐๐ ลิตร
หรือ ๑.๒ ลูกบาศก์เมตร
ให้เก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มจาก ๕.๔.๑ ได้อีก
โดยคิดเป็นหน่วย หน่วยละ ๒๔๐ กิโลกรัม
หรือ ๑,๒๐๐ ลิตร หรือ ๑.๒ ลูกบาศก์เมตร
ในอัตราหน่วยละ ๒๐๐ บาท

๕.๔.๓ การกำจัดมูลฝอยเป็นรายครั้ง
ให้คิดเป็นหน่วย หน่วยละ ๑๒๐ กิโลกรัม
หรือ ๖๐๐ ลิตร หรือ ๐.๖ ลูกบาศก์เมตร
และให้เก็บหน่วยละ ๒๐๐ บาท

๕.๔.๔ ในกรณีมีปริมาณมูลฝอยที่กำจัดเป็นรายครั้ง
เกิน ๒๔๐ กิโลกรัม หรือ ๑,๒๐๐ ลิตร
หรือ ๑.๒ ลูกบาศก์เมตร
ให้เก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มจาก ๕.๔.๓ ได้อีก
โดยคิดเป็นหน่วย หน่วยละ ๒๔๐ กิโลกรัม
หรือ ๑,๒๐๐ ลิตร หรือ ๑.๒ ลูกบาศก์เมตร
ในอัตราหน่วยละ ๒๐๐ บาท

๕.๕ การเก็บและขนสิ่งปฏิกูล
หรือการกำจัดสิ่งปฏิกูล ในลักษณะครั้งคราว

๕.๕.๑ การเก็บและขนสิ่งปฏิกูลเป็นรายครั้ง
ให้คิดเป็นหน่วย หน่วยละ ๑๐๐ กิโลกรัม
หรือ ๕๐๐ ลิตร หรือ ๐.๕ ลูกบาศก์เมตร
และให้เก็บหน่วยละ ๒๕๐ บาท

๕.๕.๒ ในกรณีมีปริมาณสิ่งปฏิกูลที่เก็บและขนเป็นรายครั้ง
เกิน ๒๐๐ กิโลกรัม หรือ ๑,๐๐๐ ลิตร
หรือ ๑ ลูกบาศก์เมตร ให้เก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มจาก ๕.๕.๑ ได้อีก
โดยคิดเป็นหน่วย หน่วยละ ๒๐๐ กิโลกรัม หรือ ๑,๐๐๐ ลิตร
หรือ ๑ ลูกบาศก์เมตร
ในอัตราหน่วยละ ๒๕๐ บาท

๕.๕.๓ การกำจัดสิ่งปฏิกูลเป็นรายครั้ง
ให้คิดเป็นหน่วย หน่วยละ ๑๐๐ กิโลกรัม
หรือ ๕๐๐ ลิตร หรือ ๐.๕ ลูกบาศก์เมตร
และให้เก็บหน่วยละ ๓๐๐ บาท

๕.๕.๔ ในกรณีมีปริมาณสิ่งปฏิกูลที่กำจัดเป็นรายครั้ง
เกิน ๒๐๐ กิโลกรัม หรือ ๑,๐๐๐ ลิตร
หรือ ๑ ลูกบาศก์เมตร ให้เก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มจาก ๕.๕.๓ ได้อีก
โดยคิดเป็นหน่วย หน่วยละ ๒๐๐ กิโลกรัม หรือ ๑,๐๐๐ ลิตร
หรือ ๑ ลูกบาศก์เมตร
ในอัตราหน่วยละ ๓๐๐ บาท

๕.๖ ในกรณีที่คำนวณปริมาณสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยแล้ว
เศษเกินกึ่งหนึ่งของหน่วยตามที่กำหนดใน
๕.๑ ถึง ๕.๕ ให้คิดเป็นหนึ่งหน่วย”

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยเป็นปัญหาสำคัญระดับประเทศ แต่ปัจจุบันการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยมีบัญญัติไว้ในกฎหมายหลายฉบับและมีหน่วยงานที่รับผิดชอบหลายหน่วยงาน ทำให้ขาดการบูรณาการร่วมกันโดยเฉพาะการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยแต่ละประเภท อีกทั้งอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดเก็บยังไม่สอดคล้องกับค่าใช้จ่ายจริง ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด สมควรกำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการคัดแยกเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการ รวมทั้งกำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจนำสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยที่จัดเก็บได้ไปใช้ประโยชน์หรือหาประโยชน์ได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้